

วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง:

กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร

SAFETY CULTURE IN CONSTRUCTION SITES:

A CASE STUDY IN BANGKOK AREA

ชาตรี พงษ์วิไลย์

คุณูปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์

สำนักวิชาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2556

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง:

กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร

SAFETY CULTURE IN CONSTRUCTION SITES:

A CASE STUDY IN BANGKOK AREA

ชาตรี พงษ์วิไลย์

คุณูปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์

สำนักวิชาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง:

กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร

SAFETY CULTURE IN CONSTRUCTION SITES:

A CASE STUDY IN BANGKOK AREAS

ชาติรี พงษ์วิไลย์

คุณูปนิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

2556

คณะกรรมการสอบคุณูปนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จักรพันธุ์ วงษ์บูรณาวาทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน)

.....กรรมการ

(ดร. พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง)

.....กรรมการ

(ดร. วรณวลี อินทร์ปิ่น)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิ้นธุ์ สโรบล)

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กิตติกรรมประกาศ

งานคุณนิพนธ์เรื่อง วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง: กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน มีความเมตตาเป็นทีปรักษางานคุณนิพนธ์แก่ผู้วิจัย ให้ความหวัง คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบและสอนสั่งเพื่อให้วิจัยชิ้นนี้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จักรพันธุ์ วงษ์บุรณาวาทย์ ประธานกรรมการหลักสูตรสังคมศาสตร์คุณูปัณทิต ผู้ช่วยรองศาสตราจารย์ ดร. สิ้นธุ์ สโรบล ดร. พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง และ ดร. วรรณวลี อินทร์ปิ่น กรรมการสอบป้องกันคุณนิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร บริษัท ภิรัชบุรี จำกัด, บริษัท สุขุมวิทซีดีมอลล์ จำกัด, บริษัท พรอบเพอร์ดีเพอเฟค จำกัด (มหาชน), บริษัท ชินเทคคอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน), บริษัท ซีวิล แอนด์อินทีเรีย จำกัด และบริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) บุคลากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลในโครงการก่อสร้างด้วยความเต็มใจ และอধ্যาศัยไมตรีที่ดี แม้จะเป็นคนงานต่างชาติที่มาทำงานอยู่ในโครงการก่อสร้าง ซึ่งทุกท่านที่กล่าวมาเป็นผู้มอบความรู้ที่แตกต่างในสถานประกอบการจริง ขอขอบคุณท่านผู้บริหารระดับสูงบริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด ให้โอกาสทางการศึกษา ครอบครัวยุโรปคิน เพื่อนปริญญาเอกร่วมเรียน ร่วมทุกข์ ร่วมสุขในหลักสูตรตลอด 5 ปี เพื่อนร่วมงานเดอะมอลล์กรุ๊ป และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนาม

สุดท้าย คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง ครอบครัวพงษ์วิไลย์ อันอบอุ่น ที่ให้กำลังใจในการทำงานมาตลอด ภรรยา ลูกชาย และลูกสาว ผู้เป็นแรงใจในการเรียนจนสำเร็จ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อแรงงานก่อสร้างเพื่อแรงงานก่อสร้างผู้อยู่เบื้องหลังการพัฒนาประเทศทุกท่าน และผู้ที่สนใจในการนำข้อมูลจากการวิจัยไปศึกษาเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับสังคมต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยยินดีน้อมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยใจยินดี

ชาตรี พงษ์วิไลย์

ชื่อเรื่องคุณูปนิพนธ์

วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง:
กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน

ชาตรี พงษ์วิไลย์

หลักสูตร

ปริญญาคุณูปบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน

บทคัดย่อ

การวิจัยวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง: กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างไทย (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยของแรงงานก่อสร้าง (3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง (4) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างไทย พื้นที่ในการศึกษา คือ โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน กิรัชบุรี ศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย Downtown 49 และโครงการก่อสร้างหมู่บ้านเพอร์เฟก เมโทร รามคำแหง การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์จากคนงานก่อสร้างในโครงการ การศึกษาข้อมูลระเบียบการทำงาน of โครงการ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า โครงการก่อสร้างเป็นหน่วยสังคมที่เกิดขึ้นมามีระยะเวลาที่จำกัดตามเวลาของการก่อสร้าง ภายในโครงการก่อสร้างมีกลุ่มงานที่ถูกแบ่งตามหน้าที่และขอบเขตการทำงาน ได้แก่ กลุ่มเจ้าของโครงการ, กลุ่มผู้ออกแบบ, กลุ่มที่ปรึกษาโครงการ และกลุ่มผู้รับเหมา ขึ้นอยู่กับขนาด ความซับซ้อนของโครงการ แบ่งหน้าที่ขอบเขตความรับผิดชอบในการบริหารความปลอดภัยออกเป็น หน่วยงานและแผนกต่าง ๆ ตามลักษณะงาน และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเพื่อ

ควบคุมการบริหารความปลอดภัยที่เชื่อมโยงด้วยคำสั่งควบคุมผ่านกฎระเบียบบริษัท มีการตรวจสอบ การอบรม และการเสริมสร้างความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

คนงานก่อสร้างในแต่ละโครงการจะมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างเป็นนัยสำคัญ เพราะแต่ละโครงการมีจำนวนคนงานไทย คนงานต่างชาติ การอบรมความปลอดภัย การสร้างเครือข่ายความปลอดภัยที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ได้แก่ สภาพร่างกายของบุคคล หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป บุคคลทุกเกี่ยวข้องกับก่อสร้าง นโยบายความปลอดภัยที่ การบริการจัดการ และการสื่อสารข้อมูลข่าวสารความปลอดภัย

การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง จะเริ่มจากการนำกฎหมายความปลอดภัย และมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโครงการ ออกเป็นกฎข้อบังคับ การอบรมและสร้างความรู้ และการสื่อสารกับคนงานก่อสร้าง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยระหว่างคนงานเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างเครือข่ายความปลอดภัย ที่จะก่อให้เกิดการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างมีส่วนร่วม เพราะวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดี ไม่ใช่วัฒนธรรมที่ออกคำสั่งโดยผู้บริหาร โครงการ แต่จะต้องมีแนวทางจากผู้ปฏิบัติร่วมในการออกข้อปฏิบัติ

คำสำคัญ: วัฒนธรรมความปลอดภัย/การบริหารงานก่อสร้าง/เครือข่ายความปลอดภัย

Dissertation Title	Safety Culture in Construction Site: A Case Study in Bangkok City
Author	Chatree Phongwilai
Degree	Doctor of Philosophy (Social Sciences)
Advisor	Assoc. Prof. Dr. Preecha Upayokin

ABSTRACT

This research of the Safety Culture in Construction Site: A Case Study in Bangkok City has objectives (1) to analyze the safety management situation in Thai construction site, (2) to analyze on the safety knowledge awareness and behavior of construction labor, (3) to analyze the factors affecting the safety of the construction labors, and (4) to analyze and set solution for the safety culture implementation in the Thai construction context. The representation of research areas are Bhiraj Buri & Emporium Shopping Center II, Downtown 49 Residential Building, and Perfect Metro Ramkhamhang Village. This research data has been obtained by conducting qualitative and quantitative method with in-depth and structure questionnaire interview, including focus group discussion and observation. The finding are shown as followings:

The construction site is defined as a social unit which has it's limitation of project time. The structural management of each project are categorized by specific responsibility as project owner, project designers, project consultants and project contactors depending on scale and project's complexity. The construction management links among unit and section by work regulations and rules in workplace in which there are criterion of punishments. There are consecutive inspections, training and development on safety regulations to achieve project's safety target.

The construction labors in each project have equipped with knowledge, understanding, awareness and safety behavior in significance of different levels. It is found that there are some differences in races, languages, safety training experiences and safety networking.

The factors affecting the construction safety are physical conditions of the labors, general safety work rules, everyone who's stakeholder in construction project, safety policy, safety project management and safety communication procedure.

To construct safety culture in the construction sites will initiate from the laws relating to safety in workplace and safety standards in order to set up the safety management policy which has been supported by the project owners and project management levels in setting safety regulations, safety training and safety communication procedures. This study suggests that exchanges in safety experiences, creating the labors' safety network and labor safety network representatives to jointly participate with the safety committee are strongly recommended. In or a good safety culture should not derive from the command of the management level only but it should be derived and participated from everyone in the construction project.

Keywords: Safety culture/Construction management/Safety network

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(20)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา	6
1.5 กรอบแนวความคิด	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7
1.7 นิยามศัพท์	7
2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 วัฒนธรรม	9
2.2 วัฒนธรรมองค์กร	14
2.3 วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน	17
2.4 โครงสร้างและการบริหารงานก่อสร้าง	20
2.5 การบริหารความปลอดภัยในสถานก่อสร้าง	23
2.6 มาตรการด้านกฎหมายและข้อกำหนดทางด้านความปลอดภัย	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	35
2.8 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3 ระเบียบวิธีวิจัย	41
3.1 ขอบเขตการวิจัย	41
3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	42
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.5 การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 ผลการวิจัย	49
4.1 โครงการบริหารริทาวเวอร์ และโครงการศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)	49
4.2 โครงการ Downtown 49	90
4.3 โครงการก่อสร้างหมู่บ้าน Perfect Metro Ramkamhang	125
5 สรุปอภิปรายผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะ	165
5.1 สรุปการศึกษา	165
5.2 อภิปรายผลของการศึกษา	205
5.3 ข้อเสนอแนะ	209
5.4 สรุป	211

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	213
ภาคผนวก	220
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มคนทำงานในโครงการก่อสร้าง	221
ภาคผนวก ข คู่มือความปลอดภัย บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน)	242
ภาคผนวก ค พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน พ.ศ. 2554	262
ประวัติผู้เขียน	285

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ UBC III EMQ	61
4.2 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ UBC III EMQ	62
4.3 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม และประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน โครงการ UBC III EMQ	63
4.4 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ UBC III EMQ	64
4.5 จำนวนและร้อยละความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	65
4.6 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	67
4.7 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	72
4.8 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	75
4.9 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	78
4.10 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	78
4.11 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.12 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	79
4.13 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	80
4.14 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	80
4.15 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	81
4.16 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	81
4.17 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	82
4.18 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	82
4.19 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) – ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.20 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสม และความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	83
4.21 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	84
4.22 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ	84
4.23 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ Downtown 49	98
4.24 จำนวนและร้อยละของการศึกษาและสถานภาพการทำงาน โครงการ Downtown 49	99
4.25 จำนวนและร้อยละของการศึกษาและสภาพการทำงาน โครงการ Downtown 49	100
4.26 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ Downtown 49	101
4.27 จำนวนและร้อยละความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	102
4.28 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	104
4.29 ระดับร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.30 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	111
4.31 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	114
4.32 ทดสอบค่าดัชนีสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	114
4.33 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	115
4.34 ทดสอบค่าดัชนีสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักร และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	115
4.35 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	116
4.36 ทดสอบค่าดัชนีสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	116
4.37 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.38 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	117
4.39 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	118
4.40 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	118
4.41 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	119
4.42 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	119
4.43 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49	120
4.44 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	134
4.45 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	135
4.46 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม และประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.47 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	137
4.48 ค่าเฉลี่ยความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	138
4.49 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkamhang	140
4.50 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	145
4.51 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	149
4.52 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	154
4.53 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	154
4.54 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	155
4.55 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	155

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.56 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	156
4.57 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	156
4.58 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	157
4.59 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	157
4.60 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	158
4.61 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	158
4.62 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	159
4.63 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang	159

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.1 การแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน	168
5.2 ค่าเปรียบเทียบร้อยละความรู้ที่ถูกต้องต่อความปลอดภัยในการทำงาน ระหว่าง 3 โครงการ	173
5.3 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความรู้ความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	174
5.4 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย	174
5.5 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ	175
5.6 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	175
5.7 ค่าเปรียบเทียบความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	176
5.8 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความเข้าใจความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	177
5.9 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างความเข้าใจความปลอดภัย	178
5.10 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีการของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ	178
5.11 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	178
5.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	180
5.13 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	182
5.14 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	182
5.15 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ	183
5.16 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	183

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.17 ระดับพฤติกรรมที่ถูกต้องด้านความปลอดภัย	185
5.18 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยพฤติกรรมด้านความปลอดภัย	188
5.19 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างพฤติกรรมด้านความปลอดภัย	188
5.20 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ	189
5.21 สรุปผลค่าความแตกต่างของพฤติกรรมด้านความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ	189
5.22 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	191
5.23 ตารางเปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับ ความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	193
5.24 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	193
5.25 เปรียบเทียบรายคู่ F-Test ด้วยวิธีการของ Turkey	194
5.26 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ	194
5.27 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน โครงการ UBC III EMQ	195
5.28 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน โครงการ Downtown 49	196
5.29 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang	197

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 จำนวนและร้อยละของอุบัติเหตุการประสบอันตรายจากการทำงานประจำปี พ.ศ. 2550-2554	2
1.2 สาเหตุที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน 5 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2550-2554	3
1.3 ประเภทกิจการที่ลูกจ้างได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน สูงสุด 5 อันดับแรกปี 2550-2554	4
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2.1 การต่อเนื่องของการเกิดอุบัติเหตุของ Domino Theory ตามแนวคิด Five-Factor Accident sequence	24
4.1 โครงการกิริชนูรีทาวเวอร์และเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)	50
4.2 ที่ตั้งโครงการกิริชนูรีทาวเวอร์และเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)	50
4.3 โครงสร้างการบริหารงานโครงการ UBC III EMQ	52
4.4 โครงสร้างการบริหารงานภายใน บริษัท ชินเท็ค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	53
4.5 การจัดองค์กรของคณะกรรมการความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ	55
4.6 การประชุม Safety Meeting โครงการ UBC III EMQ	56
4.7 ป้ายเป้าหมายความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ	56
4.8 ภาพโรงอาหารและสถานที่พักผ่อนของคนงานโครงการ UBC III EMQ	59
4.9 ที่ตั้งโครงการ Downtown 49	90
4.10 ภาพโครงการ Downtown 49	91

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า	
4.11	ผังบุคลากรงานก่อสร้างโครงการ Downtown 49	92
4.12	คู่มือความปลอดภัยที่นำมาใช้ในโครงการ Downtown 49 สถานการณ์ของผู้ใช้แรงงาน	93
4.13	ตัวอย่างรูปบัตรที่แอบอ้างให้สมัครเป็นสมาชิกขององค์การภาคเอกชน T.M.C.	96
4.14	ลักษณะโครงการ Perfect Metro Ramkamhang	126
4.15	ที่ตั้งโครงการ Perfect Metro Ramkamhang	126
4.16	แบบโครงสร้างการบริหารงานโครงการ Perfect Metro Ramkamhang	128
5.1	การบริหารความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ	202
5.2	การบริหารความปลอดภัยในโครงการ Downtown 49	203
5.3	การบริหารความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkamhang	204
5.4	การสร้างวัฒนธรรมปลอดภัยที่ดี	208

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันผู้ประกอบการการก่อสร้างในประเทศไทยอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ มีใช้เพื่อควบคุมและคุ้มครองแรงงานในภาคก่อสร้าง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงแรงงาน มาตรฐานการจัดการในการทำงาน ISO 9000, มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14000, มาตรฐานแรงงานไทย TLS 8000 การที่มีมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นแต่ก็ยังพบว่าความปลอดภัยในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างยังมีความสูญเสียน้อยอยู่ในอัตราสูงในภาพรวมเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นๆ เพราะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการทำงานเป็นสิ่งที่มีความกระทบต่อร่างกายและจิตใจของคนงาน ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยคือตัวของแรงงานเอง หากขาดความรู้ความเข้าใจความตระหนักถึงการทำงานก่อให้เกิดอุบัติเหตุ รวมถึงการละเลย ประมาท เลินเล่อ ไม่รู้จักวิธีการป้องกันตนเองจากการทำงานที่เรียกว่า “ปลอดภัยไว้ก่อน” (Safety First) เช่น การใส่แว่นตา ป้องกันการใส่หมวก สวมรองเท้านิรภัย และความมีวินัยของผู้ปฏิบัติงานเอง นอกเหนือจาก ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การบริหารจัดการสถานที่ในการทำงานเป็นปัจจัยที่จะช่วยลดอุบัติเหตุในการทำงานลงได้ เพราะความพร้อมในพื้นที่และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นสัดส่วนนั้นจะทำให้การจัดการแบ่งพื้นที่การทำงานตามกิจกรรม จะสามารถลดสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้

การทำงานการก่อสร้างเป็นงานที่มีความเสี่ยงอันตรายในการทำงานสูง จากเอกสารรายงานของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม ได้รายงาน แสดงสถิติผู้ประสบอันตรายจากการทำงานประจำปี พ.ศ. 2550-2554 ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1.1

ปี	ความรุนแรง											
	ตาย		ทุพพลภาพ		สูญเสียอวัยวะ บางส่วน		หยุดงานเกิน 3 วัน		หยุดงานไม่เกิน 3 วัน		รวมทั้งสิ้น	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2550	741	0.37	16	0.01	3,259	1.64	50,525	25.43	144,111	72.54	198,652	100.00
2551	613	0.35	15	0.01	3,096	1.75	45,719	25.90	127,059	71.99	176,502	100.00
2552	597	0.40	8	0.01	2,383	1.59	39,850	26.67	106,598	71.33	149,436	100.00
2553	619	0.42	11	0.01	2,149	1.47	39,919	27.25	103,813	70.86	146,511	100.00
2554	590	0.46	4	0.00	1,630	1.26	35,709	27.55	91,699	70.86	129,632	100.00
เฉลี่ย	632	0.40	11	0.01	2,503	1.54	42,344	26.56	114,656	70.74	160,147	100.00

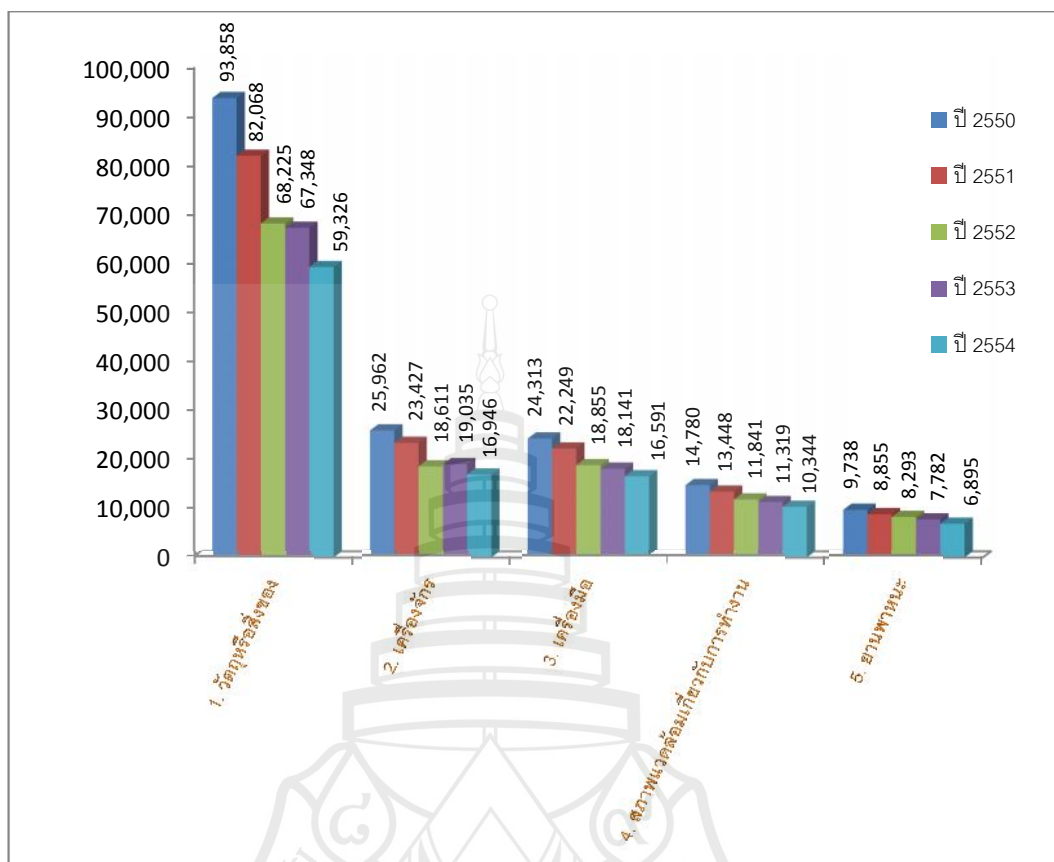
ที่มา สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม (2555)

ภาพที่ 1.1 จำนวนและร้อยละของอุบัติเหตุการประสบอันตรายจากการทำงานประจำปี พ.ศ. 2550-2554

จากภาพที่ 1.1 แสดงให้เห็นถึงจำนวนการเกิดอันตรายจากการทำงานของแรงงาน ตั้งแต่ความเจ็บป่วยจนถึงลาพักงาน สูญเสียอวัยวะบางส่วน ทุพพลภาพและถึงขั้นเสียชีวิต ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 พบว่าแรงงานจะต้องหยุดงานจากการเกิดเหตุไม่เกิน 3 วัน เฉลี่ยปีละ 114,656 คน (ร้อยละ 70.74) หยุดงานเกิน 3 วัน เฉลี่ยปีละ 42,344 คน (ร้อยละ 26.56) สูญเสียอวัยวะเฉลี่ยปีละ 2,503 คน (ร้อยละ 1.54) มีผู้เสียชีวิตเฉลี่ยปีละ 632 คน (ร้อยละ 0.40) ของจำนวนแรงงานที่เกิดเหตุ ส่วนที่กรณีทุพพลภาพนั้นเฉลี่ย ปีละ 11 คน (ร้อยละ 0.01)

จากรายงานดังกล่าว แม้ว่าจำนวนของผู้ได้รับอุบัติเหตุจะมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ยังเป็นเพียงรายงานที่มีการบันทึกไว้เฉพาะสำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมเท่านั้น โดยพบว่ายังขาดรายงานผลจากโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ทราบรายละเอียด

สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ได้รายงานถึงสาเหตุที่ถูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน 5 อันดับแรกปี พ.ศ. 2550-2554 ได้แก่ อุบัติเหตุที่เกิดจากวัสดุหรือสิ่งของอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องจักรอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องมืออุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงานและอุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้ยานพาหนะ ตามภาพที่ 1.2

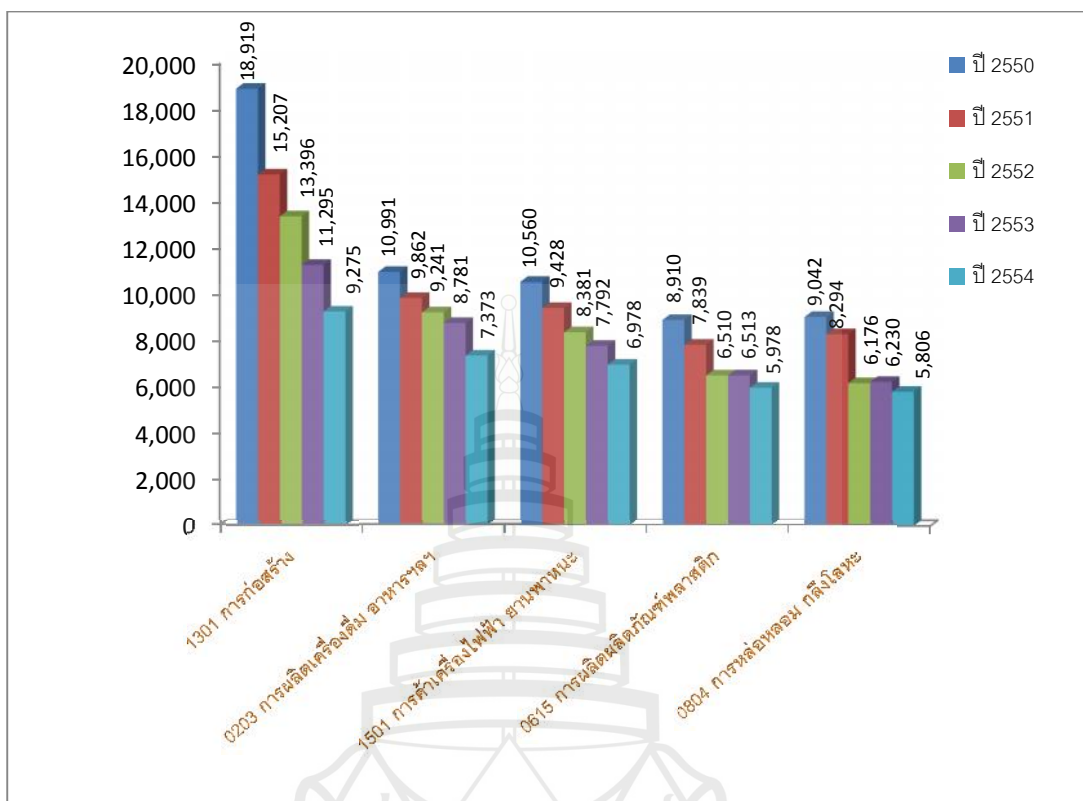

ที่มา สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม (2555)

ภาพที่ 1.2 สาเหตุที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน 5 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2550-2554

จากภาพที่ 1.2 แสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานสูงสุด ในปี พ.ศ. 2550-2554 คือ อุบัติเหตุที่เกิดวัตถุหรือสิ่งของมีจำนวนสูงกว่าอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องจักร อุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องมือ อุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมในการทำงานและอุบัติเหตุที่เกิดจากยานพาหนะ

จากรายงานของสำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน ประจำปี พ.ศ. 2555 รายงาน ถึงประเภทกิจกรรมของที่มีคนงานได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจากการทำงานในปี พ.ศ. 2550-2554 สูงสุดจำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมก่อสร้าง กิจกรรมผลิตเครื่องดื่มและอาหาร กิจกรรมค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและยานพาหนะ กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก และกิจกรรมหล่อหลอมกลึงโลหะ ตามภาพที่ 1.3

ที่มา สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม (2555)

ภาพที่ 1.3 ประเภทกิจการที่ถูกจ้างได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
สูงสุด 5 อันดับแรกปี 2550-2554

จากภาพที่ 1.3 แสดงประเภทกิจการที่ถูกจ้างได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยในการทำงาน สูงสุด 5 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2550-2554 ธุรกิจการก่อสร้างเป็นประเภทธุรกิจที่มีจำนวนครั้งของการประสพอุบัติเหตุสูงที่สุดติดต่อกัน 5 ปี รองลงมาคือประเภทธุรกิจการผลิตเครื่องดื่มและอาหาร ประเภทธุรกิจการค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ ประเภทธุรกิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก และประเภทธุรกิจการหล่อหลอม กลึงโลหะตามลำดับ และจากข้อมูลแผนภูมินี้จะเห็นว่าธุรกิจก่อสร้างมีจำนวนการเกิดเหตุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2554 ที่ 18,919 ครั้ง 15,207 ครั้ง 13,396 ครั้ง 11,295 ครั้ง และ 9,275 ครั้ง ตามลำดับ แม้ว่าจำนวนการเกิดเหตุลดลงแต่ประเภทธุรกิจก่อสร้างเป็นประเภทธุรกิจที่มีจำนวนครั้งเกิดสูงสุดของทุกปี

ข้อมูลสถิติการเสียชีวิตจากอุตสาหกรรมและการก่อสร้างของประเทศไทย จากรายงานประจำปี 2554 สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน พบว่าอัตราการเสียชีวิต

ของแรงงานก่อสร้างไทยที่เสียชีวิต มีจำนวน 80 คน จากจำนวนลูกจ้าง 304,076 คน หรือมีอัตราการประสับอันตรายถึงชีวิต 26.31 คนต่อลูกจ้างก่อสร้าง 100,000 คน (สำนักงานประกันสังคม, 2555) เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการประสับอันตรายถึงชีวิตต่อลูกจ้างก่อสร้าง 100,000 คน ของกลุ่มประเทศ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ดังนี้

ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554 มีอัตราเสียชีวิต 26.31 คน (สำนักงานประกันสังคม, 2555)

สหราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2552 มีอัตราเสียชีวิต 13.4 คน

สหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2549 มีอัตราเสียชีวิต 10.8 คน

ออสเตรเลีย ปี พ.ศ. 2550 มีอัตราเสียชีวิต 5.6 คน

สิ่งสำคัญคือข้อมูลที่ สำนักงานกองทุนทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน แสดงเป็นเพียงข้อมูลจากภาครัฐที่ดูแลแรงงานในระบบที่เป็นคนไทย ปัจจุบันคนงานที่เป็นแรงงานต่างชาติแรงงานที่รับช่วงต่อ และเป็นแรงงานนอกระบบจำนวนมากไม่ได้มีสถานะเป็นแรงงานที่มีสวัสดิการประกันตน ไม่มีสวัสดิการในระบบประกันสังคม และแรงงานส่วนใหญ่ในการก่อสร้างจะเป็นแรงงานต่างด้าว จากประเทศเพื่อนบ้าน พม่า ลาว เขมร ไม่ได้มีการรายงานหรือบันทึกที่เป็นหลักฐาน สถิติ ข้อมูลให้ปรากฏ จากสำนักงานกองทุนทดแทน ที่แสดงให้เห็นถึงสถิติอุบัติเหตุ และความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง

ปัญหาเรื่องความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างนับเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการสูญเสียทั้งชีวิต และ โอกาสต่าง ๆ ของผู้ใช้แรงงาน จนอาจเป็นผู้พิการหรือได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุจากการทำงานในสถานประกอบการก่อสร้างจึงมีความจำเป็นต้องทราบและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การทำงานในสถานประกอบการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจ และการกำหนด ปัจจัยที่มีผลต่อ ให้มีวัฒนธรรมความปลอดภัยในที่ก่อสร้างเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

1.2 คำถามการวิจัย

วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการก่อสร้างไทยปัจจุบันเป็นอย่างไร ผู้ประกอบการมีการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.3.1 เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างไทย

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมความปลอดภัย ของแรงงานก่อสร้าง

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

1.3.4 เพื่อสังเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

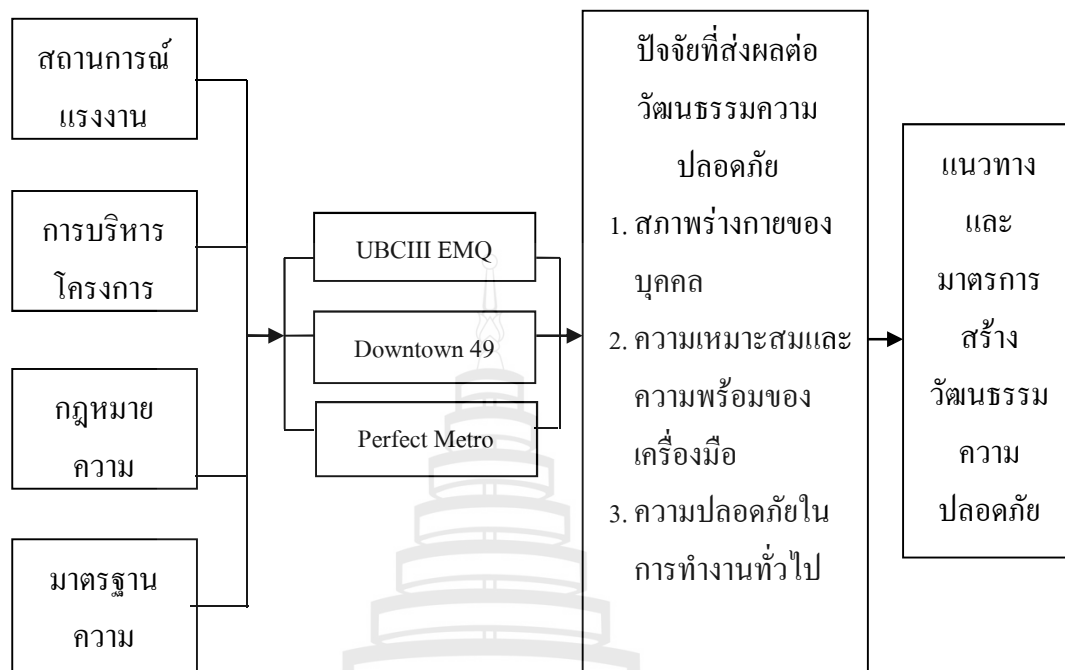
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.4.1 กลุ่มผู้บริหารโครงการก่อสร้าง

1.4.2 แรงงานในโครงการก่อสร้าง

1.5 กรอบแนวความคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษา สถานการณ์แรงงานก่อสร้าง การบริหารงานโครงการก่อสร้าง กฎหมายความปลอดภัย มาตรฐานความปลอดภัย และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจากความพร้อมในการทำงาน และการบริหารจัดการ ที่จะส่งผลถึงวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการก่อสร้างทั้ง 3 แห่งในกรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย

ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1.6.1 เพื่อทราบสถานการณ์โครงสร้างการบริหารงานความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างรวมถึงระดับการรับรู้ถึงความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการตามข้อกำหนดความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง

1.6.2 เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างของระบบการก่อสร้างของประเทศไทย

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 วัฒนธรรมความปลอดภัย หมายถึง วิธีการดำรงอยู่ของกลุ่มคนในสังคม ที่จะมี ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ พฤติกรรม และการปฏิบัติ ที่มีต่อความปลอดภัย สามารถการพัฒนาอบรม ถ่ายทอดและสั่งสอน เพื่อที่จะให้คนอยู่ในสังคมสามารถอยู่ได้อย่างโดยปลอดภัย

1.7.2 วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง หมายถึง การปฏิบัติตนของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกับโครงการก่อสร้าง ภายใต้ข้อบังคับและข้อปฏิบัติตามแผนการบริหารความปลอดภัย จนเกิดเป็นพฤติกรรม การปฏิบัติที่เกิดความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง มีผลมาจากปัจจัยด้านบุคลากรในโครงการก่อสร้าง ความพร้อมและความปลอดภัยของเครื่องมือที่ใช้ และการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของโครงการ

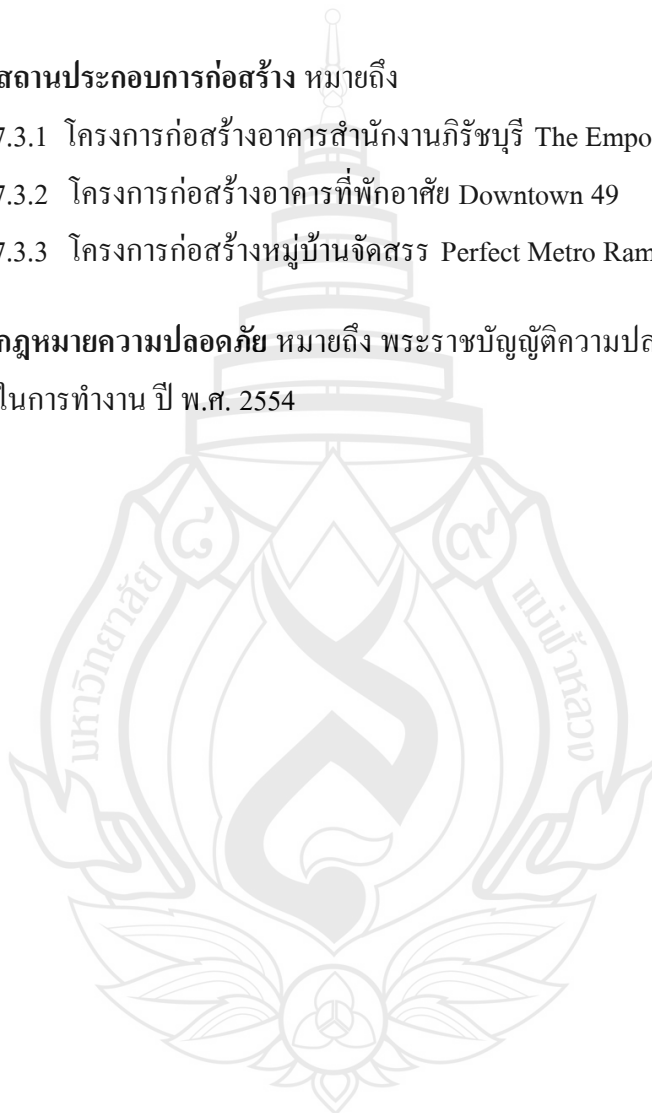
1.7.3 สถานประกอบการก่อสร้าง หมายถึง

1.7.3.1 โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานอิริชบุรี The Emporium 2 (UBC III EMQ)

1.7.3.2 โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย Downtown 49

1.7.3.3 โครงการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร Perfect Metro Ramkamhang

1.7.4 กฎหมายความปลอดภัย หมายถึง พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปี พ.ศ. 2554

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 นี้จะนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับวัฒนธรรมความปลอดภัย ในสถานประกอบการก่อสร้าง ดังประเด็นหัวข้อ ต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน
- 2.4 แนวคิดเรื่องโครงสร้างและการบริหารงานโครงการ
- 2.5 แนวคิดเรื่องการบริหารความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง
- 2.6 มาตรการด้านกฎหมายและข้อกำหนดทางด้านความปลอดภัย
- 2.7 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อธิบายความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามซึ่งเป็นผลจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ กับสังคม และธรรมชาติ จำแนกได้ออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านจิตใจสังคมและวัตถุมีการสั่งสม และสืบทอดจากรุ่นไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมไปอีกสังคมหนึ่งจนกลายเป็นแบบแผนที่สามารถเรียนรู้ และก่อให้เกิดพฤติกรรมและผลิตผลทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันควรค่าแก่การวิจัย อนุรักษ์ ฟื้นฟู ถิ่นทอด เสริมสร้าง และแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างดุลยภาพแห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขสันติสุขและอิสรภาพ อันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของมนุษย์ (อมรรัตน์ เทพกำปนาท, 2551)

อคิน รพีพัฒน์ (2551) กล่าวว่าวัฒนธรรมคือความหมายการถอดรหัสการรับรู้ของสัญญาณ เป็นแนวทางโครงสร้างนิยมที่อาศัยการตีความเชิงสัญลักษณ์ (Symbol) โดยได้ให้ความหมาย

วัฒนธรรมไว้ว่าคนทั่วไปจะรู้จักและเข้าใจวัฒนธรรมได้จะต้องสามารถตีความหมาย เข้าใจ ในสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้น และจะต้องแปลความหมายที่มีทั้งทางตรง และทางอ้อมที่ซ่อนอยู่ออกมา เพื่อที่จะใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป หากการสื่อสารไม่สามารถตีความหมายให้ตรงกับความต้องการของ สัญลักษณ์นั้น ๆ ที่ถูกส่งออกมาจากผู้ส่งสารเป็นเพราะไม่เข้าใจร่วมกันหรือมีแนวคิดไม่ตรงกัน มนุษย์ให้ความสำคัญต่อระบบฐานความคิดแนวทางการถอดรหัส ซึ่งแสดงถึงบริบทของแต่ละ สังคม (อกิน รพีพัฒน์, 2551, หน้า 71-81)

สุเทพ สุนทรเกสัช (2551) ได้ให้คำนิยามวัฒนธรรมมีนิยาม 4 แนวคิด คือ (1) แนวคิดแบบ คลาสสิก (Classic) วัฒนธรรมหมายถึงภูมิปัญญา จิตวิญญาณ ความเป็นอยู่ของสังคม ดังนั้นวัฒนธรรม คือสิ่งที่ได้ขุดเกลามาจากภูมิปัญญาของชุมชนแล้ว (2) แนวคิดแบบบรรยายพรรณนา (Descriptive) วัฒนธรรม ประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ของวัฒนธรรม เช่น ความเชื่อ จริยธรรม (3) แนวคิด แบบสัญลักษณ์ (Symbolic) วัฒนธรรมเป็นการพิจารณาความนิยามแบบของสัญลักษณ์ (Sign) ที่มีความหมาย (Meaning) ซึ่งถูกสังคมได้กำหนดให้มีความหมายและนิยามให้เป็นตามที่สังคมต้องการ ซึ่งความหมายนั้นมีทั้งความหมายโดยทางตรงและโดยทางอ้อม (4) แนวคิดแบบโครงสร้าง (Structural) เป็นการนิยามวัฒนธรรมที่มีพัฒนาการมาจากกลุ่มสัญลักษณ์ โดยมีการพัฒนาการนิยาม ขยายเรื่องสัญลักษณ์ให้มีความเชื่อมโยงต่อบริบททางสังคม โดยถือว่าสัญลักษณ์ไม่ได้เกิดขึ้นมาเอง แต่มี กระบวนการเกิดขึ้นมาโดยการ เคลื่อนที่ผ่านการกระจายไปในแต่ละบริบทของแต่ละสังคม (สุเทพ สุนทรเกสัช, 2551)

วิรุณ ตั้งเจริญ (2552) ได้อธิบายว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องของจิตสำนึกความรับผิดชอบชั่วดี ที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์อยู่กับบริบททางสังคมหรือเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและการดำเนินอยู่ของคนใน สังคม มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนสิ่งที่อยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และนำมา กลับกรองขุดเกลาก่อนให้เกิดการยอมรับในกิจกรรมนั้น ๆ และถูกกลั่นกรองด้านศีลธรรม จนเกิด เป็นวัฒนธรรมในสังคมได้ การที่คนอยู่ในชุมชนในสังคมเป็นอย่างไรก็จะแสดงถึงวัฒนธรรมใน สังคมนั้น ๆ ไม่สามารถแยกมนุษย์กับสังคมออกจากวัฒนธรรมได้เพราะวัฒนธรรมเป็น กระบวนการและกิจกรรมของสังคมผ่านการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการดำรงชีพ เป็นกระบวนการ ที่แฝงอยู่ในเรื่องของการพัฒนาการของวัฒนธรรม ในบางกระแสจะเรียกว่าการขุดเกลาก่อน การ กลั่นกรองของวัฒนธรรม ที่วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ไม่ใช่เพราะตัววัฒนธรรม เอง (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2552)

Scholl (2003) ได้นิยามความหมายวัฒนธรรมในมุมที่แตกต่างว่า วัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการผลิตและรวมไปถึงการบริโภคความหมายของวัฒนธรรม ซึ่งจะเน้นให้ผูกพันกับ ความหมายที่จะต้องมียุทธศาสตร์ของสังคมต่าง ๆ มารองรับ วัฒนธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นเอง และเป็น

การกระทำของสังคมผ่านกระบวนการขัดเกลาจนเกิดเป็นสามัญสำนึก (Common Sense) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ประชาชนทั่วไปยอมรับกันอย่างเป็นปกติวิสัยและยอมรับในการกระทำนั้น ๆ เช่น บทบาทของหญิงและชาย รวมทั้งความหมายทางด้านเพศสภาพ (Gender) การที่วัฒนธรรมอยู่ในสังคมได้นั้นจะต้องมีกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) การดำรงอยู่ของวัฒนธรรม (Cultural Stability) และจะต้องมีการยอมรับความผิชอบชั่วดี จะต้องมีการนิยามและสร้างความหมายความผิชอบชั่วดีทางวัฒนธรรมได้ (Richard, 2003)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้อธิบายความหมายของวัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตมนุษย์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมเป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึก นึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถแก้ไขและซาบซึ้งร่วมกัน ดังนั้น วัฒนธรรมไทยคือวิถีชีวิตที่คนไทยได้สั่งสมเลือกสรร ปรับปรุง แก้ไขจนถือว่าเป็นสิ่งดีงามเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและได้ใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในสังคม (2) วัฒนธรรม คือ มรดกแห่งสังคมซึ่งสังคมปรับปรุงและรักษาไว้ให้เจริญ งอกงามวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติร่วมกันเป็นแนวเดียวกันอย่างต่อเนื่องของสมาชิกในสังคมสืบทอดเป็นมรดกทางสังคมต่อกันมาจากอดีต หรืออาจเป็นสิ่งประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์ขึ้นใหม่หรืออาจรับเอาสิ่งที่เผยแพร่มาจากสังคมอื่น ๆ ทั้งหมดนี้หากสมาชิกยอมรับและยึดถือเป็นแบบแผนประพฤติปฏิบัติร่วมกันก็ย่อมถือว่าเป็นวัฒนธรรมของ สังคมนั้นและ (3) วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือสร้างขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามและการดำรงอยู่ของสังคมที่อยู่กับวัฒนธรรมนั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.)

เอกสารวิชาการบางชิ้นได้อธิบายคำว่าวัฒนธรรมว่า หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์ และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน วัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่สามารถแสดงออกผ่าน คนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละครและภาพยนตร์ แม้บางครั้งอาจมีผู้กล่าวว่าวัฒนธรรมคือเรื่องที่ว่าด้วยการบริโภคและสินค้าบริโภค วัฒนธรรมระดับสูง วัฒนธรรมระดับต่ำ วัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือ วัฒนธรรมนิยม เป็นต้น แต่นักมานุษยวิทยาโดยทั่วไปมักกล่าวถึงวัฒนธรรมว่า มิได้เป็นเพียงสินค้าบริโภค แต่หมายรวมถึงกระบวนการในการผลิตสินค้าและการให้ความหมายแก่สินค้านั้น ๆ ด้วย ทั้งยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและแนวการปฏิบัติที่ทำให้วัตถุและกระบวนการผลิตหลอมรวมอยู่ด้วยกัน ในสายตาของนักมานุษยวิทยาจึงรวมไปถึงเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์รวมทั้งระบบศีลธรรม (อมรรตน์ เทพกำปนาท, 2551)

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ให้ความหมายวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม คือแบบแผนในการดำรงชีวิตของผู้คนที่อาจความแตกต่างกันด้าน อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ศาสนา ความเป็นปัจเจกบุคคล แต่เมื่อผู้คนเหล่านี้ไม่มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม จึงได้มีการดำรงชีวิตที่มีแบบแผนร่วมกันของผู้คนในสังคม มีการปฏิบัติร่วมกัน ขอมรับร่วมกัน มีการดำรงอยู่ซึ่งชีวิตสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง อาจมีการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน แก้ไขไปตามสถานการณ์และเวลา ให้เป็นไปในทางที่สมาชิกในชุมชนและสังคมมีการปฏิบัติร่วมใหม่ ๆ หรืออาจเกิดจากการที่รับเอาวัฒนธรรมจากสังคมอื่นๆเข้ามาสู่ในสังคมเดิม เช่น วัฒนธรรมการบริโภค การแต่งกาย การสร้างบ้านเรือน วัฒนธรรมการใช้บริการทางการแพทย์ การใช้เทคโนโลยี การใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น วัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีความ ซ้ำซ้อนอยู่กัน อย่างหลากหลายซึ่งอาจมีทั้งวัฒนธรรมที่สอดคล้อง วัฒนธรรมที่ขัดแย้ง หรือไม่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอื่น ๆ เลย ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็น ส่งผลการกระทำร่วมด้านต่าง ๆ ของคนในสังคมที่ดำรงอยู่ในชีวิตประจำวันมีการสืบทอดไปตามกาลเวลา มีการปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสม และสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ากระทำให้ในสังคมแต่ไม่ใช่เพียงพฤติกรรมแนวทางการปฏิบัติในสังคมเท่านั้น หากแต่ยังมีผลลงไปหน่วยย่อยของสังคม ไม่ว่าจะเป็น บ้าน โรงเรียน ชุมชน องค์กร ซึ่งได้อาศัยวัฒนธรรมเป็นตัวช่วยในการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เช่น สังคมอาศัยวัฒนธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองและกระบวนการยุติธรรม วัดอาศัยวัฒนธรรมทางศาสนาให้ผู้นับถือเข้ามาสนับสนุนคำสอนให้ศาสนาและวัดยังคงอยู่ได้ และยังรวมไปถึงวัฒนธรรมในบริษัทจะมีเรื่องวัฒนธรรมการปกครอง วัฒนธรรมการตอบแทนของบุคคลในองค์กร แม้กระทั่งวัฒนธรรมการลงโทษผู้กระทำความผิดในสังคมที่อยู่นอกเหนือการบัญญัติตามกฎหมายวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ (1) วัฒนธรรมที่จับต้องได้หรือสัมผัสได้ เช่น การแต่งตัว ประเพณีต่าง ๆ ภาษา สัญลักษณ์ พิธีการและวัสดุอุปกรณ์ในชีวิตประจำวัน และ (2) วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จะอยู่ลึกลงไปถึงลักษณะเป็นค่านิยม บรรทัดฐานการดำรงชีพ ซึ่งจะต้องอาศัยการตีความจากการสัมผัสวัฒนธรรมที่สัมผัสได้ จนในบางครั้งจะมีการตีความผิดพลาดก็เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ เพราะแต่ละบุคคลมีบริบทที่มาแตกต่างกัน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2556)

อานันท์ กาญจนพันธุ์, วสันต์ ปัญญาแก้ว, จีรวุฒิ เสนาคำ และปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี (2552) ได้อธิบายความหมายของวัฒนธรรม ว่าวัฒนธรรมเป็นการรวมของวิถีชีวิต การกระทำของบุคคลผ่านสังคม มีการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง การขัดเกลา ที่ก่อให้เกิดความผสมผสาน กลมกลืน ก่อให้เกิดพลังใหม่ ก่อให้เกิดความดีงาม วัฒนธรรมนั้นจะมีคุณค่าไปในทางบวก สร้างสรรค์ และดีงามสะท้อนออกมาทางพฤติกรรม กิจกรรม และสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา วัฒนธรรมสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ (1) กลุ่มวัฒนธรรมนิยมพื้นฐานดั้งเดิม (2) กลุ่มวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (3) กลุ่มวัฒนธรรมเชิงความหมายในบริบทของสังคมสมัยใหม่ (4) กลุ่มวัฒนธรรมในบริบทการช่วงชิงตีความหมาย และ (5) วัฒนธรรมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มวัฒนธรรมนิยมพื้นฐานดั้งเดิม เป็นกลุ่มแนวคิดแรกของวัฒนธรรมแรกในประเทศไทย เป็นแนวคิดเชิงอุดมการณ์ชาตินิยม ให้ความสำคัญต่อโครงสร้างทางความคิด ความเป็นรูปแบบมีแบบแผนและกรอบความคิดอย่างชัดเจน สามารถพัฒนาและดำรงอยู่ในวิถีชีวิตของเฉพาะกลุ่ม สามารถสืบทอดอย่างต่อเนื่องเฉพาะกลุ่ม คงความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ อาจจะมีปรับเปลี่ยนได้ในทิศทางใกล้เคียง

ส่วนกลุ่มวัฒนธรรมท้องถิ่นและความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เป็นสำนึกร่วมกัน เป็นโครงสร้างที่ยึดโยงความสัมพันธ์ทางสังคม ให้สังคมอยู่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเพียงกลไกทางสังคมที่คอยกำกับและควบคุมท้องถิ่นไว้ ให้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และเป็นการเชื่อมโยงทางสังคมระหว่างสมาชิกชุมชน

กลุ่มวัฒนธรรมเชิงความหมายในบริบทของสังคมสมัยใหม่นั้น อานันท์ กาญจนพันธุ์ และคณะ (2552) อธิบายว่าวัฒนธรรมยังสามารถเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมไม่ได้ตายตัว สามารถแลกเปลี่ยนได้หลายลักษณะ มีความเป็นระบบเปิดทางความคิดมากขึ้น วัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนได้ เป็นสัมพัทธ์นิยม เป็นสัญลักษณ์เชิงความหมาย ให้ความสำคัญกับคนในสังคมในฐานะที่เป็นผู้สร้างวัฒนธรรม รับรู้วัฒนธรรม ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สำหรับกลุ่มวัฒนธรรมในบริบทการช่วงชิงตีความหมายเป็นแนวคิดให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมในเชิงของการปกครองทางความคิดถูกสร้างขึ้นมานบนบริบทที่จะ นิยามความรู้และความจริงผ่านวาทะกรรมในการสร้างความหมายเพื่อนิยามความจริงของวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการปกครองและการควบคุมคนที่ถูกนิยาม แต่ผู้ที่ถูกนิยามจะต่อต้านและนิยามวัฒนธรรมของตนเองขึ้นใหม่โดยไม่รับการนิยามจากผู้อื่น

กลุ่มวัฒนธรรมเชิงปฏิบัติการเป็นแนวคิดวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการวัฒนธรรม จะถูกนิยามโดยผู้ปฏิบัติไม่ใช่จากผู้ปกครองเป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ เช่น การที่ชาวบ้านหันมาสร้างวัฒนธรรมการบวชต้นไม้ เพื่อเป็นทิศทางการอนุรักษ์ป่าไม้ไปในทางเดียวกับการที่ชุมชนสามารถอยู่กับป่าไม้ได้ และปฏิเสธการอนุรักษ์ป่าไม้โดยภาครัฐที่มีการกีดกันชาวบ้านออกจากป่าเพื่อการอนุรักษ์ (อานันท์ กาญจนพันธุ์ และคณะ, 2552)

2.2 วัฒนธรรมองค์กร

วัฒนธรรมองค์กร คือ แบบแผนในการดำรงอยู่ขององค์กรนั้น ๆ เป็นรากฐานที่กำหนดทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร ให้มีเอกลักษณ์แตกต่างไปจากองค์กรอื่น ๆ สามารถแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดเกลาขององค์กรซึ่งวัฒนธรรมขององค์กรนี้จะเป็นตัวยึดโยงบุคลากรให้มีความสัมพันธ์ตามแบบแผนขององค์กรเป็นเครื่องมือที่กำกับ ควบคุมพฤติกรรมของสมาชิก ให้เป็นไปในทางที่องค์กรต้องการให้เป็น เช่น การแต่งตัว เวลาการทำงาน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร หน้าที่ การออกคำสั่งและลำดับขั้นตอนการบังคับบัญชา วัฒนธรรมองค์กรจะมีความซับซ้อนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กร และการแบ่งสายการบังคับบัญชา ในองค์กรที่มีขนาดเล็ก จะมีความซับซ้อน ความแตกต่างภายในองค์กรน้อยกว่าองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ที่มีการแบ่งหน่วยการควบคุมปกครองที่จะแตกต่างกันไปตามการปกครองผู้บังคับบัญชา วัตถุประสงค์ หน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน หรือตามวิชาชีพของหน่วยงานนั้น ๆ ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรจึงมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรโดยภาพรวมเพื่อลดความแตกต่างที่เกิดขึ้นและให้เป็นวัฒนธรรมที่ชัดเจนขององค์กร

Scholl (2003) ได้เสนอบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรว่า องค์กรที่ได้นอกจากการมีวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นหนึ่งเดียวขององค์กรเพื่อภาพลักษณ์ที่ดีแล้ว วัฒนธรรมองค์กรยังเป็นการควบคุมลักษณะความเป็นปัจเจกของแต่ละหน่วยงานย่อย ปัจเจกของสมาชิก ไม่ให้มีการแสดงออกมามากเกินขอบเขตของวัฒนธรรมถือเป็นการปกครองสมาชิกในองค์กรอีกวิธีการหนึ่ง นอกเหนือจากกฎเกณฑ์บริษัทที่จะต้องปฏิบัติตาม เป็นกลไกการควบคุมความประพฤติ ควบคุมความสัมพันธ์ ควบคุมทิศทางของสมาชิกในองค์กร ซึ่งสมาชิกจะมีความเต็มใจหรือไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร เป็นการยากที่จะทำเครื่องมือในการวัดผล วัดระดับ สร้างทฤษฎีบังคับหรือมีสูตรสำเร็จตายตัว เพราะวัฒนธรรมองค์กรเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรนั้น ๆ อาจจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับโครงสร้างการทำงาน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสถานการณ์และบริบทขององค์กรในช่วงเวลานั้น ๆ และวัฒนธรรมองค์กรยังเป็นเครื่องมือการควบคุมและลดความแตกต่างของบุคคลในองค์กร เพราะความเป็นปัจเจกชนจะถูกกลบเทาความเป็นตัวตนลงเพราะจะต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมขององค์กรที่เป็นสมาชิกอยู่

ชนิดา จิตตรุทธ (2554) ได้อธิบายถึงรูปแบบของวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันไปตามแต่ละองค์กร ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรที่เน้นบทบาทหน้าที่, วัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานเป็นทีม, วัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความสามารถเฉพาะตัว และวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความสัมพันธ์แบบสโมสร สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ ดังนี้

1. องค์กรที่มีวัฒนธรรมเน้นบทบาทหน้าที่ เป็นรูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นหน้าที่ การบังคับบัญชา โครงสร้างตามสายงาน โครงสร้างการบริหารงานเน้นให้ทิศทางการสมเหตุสมผล และข้อมูลเชิงประจักษ์ มีกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับ ข้อปฏิบัติอย่างชัดเจน ลักษณะวัฒนธรรมแบบนี้จะเกิดในองค์กร ราชการเอกชนขนาดใหญ่ องค์กรแบบนี้จะมีความต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสูง

2. องค์กรที่มีวัฒนธรรมเน้นการทำงานเป็นทีมมีการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ และให้แต่ละบุคคลแต่ละสายงานมาทำงานร่วมกันโดยไม่สนใจตำแหน่ง บทบาท หน้าที่เบื้องหลังของแต่ละคน ถูกปลูกฝังให้เน้นเรื่องของผลของงานที่ออกมาจากความร่วมมือกัน

3. องค์กรที่มีวัฒนธรรมเน้นความเป็นบุคคลเฉพาะตัวเป็นองค์กรที่มีความเป็นปัจเจกเฉพาะบุคคลสูง มีความเป็นอิสระในตัวเอง เน้นความเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ มีความสามารถเฉพาะตัวที่โดดเด่นต่อองค์กรประเภทนี้จะมีปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน บุคคลในองค์กรแบบนี้จะมีความเป็นตัวตนสูง ปฏิเสธการปกครองโดยบุคคลอื่น ๆ ไม่ยอมรับการปกครองแบบโครงสร้างที่มีความสับสน

4. องค์กรที่มีวัฒนธรรมแบบสโมสร เป็นองค์กรที่มีวัฒนธรรมใกล้ชิดเคียงความ เป็นสังคมของมนุษย์มาก เป็นองค์กรที่มีความสัมพันธ์ภายในองค์กรอย่างแน่นแฟ้น มีการรวมกลุ่มการ ปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม มีการตัดสินใจแทนกัน องค์กรแบบนี้มีวัฒนธรรมในการให้อิสระแก่ทุก ภาควส่วนขององค์กร

ซึ่งวัฒนธรรมในองค์กรมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะงานหรือความเป็นปัจเจก ของบุคคลในองค์กร ดังนั้นหากวัฒนธรรมองค์กรที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนอง หรือสอดคล้องกับ ความเป็นตัวตนในแต่ละองค์กรหรือวัฒนธรรมไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร ไม่มีแบบ แผนปฏิบัติหน้าที่ยอมรับได้ตามลักษณะของบุคคลในองค์กร ก็จะก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพรวม ขององค์กรได้ (ชนิดา จิตตรุทธ, 2554)

วัฒนธรรมองค์กรมีความแตกต่างมากมายหลายรูปแบบตามที่กล่าวมา แต่วัฒนธรรม องค์กรที่ดีจะประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) มีคุณค่าขององค์กร (2) มีการสร้างความผูกพัน ของสมาชิกในองค์กร (3) มีการชื่นชมคนทำดี (4) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชน (5) เอาใจใส่ พนักงาน (6) ส่งเสริมการเรียนรู้ (7) สร้างความต่อเนื่องขององค์กร และ (8) ให้พนักงานรับรู้ประวัติ ขององค์กรสามารถอธิบายในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

1. มีคุณค่าขององค์กร ถือเป็นหัวใจหลักขององค์กรเพราะสมาชิกทุกคนจะรับรู้และมี ทิศทางการเชื่อมั่นในคุณค่าขององค์กรเช่นองค์กรมีจุดมุ่งหมายในการบริการที่เป็นเลิศองค์กรมี จุดมุ่งหมายที่จะเป็นหนึ่งทางวิชาการเป็นต้นและเมื่อมีการเข้าใจคุณค่าขององค์กรแล้วก็จะนำแกน หลักดังกล่าวไปปฏิบัติต่อยังหน่วยงานย่อยอื่น ๆ ภายในองค์กร

2. มีการสร้างความผูกพันภายในองค์กร เพราะในแต่ละองค์กรมีความแตกต่างและหลากหลายของบุคคลที่เข้ามาอยู่ในองค์กรจึงอาจเกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในหน่วยงานระหว่างหน่วยงานดังนั้นองค์กรที่มีวัฒนธรรมที่ดีจะมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอย่างสม่ำเสมอ เช่น การทำกิจกรรมเสริมความสามัคคีการจัดสัมมนาและเปลี่ยนความคิดเพื่อเป็นการลดความแตกต่างและสร้างให้พนักงานได้เข้าใจในความแตกต่างของแต่ละหน่วยงานที่อยู่ในองค์กรเดียวกัน

3. การชื่นชมคนทำดี เป็นการกระตุ้นความรู้สึกรับรู้ถึงการทำความดีของบุคลากรในองค์กรเช่นการประกาศให้พนักงานที่ได้รับการจัดประกวดพนักงานดีเด่นประจำเดือนการให้ของรางวัลเล็กน้อยจะเป็นเครื่องกระตุ้นและเครื่องยืนยันว่าองค์กรมีการสนับสนุนให้คนทำความดีเพื่อเป็นวัฒนธรรมองค์กรของการทำความดี

4. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชน เป็นกระบวนการหนึ่งที่แต่ละองค์กรจะต้องให้ความสำคัญต่อชุมชนที่อยู่รอบ ๆ องค์กรเช่นการไม่ปล่อยของเสียสู่สาธารณะการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แก่ชุมชนเช่นการจัดให้มีการบริจาคสิ่งของแก่ชุมชนการบริจาคโลหิตการสร้างสิ่งสาธารณะประโยชน์เพราะองค์กรที่ดีจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วย

5. เอาใจใส่พนักงาน เพราะกุญแจสำคัญขององค์กรคือพนักงานการให้ความสำคัญแก่พนักงานเป็นสิ่งที่พึงจะกระทำเช่นการจัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมการไม่เอาใจเอาเปรียบแรงงานลูกจ้างการให้สิทธิประโยชน์แก่ครอบครัวการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรหลานพนักงานและอาจมีการจัดงานเลี้ยงฉลองให้กับพนักงานในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันเกิดเทศกาลปีใหม่

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากมายและรวดเร็วมีความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์จะต้องมีการส่งเสริมให้พนักงานมีความต้องการที่เรียนรู้เพราะนอกจากจะเป็นการพัฒนาองค์กรแล้วยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีความต้องการที่จะเติบโตในสายงานต่อไป

7. สร้างความต่อเนื่อง เมื่อมีการสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วการสร้างต่อเนื่องจึงเป็นการให้คงอยู่และมีการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่อไปเพราะหากไม่มีการสร้างความต่อเนื่องแล้วจะทำให้พนักงานเกิดความเบื่อหน่ายที่จะต้องมาเริ่มสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีใหม่ จะส่งผลให้ไม่สามารถเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดีได้ต่อไปในองค์กรนั้น ๆ

8. รับรู้ประวัติความเป็นมาขององค์กร เพราะพนักงานใหม่ที่เข้ามาจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรที่มีอยู่ หากเข้ามาแล้วจะต้องปรับตัวจะส่งผลให้ไม่เข้าใจถึงที่มาของวัฒนธรรมองค์กรอย่างแท้จริง ดังนั้นเมื่อมีการเข้ามาใหม่จะต้องมีการอบรม อธิบายให้เข้าใจใน

ประวัติและวัฒนธรรมขององค์กร และจะเป็นการสร้างความภาคภูมิใจของพนักงานใหม่นั้นด้วย (อิงค์ควิตี้ [INC Quity], ม.ป.ป.)

2.3 วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (2552) ได้สรุปผลการสัมมนาเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยว่า วัฒนธรรมความปลอดภัยถือเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งสำหรับคนในปัจจุบัน การใช้ชีวิตที่ละเลยความปลอดภัยจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา สร้างความสูญเสียให้ทางจิตใจ ทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างมาก เพราะการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัยไม่ใช่แค่เพียงการปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นการการพื้นฐานของการดำรงชีพอย่างมีความสุข ด้วยการสร้างความรู้ การรับรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรม การปฏิบัติตน ที่ให้อยู่ในความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัย และวัฒนธรรมความปลอดภัยจากตัวผู้ปฏิบัติ ดำรงชีวิตอยู่บนความไม่ประมาท ซึ่งการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยจะสามารถสร้างได้ ตั้งแต่หน่วยเล็กที่สุดของสังคมคือ ตัวของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา บริษัทห้างร้าน รวมถึงองค์ภาครัฐ แต่ในสังคมไทยปัจจุบันมีการละเลยเรื่องของความปลอดภัย เช่นการขับจักรยานยนต์ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้ แต่คนไทยบางส่วนยังละเลยไม่ปฏิบัติตาม และเมื่อเกิดอุบัติเหตุก็จะถือว่าเป็นเรื่องของโชคกลาง และครวญคร่ำของผู้ประสบเหตุเท่านั้น

สุพจน์ เคนดวง (2541) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมความปลอดภัยในกรอบแนวคิดโครงสร้างหน้าที่และวัฒนธรรมในแบบของความขัดแย้ง

1. วัฒนธรรมความปลอดภัยในกรอบแนวคิดโครงสร้างและหน้าที่ว่าวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือของมนุษย์ในสังคมที่ใช้ในการปรับตัว ต่อสู้ต่อรองกับสิ่งต่าง ๆ รวมถึงเป็นการย้ำเตือน การเตือนให้ระมัดระวังในการดำรงชีพประจำวันในรูปแบบของคำสอนต่าง ๆ ไว้ ซึ่งข้อสังเกตเรื่องวัฒนธรรมต่าง ๆ มีเหตุการณ์ต่าง ๆ มารองรับวัฒนธรรมนั้น หากวัฒนธรรมใดไม่มีเหตุการณ์มารองรับก็จะถูกสังคมขัดเกลา ลบเลือนออกจากสังคม วัฒนธรรมบางอย่างจะถูกขัดเกลาปรับสภาพให้เข้ากับสังคมปัจจุบันแทนวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องมีสังคมมารองรับ เพราะวัฒนธรรมไม่ได้เป็นการกระทำของบุคคลใดคนหนึ่ง เป็นการกระทำร่วมกันหลาย ๆ คน เป็นที่ยอมรับร่วมกันบนบริบทและเงื่อนไขของแต่ละชุมชน มีการถ่ายทอดไปในชุมชน เมื่อเงื่อนไข บริบททางชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือถูกทำลายไปก็就会有มีการปรับเปลี่ยน หรือการสร้างวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน หรือให้เหมาะสมกับเงื่อนไขในเวลานั้น ๆ วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ในสังคม การปกครองสังคม มีการสร้างวัฒนธรรมต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อรองรับการ

ปกครองนั้น ๆ เพื่อรองรับความชอบธรรมในการปกครองหรือการเป็นปึกแผ่นของกลุ่ม สิ่งที่สำคัญที่ศาสนาพราหมณ์ คือ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติที่ป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหากับสังคม ซึ่งในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถแบ่งแยกความสัมพันธ์ทางสังคมใน 2 มิติ คือ มิติความผูกพันกับกลุ่ม กับมิติการควบคุม เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์จะพบว่า มีความสัมพันธ์ 4 รูปแบบ คือ ความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น (Hierarchical) ความสัมพันธ์แบบปัจเจกชน (Individualist) ความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมกัน (Egalitarian) และความสัมพันธ์แบบขึ้นกับชะตากรรม (Fatalist)

2. วัฒนธรรมความปลอดภัยในรูปแบบความขัดแย้ง วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการเอาเปรียบและกดขี่ข่มเหง เป็นเครื่องมือในการควบคุมเอาเปรียบซึ่งกันและกัน การเอาเปรียบนั้นเกิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ต้องการจะมีอำนาจเหนือ ด้วยการออกข้อกำหนดหรือข้อบังคับในการทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานต้องปฏิบัติตาม และสร้างนิยามเรื่องมูลค่าการทดแทนของชีวิตด้วยการตั้งมูลค่าการเสียชีวิต การชดเชยค่าเสียชีวิต การทุพพลภาพ เพื่อให้เกิดการยอมรับในการสูญเสีย ด้วยการออกกฎหมายมารับรองการประเมินมูลค่าชีวิตคนด้วยเงินตรา

ปัจจุบันการทำงาน เริ่มให้ความสำคัญต่อเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิธีปฏิบัติ การตรวจสอบ และเรื่องความปลอดภัยในทางวัฒนธรรม เพราะมีความเห็นว่าการที่มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ออกมามากมายในการควบคุมเรื่องความปลอดภัย เป็นข้อกำหนดทางการทำงานที่กำหนดจากคนที่อยู่ในระดับสูงกว่า ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้จะเป็นข้อกำหนดเพื่อให้ปฏิบัติตามโดยอ้างถึงความชอบธรรม ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ความเป็นผู้รู้ ตามที่ได้มีการศึกษาอ้างอิงมาเป็นผู้กำหนด เช่น วิศวกรที่จะกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงาน โดยจะออกมาเป็นการสั่งการเชิงบังคับ ปฏิบัติตามหน้าที่ ซึ่งคนงานก่อสร้างในประเทศไทยจะละเลยและมีแบบแผนที่แตกต่างกันในเรื่องความปลอดภัย เช่น การที่แรงงานทำงานที่มีความเสี่ยงสูงและไม่มีการป้องกันจะแสดงถึงความกล้าหาญ ความเป็นชายชาตรีสูง พร้อมทั้งจะเผชิญกับอันตรายที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก การไม่ใส่อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย การปีนขึ้นไปสูงโดยไม่ใช้เครื่องมือผูกแสดงถึงความแข็งแรง และตรงกันข้ามหากแรงงานใดที่ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด จะถูกมองว่าเป็นคนอ่อนแอ ขี้ลาด อ่อนหัด มือใหม่ ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่านอกจากการที่ไม่ได้รับการยอมรับดังกล่าวแล้วพฤติกรรมเสี่ยงมักก่อให้เกิดผลทางบวกอื่น ๆ เช่น ความเร็ว ความสะดวก และได้การผลิตที่เป็นปริมาณมากกว่าที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ (สุพจน์ เค้นดวง, 2541)

2.3.1 การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย

Shilder (1999) ได้อธิบายถึงการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยหมายถึงการกำหนดให้องค์กรเห็นความสำคัญของความปลอดภัยที่ควร และต้องให้พนักงานสามารถทำงานอย่างเป็นระบบที่มีเงื่อนไขของมาตรฐาน ความปลอดภัยขณะที่ทำงานอยู่ในแต่ละวัน วัฒนธรรมความ

ปลอดภัยอาจมีระดับ ความเข้มข้น มีระเบียบกฎเกณฑ์ ที่แตกต่างกันในแต่ละส่วนงานที่รับผิดชอบ การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างหลัก 3 ประการ ได้แก่ บุคลากร, การควบคุมบริหารงานความปลอดภัย และการวางโครงสร้างพื้นฐานรองรับ

2.3.1.1 บุคลากรในองค์กรบุคลากรที่ทำงานในทุกระดับ ตั้งแต่ผู้ปฏิบัติงานระดับล่างสุด ผู้ควบคุมงาน ผู้บริหารโครงการ ผู้ออกแบบโครงการรวมไปถึงเจ้าของโครงการเพราะการออกคำสั่งในการปฏิบัติงานไม่ใช่เพียงคนงานที่จะต้องเข้าใจในการคำสั่ง ผู้ควบคุมงานและวิศวกรที่มีหน้าที่ในการออกคำสั่งในการปฏิบัติงาน ออกข้อกำหนดในการบริหารความปลอดภัย และยังรวมถึงผู้บริหารโครงการที่จะต้องเข้าใจและให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของทุกคนในโครงการ

2.3.1.2 การควบคุมและบริหารความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการบริหารแผนความปลอดภัยรายงานความปลอดภัยรายงานอุบัติเหตุตรวจสอบความปลอดภัยกระบวนการสื่อสารทางความปลอดภัยการอบรมและพัฒนาบุคลากรทางความปลอดภัยในทุกโครงการจะต้องมีแผนการบริหารความปลอดภัยที่สามารถปฏิบัติได้จริงซึ่งเป็นแผนที่มีการยอมรับและกำหนดมาจากบุคลากรทุกระดับในโครงการและต้องได้รับการสนับสนุนจากระดับบริหารขององค์กรที่จะต้องให้มีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

2.3.1.3 การวางโครงสร้างพื้นฐานรองรับเป็นหลักสุดท้ายที่จะต้องมีการทำคือการที่องค์กรจะต้องมีการปรับโครงสร้างการบริหารงานให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมความปลอดภัยที่จะ ยอมรับกิจกรรมความปลอดภัยที่จะต้องมีการมีส่วนร่วม ผู้บริหารระดับสูงจะต้องจัดสรรงบประมาณมารองรับการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย

2.3.2 องค์ประกอบวัฒนธรรมความปลอดภัย

Arden (2009) อธิบายถึง องค์ประกอบวัฒนธรรมความปลอดภัยจะประกอบด้วย 7 องค์ประกอบในการพิจารณาเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรซึ่งประกอบไปด้วย การมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีงบประมาณความปลอดภัย ความปลอดภัยเป็นแผนงานหลักขององค์กรมีการอบรมความปลอดภัยสถานที่ทำงานมีความปลอดภัยไม่มีการดำเนินเรื่องความปลอดภัยและการแสดงความยินดีกับเป้าหมายความปลอดภัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.2.1 การมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในองค์กรที่จะมีวัฒนธรรมความปลอดภัยได้จะต้องมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกัน มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ร่วมกัน ที่จะทำให้องค์กรปราศจากอุบัติเหตุ การบาดเจ็บจากการทำงาน รวมทั้งรักษาชีวิตอนามัยของทุกคนในการทำงาน จุดมุ่งหมายนั้นจะต้องเป็นที่เข้าใจร่วมกันตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงคนงานระดับล่างสุดขององค์กร

2.3.2.2 งบประมาณความปลอดภัยและชีวอนามัย จะต้องอยู่ในภาคการลงทุนหลักขององค์กร ไม่ใช่แค่เพียงเป็นค่าใช้จ่ายเสริม เพราะการที่มองเป็นการลงทุนหลักจะเป็นการเตรียมงบประมาณอย่างเหมาะสมและสามารถดำเนินการแผนงานความปลอดภัยจนเกิดประสิทธิภาพของความปลอดภัยได้ แต่ถ้านำไปเป็นค่าใช้จ่ายเสริมจะเป็นลักษณะของค่าใช้จ่ายที่อาจจะถูกตัดออกเมื่อบริษัทประสบแนวทางในการลดต้นทุน

2.3.2.3 แผนหลักในการพัฒนาองค์กร แผนดังกล่าวจะต้องถูกบรรจุเป็นเป้าหมายหนึ่งในการประกอบการขององค์กร มีเป้าหมายที่ประเมินผลได้ และจะต้องเป็นปัจจัยในการพัฒนาองค์กร ไม่ใช่มีแต่เพียงการกำหนดไว้เป็นแผนไม่มีข้อกำหนด แต่ในทางกลับกันจะต้องมีเป้าหมายและมีแผนในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3.2.4 การอบรมความปลอดภัย ในองค์กรที่พัฒนาความปลอดภัยจะต้องมีการออกข้อกำหนดว่าบุคลากรทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมด้านความปลอดภัย เพื่อที่จะให้ทุกคนสามารถเข้าใจด้านความปลอดภัย และสามารถปฏิบัติได้จริง

2.3.2.5 สถานที่ทำงานมีความปลอดภัย นอกจากการเตรียมเรื่องบุคลากรในความปลอดภัยแล้ว การเตรียมสถานที่ที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย การที่สถานที่ทำงานสะอาด สะดวก มีสุขลักษณะที่ดี มีการสะสางงานที่ค้าง จนเกิดเป็นการสร้างนิสัย จะทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตามความปลอดภัยขององค์กร และกลายเป็นวัฒนธรรมความปลอดภัย

2.3.2.6 ไม่มีการดำเนินเรื่องความปลอดภัย เพราะบุคคลที่อยู่ในองค์กรมีความต้องการที่จะสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย แต่อาจจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น ในองค์กรจะต้องไม่มีการดำเนินผู้ที่กระทำผิดพลาด หรือผู้ที่ต้องการแก้ไข และจะต้องให้กำลังใจในการแก้ไขและสนับสนุนการดำเนินการที่มีความปลอดภัยต่อไป

2.4 โครงสร้างและการบริหารงานก่อสร้าง

สันติ ชินานุวัตรวิงศ์ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของการก่อสร้างว่า การก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่มีคนงานจำนวนมาก และมีลักษณะรูปแบบการจัดการซับซ้อนมากมายหลายรูปแบบ ตามกระบวนการจัดการของแต่ละ โครงการ เพราะงานก่อสร้างมีกลุ่มคนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง มีความขัดแย้งในระหว่างการประกอบการอยู่ตลอดเวลา มากกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ เป็นกิจการที่มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดชัดเจน แต่ก็มีในบางครั้งที่โครงการจะต้องล้มเลิกกลางคันเพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก และการปฏิบัติงานของลูกจ้างเป็นการปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งงานก่อสร้างสามารถแบ่ง

ประเภทได้ 4 ประเภทหลัก คือ ก่อสร้างอาคารทั่วไป เช่น ที่พักอาศัย อาคารสาธารณะ อาคารสำนักงานก่อสร้างงานโยธาได้แก่งานก่อสร้างถนน ก่อสร้างสะพาน ท่าเทียบเรือ สนามบิน ก่อสร้างงานอุตสาหกรรม เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานแยกกาซ โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ และงานก่อสร้างพิเศษอื่น ๆ เช่น งานขุดเจาะ งานรื้อถอน งานสร้างโรงไฟฟ้า

ประสงค์ ธาราไชย (2552) ได้อธิบายว่างานก่อสร้างนั้นมีลักษณะเฉพาะของงานก่อสร้างที่แตกต่างจากงานประเภทอื่น ๆ คือ เป็นอุตสาหกรรมซึ่งทำกันในที่โล่งแจ้งภายใต้สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวนตลอดเวลา ใช้นุเคราะห์ร่วมงานจำนวนมากหลายสาขาอาชีพและหลายระดับความรู้ความสามารถ มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายและรวดเร็ว แผนการปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เพราะมีตัวแปรที่จะกำหนดความเปลี่ยนแปลงหลายปัจจัย เมื่อเสร็จโครงการหนึ่งก็ย้ายไปอีกโครงการหนึ่ง เมื่อเกิดความผิดพลาด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขงานหลังจากที่ได้ดำเนินการเสร็จแล้วจะยุ่งยาก เสียเวลา และใช้ค่าใช้จ่ายสูง มีการขัดแย้งกันระหว่างผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องค่อนข้างสูง และตลอดเวลาการดำเนินการ และลักษณะเฉพาะข้อสุดท้าย คือ เป็นงานซึ่งมีอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินสูงกว่าประเภทกิจการอื่น ๆ โดยทั่วไปโครงสร้างการบริหารงานในงานก่อสร้างสามารถแบ่งกลุ่มที่เกี่ยวข้องเป็น 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มเจ้าของโครงการ (2) กลุ่มผู้บริหารโครงการ (3) กลุ่มผู้ออกแบบ และ (4) กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้าง ดังรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มเจ้าของโครงการ เป็นกลุ่มงานที่มีอำนาจและเป็นผู้ตัดสินใจทางการเงินของโครงการ เป็นผู้ว่าจ้างหลักที่ว่าจ้างตั้งแต่ กลุ่มผู้ควบคุมงาน กลุ่มผู้ออกแบบ และกลุ่มผู้รับเหมาเจ้าของโครงการเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่ตัดสินใจในทิศทาง รูปแบบของโครงการตามที่มีผู้ออกแบบนำเสนอ สิ่งที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเจ้าของโครงการคือการจัดหาเงินทุนสำหรับการก่อสร้างโครงการ

2. กลุ่มที่ปรึกษาโครงการจะมีหน้าที่ช่วยให้คำปรึกษาและรับภาระงานจากเจ้าของโครงการโดยทำหน้าที่ประสาน กำหนดนโยบาย ตรวจสอบคุณภาพการทำงานของผู้รับเหมาและควบคุมงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ของผู้ลงทุน กลุ่มที่ปรึกษาโครงการส่วนมากจะมีการว่าจ้างเฉพาะกรณีที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือในโครงการที่มีความซับซ้อนและมีความต้องการมีผู้ประสานงานสำหรับโครงการแทนเจ้าของโครงการนอกจากนี้ขณะที่ก่อสร้างจะต้องควบคุมดูแลงานให้ผู้รับเหมาปฏิบัติตามขั้นตอน

3. กลุ่มผู้ออกแบบ เป็นกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานตามความต้องการของเจ้าของโครงการในด้านการออกแบบ การออกแบบที่ดีจะต้องเน้นการออกแบบเพื่อความปลอดภัยให้ชัดเจน ให้ผู้รับเหมาก่อสร้างได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเงื่อนไขของคู่สัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องใช้เทคนิคพิเศษจะต้องมีการระบุไว้ในแบบหรือรายการประกอบให้ครบถ้วนและชัดเจน

4. กลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้าง เป็นกลุ่มงานที่ติดตั้ง ก่อสร้าง เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการหลัก มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มงานที่มีจำนวนบุคลากรมากที่สุด (ประสงค์ ธาราไชย, 2552, หน้า 2-13)

กวี หวังนิเวศน์กุล (2547) ได้อธิบายถึงการแบ่งลักษณะผู้รับเหมาเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้รับเหมาหลัก ผู้รับเหมาช่วง และผู้รับเหมาย่อย

ผู้รับเหมาหลักเป็นกลุ่มผู้รับเหมาที่รับงานโดยตรงจากเจ้าของโครงการเป็นกลุ่มผู้รับเหมาที่มีศักยภาพทางการเงิน โดยโครงการก่อสร้างจะมีผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาหลักเพราะถือว่าเป็นสัญญาการจ้างที่มีมูลค่ามากที่สุด เป็นกลุ่มผู้รับเหมาที่มีเกี่ยวข้องกับกำหนดการใช้อาคารมากที่สุด

ผู้รับเหมาช่วงเป็นกลุ่มผู้รับเหมาที่รับงานจากผู้รับเหมาหลักมาอีกต่อหนึ่งจะมีการรับงานออกมาเป็นงานเฉพาะพื้นที่หรือการตัดงานที่ผู้รับเหมาหลักที่ไม่มีความชำนาญหรือการลดงานที่มีความเป็นลักษณะเฉพาะออกให้ผู้รับเหมาช่วงเข้ามาดำเนินการนั้นๆเพื่อเป็นการลดต้นทุนและลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับการทำงาน

ผู้รับเหมาย่อยเป็นผู้รับเหมาที่รับงานต่อจากผู้รับเหมาหลักหรือการนำกลุ่มคนงานมารับช่วงงานก่อสร้างเป็นพื้นที่ขนาดเล็กโดยการตัดแบ่งบางส่วน เช่น การตัดแบ่งเฉพาะค่าแรงการเหมางานการทำโครงเหล็กส่วนมากจะเป็นงานที่ต้องมีความเสี่ยงสูงผู้รับเหมาหลักต้องการที่จะลดความเสี่ยงในการทำงานหรือลดการลงทุนด้านสวัสดิการที่จะต้องมีให้แก่คนงานที่เป็นลูกจ้างโดยตรง (กวี หวังนิเวศน์กุล, 2547)

โชติไกร ไชยวิจารณ์ (ม.ป.ป.) อธิบายความหมายของการบริหารงานก่อสร้างว่า เป็นงานที่ต้องบริหารงานก่อสร้างภายใต้ขอบเขตที่จำกัดในเรื่องต้นทุนการก่อสร้างที่มี ข้อกำหนดเรื่องระยะเวลาของโครงการที่มี และจะต้องดำเนินการควบคุมให้ได้คุณภาพตามที่มาตรฐานทางวิศวกรรมได้กำหนดไว้ มีประเด็นหลักในการควบคุม 3 ประเด็น ได้แก่ การเงิน เวลา และคุณภาพ ดังนี้

1. การควบคุมเรื่องการเงิน การบริหารงาน โครงการก่อสร้างจะได้รับงบประมาณที่จำกัดจากเจ้าของโครงการการบริหารการเงินจะต้องพิจารณาขั้นตอนการทำแผนงบประมาณการวางแผนการใช้จ่ายการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การจัดทำระบบจ่ายเงิน โครงการการประเมินสถานะโครงการทางการเงินเป้าหมายของโครงการก่อสร้างคือจะต้องใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเงินที่ได้ลงทุนไปทั้งหมด

2. การควบคุมด้านเวลา การทำงานก่อสร้างจะมีข้อกำหนดในการทำงานด้านเวลาเป็นองค์ประกอบสำคัญเพราะการก่อสร้างนั้นจะต้องบริหารให้ได้ตามเวลาเพราะ งานก่อสร้างนั้นจะมี

เวลาที่จำกัดแต่มีการทำงานที่เกี่ยวกับฤดูกาลต่างๆ เช่น ฤดูฝนไม่สามารถทำงานภาคสนามกลางแจ้ง ได้การจัดวัสดุอุปกรณ์ที่เข้าโครงการให้ตามเวลาที่กำหนดเพื่อลดการใช้พื้นที่ในการจัดเก็บวัสดุจะทำให้ลดต้นทุนและลดการสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และจะทำให้โครงการสามารถก่อสร้างได้ตามกำหนดที่วางไว้การควบคุมเวลาการทำงานสามารถใช้แผนภูมิเวลาในการควบคุมเวลาโดยกำหนดเป้าหมายหลักของโครงการและจัดทำเป็นหมายย่อยในการทำงานแต่ละกิจกรรมเพื่อสามารถปรับแผนการทำงานได้หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

3. การควบคุมด้านคุณภาพ คุณภาพของการก่อสร้างเป็นสิ่งสำคัญและอาจจะเป็นอันตรายเกิดความสูญเสียต่อทรัพย์สินและชีวิตหากงานก่อสร้างไม่มีคุณภาพจะเห็นได้จากข่าวการชำรุดของอาคารต่าง ๆ กิจกรรมการควบคุมคุณภาพของการก่อสร้างมีตั้งแต่การควบคุมแบบการควบคุมวัสดุอุปกรณ์ที่จะมาใช้งานจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดทางวิศวกรรมการทำงานจะต้องมีการทดสอบคุณภาพของการก่อสร้างตามข้อกำหนดการตรวจสอบการทำงานและวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นส่วนผสมของการก่อสร้าง เช่น ปูนหินทรายการควบคุมคุณภาพจะต้องมีแผนในการควบคุมอย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้มีการบันทึกและตรวจสอบโดยผู้ที่มีหน้าที่เพื่อจะได้งานที่มีคุณภาพ และลดการสูญเสียในอนาคค

2.5 การบริหารความปลอดภัยในสถานก่อสร้าง

อุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีใครต้องการให้เกิดขึ้นเพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลเกิดความสูญเสียเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินเวลาสร้างความโศกเศร้าเสียใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องการสูญเสียที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งการสูญเสียทางตรงคือค่าการสูญเสียที่สามารถคำนวณได้เป็นเงิน เช่น ค่าเสียหายค่าวัสดุอุปกรณ์ค่าฟื้นฟูสมรรถนะค่าแรงในการทำงานและค่าใช้จ่ายในงานศพหากเป็นเหตุการณ์ที่ถึงแก่ชีวิตการเสียชีวิตโอกาสทางการผลิตการสูญเสียอีกอย่างคือการสูญเสียทางอ้อมที่ไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้เช่นการเสียกำลังใจของคนงานเมื่อประสบเหตุการณ์เสียภาพลักษณ์ขององค์กร

ผลของการเสียหายจากอุบัติเหตุสามารถอธิบายด้วยความสัมพันธ์ของอัตราส่วน 1-10-30-600 (กระทรวงแรงงาน, 2549) ดังนี้

- 1 คือ การเกิดเหตุที่มีความรุนแรงบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ชีวิต
- 10 คือ การเกิดเหตุที่บาดเจ็บแต่ไม่รุนแรง
- 30 คือ การเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน
- 100 คือ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ

จากความสัมพันธ์ทางตัวเลขดังกล่าว ถึงแม้ว่าโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุที่มีความรุนแรงบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ชีวิตจะมีไม่มาก แต่มีโอกาสดังกล่าวได้เสมอ ดังนั้นจึงต้องดำเนินการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ด้วยการลดสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

Raouf (2011) กล่าวถึง แนวคิดการเกิดอุบัติเหตุ ว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ สามารถแบ่งสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้เป็น 3 สาเหตุ คือ (1) สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากคน มีจำนวนสูงสุดร้อยละ 88 ของการเกิดอุบัติเหตุ (2) สาเหตุต่อมาคือสาเหตุที่เกิดจากความผิดปกติของสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย เป็นสาเหตุร้อยละ 10 เช่น บริเวณสถานที่การทำงาน สภาพของเครื่องจักร และสุดท้ายคือ (3) สาเหตุที่เกิดจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หรือเป็นเหตุการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ เป็นค่าสาเหตुर้อยละ 2 ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ น้ำท่วม ไฟฟ้า

และ Raouf ได้กล่าวถึงทฤษฎีโดมิโนที่สามารถอธิบายสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุว่าเป็นความต่อเนื่องจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง เช่นเดียวกับเกมโดมิโนที่เกิดจากการล้มตามภาพที่ 2.1

ที่มา Department of Manufacturing and Engineering Management (n.d.)

ภาพที่ 2.1 การต่อเนื่องของการเกิดอุบัติเหตุของ Domino Theory ตามแนวคิด Five-Factor accident sequence

จากภาพที่ 2.1 และ Raouf ได้อธิบายทฤษฎีโดมิโนเพิ่มเติมตามแนวคิด Five-Factor Accident Sequence ของ Heinrich (1920) ว่าการเกิดอุบัติเหตุของ人有ลำดับการเกิดอุบัติเหตุคือสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุเริ่มจาก สภาพของสิ่งแวดล้อมของบุคคลจะส่งผลถึงการเกิดความผิดพลาดของบุคคล เพราะสภาพแวดล้อมจะทำให้บุคคลในสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยมีทัศนคติ

มั่งง่าย ไม่รอบคอบ เมื่อบุคคลมีทัศนคติ นิสัยประมาทมั่งง่าย ก็จะทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงาน ดำเนินการใด ๆ บนความไม่ปลอดภัยและมีความเสี่ยง เมื่อมีการกระทำการที่มีความเสี่ยงก็จะเกิด อุบัติเหตุ และสุดท้ายก็จะเกิดการบาดเจ็บและเสียหาย (Raouf, 2011)

อรุณ ชัยเสรี (2549) ได้กล่าวในหนังสืออันตรายจากการก่อสร้างและวิธีการป้องกันว่า งาน ก่อสร้างนั้นเป็นงานที่มีความซับซ้อน มีคนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง มีจำนวนคนงานที่เป็นแรงงานจำนวนมาก และมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเป็นประจำ คนงานก่อสร้างมีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา โดย สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุมีปัญหามาจากการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัยจะมีสาเหตุสืบเนื่องมาจาก คนงานที่ปฏิบัติงานโดยตรง เช่น ไม่สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ถอด อุปกรณ์ความปลอดภัยออก ไม่สนใจต่อคำเตือนต่าง ๆ ใช้เครื่องมือไม่ถูกวิธีเล่นกับเพื่อนร่วมงาน ขณะทำงานเป็นต้น ส่วนสาเหตุทางตรงคือสภาพของลักษณะการทำงานที่ไม่ปลอดภัย การเกิด อุบัติเหตุจะเกี่ยวเนื่องกับการใช้เครื่องจักรกลหรือจากการใช้เครื่องทุ่นแรงเป็นส่วนมาก รวมทั้งการ พลัดตกจากที่สูง วัสดุหล่นใส่ การชำรุดของโครงสร้างชั่วคราว เป็นต้น ล้วนเป็นสาเหตุที่เกิดจาก สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ผู้ที่ทำงานก่อสร้างต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์อีกหลาย ประการ เช่น ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ควัน กลิ่น เสียงดัง แสงที่จ้าหรือมืดมัวจนเกินไป เพราะแสง สว่างในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน เพราะถ้าแสงจ้ามืดเกินไป อาจทำให้เกิดการระคาย เคือง ทำให้ตาพร่ามองไม่ชัด ก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย หรือการทำงานที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ นอกจากจะได้ผลงานที่ไม่เรียบร้อยแล้วยังเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ ในด้านของความสั่นสะเทือน เนื่องจากสภาพการทำงานก่อสร้างในปัจจุบันมีการใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องจักรกลเข้ามา ดำเนินการเป็นจำนวนมาก เช่น รถแทรกเตอร์ รถขุด รถตัก รถบดถนน รถเครน เครื่องตัด เครื่อง เจาะถนน เป็นต้น เมื่อใช้เครื่องทุ่นแรงหรือเครื่องจักรกลดังกล่าว อาจมีความสั่นสะเทือนทั้งนั้น ความสั่นสะเทือนในขณะที่ใช้เครื่องทุ่นแรงเหล่านี้ ก่อให้เกิดความเมื่อยล้า อ่อนเพลีย และเกิดความ รำคาญกับคนงานที่ทำงาน (อรุณ ชัยเสรี, 2549)

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (2556) ได้เสนอบทความเรื่อง การ จัดการความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างจะต้องป้องกันและสร้างความปลอดภัยในการ ทำงานที่มีองค์ประกอบของความปลอดภัยในงานก่อสร้าง คือ (1) ความปลอดภัยส่วนบุคคล (2) ความพร้อมและปลอดภัยจากเครื่องมือ และ (3) ความปลอดภัยในการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ความปลอดภัยส่วนบุคคล เพราะอุบัติเหตุส่วนมากจะเกิดกับบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการสร้างความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับบุคคลจะต้องเข้มงวดในเรื่องการใส่อุปกรณ์ป้องกัน อันตราย สวมใส่เสื้อผ้าที่รัดกุม ใส่รองเท้าที่รัดแน่นพื้นแข็ง ห้ามดื่มสุราหรือเสพของมึนเมาก่อนการ ทำงาน จัดการอบรมความรู้เรื่องความปลอดภัยในกับคนงานให้เข้าใจถึงความปลอดภัยที่แท้จริง จัด

ให้มีการตรวจสอบสุขภาพของคอนกรีตเป็นประจำ เพื่อจะได้มีการรักษาตั้งแต่เริ่มในกรณีที่เกิดโรคติดต่อในสถานที่ก่อสร้าง

2. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร ได้แก่ ปั่นจั่น รถยก เครื่องเจียรไฟฟ้า ส่วนไฟฟ้า และเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ใช้งานได้หากไม่มีการบำรุงรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิศวกรรม การใช้เครื่องมือผิดวิธีหรือผิดลักษณะการใช้งาน เครื่องมือที่มีการใช้ไฟฟ้าจะต้องมีอุปกรณ์ตัดวงจรไฟฟ้าหรือระบบตัดไฟฟ้าอัตโนมัติเมื่อเกิดเหตุไฟรั่วหรือไฟฟ้าลัดวงจร ก่อนและหลังการทำงานทุกครั้งจะต้องมีการตรวจสอบสภาพความพร้อมการใช้งาน และจะต้องส่งซ่อมทันทีเมื่อพบการชำรุดของเครื่องมือ

3. ความปลอดภัยในการบริหารจัดการ หมายถึงการจัดการที่คำนึงถึงความปลอดภัยมีการจัดทำแผนความปลอดภัยที่ต้องทำตามข้อกำหนด ตามมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน มอก.18001 มีการแบ่งพื้นที่สำหรับจัดการอบรม เก็บของ พื้นที่สำหรับการพักผ่อนของคนงานอย่างเป็นสัดส่วน มีการจัดทำรั้วเพื่อแสดงขอบเขตพื้นที่อันตราย มีการติดป้ายสัญลักษณ์เตือนความปลอดภัย มีการจัดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับบุคคลภายนอก และมีการเตรียมพร้อมในการป้องกันและระงับเหตุที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น มีการซ้อมประสพภัย การซ้อมหนีไฟ การซ้อมอพยพผู้ประสพภัย

พิพัฒน์ นพธิปัทมกุล (2555) ได้เสนอบทความวิชาการในงานสภากาชาด เกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้างว่า การบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้างเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญเท่าเทียมกับงานหลักของการจัดการก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้าง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโครงการก่อสร้างอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะนอกจากจะสอดคล้องดูแลและกำกับให้งานก่อสร้างดำเนินไปตามแบบ รายการก่อสร้างและข้อกำหนดอื่น ๆ แล้วยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยยึดหลักว่างานด้านความปลอดภัยเป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนและทุกระดับที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยทั่วไปแล้วจะยึดถือหลักการหรือกระบวนการบริหารทั่วไปนั่นเอง ซึ่งสถานประกอบการก่อสร้างโดยทั่วไป ปกติจะมีปัจจัยการบริหารงานก่อสร้างหลัก 4 ประการ คือ เงินทุน (Money) กำลังคน (Man) เครื่องทุ่นแรง (Machine) และวัสดุและอุปกรณ์ (Material) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะสนับสนุนการบริหารความปลอดภัยในการทำงานให้เป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากขึ้นนั้นต้องอาศัยกระบวนการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้าง 5 ประการ คือ (1) การวางแผน (2) การจัดการองค์กร (3) การจัดหาและพัฒนาบุคลากร (4) การอำนวยการ และ (5) การควบคุมประเมินผล สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การวางแผน เป็นกระบวนการคิดหรือเตรียมการล่วงหน้าว่าจะทำอะไรบ้างในอนาคตทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงนโยบายของหน่วยงานก่อสร้างเป็นหลัก เพื่อว่าแผนงานที่วางขึ้นไว้นั้นจะได้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน และให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์เป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสำคัญ เพราะปัญหาของอุบัติเหตุในงานก่อสร้างส่วนใหญ่ขาดการวางแผนงานที่ดี และขาดประสบการณ์การบริหารจัดการความปลอดภัยในงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพและจริงใจ

2. การจัดการองค์การ เป็นกระบวนการจัดแบ่งส่วนงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและลักษณะงาน เช่น แบ่งงานเป็นฝ่ายหรือแผนก เพื่อให้การควบคุมงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดองค์กรจะต้องพิจารณาการจัดงานตามความรับผิดชอบ ร่วมกันจากหน่วยงานหลัก หรือสาขางานบังคับบัญชาและหน่วยงานที่ปรึกษาหรือสาขางานช่วย ทั้งนี้ต้องให้มีการร่วมมือประสานงานทุกระดับทั้งในด้านแนวนอนและแนวตั้งของหน่วยงานอย่างเหมาะสมสำหรับการจัดการองค์การบริหารงานก่อสร้าง สามารถแบ่งเป็นหลัก ๆ คือสาขางานหลัก หรือสาขางานบังคับบัญชา เป็นสาขางานที่ทำงานก่อสร้างโดยตรง เป็นงานในลักษณะที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สามารถดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในสาขางานหลักนี้ได้แก่ วิศวกรโครงการ วิศวกรสนาม ช่างคุมงาน เป็นต้นและอีกสาขางานหนึ่งคือสาขางานรอง หรือสาขางานช่วยคือสาขางานซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่ให้การปรึกษา สนับสนุนและให้บริการแก่สาขางานหลัก เพื่อการดำเนินงานจะได้เป็นไปอย่างถูกต้องคล่องตัว บุคลากรในสาขางาน ได้แก่ สถาปนิก วิศวกรผู้ออกแบบ นักวางแผนวิจัย ผู้ประมาณราคา นักบัญชีการเงิน เป็นต้น

3. การจัดหาและพัฒนาบุคลากร คือการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การจัดบุคลากรที่มีความพร้อมมีสภาพร่างกายที่เหมาะสมกับการทำงานโครงการก่อสร้าง มีระบบสวัสดิการเช่น การให้ค่ารักษาพยาบาล การจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพ รวมถึงการจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับคนงานทุกระดับ จัดการอบรมสำหรับพนักงานใหม่ที่มาเข้าทำงานใหม่ จัดการอบรมสำหรับการใช้เครื่องมือใหม่ในโครงการ และจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมสร้างความสัมพันธ์อันดีในโครงการ

4. การอำนวยการและการประสานงาน เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความหลากหลายต้องมาทำงานร่วมกัน เพราะว่าการก่อสร้างเป็นงานซึ่งต้องใช้บุคคลหลายฝ่าย หลายสาขาอาชีพ และหลายระดับความรู้ความสามารถ การทำงานร่วมกันในโครงการเดียวกัน ถ้าองค์กรมีการจัดการองค์การที่ดีและเหมาะสมแต่ถ้าขาดการอำนวยการและการประสานงานที่ดี องค์การนั้นจะเกิดการขัดแย้งระหว่างหน่วยงานจะเกิดความล้มเหลวในขั้นดำเนินการ การอำนวยการยังรวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วิธีสร้างแรงจูงใจมีหลายวิธีผู้บริหารต้องเลือกให้เหมาะสมกับ

บุคคลและโอกาสต้องตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้ทำดี การชมเชยตามความเหมาะสม การคัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน การจัดสวัสดิการส่วนรวม การยกย่องให้เกียรติ

5. การควบคุมเป็นการขั้นตอนการบริหารเพื่อให้การดำเนินการความปลอดภัยเป็นไปตามแผนความปลอดภัยที่โครงการได้กำหนดไว้ มีความคืบหน้าและความคลาดเคลื่อนจากแผนความปลอดภัย รวมถึงการประเมินผลที่เป็นกระบวนการหนึ่งของหลักการบริหารงานความปลอดภัย แยกส่วนดีและส่วนบกพร่องออกมาให้เห็นชัด และจะได้นำข้อมูลส่วนดีไปใช้ในงานต่อไป ข้อมูลส่วนบกพร่องของงาน นำมาปรับปรุง ใหม่ เพื่อจะไม่เกิดข้อผิดพลาดสำหรับงาน (พิพัฒน์ นพทิปกังวาล, 2555)

โครงการก่อสร้างมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างจำนวนมาก กวี หวังนิเวศน์กุล (2547) ได้จำแนกกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง ตามลักษณะงานได้เป็น 4 กลุ่ม คือ เจ้าของโครงการ ผู้บริหารโครงการ ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง และผู้รับเหมาก่อสร้าง แต่ละกลุ่มบุคคลทั้ง 4 กลุ่มมีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยได้ ดังนี้

1. กลุ่มเจ้าของโครงการจะต้องกำหนดเป้าหมายความปลอดภัยของโครงการว่าจะต้องเป็นโครงการที่มีความปลอดภัยไม่มีอุบัติเหตุในการก่อสร้างคัดเลือกผู้รับเหมาที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัย

2. กลุ่มที่ปรึกษาโครงการจะมีหน้าที่ช่วยให้คำปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของแผนงานความปลอดภัยและปรับปรุงแผนความปลอดภัยสำหรับด้านความปลอดภัยในการทำงานของผู้รับเหมาโครงการควบคุมดูแลงานให้ผู้รับเหมาปฏิบัติตามขั้นตอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่ต้องใช้เทคนิคพิเศษจะต้องมีการระบุไว้ในแบบหรือรายการประกอบให้ครบถ้วนและชัดเจนและอยู่ภายใต้การดูแลของวิศวกรผู้ควบคุมงานอย่างรัดกุมและปลอดภัย

3. กลุ่มผู้ออกแบบเป็นกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่ในการออกแบบและออกข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการคัดเลือกผู้รับเหมาทั้งนี้ในการออกแบบจะต้องเน้นการออกแบบทางด้านวิศวกรรมความปลอดภัยให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้รับเหมาก่อสร้างได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเงื่อนไขของคู่สัญญาที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการทำงานของโครงการ

4. กลุ่มผู้ก่อสร้างจะรวมถึงผู้รับเหมาหลักผู้รับเหมารายย่อยและผู้รับเหมาช่วงต้องปฏิบัติงานตามแบบและตามสัญญาก่อสร้างโดยต้องยึดถือจรรยาบรรณและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2554 นั้นการบริหารความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างผู้รับเหมาก่อสร้างจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งด้านการบริหารจัดการและข้อกำหนดของกฎหมายต่าง ๆ

เว้นแต่จะมีการกำหนดในรายละเอียดของเงื่อนไขของคู่สัญญาจ้างระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้างกับผู้รับเหมาช่วงในฐานะที่เป็นนายจ้างของพนักงานทุกระดับซึ่งจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการทุกๆด้านรวมทั้งความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้างซึ่งสามารถจำแนกย่อยลงไปในกลุ่มของผู้รับเหมา คือ

1) ผู้บริหารโครงการ ผู้จัดการโครงการ ผู้อำนวยการโครงการ บุคคลกลุ่ม นี้มีความสำคัญเป็นอันดับแรกทางด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม และบุคคลจำพวกนี้เป็นบุคคลที่บริหารงานด้านการก่อสร้างเป็นผู้วางแผนในการบริหารความปลอดภัย เพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้าง

2) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง จะต้องมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโครงการ เพราะเป็นข้อบังคับตามกฎหมาย ในโครงการก่อสร้างเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโครงการจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประสานงานอบรม ตรวจสอบประเมินผลความปลอดภัย ในบางโครงการมีอำนาจในการสั่งหยุดการก่อสร้างหากเห็นว่าการกระทำที่ไม่ปลอดภัยและอาจเกิดอันตรายจากการทำงานได้

3) คนงานทั่วไปเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุดในโครงการก่อสร้างคนงานส่วนมากจะมีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม เป็นแรงงานต่างชาติที่ขาดความรู้ด้านความปลอดภัยที่ถูกต้อง เมื่อเข้ามาทำงานก่อสร้างจึงได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง เป็นกลุ่มบุคลากรที่มีโอกาสจะเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดในการก่อสร้าง

มหาวิทยาลัยมหิดล คณะสาธารณสุขศาสตร์ (2554) ได้รายงานสรุปถึงปัญหาและอุปสรรคการป้องกันอันตรายจากการทำงานมาจากสาเหตุ

1. ผู้ประกอบการไม่เข้าใจ มีทัศนคติว่าความปลอดภัยทำให้เสียค่าใช้จ่ายไม่จำเป็น
2. ผู้ประกอบการไม่มีระบบการจัดการการป้องกันอันตรายที่เหมาะสม
3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง องค์กรภาครัฐขาดความเข้าใจและขาดจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัย
4. การบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐไม่มีประสิทธิภาพ มาจากเจ้าหน้าที่รัฐละเลยการควบคุมกฎหมายมีความไม่มีสาระสำคัญไม่มีประสิทธิภาพเข้ากับการทำงานในปัจจุบัน

2.6 มาตรการด้านกฎหมายและข้อกำหนดทางด้านความปลอดภัย

โครงการก่อสร้างมีการบริหารงานความปลอดภัยในการทำงานได้รับการพัฒนามาจากข้อบังคับตามกฎหมายความปลอดภัยปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ

สภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 และมีระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการบริหารความปลอดภัยเป็นหลักตามรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

จากคู่มือการฝึกอบรม หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน กระทรวงแรงงาน ปี พ.ศ. 2549 อธิบายถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยว่า ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2472 เป็นจุดเริ่มของกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในประเทศไทยโดยมีการร่างกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการจ้างแรงงาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2499 ออกเป็นพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2499 และมีพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารมาควบคุมเกี่ยวกับแรงงานในสถานประกอบการก่อสร้างในปี พ.ศ. 2507 แต่ก็ยังไม่มียกบังคับใช้ในทางกฎหมายจนเกิดเหตุปี พ.ศ. 2508 ภาครัฐจึงได้มีการจัดตั้งกรมแรงงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยในวันที่ 29 ตุลาคม 2508 เพื่อมาดูแลคุณภาพของแรงงานโดยตรง (กระทรวงแรงงาน, 2549) หลังจากนั้นก็มีกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่าง ๆ ออกมาถือเป็นการพัฒนาการทางด้านกฎหมายแรงงานและความปลอดภัยที่สำคัญดังนี้

พ.ศ. 2515 มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 เพื่อเป็นกฎหมายคุ้มครองความปลอดภัยสุขอนามัย และสวัสดิการของลูกจ้าง

พ.ศ. 2519 กระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงกำหนดสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยสำหรับลูกจ้าง

พ.ศ. 2528 กระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการ อันเป็นก้าวแรกในการกำหนดให้สถานประกอบการมีผู้ดูแลด้านความปลอดภัย

พ.ศ. 2536 ได้มีการแยกกรมแรงงานออกมาเป็นกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีการแยกกรมต่าง ๆ มาขึ้นกับกระทรวงใหม่ เช่น กรมการจัดหางาน กรมประชาสงเคราะห์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2551)

สราวุธ สุธรรมอาสา (2553) ได้เสนอบทความวารสารความปลอดภัยและสุขภาพถึงที่มาของพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานที่ทำงานปี พ.ศ. 2554 หลังจากที่มีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 มาดูแลปัญหาเรื่องแรงงานแต่ปัญหาการประสบอุบัติเหตุในสถานประกอบการแรงงานยังมีเกิดอย่างต่อเนื่องคณะรัฐมนตรีจึงได้

เห็นชอบในหลักการของสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ ในมาตรการด้านความปลอดภัย และอนามัยในการทำงาน และในปี พ.ศ. 2538 กระทรวงแรงงานได้มีการจัดทำแผนพัฒนาแรงงาน และสวัสดิการสังคมฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2544) ขึ้น ซึ่งถือเป็นแผนเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานอย่างเป็นรูปธรรม และต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบันมีการออกพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ขึ้น

พระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 เป็นกฎหมายความปลอดภัยฉบับใหม่ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2554 โดยมีเจตนารมณ์ที่กำหนดคสิทธิหน้าที่ของลูกจ้างและนายจ้าง ที่พึงปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้มีการใช้แรงงานอย่างเหมาะสมและยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานให้สูงขึ้นโดยคงหลักการเดิมที่เหมาะสมไว้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขหลักการเดิมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตลอดจนกำหนดมาตรการใหม่ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้ได้พิจารณาที่จะออกกฎกระทรวงและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและรายละเอียดในการปฏิบัติตามกฎหมายในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 ต่างกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ที่มุ่งเน้นในเรื่องการคุ้มครองแรงงานเป็นสำคัญ ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเหตุปัจจัยที่จะก่อให้เกิดเหตุจากระบบการผลิต ระบบอุตสาหกรรม เทคโนโลยี เครื่องมือ สารเคมี รวมถึงกระบวนการก่อสร้าง ที่เปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเร็วมาก แต่กฎหมายกลับไม่สามารถคุ้มครองแรงงานได้ทันต่อสถานการณ์ จนก่อให้เกิดเหตุจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีข้างต้น ดังนั้นพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 จึงได้บัญญัติขึ้นเมื่อต้องการให้มีการบริหารจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการอย่างเหมาะสม และป้องกันบุคลากรในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จุดเด่นของพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 ที่ได้รับการพัฒนามามี 6 ข้อ ได้แก่ (1) ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการทำงานของภาคราชการ (2) กำหนดหน้าที่ของลูกจ้างในเรื่องความปลอดภัย (3) การให้ความสำคัญกับการบริการของบุคคลที่สาม (4) กำหนดให้มีพนักงานตรวจความปลอดภัย (5) จัดตั้งกองทุนความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (6) จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการทำงานของภาคราชการ เพราะที่ผ่านมากฎหมายด้านแรงงานไม่ได้ครอบคลุมถึงผู้ปฏิบัติงานในงานราชการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน

จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหน่วยงานราชการนั้น ๆ แต่ พรบ.ความปลอดภัย ปี พ.ศ. 2554 ได้กำหนดให้หน่วยงานราชการจะต้องปฏิบัติตาม พรบ. ฉบับนี้ด้วยไม่ใช่เพียงลูกจ้างเอกชน

2. กำหนดหน้าที่ของลูกจ้างในเรื่องความปลอดภัย กฎหมายแรงงานที่ผ่านมาจะเป็นการเน้นการบังคับและปฏิบัติของนายจ้าง แต่ใน พรบ. ความปลอดภัย พ.ศ. 2554 จะมีการกำหนดหน้าที่ของแรงงานในการปฏิบัติตนทางความปลอดภัย เช่น มีหน้าที่ในการใส่อุปกรณ์ป้องกันภัย มีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบังคับในการทำงานเพื่อความปลอดภัย มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย และให้สิทธิลูกจ้างในการแจ้งอันตรายกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

3. ให้ความสำคัญกับการบริการของบุคคลที่สาม กำหนดให้มีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ให้มีผลกระทบต่อชุมชนข้างเคียง เช่น เรื่องสารเคมี เรื่องฝุ่นจากการก่อสร้าง ผลกระทบเรื่องเสียงจากการทำงานกับชุมชน

4. กำหนดให้มีพนักงานตรวจความปลอดภัย ในกฎหมายที่ผ่านเจ้าหน้าที่ในการตรวจความปลอดภัยจะเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแรงงาน ไม่มีความรู้และความชำนาญในเรื่องความปลอดภัยและชีวอนามัย แต่ใน พรบ. ความปลอดภัย พ.ศ. 2554 กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจความปลอดภัยแยกออกมาจากเจ้าหน้าที่แรงงาน ทำให้สามารถตรวจสอบได้ถูกต้องมาก

5. จัดตั้งกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถกู้ยืมเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานตามที่ได้มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบความปลอดภัย และกองทุนยังเป็นปัจจัยในการดำเนินการของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

6. จัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีหน้าที่ในการอบรมความปลอดภัยให้กับผู้ที่สนใจ และเป็นหน่วยงานที่สร้างความรู้และพัฒนาความปลอดภัย รวมถึงการเป็นที่ปรึกษาความปลอดภัยให้กับองค์กรเอกชน และภาครัฐ (สราวุธ สุวรรณมาตา, 2553)

2.6.2 ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

จากการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ผู้ประกอบการสนใจเพียงการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานที่ไม่ครอบคลุมและมีทิศทางการปฏิบัติที่ชัดเจน มีเพียงการออกข้อกำหนดและบทลงโทษ จึงได้มีการริเริ่มระบบการจัดการอาชีวอนามัยขึ้นที่ประเทศอังกฤษโดยสถาบันมาตรฐานสหราชอาณาจักร (British Standard Institute) เป็นมาตรฐานระบบการจัดการและอาชีวอนามัยและความปลอดภัย BS 8800 (Guide to Occupational Health and Safety Management Systems) มีการนำเอาความคิดเรื่องการจัดการมาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานตามแนวคิด 3

ประการ คือ (1) เพื่อให้คนงานได้มีความปลอดภัยในการทำงาน มีสถานที่ทำงานที่ปลอดภัย (2) เพื่อเป็นปัจจัยในการควบคุมการผลิตและกำหนดมาตรฐานการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อแรงงาน (3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมการสูญเสียของการบริหารงาน กำหนดให้เป็นปัจจัยประเมินผล การจัดการ เมื่อดำเนินการตามมาตรฐานเรื่องความปลอดภัยแล้วองค์กรจะได้ประโยชน์จากการลด ต้นทุนที่สูญเสียไปทั้งด้านแรงงาน เวลา โอกาส เป็นการเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น ต่อมาในประเทศไทยได้เริ่มนำเอามาตรฐานความปลอดภัยมาใช้ในการทำงาน โดยกระทรวงแรงงานได้ผลักดันให้ ข้อกำหนดการบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการขึ้น ในปี พ.ศ. 2546 คือ มาตรฐานแรงงานไทย มรท. 8001-2546 และในส่วนของกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ มอบหมายให้สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรมกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมขึ้น เป็น มาตรฐาน ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก. 18000 (กระทรวงแรงงาน, 2549)

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (2554) ได้อธิบายถึงมาตรฐานระบบการจัดการด้าน ความปลอดภัยในการทำงานของกระทรวงแรงงาน มรท. 8001-2546 ว่าเป็นมาตรฐานของกระทรวง แรงงานที่มีความมุ่งหวังว่าจะแก้ไขปัญหาค่าเสียและการประสบอันตรายจากการทำงาน โดยมี องค์ประกอบ 4 ประการ คือ จะต้องมีนโยบายความปลอดภัย มีการจัดองค์กรด้านความปลอดภัย มีแผนการดำเนินการและนำไปปฏิบัติ มีการประเมินผล และมีการปรับปรุงแผนการดำเนินการ

1. องค์กรจะต้องมีนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมใน การทำงานเป็นนโยบายที่มีส่วนร่วมจากฝ่ายบริหารและฝ่ายลูกจ้าง โดยนายจ้างจะต้องสนับสนุนให้ มีการประชุม สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้แผนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

2. จะต้องมีการจัดองค์กรด้านความปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุม ดูแล ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ลูกจ้าง มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย และจัดทำ ประวัติการอบรมการพัฒนาทางความปลอดภัยของบุคลากร

3. มีแผนการดำเนินการและนำไปปฏิบัติ ได้แก่แผนการทำงาน แผนการอพยพหนีไฟ แผนป้องกันภัย จัดให้มีการเฝ้าระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ และจะต้องมีระบบการตรวจสอบสาเหตุ ของการเกิดเหตุ และจะต้องออกมาตรการข้อบังคับในการป้องกันเหตุที่อาจเกิดขึ้นอีก

4. การประเมินผล จะต้องจัดให้มีการประเมินผลทั้งทางคุณภาพและการประเมินผล ทางปริมาณอย่างน้อยปีละครั้ง และจัดให้มีการประชุมของคณะกรรมการความปลอดภัยเพื่อ ประเมินผลโดยผู้บริหารขององค์กร และสรุปผลการประเมินและทำแผนในการปรับปรุงต่อไป

5. ปรับปรุงแผนการดำเนินการ เป็นกระบวนการปรับปรุงตามแผนที่ได้จากการ ประเมินประจำปี เพื่อจะได้แผนการดำเนินการที่ดีขึ้นสำหรับองค์กรซึ่งการนำเอามาตรฐานแรงงาน มาใช้จะเป็นการป้องกันและลดความสูญเสียของแรงงาน และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการ

ทำงานของแรงงาน และในกรณีที่เป็นกิจการส่งออกก็จะสามารถขอการรับรองมาตรฐานเพื่อที่จะผ่านข้อกำหนดของต่างประเทศที่ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานแรงงานเช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษ

มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก. 18001-2542 เป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยเรื่องของความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของบุคลากรในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงสุดจนกระทั่งพนักงานระดับปฏิบัติการ ถูกกำหนดขึ้นโดยอ้างอิง BS8800:1996 (Guide to Occupational Health and Safety Management System) โดยมีเป้าหมายเพื่อลดและควบคุมความเสี่ยงอันตรายของพนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจให้เกิดความปลอดภัยและส่งเสริมภาพพจน์ด้านความรับผิดชอบต่อองค์กรที่มีต่อพนักงานและสังคมเกิดระบบการตรวจประเมิน มอก. 18001 หรือ OHSAS 18001 นอกจากจะมีประโยชน์ในแง่ของการลดความเสี่ยงและอันตรายจากการปฏิบัติงานซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการแล้ว นอกจากนี้ในแง่ของการนำระบบไปปฏิบัติยังสามารถดำเนินการได้โดยง่าย มีขั้นตอนในการดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน คือ (1) การทบทวนสถานะเริ่มต้น (2) กำหนดนโยบายความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (3) การกำหนดแผนในการปฏิบัติการ (4) การนำไปใช้และปฏิบัติการ (5) การตรวจสอบและแก้ไข และ (6) การทบทวนการจัดการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การทบทวนสถานะเริ่มต้น เป็นการตรวจสอบเพื่อทราบสถานะของมาตรฐานความปลอดภัยขององค์กรก่อนที่จะดำเนินการ

2. กำหนดนโยบายความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ผู้บริหารขององค์กรจะต้องสนับสนุนในการกำหนดนโยบายขององค์กร เพื่อที่จะได้แสดงเจตจำนงขององค์กร และบุคลากรทุกระดับในองค์กรจะต้องมีรับทราบในการมีนโยบายความปลอดภัย

3. การกำหนดแผนการปฏิบัติการ เป็นการนำนโยบายที่ได้รับจากผู้บริหารมากำหนดเป็นแผนในการดำเนินการสำหรับในแต่ละหน่วยงาน เพราะแต่ละหน่วยงานมีลักษณะการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน และการกำหนดแผนการปฏิบัติงานนั้น จะต้องให้ผู้ปฏิบัติงานจริงมีส่วนร่วมในการกำหนดร่วมกับผู้บริหารในหน่วยงานนั้น

4. การนำไปใช้และปฏิบัติการองค์กรจะต้องนำแผนดังกล่าวมาปฏิบัติด้วยความเต็มใจและภายใต้การกำกับของคณะทำงานและการให้การสนับสนุนจากผู้บริหารจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกระดับในองค์กรมีความรับรู้และตระหนักในเรื่องความปลอดภัย

5. การตรวจสอบและแก้ไข ผู้บริหารขององค์กรจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบแผนการทำงานและมีการประเมินผลการทำงานตามแผนความปลอดภัยในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อ

วัดผลการปฏิบัติและหาข้อบกพร่องเพื่อทำการแก้ไข จัดทำรายงานเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุและหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขร่วมกัน

6. การทบทวนการจัดการ เมื่อได้ข้อสรุปและแนวทางแก้ไขแล้วต้องให้มีการปรับปรุงแผนความปลอดภัยตามที่ได้สรุป เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

จากการที่ปฏิบัติตามแผนการจัดการมาตรฐานอุตสาหกรรม 18001 ตั้งแต่เริ่มจนถึงขั้นตอนการทบทวนการจัดการแล้วจะต้องมีการประเมินสถานะของความปลอดภัยคือกลับไปที่ย้อนตอนแรก เป็นกระบวนการทำอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะได้ผลที่ดีต่อความปลอดภัยขององค์กร สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.) (2010)

2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่

ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่เป็นแนวคิดที่มองสังคมเป็นระบบการจัดการ มีโครงสร้างกำกับในทุกสังคม แต่ละหน่วยมีหน้าที่ในการทำงานแยกออกจากกัน ต่างมีหน้าที่แตกต่างกันทำงานกัน เช่นเดียวกับร่างกายมนุษย์ที่มีอวัยวะต่าง ๆ ที่ทำงานแตกต่างกันแต่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบของร่างกาย สังคมจึงสามารถเชื่อมโยงกันได้ด้วยภาษา ลำนึกหรือความรู้สึกร่วมทางสังคม แต่เมื่อสังคมมีสิ่งแปลกใหม่เข้ามาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงขึ้นมาใหม่ ความซับซ้อนมากขึ้น โครงสร้างหน้าที่ของหน่วยสังคมขึ้นมาใหม่ แบ่งหน้าที่ชัดเจนมากขึ้น หน้าที่ที่เกิดขึ้นคือกลุ่มกิจกรรมที่ดำเนินไปตามสิ่งที่สังคมมอบหมายให้กับหน่วยสังคมนั้น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2545) ได้อธิบายทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ว่าเป็นทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ที่ใช้รากฐานความคิดทางชีววิทยา ซึ่งอธิบายการทำงานของร่างกายมนุษย์เป็นสังคม อวัยวะแต่ละส่วนเปรียบเสมือนหน่วยงานย่อยในสังคมนั้น มีหน้าที่ในการทำงานและบทบาทแตกต่างกันไปตามที่ได้รับมอบหมาย และมีการประสานงานระหว่างอวัยวะด้วยความสัมพันธ์ทางร่างกาย เช่นเดียวกับระบบในสังคมที่จะมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมหน่วยย่อยในแต่สังคมเข้าด้วยกัน ทำให้สังคมสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างต่อเนื่อง และมีฐานความคิดว่า (1) สังคมเป็นระบบที่มีพื้นที่ของสังคมที่แน่นอน มีระบบระเบียบในการปกครองในสังคม ด้วยอำนาจ คำสั่ง และหน้าที่ที่คอยกำกับการทำงานหน่วยย่อยแต่ละหน่วยของสังคม (2) สังคมจะสามารถรักษาความสมดุลของสังคมเมื่อมีสิ่งแปลกปลอมเข้ามาในสังคมก็จะมีการปรับตัว ต่อต้าน รองรับ ด้วยหน้าที่ของหน่วยงานในสังคมที่เกี่ยวข้องจนสังคมสามารถสร้างจุดสมดุล (3) เพื่อรักษาคุณภาพของสังคมจึงต้องมีการสร้าง

ความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยงานด้วยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในสังคม และสร้างกรอบขอบเขตของหน่วยงานด้วยคำสั่ง ข้อบังคับ และบทลงโทษ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2545)

สุรางค์ จันทวานิช (2551) อธิบายหน้าที่ของสังคมในหนังสือทฤษฎีสังคมวิทยาไว้ดังนี้ (1) สังคมมีหน้าที่ในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (2) สังคมจะมีเป้าหมายของสังคมร่วมกัน ทุกหน่วยในสังคมจะต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติตนให้บรรลุตามเป้าหมายที่สังคมได้มอบหมายไว้ (3) สังคมจะต้องมีการประสานงานอย่างมีความสัมพันธ์ ทุกหน่วยของสังคมจะมีความสัมพันธ์กัน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงที่หน่วยใดก็จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับทุกหน่วยในสังคม (4) แต่ละสังคมมีแบบแผนในการปฏิบัติ ความเป็นอยู่ การเติบโต การพัฒนาที่เป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้น สังคมอื่นไม่สามารถมาลอกเลียนแบบได้อย่างสมบูรณ์ และสังคมยังมีวัฒนธรรมเป็นแบบแผนสำหรับกำกับกับการปฏิบัติของสังคม (สุรางค์ จันทวานิช, 2551, หน้า 137-174) ในการทำงาน

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2553) อธิบายว่า การจัดโครงสร้างองค์กรแบบโครงสร้างหน้าที่ เป็นการจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยและมีความสัมพันธ์กันทางหน้าที่ มีคำสั่งในการควบคุมการทำงาน จัดระเบียบงาน จำแนกตามหน้าที่และความแตกต่างของลักษณะงานของแต่ละหน่วยงาน มีการกำหนดและแบบแผนการทำงานอย่างชัดเจน มีการเชื่อมโยงกันตามสายการบังคับบัญชา ข้อบังคับขององค์กร การทำงานมีความต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น มีการเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะและเหมาะสมกับการทำงานนั้นมีทำงาน มีการจัดระบบการทำงานด้วยการบันทึก เป็นหมวดหมู่เป็นขั้นตอนชัดเจน สร้างวิธีปฏิบัติงานและกฎเกณฑ์ เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานจนไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือความเป็นอิสระทางความคิดนอกจากปฏิบัติงานในหน้าที่คิดขององค์กร ซึ่งการจัดโครงสร้างการบริหารแบบโครงสร้างหน้าที่เป็นการจัดการบริหารที่มีการใช้กันมาในยุคปัจจุบัน

Peck (1996) ได้อธิบายถึงการบริหารงานองค์กรแบบโครงสร้างหน้าที่มีองค์ประกอบหลักของการบริหารงาน คือ (1) การแบ่งงาน และ (2) การจัดการและควบคุม (Peck, 1996) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การแบ่งงาน ตามหลักของการบริหารงานแบบโครงสร้างหน้าที่ เป็นการแบ่งงานตามหน้าที่ความชำนาญ แบ่งตามเทคนิค กระบวนการผลิตอย่างเป็นระบบ เพราะการแบ่งงานคือการแบ่งปัญหาการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่พอที่จะจัดการแก้ไขปัญหาได้ให้เป็นรูปแบบการกระทำแบบซ้ำ ๆ เหมือนระบบอุตสาหกรรมการผลิต ภายใต้การทำงานของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หรือผู้ชำนาญการที่ถูกคัดเลือกเข้ามาทำงานตามคุณสมบัติเฉพาะของบุคคลนั้น ๆ โดยสามารถคำนวณได้ว่าการกระทำอย่างไรสามารถลดปัญหาในการทำงานนั้นได้ การแบ่งงานในการบริหารปัจจุบันมี

รูปแบบการแบ่งที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อผลสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ไม่ใช่การแบ่งแค่หน้าที่ แต่ยังเป็นการแบ่งความรับผิดชอบ ลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้ได้กำไรสูงสุดสอดคล้องกับ จรรยา ยิ้มประเสริฐ, เพตเตอร์ ฮิม, ผู้แต่ง และศศิธร วงษ์สนธิ, ผู้แปล (2549) ที่กล่าวถึงการผลิตสิ่งทอให้เป็นการรับจ้างช่วงต่อในการผลิตที่มีการว่าจ้างจากผู้ประกอบการตัดเย็บเสื้อผ้าจากต่างประเทศ และนำว่าจ้างช่วงต่อให้กับโรงงานขนาดเล็กในประเทศไทยบริเวณชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการแบ่งงานออกมาให้กับผู้รับจ้างผลิตช่วงต่อ และเป็นการแบ่งแยกระบบสวัสดิการออกจากความรับผิดชอบของบริษัทผู้ผลิตหลัก แต่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ผลิตย่อย (จรรยา ยิ้มประเสริฐ และคณะ, 2549) เช่นเดียวกับ อานันท์ กาญจนพันธ์ และคณะ (2549) ที่กล่าวถึงแรงงานในระบบการก่อสร้างไทยที่ปัจจุบันมีระบบการแบ่งแรงงานออกมาเป็นผู้รับเหมาแรงงานย่อย บริษัทผู้รับเหมาหลักไม่ต้องรับผิดชอบสวัสดิการของแรงงานเหล่านั้นแต่การรับผิดชอบในการรักษาพยาบาลจะเป็นในความรับผิดชอบของตัวแรงงานที่จะต้องดูแลตนเอง หรือที่เรียกว่า การแยกส่วนแรงงาน

2. การจัดการและควบคุม คือการที่ออกบังคับต่าง ๆ ที่ออกมาจำกัดความสัมพันธ์ทางสังคม ลดความสัมพันธ์ส่วนตัว ทุกคนต้องทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากโครงสร้างอย่างรัดกุม เอาหลักการบริหารงานที่มีข้อกำหนด การปฏิบัติมาเป็นตัวกำกับ ตัวเชื่อม ตรวจสอบการทำงานในแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการ และมีกฎระเบียบและกฎการลงโทษ การตอบแทนจะพิจารณาอยู่บนความเป็นเหตุผลทางต้นทุนระบบการผลิตของผลผลิตที่ได้จากกิจกรรมนั้นๆ มีการเชื่อมโยงในแต่ละหน่วยงานในองค์กรด้วย และหน้าที่อำนาจที่จะสั่งการและควบคุมลำดับกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรโดยมีจุดมุ่งหมายการออกคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้ระบบการผลิตมีความผิดพลาดน้อยลงระบบโครงสร้างหน้าที่ให้ความสำคัญต่อ ระบบที่มีกฎข้อบังคับ ระเบียบวิธีปฏิบัติอย่างรัดกุมและแน่นอนมีลักษณะเผด็จการทางความคิดที่ผู้ปฏิบัติจะต้องทำงานตามที่ถูกกำหนดไว้กับกฎเกณฑ์ ชีวิต ความคิดอุดมการณ์ และจินตนาการทุกอย่างจะถูกจำกัดไม่ให้เกินกรอบ ที่ถูกระบุไว้ จนดูเหมือนชีวิตเป็นเพียงเครื่องจักรในการผลิต

2.7.2 การจัดการและกระบวนการควบคุมในองค์กรโครงสร้างหน้าที่

Swedberg (1998) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการและควบคุมไม่ใช่เพียงอำนาจในการปกครองแต่รวมถึงการควบคุมผ่านอำนาจ 3 รูปแบบ คือ อำนาจตามข้อบังคับ อำนาจความสนใจแบบมี และอำนาจตามประเพณีดั้งเดิม มีรายละเอียด ดังนี้

2.7.2.1 การมีอำนาจตามกฎหมายข้อบังคับ คือการที่บุคคลมีอำนาจตามการปกครอง การจัดการ การดำเนินการ บุคคลมีความสามารถ และข้อกำหนดที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสถานะต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นจะเหมือนการจัดการโครงสร้างที่เป็นขั้นเป็นตอน แบ่งกรอบของงาน มีคำสั่งที่

ชัดเจนเพื่อประกอบการทำงาน เพื่อให้เกิดความแม่นยำ มีประสิทธิภาพสูง มีความรวดเร็ว ลดความรู้สึกในการทำงานลง

2.7.2.2 อำนาจความเสนาหาบารมีคืออำนาจที่เกิดมาจากการมีบุคลิกภาพที่ดี ความสามารถเฉพาะตัว ที่ไม่สามารถหาได้ในชีวิตประจำวัน และผู้ที่ยอมรับในอำนาจหรือผู้ตาม อำนาจดังกล่าว จะปฏิบัติตามด้วยการยอมรับไม่ได้มีคำสั่งใด ๆ ซึ่งการยอมรับดังกล่าวเป็นการยอมรับนอกเหนือเหตุผลที่อำนาจได้ เป็นผลให้อยู่นอกเหนือการประมาณค่าทางเศรษฐกิจ การมีเสนาห์ดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับชีวิตประจำวัน และไม่คงที่ไม่ตายตัว ไม่สามารถคาดเดาได้

2.7.2.3 อำนาจตามประเพณีดั้งเดิม คืออำนาจที่ตกทอดมาจากมรดก เป็นอำนาจของการปกครองแบบโบราณ ไม่ว่าจะเป็นระบบกษัตริย์ สุลต่าน ระบบศักดินา ที่ผู้ปกครองจะมีอำนาจเพื่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะได้รับการสืบทอดจากพ่อสู่ลูก รุ่นต่อรุ่น ซึ่งในการปกครองแบบดังกล่าวจะมีการผสมของอำนาจโครงสร้าง หรืออำนาจทางเสนาห์ด้วยแล้วแต่ผู้ปกครองนั้น ๆ เพราะไม่มีความนิยมอย่างตายตัว หรือชัดเจน

กฎข้อบังคับคือศูนย์กลางของโครงสร้างแบบองค์กรมีส่วนประกอบ 3 ประการ ผู้ปกครอง ผู้ออกกฎข้อบังคับ และผู้บังคับใช้โดยในตัวของกฎข้อบังคับนั้นเกิดขึ้นมาในสังคมเพราะในการพบปะแลกเปลี่ยนย่อมมีการคลาดเคลื่อนของความคิด ความเข้าใจ หรือมูลค่า ดังนั้นหากต้องการลดค่าความคลาดเคลื่อนดังกล่าวจึงมีการใช้กฎหมาย เพื่อตีกรอบของความเข้าใจในการแลกเปลี่ยนให้อยู่ในกรอบเดียวกัน ไม่ใช่การตีมูลค่าความอำเภอใจ หรือตีความอำนาจตนเองที่มีอยู่ กฎข้อบังคับต่างๆ ได้กำหนดสิทธิของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสิทธิที่ทำงาน สิทธิที่จะมีปัจจัยพื้นฐาน และสิทธิที่จะได้ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นข้อกำหนดพื้นฐานที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมสามารถขับเคลื่อนไปได้ (Swedberg, 1998)

2.8 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Pidgeon (1991) ได้อธิบายงานวิจัยเรื่อง Safety Culture and Risk Management In Organization ว่า ความปลอดภัยและวัฒนธรรมความปลอดภัยเกิดขึ้นมาอย่างชัดเจนหลังเหตุการณ์ โรงนิวเคลียร์ไซโนบิวในประเทศรัสเซียระเบิด หลังเหตุการณ์ดังกล่าวได้มีการกล่าวถึงวัฒนธรรมความปลอดภัย คือ กฎเกณฑ์สำคัญที่จะจัดการกับความเสี่ยงได้ และสามารถปรับไปใช้ได้บริบทที่แตกต่างกัน เพราะวัฒนธรรมความปลอดภัยจะให้เกิดสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมที่มีความเตรียมพร้อมก่อนเผชิญเหตุร้ายและอุบัติเหตุในสังคมหรือสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง และยังเป็นเครื่องมือในการช่วยค้นหาความเสี่ยง จนสิ้นสุดกระบวนการประเมินความเสี่ยง วัฒนธรรมความ

ปลอดภัยจะเป็นแนวทางในการสร้างความหมาย ความเชื่อ กฎเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการควบคุม จัดการความเสี่ยง ดังจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญคือ ข้อปฏิบัติหรือกฎที่จะควบคุมความเสี่ยง ทักษะการรู้เรื่องความปลอดภัยและปฏิกิริยาจากการดำเนินความปลอดภัย

Cooper (2000) อธิบายเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยใน Towards a Model of Safety Culture ว่าโมเดลของวัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นเพียงแนวคิดที่เอามาใช้อธิบายเรื่องการสร้างทัศนคติและพฤติกรรมของคนงานหรือบุคลากรในองค์กรเป็นอีกมุมมองหนึ่งผ่านทางผู้ปฏิบัติในองค์กร เพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่ไม่ได้สูญเสียไปเมื่อประสบเหตุการณ์ ถึงแม้จะมีการผูกความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรและวัฒนธรรมความปลอดภัยด้วยการจัดการด้านความปลอดภัย โดยเอาวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดทิศทางเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานที่ดีกว่าการบริหารงานปัจจุบัน แต่ก็ยังไม่มีการยอมรับว่าวัฒนธรรมองค์กรจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรได้

Glendon and Litherland (2001) ได้วิจัยเรื่องบรรยากาศความปลอดภัยใน Safety Climate Factors, Group, Difference and Safety Behavior in Road Construction ในองค์กรการทางถนนของออสเตรเลียที่ได้นำ SCQ (Safety Climate Questionnaire) มาเป็นเครื่องมือการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศความปลอดภัยกับประสิทธิภาพความปลอดภัย ทดลองในคนงาน 192 คน ใน 2 ลักษณะงานและ 2 พื้นที่ทำงาน โดยมีปัจจัยในการศึกษา 6 ปัจจัย ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาใน SCQ ซึ่งได้ผลวิจัยว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศความปลอดภัย กับประสิทธิภาพของความปลอดภัย และในกลุ่มการทำงานที่มีลักษณะงานที่แตกต่างกันจะมีบรรยากาศของความปลอดภัยที่แตกต่างกัน

Singer et al. (2002) ได้อธิบายในงานวิจัยเรื่อง The Culture of Safety: Results of an Organization-wide Survey in 5 California Hospital โดยศึกษาวัฒนธรรมความปลอดภัยในองค์กรบริหารงานโดยมีกรณีศึกษา 5 โรงพยาบาลในแคลิฟอร์เนีย อเมริกา เพื่อศึกษาถึงทัศนคติพื้นฐานของคนไข้ เรื่องความปลอดภัยโดยมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างของโรงพยาบาล ลักษณะงาน และแผนกที่เข้ารับการรักษา ซึ่งงานวิจัยมีข้อสรุปว่าในสถานที่ความปลอดภัยสูงอย่างโรงพยาบาล วัฒนธรรมความปลอดภัยก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามโรงพยาบาล ลักษณะงานและแผนกที่เข้ารับการรักษา ซึ่งผลเป็นผลยืนยันการตั้งสมมุติฐานว่า ทัศนคติด้านวัฒนธรรม ความปลอดภัยจะแตกต่างไปตามบริบทต่าง ๆ

Pronovst and Sexton (2005) ได้เสนอแนวคิดวัฒนธรรมความปลอดภัยในงานวิจัยเรื่อง Assessing Safety Culture (2005): Guideline and Recommendation ว่าวัฒนธรรมความปลอดภัยได้ถูกกล่าวถึงและพูดถึงมากขึ้น โดยเฉพาะในแวดวงสาธารณสุขให้นิยามว่าอุบัติเหตุความผิดพลาด

คือมนุษย์ ในระบบสาธารณสุขวัฒนธรรมความปลอดภัยได้ถูกนิยาม และวัดผลในหลากหลายทาง โดยทั่วไปความหมายจะอ้างถึงมูลค่า ทักษะคิด วิธีปฏิบัติ ความเชื่อ การปฏิบัติ ข้อบังคับและพฤติกรรมของคน และวัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นการปฏิบัติที่องค์กรนำมาตลอดไม่ใช้ในแวดวงสาธารณสุขเท่านั้นแต่รวมสถานที่ทำงานทุกที่ด้วย ในวัฒนธรรมความปลอดภัยบุคลากรจะต้องถูกแนะนำโดยคณะกรรมการความปลอดภัยขององค์กร ซึ่งมีทั้งนายจ้าง ผู้บริหารและลูกจ้างด้วยกัน การตอบสนองขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้กฎอย่างเข้มงวดและรุนแรงการวัดค่าและประเมินผลความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ผู้บริหารขององค์กรจะต้องดำเนินการและมีการตอบสนององค์กรที่สามารถทำสำเร็จเป้าหมายความปลอดภัยในรูปแบบที่แตกต่างตามหน้าที่ของหน่วยงานจะต้องมีการประเมินผล การพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างวัฒนธรรม สถานที่ทำงานและผลการประเมินที่ออกมา เป็นตัวบ่งชี้ปัญหาและความสำเร็จของวัฒนธรรมความปลอดภัย และสิ่งที่สำคัญมากในการประเมิน คือการเข้าใจถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม ความหลากหลายของบุคลากร และความแตกต่างของสถานที่ ถ้าผู้ประเมินไม่เข้าใจจะทำให้การพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยผิดพลาดได้

Pidgeon (2010) กล่าวถึงแนวคิดของทฤษฎีหลักของวัฒนธรรมความปลอดภัยในงานวิจัย เรื่อง Safety Culture: Key theoretical Issue ว่าในองค์กรที่มีความล้มเหลวและผิดพลาดในการดำเนินการด้านความปลอดภัย แนวโน้มจะเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของระดับบริหาร สิ่งที่เป็นแนวคิดหลักที่จะต้องพิจารณา คือ วัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติอย่างปลอดภัยและการควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ความท้าทายของผู้บริหารองค์กรที่จะต้องทำงานอยู่บนความซับซ้อนขององค์กร ความละเอียด ความไม่เอาใจใส่ การไม่ให้ความสำคัญกับความรู้ทางความปลอดภัยของบุคลากรในองค์กรและ ผู้บริหารมีอำนาจควบคุมองค์กรเป็นบุคคลสำคัญในการผลักดันวัฒนธรรมความปลอดภัยให้ถึงเป้าหมายได้และจะต้องผลักดันทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความยั่งยืนของวัฒนธรรมความปลอดภัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง: กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยของแรงงานก่อสร้าง
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง
4. เพื่อสังเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง

โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยมีรายละเอียดของวิธีวิจัย ดังนี้

3.1 ขอบเขตการวิจัย

3.1.1 การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานประกอบการและคนงานในโครงการก่อสร้าง 3 โครงการ

ที่มีลักษณะแตกต่างกันทางขนาดพื้นที่ตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร คือ (1) โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานอาคารศูนย์การค้า UBC III EMQ เป็นโครงการขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ก่อสร้างเกินกว่า 10,000 ตารางเมตร เป็นโครงการก่อสร้างแทนกลุ่มอาคารขนาดใหญ่พิเศษ (2) โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย Downtown 49 ตั้งอยู่ในซอยสุขุมวิท 49 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่ 9,000 ตารางเมตร เป็นโครงการก่อสร้างแทนกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ (3) โครงการก่อสร้างหมู่บ้าน Perfect Metro Ramkamhang

ตั้งอยู่บนถนนรามคำแหง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร มีขนาด 150 ตารางเมตร เป็นโครงการก่อสร้างแทนการก่อสร้างที่พักอาศัย

3.1.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ครอบคลุมในประเด็นสำคัญต่าง ๆ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1.2.1 การบริหารงานโครงการ

1. ภาพรวมและการบริหารของโครงการก่อสร้าง
2. สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง
3. สถานการณ์ความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน

3.1.2.2 ระดับการรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยของบุคลากร

1. ระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย
3. ความคิดเห็นต่อเรื่องความปลอดภัย
4. พฤติกรรมด้านความปลอดภัย
5. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

3.1.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัย

3.1.2.4 มาตรการการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานที่ก่อสร้าง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างของการทำวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งตามจำนวนคนงานในแต่ละโครงการ จากสูตรของ Yamane (1967) N ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

$$n = \frac{N}{1 + NE^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

E = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

โครงการ UBC III EMQ มีจำนวนคนงานของโครงการจำนวน 955 คน และผู้วิจัยได้เลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล

$$n = \frac{955}{1 + 955 (0.05)^2}$$

จะได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 282 คน

โครงการ Downtown 49 มีจำนวนคนงานของโครงการ 51 คน จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{51}{1 + 51 (0.05)^2}$$

จะต้องมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 45 คน

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีจำนวนประชากรน้อยจึงทำการเก็บข้อมูลจากทั้งหมด 51 คน

และโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang มีคนงานในโครงการ 21 คน จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{21}{1 + 21 (0.05)^2}$$

จะต้องมีกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 20 คน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีจำนวนประชากรน้อยลง จึงทำการเก็บข้อมูลจากทั้งหมด 21 คน

3.2.2 วิธีการเก็บข้อมูลตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพและกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจะมีกลุ่มตัวอย่างแบบทั้งกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือการเข้าสัมภาษณ์ผู้จัดการโครงการ หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ และกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจงคือการสัมภาษณ์คนงานในโครงการ โครงการละอย่างน้อย 2-3 คน

3.2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตำแหน่งที่ได้ในแต่ละโครงการจะเป็นการประสานงานกับผู้จัดการโครงการ หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโครงการ ทำการจัดคนงานมาให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10 – 20 คน ที่โครงการ UBC III EMQ รวมถึงบุคลากรที่ทำงานในสำนักงานด้วยเพราะเป็นบุคลากรของโครงการที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ก่อสร้างด้วย ส่วนโครงการ Downtown 49 และโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang นั้นได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยหรือผู้จัดการโครงการ ในการเข้าทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกลุ่มในช่วงเวลาหลังการอบรมความปลอดภัยในช่วงเช้าของโครงการ ซึ่งได้ข้อมูลของคนงานทั้งหมดตามจำนวนประชากรที่มาทำงานในวันที่ทำการเก็บข้อมูล

3.2.3 การเรียบเรียงข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเชิงลึกจำนวน 10 คน และแบบสัมภาษณ์ทั่วไปรวมทั้งสิ้น 364 คน ผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงโดยเขียนรายละเอียดของแต่ละโครงการอย่างละเอียด จัดหมวดหมู่ตามหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.3.1.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นแนวทางการตั้งคำถามแบบเชิงลึก ลักษณะตัวต่อตัว ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดเพื่อตอบวัตถุประสงค์ตามหัวข้อวิจัย ประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะการบริหารงานของโครงการ
2. ลักษณะการบริหารความปลอดภัยของโครงการ
3. ลักษณะแรงงานและการจ้างแรงงานก่อสร้าง
4. ระบบสวัสดิการและความเป็นอยู่ของคณงานก่อสร้าง

3.3.1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับคณงานก่อสร้างทั่วไปของโครงการ ซึ่งคำถามได้แบ่งออกเป็น 7 ส่วนคือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (2) ข้อมูลตามระดับความรู้ต่อความปลอดภัย (3) ข้อมูลด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย (4) ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องความปลอดภัย (5) ข้อมูลพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย (6) ข้อมูลด้านการปฏิบัติต่อเรื่องความปลอดภัยและ (7) ข้อมูลในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยข้อมูลทั้ง 7 ส่วน มีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบตรวจสอบข้อมูลและเติมข้อความ
2. ข้อมูลตามระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงานแบบ เป็นแบบตรวจสอบข้อมูลเลือกข้อที่คิดว่าถูกต้อง
3. ข้อมูลด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย เป็นแบบตรวจสอบข้อมูลเลือกข้อที่คิดว่าถูกต้อง

4. ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องความปลอดภัย เป็นการให้ระดับความคิดเห็นแบบน้ำหนักปัจจัย 5 ช่อง ให้น้ำหนักปัจจัย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความสำคัญที่สุด
4	หมายถึง	มีความสำคัญมาก
3	หมายถึง	มีความสำคัญปานกลาง
2	หมายถึง	มีความสำคัญน้อย
1	หมายถึง	ไม่มีความสำคัญ

5. ข้อมูลด้านพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย เป็นการตรวจสอบข้อมูลให้เลือกว่าคนงานมีพฤติกรรมตามที่ระบุในตัวเลือกคำตอบ

6. ข้อมูลด้านการปฏิบัติต่อเรื่องความปลอดภัย เป็นการให้ระดับความถี่ในการปฏิบัติตามด้วยความปลอดภัยแบบน้ำหนักปัจจัย 5 ช่อง ให้น้ำหนักปัจจัยดังนี้

5	หมายถึง	มีความถี่ในการปฏิบัติทุกครั้ง
4	หมายถึง	มีความถี่ในการปฏิบัติบ่อย
3	หมายถึง	มีความถี่ในการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีความถี่ในการปฏิบัติน้อยลง
1	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติเลย

ข้อมูลในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความปลอดภัยในการทำงาน เป็นการน้ำหนักปัจจัย 5 ช่อง ภาพการให้ความสำคัญ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วย เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วย

3.3.2 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทดสอบแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และนำไปทดสอบความเกี่ยวกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ จำนวน 30 ชุด และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตรวจสอบความเชื่อมั่นและความเกี่ยวของประเด็น และนำมาปรับปรุงแก้ไขส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปเป็นเครื่องมือในการใช้งานภาคสนามต่อไป

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ครอบคลุมทั้งรายงานการศึกษาทางวิชาการเอกสารสัมมนาประชุมทางวิชาการรายงานการวิจัยหนังสือ บทความวารสาร การค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้น

3.4.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

3.4.2.1 การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้จัดการโครงการ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย และสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่เจาะจงจากคนงานก่อสร้างในพื้นที่

3.4.2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตการณ์ภาคสนามอย่างมีส่วนร่วมคือการเข้าไปสังเกตในที่ประชุมความปลอดภัยประจำเดือน ที่ประชุมอบรมพนักงานใหม่ ที่ประชุมความปลอดภัยในเวลาเช้าและผู้วิจัยมีการสังเกตการณ์ภาคสนามอย่างไม่มีส่วนร่วมเป็นการสังเกตทำทาง การใช้ชีวิตการทำงานของคนงานที่อยู่ในพื้นที่ก่อสร้าง และบริเวณเส้นทางเดินกลับที่พักคนงาน

3.4.2.3 การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการบันทึก ผู้วิจัยเลือกวิธีการบันทึกตามสถานการณ์ ได้แก่ การบันทึกภาพระหว่างการประชุม การบันทึกภาพประกาศของหน่วยงานก่อสร้าง รวมถึงการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ที่แจ้งผู้ให้ข้อมูลก่อนการบันทึกเสียงผู้ให้ข้อมูลหลัก และการจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโครงการ

3.5 การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 คนที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกและเจาะจง หากผู้วิจัยขาดประเด็นใดหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมด้านใด ก็จะใช้วิธีโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูล หรือเดินทางไปสอบถามและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนในกรณีแบบสัมภาษณ์แบบไม่เจาะจงจากกลุ่มตัวอย่างในโครงการ UBC III EMQ ได้ทำการเก็บข้อมูลครั้งแรกมาตรวจสอบ พบว่าข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บางส่วนมีข้อบกพร่องหรือข้อมูลไม่ครบ จะประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของโครงการเพื่อขอสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในโครงการ Downtown 49 และ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการนำคนงานมาสัมภาษณ์เก็บข้อมูลหลังจากการประชุมความปลอดภัยในช่วงเช้า เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนน้อยทำให้สามารถเรียกคนงานมาเติมข้อมูลให้ครบตามที่ผู้วิจัยตั้งคำถามไว้ได้

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมถึงประเด็นที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการการบันทึกเทป การจดบันทึกมาเรียบเรียงจัดเป็นรายการณีเพื่อหาประเด็นหลักและประเด็นย่อยของแต่ละกรณี

2. ผู้วิจัยเลือกเอาข้อมูลของแต่ละกรณีที่เป็นส่วนหลักและส่วนย่อยที่เหมือนกันไปจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์การวิจัย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปด้วยว่าข้อมูลที่ปรากฏมีความสอดคล้องหรือความต่างกับทฤษฎีหรือแนวคิดใด

3.5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งได้จากแบบสอบถามจำนวน 364 ชุดนั้น จะแบ่งแยกตามโครงการคือ โครงการ UBC III EMQ จำนวน 292 ชุด โครงการ Downtown 49 จำนวน 51 ชุด และโครงการ Perfect Metro Ramkamhang จำนวน 21 ชุด ผู้วิจัยได้ทำการลงข้อมูล เก็บผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมพื้นฐาน Microsoft Excel เพื่อหาข้อมูล ร้อยละ ผลรวม และข้อมูลความคิดเห็นแบบน้ำหนักปัจจัย 5 ช่วงคะแนน

โดยใช้สูตรคำนวณหาช่วงคะแนน 5 ช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ยช่วง (Mean)	Mean	= (DIF X)/N
เมื่อ	Mean	แทน ค่าเฉลี่ยช่วง
	DIF X	แทน ผลต่างระดับคะแนนสูงสุดกับระดับคะแนนต่ำสุด
	N	แทน จำนวนช่วงที่ต้องการ
ค่าเฉลี่ยช่วง	=	(5-1)/5
	=	0.8

มีค่าน้ำหนักเฉลี่ยเป็นช่วงคะแนน ช่วงละ 0.8 มีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้		
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00	หมายความว่า	1. สำคัญมากที่สุด 2. ปฏิบัติเป็นประจำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20	หมายความว่า	1. สำคัญมาก 2. ปฏิบัติบ่อยครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40	หมายความว่า	1. สำคัญปานกลาง 2. ปฏิบัติบางครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60	หมายความว่า	1. สำคัญน้อย 2. ปฏิบัติน้อยครั้ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80	หมายความว่า	1. สำคัญน้อยที่สุด 2. ปฏิบัติน้อยที่สุด

3.5.2.3 นำค่าทางสถิติที่ได้จากแบบสอบถามใน ส่วนที่ 2 ด้วยการนำปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านความพร้อมความปลอดภัยของเครื่องมือ และการบริหารจัดการเป็นตัวแทนต้น ในการหาความสำคัญทางสถิติด้วยวิธี Regression โดยมีความคิดเห็นและการปฏิบัติต่อความปลอดภัย เป็นตัวแทนตามด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ

3.5.2.4 นำค่าที่ได้จากผลทางสถิติทั้ง 3 โครงการผลเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น พฤติกรรม และการปฏิบัติความปลอดภัย เพื่อทดสอบค่าความแปรปรวนของข้อมูล ANOVA F-Test ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ

3.5.3 การนำเสนอผลการวิจัยในขั้นสุดท้ายของการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาเรียบเรียงนำเสนอด้วยวิธีการเขียนเชิงพรรณนา (Descriptive Approach) โดยสรุปบรรยาย แยกเป็นประเด็นให้มีความชัดเจนในการตอบคำถามการวิจัยและเขียนรายงานผลการศึกษาวิจัยตามรูปแบบของคู่มือ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในสถานประกอบการ ก่อสร้างจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์การค้า-สำนักงาน ภิรัชบุรี และเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ), โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย สุขุมวิท 49 (Downtown 49) และโครงการก่อสร้างบ้านจัดสรร เพอร์เฟกต์ เมโทร ถนนรามคำแหง (Perfect Metro Ramkamhang) ทั้ง 3 โครงการก่อสร้างได้มีการสัมภาษณ์ผ่านแบบสัมภาษณ์ รวม 364 คน และมีการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 9 คน โดยจากการลงเก็บข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการทั้ง 3 สถานก่อสร้าง การเก็บข้อมูลจากเอกสาร ข้อกำหนดในการทำงาน การสังเกตสถานการณ์ทั่วไป รวมถึงการสัมภาษณ์ในประเด็นความปลอดภัยในโครงการ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาโครงการภิรัชบุรีทาวเวอร์ และโครงการอาคารศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาโครงการ Downtown 49

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาโครงการ Perfect Metro Ramkamhang

4.1 โครงการภิรัชบุรีทาวเวอร์ และโครงการอาคารศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)

โครงการภิรัชบุรีทาวเวอร์ และโครงการอาคารศูนย์การค้าเอ็มโพเรียม 2 เป็นโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน และอาคารศูนย์การค้ามีพื้นที่โครงการรวม 280,000 ตารางเมตร โดยแบ่งเป็นอาคารภิรัชบุรีส่วนล่างมีพื้นที่ 210,000 ตารางเมตร เป็นอาคารศูนย์การค้าและลานจอดรถ มีความสูง 7 ชั้น พื้นที่รวม 140,000 ตารางเมตร และมีอาคารสำนักงานตั้งอยู่เหนืออาคารศูนย์การค้ามี 30 ชั้น ชั้นละ 2,300 ตารางเมตร รวมประมาณ 70,000 ตารางเมตร และในอาคารเอ็มโพเรียม 2 เป็นอาคารศูนย์การค้าสูง 14 ชั้น มีลานจอดรถชั้นใต้ดิน 3 ชั้น และอาคารศูนย์การค้า 10 ชั้นโดยมีส่วนแบบเปิดกลางอาคารที่ชั้น 5 โครงการตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิทระหว่างซอยสุขุมวิท 35 กับสุขุมวิท 37

บริเวณด้านหน้าโครงการติดถนนสุขุมวิท โดยที่โครงการมีการต่อเชื่อมกับสถานีรถไฟฟ้า BTS สถานีพร้อมพงษ์ ซึ่งโครงการนี้ถือเป็นโครงการพัฒนาที่ดินที่ใหญ่บนถนนสุขุมวิทชั้นใน

ภาพที่ 4.1 โครงการกรีซบุรีทาวเวอร์และเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)

ภาพที่ 4.2 ที่ตั้งโครงการกรีซบุรีทาวเวอร์และเอ็มโพเรียม 2 (UBC III EMQ)

โครงการกรีซบุรีทาวเวอร์ หรือเรียกอีกชื่อว่า UBC III เป็นโครงการในพื้นที่ขนาด 14 ไร่ และมีโครงการเอ็มโพเรียม 2 (Emquater, EMQ) ตั้งอยู่ในพื้นที่ขนาด 3 ไร่ รวมพื้นที่พัฒนา

โครงการรวม 17 ไร่ มีวัตถุประสงค์โครงการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นพื้นที่เชิงพาณิชย์ที่ดีแห่งหนึ่งบนถนนสุขุมวิท ซึ่งจะสอดคล้องกับอาคารอีกฟากถนนหนึ่งของถนนสุขุมวิทที่เป็นที่ตั้งอาคารเอ็มโพเรียม (Emporium) ที่มีขนาดพื้นที่โครงการ 180,000 ตารางเมตร หากรวม 2 โครงการจะทำให้มีพื้นที่ขนาด 460,000 ตารางเมตร ซึ่งเป็นการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ใหญ่มาก เมื่อเทียบกับขนาดพื้นที่และมูลค่าของที่ดินในบริเวณดังกล่าว

ด้วยการพัฒนาที่ดินโครงการ UBC III EMQ มีขนาดใหญ่และเป็นพื้นที่ติดกัน เจ้าของโครงการทั้ง 2 โครงการจึงมีแนวคิดในการใช้ทีมงานออกแบบ, ควบคุมงานก่อสร้างติดตั้งงานระบบ ประกอบอาคาร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสถาปัตยกรรมและโครงการเป็นทีมงานเดียวกัน เพื่อความสะดวกและลดปัญหาการซ้ำซ้อนของโครงการทั้ง 2 ซึ่งสามารถแจกแจงผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการได้ดังนี้

1. บริษัทสถาปนิกผู้ออกแบบโครงการ ได้แก่บริษัท Design 103 International (D103i) จำกัด และบริษัท Duangrit Boonag Arcjitect Limited Partnership (DBALP) จำกัด ซึ่งทั้ง 2 บริษัทเป็นผู้ออกแบบทางสถาปัตยกรรมทั้ง 2 อาคารโดยเอาแนวคิดทาง Modern Ecological Design มาร่วมออกแบบโดยในโครงการจะมีสวนขนาดใหญ่พิเศษ บริเวณชั้นล่างและชั้น 5 รวมพื้นที่ส่วนในโครงการกว่า 200,000 ตารางเมตร

2. บริษัทผู้ออกแบบวิศวกรโครงสร้าง ได้แก่บริษัท AURECON จำกัดและบริษัท CEDA จำกัด เป็นบริษัทออกแบบงานวิศวกรรมโครงสร้าง ฐานราก ระบบเสาเข็ม คาน พื้น รวมถึงการออกแบบโครงสร้างอาคารสำนักงานที่สูงขึ้นไประดับเกือบ 200 เมตร

3. บริษัทผู้ออกแบบวิศวกรรมประกอบอาคาร คือ บริษัท Environmental Engineering Consultant (EEC) จำกัด และบริษัท MITR Consultant จำกัด โดยทั้ง 2 บริษัทมีแนวคิดเรื่องของการออกแบบงานระบบประกอบอาคารที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประหยัดพลังงาน การลดขยะที่ออกสู่สาธารณะ การใช้เทคโนโลยีควบคุมอาคารที่ทันสมัย และเนื่องจากเป็นศูนย์การค้าและอาคารสำนักงานสมัยใหม่ ระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เป็นระบบที่ทันสมัยสุดในปัจจุบัน

4. บริษัทควบคุมงานก่อสร้าง คือ บริษัท สโตนเฮ็นจ์ อินเตอร์ จำกัด (STI) มีหน้าที่ควบคุมดูแลและวางแผนการก่อสร้างให้เป็นไปตามแผนงาน และเป้าหมายที่เจ้าของโครงการได้มอบหมายไว้

5. บริษัทควบคุมงานระบบประกอบอาคาร คือ บริษัท IECM จำกัด เป็นบริษัทที่มีประสบการณ์ในการควบคุมงานระบบประกอบอาคารและงานจะต้องสอดคล้องกับแผนงานก่อสร้างหลัก และยังต้องควบคุมดูแลตรวจสอบคุณภาพของการติดตั้งงานระบบประกอบอาคารที่ได้แก่ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบปรับอากาศ ระบบดับเพลิง ระบบสื่อสาร ให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรม

6. บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้าง ได้แก่บริษัท ชินเท็ค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) (SC) ถือเป็นบริษัทที่มีความสำคัญต่อการก่อสร้างโครงการมากที่สุด เพราะเป็นผู้รับเหมาหลักในโครงการ มีขอบเขตงานได้ทำการก่อสร้างตั้งแต่ฐานรากไปจนถึงคาดฟ้า คาดการณ์กันว่าในเวลาที่ จะต้องให้คนงานมากที่สุด จะมีคนงานของบริษัทชินเท็คฯ มากถึง 1,000 คน

7. บริษัทผู้รับเหมาคิดตั้งระบบประกอบการ ได้แก่ บริษัท จาร์ดิน เอ็นจิเนียริง จำกัด (JEC) และบริษัท เช็กโก เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่นจำกัด (SCO) โดยผู้รับเหมาทั้ง 2 ราย จะมีหน้าที่ในการติดตั้งงานระบบประกอบอาคาร รวมถึงการบริการบำรุงรักษา งานอาคารหลังจากเปิดอาคารไปอีก 2 ปี

นอกเหนือจากบริษัทและผู้รับผิชอบหลักของโครงการตามที่กล่าวมาข้างต้น 7 กลุ่มงาน แล้ว ยังมีกลุ่มงานอื่น ๆ บริษัทอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอีกเช่น

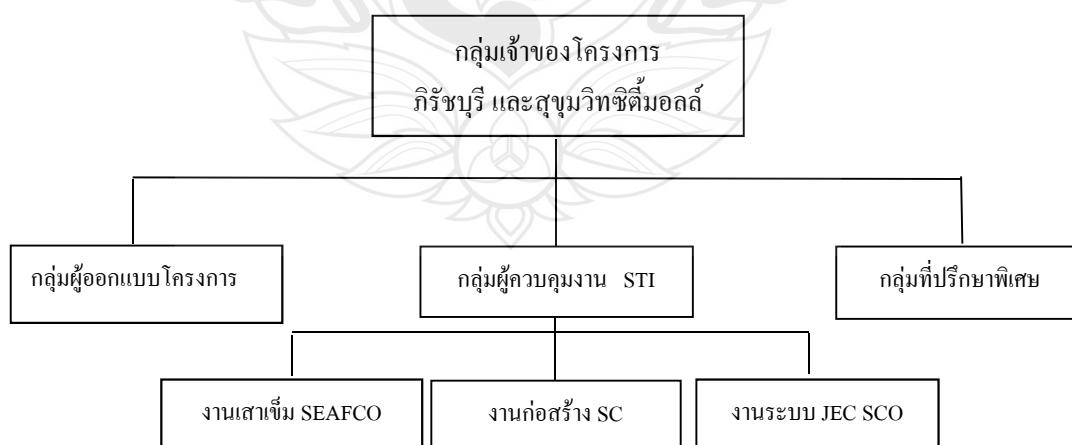
บริษัท PL Design จำกัด เป็นผู้ออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม

บริษัท RDG จำกัด เป็นผู้ออกแบบงานตกแต่งภายใน

บริษัท Strategic Engineering จำกัด เป็นที่ปรึกษาพิเศษเรื่องฐานรากและวิธีการทำงาน

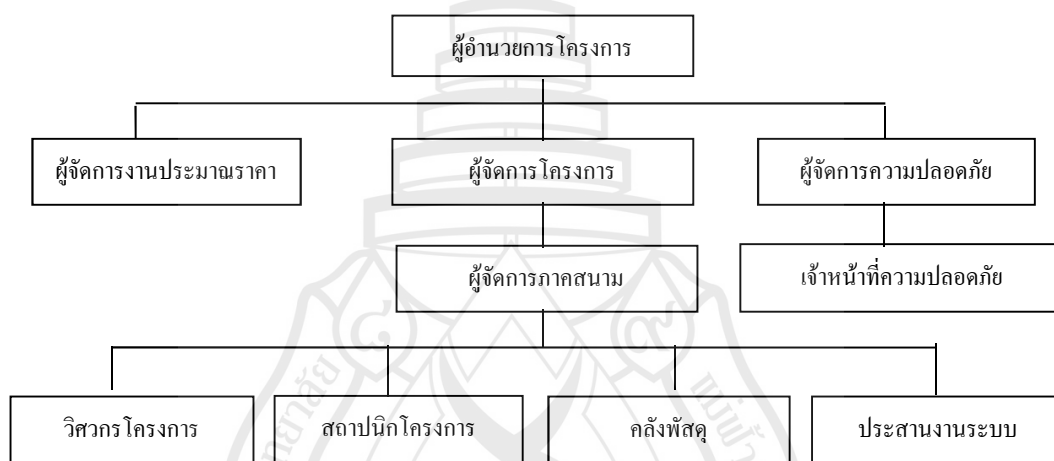
บริษัท SEAFCO จำกัด เป็นผู้รับเหมางานเจาะเสาเข็มโครงการ

โครงการ UBC III EMQ เป็นโครงการที่มีกลุ่มงานบริษัทต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเป็น และยังมีกลุ่มงานหรือบริษัทอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวมาในนี้อีก ซึ่งการบริหารโครงการดังกล่าวสามารถจัดทำออกมาเป็นโครงสร้างการบริหารงานโครงการได้ตามภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารงานโครงการ UBC III EMQ

ในส่วนงานก่อสร้างนั้นในโครงการก่อสร้างจะมีบริษัทที่จะต้องเข้าไปทำงานในพื้นที่ดังกล่าวมากที่สุดคือ บริษัท ชินเทค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ที่เป็นผู้รับเหมาหลักโครงการ บริษัท จาร์ดิน เอ็นจิเนียริง จำกัด บริษัท เช็กโก้ เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด ที่เป็นผู้รับเหมางานระบบประกอบอาคาร และบริษัทผู้ควบคุมงานอีก 2 บริษัท คือ บริษัท สโตนเฮ็นจ์ อินเตอร์ จำกัด (STI) และบริษัท IECM จำกัด ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนทำงานในโครงการมากที่สุด โดยเฉพาะผู้รับเหมาโครงสร้างหลักที่ในเวลางานมากที่สุดมีคนงานอยู่ในอาคารถึง 1,000 คน ซึ่งบริษัทชินเทค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มีโครงสร้างการบริหารงานภายในดังนี้

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างการบริหารงานภายใน บริษัท ชินเทค คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)

จากภาพที่ 4.4 การแบ่งการบริหารงานภายในของบริษัทชินเทคคอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ SC จะมีการแบ่งเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

ตำแหน่งและหน้าที่บุคลากรของบริษัท SC ในโครงการ UBC III EMQ จะมีหน้าที่หลัก ๆ ประกอบไปด้วย

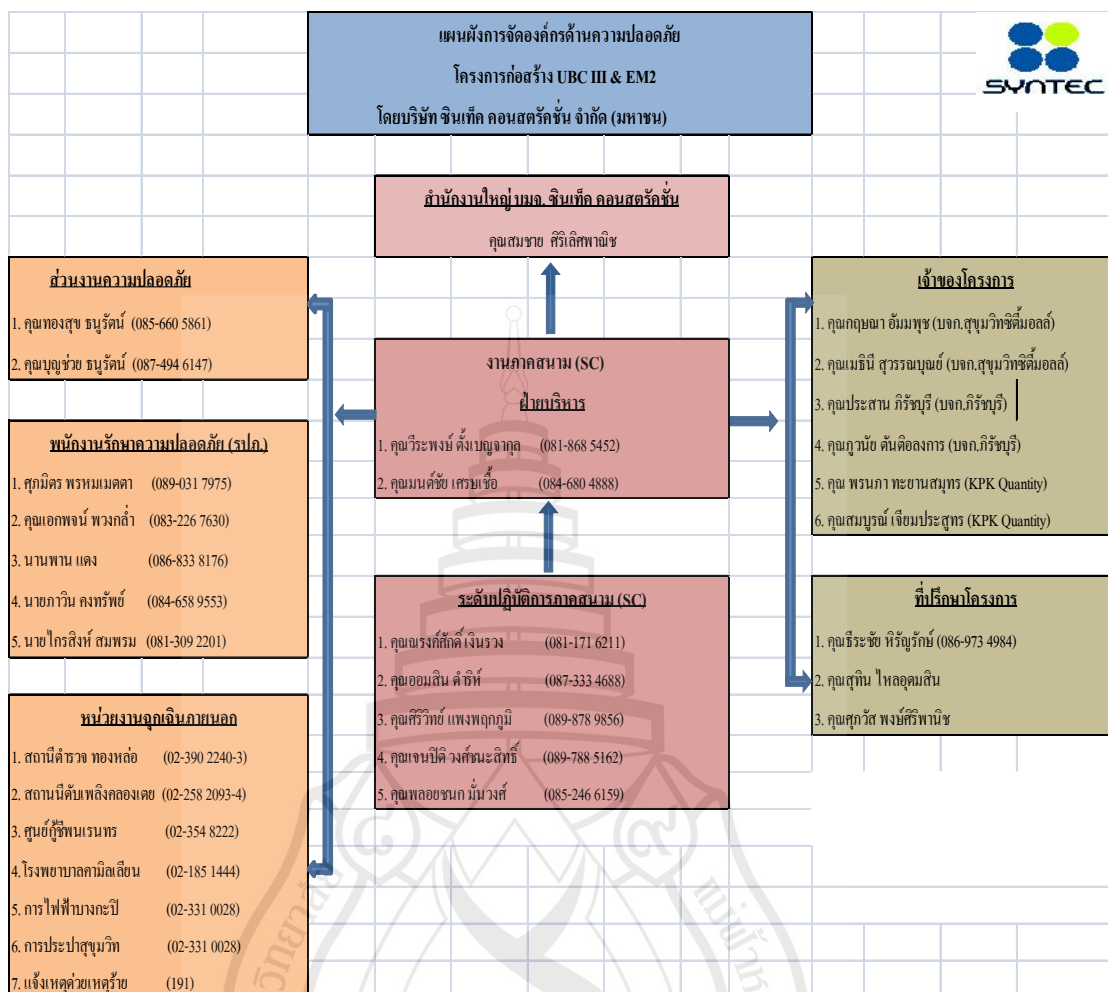
1. ผู้จัดการโครงการ มีหน้าที่ วางแผนประสานงาน ติดตามโครงการ
2. ผู้จัดการภาคสนาม มีหน้าที่ บริหารงาน ควบคุมหน้างาน ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้
3. วิศวกรโครงการ มีหน้าที่ ออกแบบรายละเอียดควบคุมหน้างานให้เป็นไปตามหลักวิศวกรรม
4. สถาปนิกโครงการ มีหน้าที่ ควบคุมการก่อสร้างประสานงานให้ตรงตามแบบสถาปัตยกรรม

5. เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย มีหน้าที่ กำหนดแผนความปลอดภัย ตรวจสอบ ประสานงาน กำหนดเป้าหมายทางความปลอดภัย

การบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ หรือเรียกว่า จป. จะไม่มีการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารโครงการ แต่จะเป็นมีสายการบังคับบัญชาจากสำนักงานใหญ่ เพื่อไว้ในการตรวจสอบกับทีมงานบริหารงานของโครงการ ไม่ให้ทำงานโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของคนงาน โครงการมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพตรงตามกฎหมายของกระทรวงแรงงาน ได้แก่ คุณทองสุข (นามสมมุติ) เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพประจำโครงการ

4.1.1 สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง

เนื่องจากโครงการ UBC III EMQ เป็นโครงการของขนาดใหญ่ และอยู่ใจกลางเมืองจึงเป็นจุดสนใจของผู้ที่ผ่านไปมา จากสถานีรถไฟฟ้า BTS พร้อมพงษ์ เจ้าของโครงการทั้งกลุ่มภริชบุรี และกลุ่มเดอะมอลล์ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยของคนงานเป็นอย่างมาก ซึ่งก็หาได้ไม่มากนักที่เจ้าของโครงการจะลงมาตรวจสอบสภาพหน้างาน คุณภาพการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงานอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้ง และนำรูปที่ไปตรวจสอบหน้างานมาแจ้งในที่ประชุมประจำสัปดาห์เหมือนกับเป็นผู้ตรวจความเรียบร้อยของโครงการ จึงเป็นผลให้ผู้รับเหมาโครงการไม่ว่าจะเป็น บริษัท SC, บริษัท JEC, บริษัท SCO ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของโครงการเป็นอย่างมาก ประกอบกับผู้รับเหมาของโครงการเล็งเห็นถึงความสำคัญของความปลอดภัยร่วมกันจึงได้มีการจัดทำแผนการบริหารความปลอดภัยหลักตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ. ความปลอดภัยและชีวอนามัย พ.ศ. 2554 และมาตรฐานความปลอดภัยของ ISO 18001 โดยในการจัดทำแผนของโครงการจะมีผู้ร่วมจัดทำแผน ได้แก่ ตัวแทนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของ บริษัท SC, บริษัท STI, บริษัท JEC, บริษัท SCO ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง โดยมีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยและชีวอนามัยของโครงการหรือที่เรียกว่า คปอ. ตามที่กฎหมายกำหนดว่าจะต้องมีการแต่งตั้งและส่งเอกสารแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่แรงงานท้องถิ่น โดยคณะกรรมการความปลอดภัยและชีวอนามัย (คปอ.) มีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานความปลอดภัยและชีวอนามัยให้สอดคล้องกับลักษณะการทำงานในแต่ละบริษัท ประกอบไปด้วย นโยบายความปลอดภัย, แนวทางการปฏิบัติการทำงานอย่างปลอดภัย, การฝึกอบรม, การสอบสวนรายละเอียดและวิเคราะห์เหตุการณ์ อุบัติเหตุ, กฎระเบียบและความปลอดภัยในบริษัท, การส่งเสริมความปลอดภัย, การตรวจสอบความปลอดภัย, การจัดการบำรุงรักษาเครื่องจักรและเครื่องมือ, การเตรียมความพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน, ความรับผิดชอบทั่วไป และกฎหมายข้อกำหนดอื่น ๆ

ภาพที่ 4.5 การจัดการของคณะกรรมการความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ

คณะกรรมการความปลอดภัยมีหน้าที่ติดตามการทำงานเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในแต่ละบริษัท ในแต่ละทีมงานทุกพื้นที่เพื่อนำมาประชุมสรุปทุก 2 สัปดาห์ ที่เรียกว่า (Safety Meeting) การประชุมความปลอดภัยในทุกเช้า (Safety Talk) การอบรมพนักงานที่เข้ามาโครงการใหม่ (Safety Orientation) การซ้อมอพยพหนีไฟ (Fire Evacuation) รวมถึงการซ้อมขนผู้บาดเจ็บออกจากพื้นที่ (Emergency First Aid)

ภาพที่ 4.6 การประชุม Safety Meeting โครงการ UBC III EMQ

นอกเหนือจากการประสานงานและตรวจสอบการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องความปลอดภัยในโครงการแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวจะต้องจัดให้มีการตั้งเป้าหมายการปราศจากอุบัติเหตุ (Zero Defects) ให้ได้มากที่สุด โดยปัจจุบันโครงการสามารถทำงานมาแล้ว 650 วัน เป้าหมายที่ 1,095 วัน โดยปราศจากอุบัติเหตุร้ายแรงตามภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7 ป้ายเป้าหมายความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ

ทุกครั้งที่ได้ถึงเป้าหมายความปลอดภัยที่ได้ตั้งไว้บริษัท SC จะมีการให้กำลังใจสำหรับคนงานทุกคนมาในรูปสวัสดิการ ได้แก่ ตู้น้ำเย็นในโรงอาหาร การแจกขนมหรือเครื่องดื่ม และจะมีการสร้างแรงจูงใจในเป้าหมายความปลอดภัยในครั้งต่อไปเสมอ

4.1.2 สถานการณ์ความปลอดภัยผู้ใช้แรงงาน

บุคลากรที่ทำงานในโครงการ UBC III EMQ ปัจจุบันมีในโครงการอยู่จำนวน 955 คน โดยมีแรงงานและบุคลากรชาวไทยอยู่ประมาณ 600 คน นอกจากนั้นจะเป็นแรงงานชาวต่างชาติส่วนมากจะเป็นชาวเขมรที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย ซึ่งลักษณะของแรงงานในโครงการจะเป็นคนงานของบริษัท SC จำนวน 480 คน ซึ่งรวมคนงานต่างด้าว 30 คน (ที่เป็นคนงานที่มีใบอนุญาต) นอกเหนือจากนี้จะเป็นลักษณะคนงานที่เป็นผู้รับเหมารายย่อย (Sub-Contractor) หรือผู้รับเหมาช่วง ค่าแรงคนกลุ่มนี้จะมีตัวแทนนายหน้ามาติดต่อกับบริษัท SC เพื่อนำกลุ่มแรงงานภายใต้การดูแลเข้ามาทำงานในโครงการ โดยส่วนมากจะเป็นกลุ่มนายหน้าแรงงานต่างชาติที่นำแรงงานมาทางชายแดนไทย-เขมร ซึ่งนายหน้าจะเป็นชาวไทยที่สามารถพูดได้ สองภาษา คือทั้งภาษาไทยและภาษาเขมร ส่วนมากนายหน้าแรงงานที่เป็นหัวหน้าคนงานเป็นคนเขมรเองที่สามารถพูดภาษาไทยได้ อ่านภาษาไทยได้ เพราะเข้ามาับศึกษาในประเทศไทยในโรงเรียนตามชายแดน ตั้งแต่เด็กและเข้ามาทำงานในประเทศไทยนานแล้วสามารถอ่านพูดภาษาไทยได้เป็นอย่างดี คนงานบางคนมีการเปลี่ยนสัญชาติเป็นคนไทยแล้วด้วยการแต่งงานกับคนไทย คนงานต่างชาติอธิบายว่าเมืองไทยทำมาหากินง่ายกว่า จึงเข้ามาหาเงินในเมืองไทยเพื่อเก็บเงินในการสร้างบ้านให้พ่อแม่

การอบรมความปลอดภัยของโครงการ การประชุมประสานงานในกลุ่มคนงานที่เป็นคนงานต่างชาติ ผู้ควบคุมงานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยโครงการจะใช้ล่ามแปลภาษาในการอบรม ซึ่งเป็นหัวหน้าคนงาน หรือนายหน้าแรงงานที่สามารถสื่อสารได้ 2 ภาษามาเป็นคนแปลร่วม เพื่อให้คนงานชาวเขมรได้เข้าใจด้วย ส่วนคนงานชาวไทยจะมีการอบรมเรื่องความปลอดภัยตามข้อกำหนดของกฎหมายอยู่แล้วการอบรมเมื่อแรกเข้า การอบรมในช่วงเช้า และการอบรมประจำปี นอกเหนือจากการอบรมต่าง ๆ ที่บริษัท SC จัดให้มีการอบรมแล้ว ป้ายประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยไม่ได้จัดป้ายประกาศเกี่ยวกับความปลอดภัยที่เป็นภาษาเขมรตามจุดทำงาน หรือจุดพักผ่อนของคนงาน

สภาพของความปลอดภัยของคนงานในโครงการ เริ่มทำการก่อสร้างมาตั้งแต่ 1 กันยายน 2554 ยังไม่มีอุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้น เพราะผู้บริหารโครงการให้ความสำคัญในการสร้างแนวคิดเรื่องความปลอดภัยในการทำงานให้กับคนงานอยู่เสมอ

“พวกเรามาทำงานหารายได้ให้ครอบครัว ผมไม่อยากให้ใครมาเจ็บ มาตาย พวกเราทุกคนต้องปลอดภัย เพราะเรามีครอบครัวรออยู่ข้างหลัง เราต้องเก็บสตางค์สร้างฐานะให้ครอบครัว ”

ข้อความข้างต้นเป็นคำพูดของ คุณนะ(นามสมมุติ) ผู้จัดการโครงการ ที่พูดในการอบรมพนักงานใหม่ เพื่อสร้างพื้นฐานความคิด กระตุ้นจิตสำนึกความปลอดภัยของแต่ละบุคคล ตระหนักถึงเป้าหมายในการทำงานและนำไปสู่การปฏิบัติตัวให้ปลอดภัยในการทำงานด้วย ในการอบรมพนักงานใหม่มีการแปลภาษาเกี่ยวกับกฎ ข้อบังคับ การลงโทษ ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของโครงการ เมื่อมีการเดินตรวจความปลอดภัยในโครงการหากพบผู้กระทำความผิด จะมีการเตือน มีการกระตุ้นผ่านหัวหน้าคนงานด้วยเป็นระยะ ดังคำกล่าวของคุณนะ ที่เล่าให้ฟังถึงการตักเตือนคนงานระหว่างเดินตรวจในพื้นที่ดังข้อความต่อไปนี้

“บอกพวกน้อง ๆ หน่อยว่าอย่าประมาทในการทำงาน เดี่ยวจะเกิดอันตราย”

แต่หากพฤติกรรมคนงานคนดังกล่าวไม่ดีขึ้น จึงต้องเพิ่มระดับความเข้มข้นไปในการพูดคุยมาเป็น

“คุณต้องให้ผมชมหรือคำ คุยกันมาเกือบแล้ว ผมต้องคำคุณนะ”

“ตักเตือนกันแล้วไม่ฟังก็ต้องพักงาน งคค่าแรงกันบ้าง จะได้จำ”

ข้อความดังกล่าวเป็นการกล่าวเตือนคนงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย ของคุณนะ เป็นตัวอย่างของการใช้ภาษากรณิที่คนงาน หรือหัวหน้าคนงานหย่อนยานหรือบกพร่องที่อาจจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ หรือก่อให้เกิดผลเสียต่อความปลอดภัยได้ ซึ่งเหตุการณ์ที่พบเป็นประจำ คือ การไม่ใส่ผ้าปิดจมูก การไม่ใส่หมวกนิรภัย การไม่ใช้เข็มขัดนิรภัยในการขึ้นที่สูง เพราะผลที่จะเกิดจากการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติจะไม่เกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ เมื่อมีการพูดคุยตักเตือน คาดโทษ คนงานจะปฏิบัติทันทีเพราะกลัวผลที่ตามมา เช่น การหักเงินค่าแรง การถูกไล่ออกจากโครงการก่อสร้าง

นอกเหนือจากความปลอดภัยของโครงการแล้ว สวัสดิการและความเป็นอยู่ก็มีผลต่อความปลอดภัยและชีวนามัยของคนงานเช่นเดียวกัน ที่พักผ่อนในเวลาเที่ยงของโครงการที่ได้จัดให้มีพื้นที่โรงอาหารกลางและกำหนดพื้นที่ปลอดภัยไว้ให้คนงานได้พักผ่อนในเวลากลางวัน

ภาพที่ 4.8 ภาพโรงอาหารและสถานที่พักผ่อนของพนักงานโครงการ UBC III EMQ

นอกจากที่พักผ่อนในเวลากลางวันในโครงการนั้นบริษัท SC จัดให้มีบ้านพักพนักงานก่อสร้าง หรือที่เรียกว่า แคมป์พนักงาน ซึ่งสำหรับโครงการ UBC III EMQ นั้นบริษัท SC จัดให้มีบ้านพักพนักงานอยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณในซอยสุขุมวิท 22 ซึ่งอยู่ห่างจากโครงการประมาณ 700 เมตร สำหรับคนงานชาวเขมรเพราะอยู่ในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลเดียวกันกับโครงการ UBC III EMQ ที่บริษัท SC ได้มีการประสานงานไว้เรียบร้อยแล้ว แม้ว่าคนงานต่างชาติจะมีเอกสารถูกต้องอย่างไร ถ้าออกไปเดินตามท้องถนนเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐพบเจ้าพนักงานก็จะถูกจับด้วยข้อหาต่าง ๆ นานา เช่น มีคนงานจากสุขุมวิท 22 ไปซื้อของที่ตลาดคลองเตยระยะห่างประมาณ 500 เมตรจากแคมป์พนักงาน ถูกตำรวจอีกท้องที่จับกุมด้วยข้อหาไม่พบใบอนุญาตทำงานมาด้วย เหมือนเป็นแรงงานผิดกฎหมาย ดังนั้นคนงานเขมรที่อยู่ในแคมป์สุขุมวิท 22 จึงถูกกำชับว่าอย่าออกนอกพื้นที่ เพราะทางบริษัท SC จะไม่ประกันตัวออกมาให้ คนงานจึงมีการรวมตัวและให้หัวหน้าคนงานเป็นตัวแทนในการไปซื้อของที่ตลาดมาแทน โดยจะมีการจ่ายค่าจ้าง หรือบางครั้งภรรยาหัวหน้าคนงานมักจะเอาของมาเปิดร้านขายของในแคมป์พนักงาน

กรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดในโครงการก่อสร้าง UBC III EMQ หากเป็นพนักงานหรือบุคลากรประจำบริษัทก็จะใช้ระบบสวัสดิการของบริษัทโดยใช้ใบรับรองแพทย์ในการเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลได้ ส่วนแรงงานชั่วคราวที่เป็นชาวไทยจะให้ใช้บัตรประกันสังคมของคนงาน สำหรับค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาล แต่ถ้าเป็นแรงงานต่างชาติ ผู้รับเหมาย่อยหรือนายหน้าค่าแรงจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายโดยตรงผ่านการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลกล้วยน้ำไท และโรงพยาบาลคามิลเลียนที่บริษัท SC ได้แจ้งประสานงานไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ในกรณีที่มีอุบัติเหตุร้ายแรงถึงแก่ชีวิต

คนงานไทยจะได้รับการชดเชยตามที่กฎหมายกำหนดให้ แต่คนงานต่างชาติ นายหน้าแรงงานและผู้รับเหมาย่อยจะเป็นรับผิดชอบเองทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างมาโครงการยังไม่มีเหตุการณ์อุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้น ตามที่คุณะกล่าวไว้ว่า

“เราช่วยกันทุกคนครับ ไม่มีใครอยากให้เกิดเรื่องร้ายแรงในที่ทำงาน โครงการเรายังเคยเจอเรื่องแบบนี้เลย โชคดีมากครับ”

ในด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการ จะมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐแวะเวียนเข้ามาตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ส่วนมากจะเป็นเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบพื้นที่เหมือนมีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงานเขต เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงาน เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ ที่สลับเปลี่ยนกันเข้ามาเพื่อตรวจสอบ บางครั้งจะมีค่าน้ำร้อนน้ำชา ซึ่งเป็นเรื่องปกติของสังคมไทยปัจจุบันที่ผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องจ่ายเพื่อซื้อความสะดวก และซื้อเวลาในการก่อสร้างไม่ให้ล่าช้าที่ เพราะหากโครงการก่อสร้างล่าช้าผู้รับเหมาก่อสร้างจะโดนปรับจากเจ้าของโครงการ เพราะเจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้ามานั้นมีอำนาจในการสั่งหยุดงาน สั่งตรวจสอบคนงานในโครงการได้ตลอดเวลา ผู้รับเหมาจะมีการประเมินค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นรายเดือน ตามจำนวนคนงาน ให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อง่ายต่อการควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้รับเหมา

4.1.3 ระดับการรับรู้ความตระหนักและพฤติกรรมความปลอดภัยของบุคลากร

4.1.3.1 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่า คนงานเป็นเพศชาย มีจำนวน 176 คน หรือ ร้อยละ 60.27 มีอายุ 26-35 ปี มากที่สุด จำนวน 116 คน หรือ ร้อยละ 39.72 มีระดับการศึกษาตั้งแต่ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 118 คน หรือ ร้อยละ 40.41 มีสภาพการทำงานเป็นคนงานมากที่สุด จำนวน 259 คน หรือ ร้อยละ 88.69 มีประสบการณ์เฉลี่ย 3.76 ปี มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 198 คน หรือ ร้อยละ 67.80 และไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 268 คน หรือร้อยละ 91.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

1. เพศ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 176 คน หรือร้อยละ 60.27 และเป็นเพศหญิง จำนวน 116 คน หรือร้อยละ 39.73

2. อายุ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 26-35 ปี มากที่สุด มีจำนวน 116 คน หรือ ร้อยละ 39.72 รองลงมามีอายุตั้งแต่ 36-45 ปี มีจำนวน 80 คน หรือ ร้อยละ 27.40 มีอายุตั้งแต่ 16-25 ปี จำนวน 76 คน หรือ ร้อยละ 26.03 มีอายุตั้งแต่ 46-55 ปี จำนวน 19 คน

หรือร้อยละ 6.50 และอายุ 56 ปีขึ้นไปน้อยที่สุดเพียงหนึ่งคน ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ UBC III EMQ

	จำนวน (n=292)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	176	60.27
หญิง	116	39.73
รวม	292	100
อายุ		
16-25	76	26.03
26-35	116	39.72
36-45	80	27.40
46-55	19	6.50
56 ปี ขึ้นไป	1	0.34
รวม	292	100.00

3. การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 118 คน หรือ ร้อยละ 40.41 รองลงมา ระดับ ม.1-ม.3 จำนวน 90 คน หรือร้อยละ 30.82 ระดับ ม.4-ม.6 จำนวน 29 คน หรือร้อยละ 9.93 ระดับปริญญาตรี จำนวน 17 คน หรือร้อยละ 5.82 ระดับ ปวช., ปวส., ปวท. จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 5.14 ระดับต่ำกว่าป.4 จำนวน 15 คน หรือร้อยละ 5.14 และระดับอื่น ๆ น้อยที่สุดจำนวน 8 คน หรือร้อยละ 2.74

4. สถานภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น คนงาน จำนวน 259 คน หรือ ร้อยละ 88.69 และเป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 33 คน หรือ ร้อยละ 11.31 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ UBC III
EMQ

	จำนวน (n=292)	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 4	15	5.14
ป.4-ป.6	118	40.41
ม.1-ม.3	90	30.82
ม.4-ม.6	29	9.93
ปวช.,ปวส.ปวท.	15	5.14
ปริญญาตรี	17	5.82
อื่นๆ (ระบุ)	8	2.74
รวม	292	100.00
สถานภาพการทำงาน		
คนงาน	259	88.69
เจ้าหน้าที่	33	11.31
รวม	292	100.00

5. ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 205 คน หรือร้อยละ 70.20 และไม่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 94 คน หรือ ร้อยละ 29.80

6. ประสบการณ์การฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 198 คน หรือ ร้อยละ 67.80 และไม่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 94 คน หรือร้อยละ 32.20

7. ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 268 คน หรือร้อยละ 91.78 และเคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 24 คน หรือร้อยละ 8.22 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม และประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน โครงการ UBC III EMQ

	จำนวน (n=292)	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง		
ไม่มีประสบการณ์	87	29.80
มีประสบการณ์	205	70.20
รวม	292	100.00
ประสบการณ์การฝึกอบรม		
ไม่มีประสบการณ์	94	32.20
มีประสบการณ์	198	67.80
รวม	292	100.00
ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน		
ไม่เคย	268	91.78
เคย	24	8.22
รวม	292	100.00

4.1.3.2 ระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้วิจัยต้องการทราบความรู้ที่ถูกต้องต่อความปลอดภัยของพนักงาน จำนวน 6 ประเด็น ในประเด็น (1) ความหมายของความปลอดภัย (2) สาเหตุของความไม่ปลอดภัย (3) ผลเสียของอุบัติเหตุ (4) อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน (5) การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตราย (6) หลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ประเด็นที่มีความรู้มากที่สุด คือ ความรู้เรื่องหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป ร้อยละ 95.63 รองลงมา คือ ความรู้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตราย ร้อยละ 87.82 ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ร้อยละ 85.87 ความรู้เรื่องผลเสียจากอุบัติเหตุ ร้อยละ 80.18 ความรู้ความหมายของความปลอดภัย ร้อยละ 78.42 และความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความไม่ปลอดภัยน้อยที่สุด ร้อยละ 71.91 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ UBC III EMQ (n=292)

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	ความรู้	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. ความหมายของความปลอดภัย	229 (78.42)	63 (21.58)
2. สาเหตุของความไม่ปลอดภัย	210 (71.91)	82 (28.08)
3. ผลเสียจากอุบัติเหตุ	234 (80.18)	58 (19.82)
4. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	251 (85.87)	41 (14.13)
5. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวัสดุอันตราย	256 (87.82)	36 (12.18)
6. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	279 (95.63)	13 (4.17)

จากผลการศึกษาพบว่าคนงานโครงการ UBC III EMQ จะมีความรู้เรื่องหลักความปลอดภัยในการทำงานทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 95.63 เพราะในการอบรมความปลอดภัยของโครงการจะเน้นเรื่องหลักความปลอดภัยในการทำงานเป็นหลักสำคัญ แต่ความรู้ของสาเหตุของความไม่ปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ร้อยละ 71.91 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.4

4.1.3.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยของคนงาน ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม 4 ประเด็น คือ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย (2) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย (3) ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย และ (4) ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงานผลจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย มีความเข้าใจอุปกรณ์ความปลอดภัยถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 82.87 รองลงมา เป็นเรื่องความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับ

อันตรายจากการทำงาน ร้อยละ 61.30 ความเข้าใจกฎหมายความปลอดภัย ร้อยละ 59.13 และมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยน้อยที่สุด ร้อยละ 46.44

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ (n=292)

ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง ร้อยละ	รวม
1. ความเข้าใจกฎหมายความปลอดภัย	173 (59.13)	119 (40.87)	292 (100)
2. ความเข้าใจมาตรฐานความปลอดภัย	136 (46.44)	156 (53.56)	291 (100)
3. ความเข้าใจอุปกรณ์ความปลอดภัย	242 (82.87)	50 (17.13)	292 (100)
4. ความเข้าใจอันตรายจากการทำงาน	179 (61.30)	113 (38.7)	292 (100)

ผลการศึกษาพบว่าคนงานโครงการ UBC III EMQ จะมีความเข้าใจในอุปกรณ์ความปลอดภัยมากที่สุด เพราะโครงการจะเน้นย้ำในเรื่องการใส่อุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น การใส่หมวกนิรภัย การใส่รองเท้าหุ้มส้น การใส่เข็มขัดนิรภัยเมื่อขึ้นการทำงานที่สูง แต่ไม่มีการให้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและเรื่องมาตรฐานเพราะว่าเป็นเรื่องที่คนงานเข้าใจได้ยาก ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.5

4.1.2.4 ความคิดเห็นต่อเรื่องความปลอดภัย

จากผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 16 คำถาม ของคนงานที่ทำงานในโครงการ UBC III EMQ โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงระดับความเห็น 5 ระดับ จากสำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และสำคัญน้อยที่สุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยโดยรวม อยู่ในระดับสำคัญมาก มีค่าเฉลี่ย 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.15 ตามตารางที่ 4.6 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มความคิดเห็นเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) ความคิดเห็นสำคัญมากที่สุด (2) ความ

คิดเห็นสำคัญมาก (3) ความคิดเห็นสำคัญปานกลาง (4) ความคิดเห็นสำคัญน้อย และ (5) ความคิดเห็นสำคัญน้อยที่สุด ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)

- 1) อบรมความปลอดภัยมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.39
- 2) การอบรมความปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.29

2. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)

- 1) มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 4.08
- 2) กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 3.97
- 3) อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้ มีค่าเฉลี่ย 3.89
- 4) ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.78

5) การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 3.72

6) เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 3.68

7) มาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ย 3.66

3. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)

- 1) การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษาความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.24

2) ในการทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ มีค่าเฉลี่ย 3.14

- 3) งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำประจำ มีค่าเฉลี่ย 2.77

4) การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ย 2.71

5) เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตรายเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 2.64

6) เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็นอุปกรณ์ที่น่ารำคาญ มีค่าเฉลี่ย 2.62

4. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)

- มีความเห็นว่าการทำงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.38

5. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80) ไม่ปรากฏตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย โครงการ UBCIII EMQ (n=292)

ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย	สำคัญ ที่สุด จำนวน	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)				รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
		มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
1. กฎหมายความปลอดภัยสามารถ สร้างความปลอดภัยได้	99 (33.90)	106 (36.30)	69 (23.63)	15 (5.14)	3 (1.03)	292 (100)	3.97	0.94	สำคัญมาก
2. มาตรฐานความปลอดภัยที่ นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้	91 (31.16)	138 (47.26)	58 (19.86)	4 (1.37)	1 (0.34)	292 (100)	4.08	0.77	สำคัญมาก
3. มาตรการความปลอดภัยโครงการ มีความน่าเชื่อถือระดับใด	64 (21.92)	91 (31.16)	114 (39.04)	20 (6.85)	3 (1.03)	292 (100)	3.66	0.93	สำคัญมาก
4. เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลด อุบัติเหตุได้	72 (24.66)	135 (46.23)	70 (23.97)	9 (3.08)	6 (2.05)	292 (100)	3.88	0.86	สำคัญมาก
5. เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็น อุปกรณ์ที่น่ารำคาญ	77 (26.37)	80 (27.24)	48 (16.44)	49 (16.78)	38 (13.01)	292 (100)	2.63	1.37	สำคัญปาน กลาง
6. การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่ เกิดอุบัติเหตุ	75 (25.68)	65 (22.16)	56 (19.18)	66 (22.60)	30 (10.27)	292 (100)	2.71	1.35	สำคัญปาน กลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
7. ในการทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ	59 (20.14)	52 (17.75)	83 (28.33)	66 (22.53)	33 (11.26)	292 (100)	3.14	1.30	สำคัญปานกลาง
8. อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้	70 (24.05)	65 (22.34)	68 (23.37)	17 (5.82)	11 (3.77)	292 (100)	3.89	1.05	สำคัญมาก
9. การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษาความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย	70 (24.05)	65 (22.34)	68 (23.37)	44 (15.12)	44 (15.12)	292 (100)	3.24	1.38	สำคัญปานกลาง
10. เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตรายเพียงใด	46 (15.81)	43 (14.78)	60 (20.65)	48 (16.49)	94 (32.30)	292 (100)	2.64	1.47	สำคัญปานกลาง
11. หากงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม	40 (13.70)	32 (10.96)	53 (18.15)	42 (14.38)	125 (42.81)	292 (100)	2.38	1.46	สำคัญน้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
12. งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมี ข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำ ประจำ	42 (14.38)	44 (15.07)	89 (30.46)	39 (13.36)	78 (26.71)	292 (100)	2.77	1.37	สำคัญปาน กลาง
13. ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถ เกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงาน ตามข้อกำหนด	102 (34.69)	83 (28.23)	66 (22.45)	20 (6.80)	23 (7.82)	292 (100)	3.78	1.26	สำคัญมาก
14. ท่านคิดว่าการอบรมความ ปลอดภัยมีประโยชน์	165 (56.70)	88 (30.24)	31 (10.65)	5 (1.72)	2 (0.69)	292 (100)	4.39	0.84	สำคัญมาก ที่สุด
15. ท่านคิดว่าการอบรมความ ปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความ ปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น	143 (48.81)	101 (34.47)	39 (13.31)	7 (2.39)	3 (1.02)	292 (100)	4.29	0.84	สำคัญมาก ที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญ ที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
16. การประชุมในเวลาเช้าช่วยลด อุบัติเหตุได้	79 (27.05)	114 (39.04)	59 (20.21)	18 (6.16)	22 (7.53)	292 (100)	3.72	1.15	สำคัญมาก
เฉลี่ย							3.45	1.15	สำคัญมาก

4.1.3.5 พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย

ผู้วิจัยต้องการทราบถึงพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องในกิจกรรมการทำงานของ คนงานก่อสร้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนงานก่อสร้างใน โครงการจำนวน 20 พฤติกรรม โดยแสดงผลตามค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องจาก มากไปหาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยน้อย จัดกลุ่มได้เป็น (1) พฤติกรรมถูกต้องมาก (2) พฤติกรรมถูกต้องปานกลาง และ (3) พฤติกรรมถูกต้องน้อย ผลปรากฏ ดังนี้

1. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องมาก (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.01 – 100.00)

- 1) ปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการมากที่สุด ร้อยละ 97.59
- 2) การทำงานที่ปลอดภัยโดยจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับ มอบหมายงานใหม่ ร้อยละ 96.58
- 3) ให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย ร้อยละ 95.89
- 4) เลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน ร้อยละ 95.21
- 5) ต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 94.86
- 6) ปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน ร้อยละ 94.52
- 7) กลุ่มตัวอย่างอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 93.15
- 8) ตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน ร้อยละ 93.15
- 9) สนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย ร้อยละ 93.15
- 10) ศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักร ใหม่ ร้อยละ 92.47

- 11) เปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหัก ร้อยละ 91.44

2. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องปานกลาง (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.01 – 90.00)

- 1) เมื่อไม่สบายจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่ ร้อยละ 89.00
 - 2) ก่อนทำงานจะแน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ดังจุมก และความยาวขาแวนหรือสายรัด ร้อยละ 83.22
 - 3) ปรึกษาหัวหน้างานก่อนทุกครั้งที่จะใช้วิธีลัดขั้นตอนในการทำงานเพื่อ ความรวดเร็ว ร้อยละ 75
 - 4) กลุ่มตัวอย่างเมื่อร่างกายอ่อนล้าท่านจะขอลาหยุดเพื่อพักผ่อน ร้อยละ 74.66
- ##### 3. กลุ่มตัวอย่างจะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน ร้อยละ 71.23

4. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องน้อย (ระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 71.00)

1) เมื่อพบเครื่องมือชำรุดจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ

ร้อยละ 69.52

2) กลุ่มตัวอย่างเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน

ร้อยละ 68.15

3) เคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน ร้อยละ 59.25

4) เคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัยน้อยที่สุด

ร้อยละ 58.90 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัยโครงการ UBC

III EMQ (n=292)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
1. ท่านปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ	284 (97.26)	8 (2.74)	292 (100)
2. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัย	172 (58.90)	120 (41.10)	292 (100)
3. ท่านจะศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่	270 (92.47)	22 (7.53)	292 (100)
4. ท่านจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่	282 (96.58)	10 (3.42)	292 (100)
5. ท่านจะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน	276 (94.52)	16 (5.48)	292 (100)
6. ท่านแน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ตั้งจมูกและความยาวขาแวนหรือสายรัด	243 (83.22)	49 (16.78)	292 (100)
7. เปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหัก	267 (91.44)	25 (8.56)	292 (100)
8. ท่านตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน	272 (93.15)	20 (6.85)	292 (100)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
9. หากท่านพบเครื่องมือชำรุด ท่านจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ	203 (69.52)	89 (30.48)	292 (100)
10. ท่านเลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน	278 (95.21)	14 (4.79)	292 (100)
11. ก่อนท่านจะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความรวดเร็ว ท่านจะปรึกษาหัวหน้างานทุกครั้ง	219 (75)	73 (25)	292 (100)
12. เมื่อท่านร่างกายอ่อนล้าท่านจะขอลาหยุดเพื่อพักผ่อน	218 (74.66)	74 (25.34)	292 (100)
13. เมื่อท่านไม่สบายท่านจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่	259 (89.00)	32 (11.00)	291 (100)
14. ท่านจะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน	208 (71.23)	84 (28.77)	292 (100)
15. ท่านสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย	272 (93.15)	20 (6.85)	292 (100)
16. ท่านให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย	280 (95.89)	12 (4.11)	292 (100)
17. ท่านอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ	272 (93.15)	20 (6.85)	292 (100)
18. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง	277 (94.86)	15 (5.14)	292 (100)
19. ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน	173 (59.25)	119 (40.75)	292 (100)
20. ท่านเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน	199 (68.15)	93 (31.85)	292 (100)

4.1.3.6 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อที่จะทราบถึงระดับของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยของคณาณัน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ระดับความสำคัญของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยจำนวน 14 คำถาม ให้เลือกระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย 5 ระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยโดยรวม อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.25 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยเป็น 5 กลุ่มคือ (1) ปฏิบัติเป็นประจำ (2) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3) ปฏิบัติบางครั้ง (4) ปฏิบัติน้อยครั้ง และ (5) ไม่เคยปฏิบัติ ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มปฏิบัติเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)

- 1) ลูกจ้างจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 4.45
- 2) การตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวท่านทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.35
- 3) การเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.27
- 4) การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.22

2. กลุ่มปฏิบัติบ่อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)

- 1) การศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.12
- 2) การใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.11
- 3) การเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.10
- 4) การคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย

มีค่าเฉลี่ย 4.04

- 5) การมีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้างานท่าน มีค่าเฉลี่ย 3.66
- 6) การพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.60
- 7) การมีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.50

3. กลุ่มปฏิบัติบางครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)

- 1) ใช้ช่องทางเพื่อในการเสนอความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 3.06
- 2) เมื่อมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยจะเสนอแนวทางในการประชุมมีค่าเฉลี่ย 2.90

4. กลุ่มปฏิบัติน้อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)

ขณะที่รู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัย มีค่าเฉลี่ย 2.27

5. กลุ่มไม่เคยปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80)

ไม่ปรากฏ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ UBCIII EMQ (n=292)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย				
	ครั้ง	บ่อย	บางครั้ง	น้อย	ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
1. ท่านใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ	157 (53.77)	46 (15.75)	60 (20.55)	22 (7.53)	7 (2.40)	292 (100)	4.11	1.12	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
2. ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัย	110 (37.67)	72 (24.66)	62 (21.23)	20 (6.58)	28 (9.59)	292 (100)	2.27	1.32	ปฏิบัติ บางครั้ง
3. ท่านตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้ งาน	157 (53.77)	75 (25.68)	37 (12.67)	12 (4.11)	11 (3.77)	292 (100)	4.22	1.06	ปฏิบัติเป็น ประจำ
4. ท่านศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็น ประจำ	138 (47.26)	73 (25.00)	63 (21.58)	13 (4.45)	5 (1.71)	292 (100)	4.12	1.01	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
5. ท่านเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ ทำงานทุกวัน	160 (54.79)	71 (24.32)	46 (15.75)	9 (3.08)	6 (2.05)	292 (100)	4.27	0.97	ปฏิบัติเป็น ประจำ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย				
	ครั้ง	บ่อย	บางครั้ง	น้อย	ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
6. ท่านตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวท่านทุกวัน	170 (58.22)	68 (23.29)	42 (14.38)	9 (3.08)	3 (1.03)	292 (100)	4.35	0.91	ปฏิบัติเป็นประจำ
7. ท่านเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ	154 (52.92)	49 (16.84)	61 (20.96)	21 (7.22)	6 (2.05)	292 (100)	4.10	1.12	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
8. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน	94 (32.19)	53 (18.15)	84 (28.77)	27 (9.25)	34 (11.64)	292 (100)	3.50	1.36	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
9. เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางในการประชุม	66 (22.60)	41 (14.04)	63 (21.58)	41 (14.04)	81 (27.74)	292 (100)	2.90	1.51	ปฏิบัติบางครั้ง
10. ท่านใช้ช่องทางเพื่อในการเสนอความคิดเห็น	58 (19.86)	49 (16.78)	91 (31.16)	41 (14.04)	53 (18.15)	292 (100)	3.06	1.35	ปฏิบัติบางครั้ง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ความถี่ในการปฏิบัติ					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก ครั้ง	ปฏิบัติ บ่อย	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่เคย ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
11. ท่านคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่ การทำงานที่มีความปลอดภัย	114 (39.04)	106 (36.30)	51 (17.47)	12 (4.11)	9 (3.08)	292 (100)	4.04	1.00	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
12. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด ทางความปลอดภัย	152 (50.33)	108 (35.76)	31 (10.26)	4 (1.32)	7 (2.32)	292 (100)	4.45	2.49	ปฏิบัติเป็น ประจำ
13. ท่านมีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อน ร่วมงานบ่อยหรือไม่	75 (25.42)	66 (22.37)	114 (38.64)	29 (9.83)	11 (3.73)	292 (100)	3.60	1.14	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
14. ท่านมีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้า งานท่านบ่อยหรือไม่	103 (35.27)	44 (15.07)	103 (35.27)	27 (9.25)	15 (3.73)	292 (100)	3.66	1.19	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
เฉลี่ย							3.76	1.25	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง

4.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในโครงการ UBCIII EMQ วิเคราะห์ตามสถิติวิเคราะห์การถดถอย เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต้น 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพร่างกายของบุคคล ความเหมาะสม ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป กับตัวแปรตาม 2 ตัวแปร คือ ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย และการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ทั้ง 6 ว่ามีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสามารถเขียนสมการความสัมพันธ์ถดถอยของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

4.1.4.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยของโครงการ UBCIII EMQ

ตารางที่ 4.9 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคล และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.165	0.027	0.024

จากผลทางสถิติพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.027 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 2.7 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.10 ทดสอบค่าร้อยละสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.243	1	1.243	8.122	0.005**
Residual	44.387	290	0.153		
Total	45.630	291			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.005 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.11 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	B	t	Sig.
(Constant)	3.511	74.705	0.000
สภาพร่างกายของบุคคล	0.174	2.850	0.005**

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 จะได้สมการการถดถอยดังนี้

ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย = $3.511 + 0.174$ (สภาพร่างกายของบุคคล)

4.1.3.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่าง ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ของโครงการ UBCIII EMQ

ตารางที่ 4.12 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักร และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.112	0.012	0.009

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.012 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 1.2 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.13 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.568	1	0.568	3.655	0.057
Residual	45.062	290	0.155		
Total	45.630	291			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.057 มากกว่า 0.05 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.13

4.1.3.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

ตารางที่ 4.14 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.185	0.034	0.031

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.034 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กันร้อยละ 3.4 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.15 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.569	1	1.569	10.326	0.001**
Residual	44.061	290	0.152		
Total	45.630	291			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.001 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.16 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	B	t	Sig.
(Constant)	3.115	19.322	0.000
หลักความปลอดภัยในการทำงานทั่วไป	0.536	3.213	0.001**

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.16 จะได้สมการการถดถอยดังนี้
 ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย = $3.115 + 0.536$ หลักความปลอดภัยในการทำงาน
 (ทั่วไป)

4.1.3.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ UBC III EMQ

ตารางที่ 4.17 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.108	0.012	0.008

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.012 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 1.2 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.18 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.518	1	1.518	3.398	0.066
Residual	129.561	290	0.447		
Total	131.079	291			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.066 มากกว่า 0.05 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.18

4.1.3.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ UBC III EMQ

ตารางที่ 4.19 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.078	0.006	0.003

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.006 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 0.6 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.20 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.801	1	0.801	1.782	0.183
Residual	130.278	290	0.449		
Total	131.079	291			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.183 มากกว่า 0.05 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.20

4.1.3.6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย ของโครงการ UBC III EMQ

ตารางที่ 4.21 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความ
ปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ
UBC III EMQ

R	R^2	Adjusted R^2
0.114	0.013	0.010

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.013 แสดงว่า หลักความ
ปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ
1.3 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.22 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน
โดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ UBC III EMQ

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.717	1	1.717	3.850	0.051
Residual	129.361	290	.446		
Total	131.079	291			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.051 มากกว่า 0.05 แสดงว่า หลักความ
ปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กัน
ในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.22

4.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความ ปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง

4.1.5.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ระหว่างที่เข้าไปทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่โครงการก่อสร้างอาคาร UBC III EMQ ทราบถึงปัจจัยที่
ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการด้วยปัจจัย 3 ประการได้แก่ (1) บุคลากรในแต่ละ
ระดับให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัย (2) นโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจน และ (3) การสื่อสาร

และการมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การที่บุคลากรในแต่ละระดับให้ความสำคัญต่อเรื่องความปลอดภัย

การที่ตัวแทนเจ้าของโครงการทั้งจาก UBC III EMQ ให้ความสำคัญในเรื่องความคืบหน้าของโครงการ ความปลอดภัยของพนักงานในโครงการโดยการเข้าไปตรวจสอบหน้างาน ถ่ายรูปข้อบกพร่องต่าง ๆ การเข้าไปเดินตรวจตา หรือแม้กระทั่งไปสำรวจพื้นที่พักผ่อนของพนักงานก่อสร้างอย่างใกล้ชิดอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง จึงเป็นผลให้บริษัทรับเหมาก่อสร้าง บริษัทผู้ควบคุมงานมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพราะหากมีข้อบกพร่องเกิดขึ้น ก็จะมีการต่อว่าและตักเตือนจากเจ้าของโครงการอยู่เป็นประจำในที่ประชุมรายงานความคืบหน้าประจำสัปดาห์ จากการกล่าวของเจ้าของโครงการว่า “ผมไม่อยากจะให้เกิดเหตุร้ายในโครงการของผม”

เจ้าของโครงการกล่าวแสดงความใส่ใจในความปลอดภัยดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพราะว่าหากมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจะเป็นผลให้โครงการเกิดความล่าช้า ทำให้เสียประโยชน์จากรายได้จากค่าเช่าพื้นที่ของอาคาร และไม่ต้องการให้โครงการของตนเองมีปัญหาเรื่องคดีความ เรื่องความเชื่อของโครงการที่มีผู้เสียชีวิตจะไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ผู้จัดการโครงการและวิศวกรโครงการนั้นต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องความปลอดภัยในการทำงานเช่นเดียวกับเจ้าของโครงการ แต่มีปัจจัยที่จะต้องเร่งรัดงานให้ได้ตามกำหนดด้วย เพราะการที่เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงถึงแก่ชีวิต จะส่งผลให้การทำงานล่าช้าไปด้วยเพราะจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจะสั่งการให้หยุดการก่อสร้างเพื่อตรวจสอบเหตุต่าง ๆ และจะอนุญาตให้ก่อสร้างต่อเมื่อสอบสวนเหตุการณ์แล้วเสร็จ อาจใช้เวลา 2 สัปดาห์ หรืออาจจะใช้เวลานานมากกว่า 2 เดือนตามที่ผู้จัดการโครงการได้ให้ความเห็นว่า

“บริษัทเราให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยมาเป็นอันดับหนึ่ง เพราะการที่เราเกิดเหตุมีใครเป็นอะไร มันก็เหมือนเราเสียพี่น้องเราไปด้วย ใครอยากจะสูญเสียพี่น้องไปละครับ ถึงแม้ว่าจะแค่เคยเห็นหน้ากัน เกิดเหตุที่ใครเสียขวัญคนงานก็ไม่อยากทำงานต่อแล้ว เรายังก็ไม่สบายใจ แต่อย่างไรเราก็จะต้องเร่งงานให้ทันกับกำหนดการด้วย”

แต่ในส่วนบริษัทผู้ควบคุมงานกลับมีบุคลากรที่มีความเข้มข้นในการตรวจสอบไม่เพียงพอ เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของบริษัทผู้รับเหมาที่อยู่เพียง 2 คน ถึงแม้ว่าจะมีแบบแผนในการตรวจสอบและควบคุมงานอย่างใกล้ชิด ก็ไม่สามารถสั่งการใด ๆ ในสถานที่ก่อสร้างได้ เมื่อเกิดเหตุเป็นเพียงการรายงานเหตุที่เกิดตามหลักวิชาการเพื่อที่จะรายงานให้กับผู้บริหารโครงการต่อไป แต่สิ่งที่ได้ทำกันมาเป็นประจำคือการที่มีการอบรมในช่วงเช้า เป็นประจำซึ่งถือเป็นหน้าที่หลักที่มีความสำคัญมากต่อความปลอดภัย ตามที่คุณทองสุข (นามสมมุติ) หัวหน้าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยกล่าวเร่งรัดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

“เร็ว ๆ รีบไปบอกย้าพวกคนงานต้องมาอบรมความปลอดภัยกันในเช้าพรุ่งนี้ เพราะเรามีเวลาเจอคนงานเพียงช่วงนี้เท่านั้น หากเลยเวลานี้ไปหัวหน้าคนงานเขาไม่ปล่อยลงมาหรอก เสียเวลา เสียค่าแรงเขา”

ในกลุ่มบุคลากรกลุ่มสุดท้ายที่มีผลอย่างมากคือผู้ปฏิบัติเองเพราะการที่คนงานก่อสร้างในโครงการดังกล่าวมีการอบรมในเวลาเช้า และการที่มีกลุ่มหัวหน้าคนงานคอยอบรมและตักเตือนผู้ที่เข้ามาใหม่ด้วยประสบการณ์ของตนเองที่มีอยู่ในการทำงาน ตามที่คุณเอก (นามสมมุติ) หัวหน้าคนงานกล่าวให้ฟังว่า

“เมื่อสมัยหนุ่ม ๆ เคยตกน้ํารันเกือบตาย นอนโรงพยาบาลอยู่หลายวัน เพราะความเป็นหนุ่มวัยคะนอง คิดว่า ความสูงแค่นี้คงไม่เป็นไร อีกอย่างเราทำทุกวัน เลยไม่ได้ใส่ใจเข็มขัดนิรภัย...เดี๋ยวนี้แม้แต่เข้าห้องน้ําก็ในไซค์งาน ผมยังใส่หมวกนิรภัยเลย”

แต่หากเป็นคนงานต่างชาติรุ่นหนุ่มรุ่นสาวจะมีความรู้สึกของตัวเองมีความกล้าและความมั่นใจในการทำงานของตนเอง ความพร้อมในร่างกายของตนเองที่แข็งแรงกว่าคนงานรุ่นพี่ และรวมถึงการที่มีความต้องการที่จะเก็บเงินค่าแรงเพื่อส่งไปยังบ้านตนเอง เมื่อมีการถามเรื่องการงานที่มีความเสี่ยงมากขึ้น ตามที่นายเอ (นามสมมุติ) คนงานรุ่นหนุ่มกล่าว

“ทำครับ เอาเงินไปสร้างบ้าน เอาเงินไปแต่งเมีย กลัวทำไมชีวิตคนเราเกิดมาตายคนเดียว”

ซึ่งสอดคล้องกับคนงานสตรีต่างชาติที่ต้องการเร่งกลับมีธุรกิจตนเองที่บ้านเกิด โดยเอาเงินมาจากการสะสมค่าล่วงเวลาหรือการทำงานบนความเสี่ยงที่อาจจะมากขึ้น ตามคำสัมภาษณ์ของ น้องก้อย (นามสมมุติ) คนงานหญิงวัยรุ่น

“ทำกะพี่ หนูอยากมีเงินกลับบ้านไปเปิดร้านเสริมสวยที่บ้าน”

2. นโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจน

การที่มีนโยบายที่ชัดเจนถือเป็นข้อตกลงที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันของกลุ่มคนงานที่จะมาทำงานร่วมกันซึ่งนโยบายที่ชัดเจนจะส่งผลการที่มีกฎระเบียบข้อบังคับและบทลงโทษในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามมา และโครงการ UBC III EMQ มีนโยบายความปลอดภัยที่ประกาศอย่างชัดเจน ตามที่คุณนะกล่าวถึงนโยบายความปลอดภัยโครงการว่า

“งานความปลอดภัยต้องทำควบคู่กับงานหลักทุกขั้นตอนพนักงานทุกคนร่วมรับผิดชอบ”

ซึ่งจะได้จากคู่มือการปฏิบัติความปลอดภัยที่มีการระบุการทำงานในทุกขั้นตอน ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบความปลอดภัยทั้ง 11 ข้อ ของโครงการ UBC III EMQ ดังนี้

- 1) เข้าอบรมความปลอดภัยเบื้องต้นก่อนเริ่มงานทุกคน

- 2) สวมหมวกแข็ง รองเท้าหุ้มส้นตลอดเวลา
- 3) งานบนที่สูงเกิน 2 เมตร ต้องทำราวกันตก ตั้งนั่งร้านและสวมเข็มขัดนิรภัย

ตลอดเวลา

เท่านั้น)

- 4) งานเชื่อมตัด หรือมีสะเก็ดไฟต้องมีถังดับเพลิง
- 5) ห้ามเชื่อมต่อไฟฟ้าชั่วคราวโดยพลการ
- 6) ห้ามโดยสารไปกับสิ่งของที่ยกด้วยปั้นจั่น (ยกเว้นกรณีที่วิศวกรอนุญาต)
- 7) ห้ามใช้เครื่องมือใดๆ หากไม่รู้ว่าทำอะไร
- 8) เดินในทางที่จัดให้และขึ้นหรือลงบันไดเท่านั้น
- 9) ห้ามจุดหรือก่อไฟในโครงการเด็ดขาด
- 10) สูบบุหรี่ยับประทานอาหารในที่ที่จัดให้เท่านั้น
- 11) ห้ามเสพลิงมีนเมาหรือยาเสพติดโดยเด็ดขาด

บทลงโทษอย่างชัดเจนหากมีการผิดข้อบังคับ 3 ขั้นตอนคือ

- 1) เตือนด้วยวาจาเป็นครั้งแรกและออกหนังสือตักเตือน (ในกรณีที่ไม่น่าเชื่อถือ)
- 2) พักงานและไม่จ่ายค่าแรง
- 3) ไล่ออก (กรณีรุนแรง) และไม่จ่ายค่าแรงตามที่กฎหมายกำหนด

จะเห็นว่าโครงการ UBC III EMQ มีกฎระเบียบ ข้อบังคับความปลอดภัยและบทลงโทษที่รุนแรงและรัดกุมมาก เพราะอย่างยิ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่มากขึ้นเท่าไร ก็จะมีโอกาสที่จะเกิดเหตุได้มากขึ้นเท่านั้น เพราะโครงการขนาดใหญ่มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนและมีความซับซ้อนมาก ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ก่อสร้าง ระยะเวลาการทำงาน จำนวนคนงานรวมถึงวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีโอกาสที่จะเกิดเหตุด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งการลงโทษที่ชัดเจนมาคู่กับผลตอบแทนที่เพียงพอและเหมาะสมก็จะสร้างการตระหนักได้ จะเห็นได้จากนายแดง (นามสมมุติ) คนงานที่ขับรถยก (Mobile Crane) ที่เคยถูกลงโทษพักงานว่า

“โอ๊ย ไม่เอาแล้ว คราวที่แล้วโดนพักงานไปไม่มีจะกิน จะย้ายไปที่อื่นก็ได้เงินน้อยกว่านี้ ยังไงก็ทนเอาเงินเขาดี”

3. การสื่อสารและการมีส่วนร่วม

ในโครงการ UBC III EMQ มีการจัดการความปลอดภัยโดยเน้นการอบรมความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยไปยังคนงานชาวต่างชาติ จะเห็นได้จากการประชุมในเวลาเช้า การเริ่มประชุมจะมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการกล่าวนำในการประชุม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของผู้รับเหมา เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของผู้ควบคุมงาน แต่ที่เห็นเรื่องการ

สื่อสารและการมีส่วนร่วมคือการให้คนงานเขมรที่สามารถพูดได้สองภาษา แปลให้กับคนงานชาวต่างชาติที่เข้ารับการอบรมในช่วงดังกล่าว จะเห็นได้จากมีความสนใจและตั้งใจมากขึ้นเมื่อถึงเวลาที่เพื่อนแรงงานชาติเดียวกันพูด และมีการสอบถามวิธีการทำงานต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจมากขึ้น นอกจากการที่เป็นตัวแทนในการแปลภาษาการอบรมความปลอดภัยแล้ว ยังมีการซ่อมความพร้อมในความปลอดภัยต่าง ๆ เช่น การอพยพคนเจ็บออกจากพื้นที่ การซ่อมเรื่องการใช้เครื่องดับเพลิง หรือการซ่อมอพยพออกจากพื้นที่ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ซึ่งก็สามารถให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการซ่อมเรื่องความปลอดภัย นอกจากเรื่องการอบรมที่มีตัวแทนในการแปลภาษาแล้ว แม้กระทั่งการตอบแบบสอบถามเรื่องความปลอดภัยครั้งนี้สิ่งที่พบก็คือการที่คนงานต่างชาติบางคนที่สามารถอ่านภาษาไทย หรือสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ จะเป็นตัวกลางในการชี้แจงและแนะนำเพื่อในการกรอกแบบสอบถามด้วย แต่สิ่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นจากพื้นที่ก่อสร้างดังกล่าวคือ ไม่สามารถเห็นป้ายภาษาเขมรในพื้นที่ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นป้ายทางออก ป้ายทางหนีไฟ ป้ายแสดงพื้นที่ แม้กระทั่งป้ายประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการที่เป็นภาษาเขมร แต่จะสามารถพบเห็นป้ายภาษาเขมรในบริเวณห้องน้ำของคนงานก่อสร้าง หรือป้ายบริเวณที่พักผ่อนของคนงานเท่านั้น

กระบวนการมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยในโครงการดังกล่าวจะเห็นได้จากการที่ในการประชุมความปลอดภัยประจำเดือนของโครงการจะมีตัวแทนคนงานหรือหัวหน้าคนงานเข้าประชุมด้วยทุกครั้ง ถึงแม้ว่าในการประชุมดังกล่าวตัวแทนคนงานที่เข้าประชุมจะไม่มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอะไรมากนัก แต่สิ่งที่ได้คือการนำข้อมูลหรือหัวข้อปฏิบัติที่ได้จากการที่เข้าประชุมไปบอกต่อยังเพื่อนคนงานในการประชุมช่วงเช้าในวันรุ่งขึ้น หรือในบางครั้งหากเป็นเรื่องด่วน คนงานก็จะมีการเรียกเพื่อนร่วมงานหลังการทำงานมาบอกกล่าวอย่างไม่เป็นทางการ หรือมีการเล่าเรื่องจากการประชุมให้เพื่อน ๆ รับฟังระหว่างการเดินทางกลับที่ทำงาน

4.1.5.2 การเกิดของวัฒนธรรมความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ

จากผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ เกิดมาจากที่บริษัทผู้รับเหมาโครงการเริ่มเข้ามาทำงานในพื้นที่โครงการ โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับงานก่อสร้างตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงาน เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของลูกจ้างและนายจ้างที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของบริษัท SC ให้ข้อมูลว่าบริษัท SC ได้ใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นหลัก โดยดั้งเดิมจะใช้ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ในการควบคุม ปฏิบัติและสร้างแนวทางในการบริหารความปลอดภัย แต่เมื่อมีกฎหมายใหม่ออกมาปี 2554 ทางบริษัทก็ยินดีปฏิบัติตามด้วยดี และนอกจากการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

แล้วบริษัท SC ยังได้รับมาตรฐานการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย หรือ มอก. 18001 อีกด้วย เพราะบริษัท SC เห็นว่าในการที่จะจัดการรูปแบบบริษัทให้มีมาตรฐานการจัดการทั่วไปแล้ว การบริหารการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยก็ยังเป็นประเด็นที่ให้ความสนใจอีกด้วย

นอกจากการที่บริษัท SC นำเอาข้อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย พ.ศ. 2554 และระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (มอก. 18001) แล้วการทำคู่มือบริหารความปลอดภัยเฉพาะโครงการยังเป็นวิธีทางที่นำเอาหลักการจัดการมาปรับเปลี่ยนรูปให้เข้ากับลักษณะและบริบทของโครงการโดยเฉพาะ ไม่ใช่เอาเพียงมาแค่แนวคิดแต่สามารถนำไปปฏิบัติได้ คู่มือบริหารความปลอดภัยโครงการนั้นยังประกอบไปด้วย ขั้นตอนของการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุมการปฏิบัติงาน การประสานงาน การตรวจสอบและประเมินผล และปัจจัยสุดท้ายที่ขาดไม่ได้คือการสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมและยอมรับเป้าหมายร่วมกันทั้งโครงการ แต่สิ่งขาดในแผนการปฏิบัติการคือ ไม่มีคู่มือบริหารความปลอดภัยโครงการที่เป็นภาษาเขมร เพราะคนงานส่วนหนึ่งก็เป็นคนเขมรจึงสมควรจะมีคู่มือภาษาเขมรอยู่ด้วย

การสร้างองค์ความรู้ในโครงการแก่คนงานก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ คือการอบรมคนงานเรื่องความปลอดภัยสำหรับคนงานในช่วงเช้า การอบรมความปลอดภัยสำหรับคนงานใหม่ที่เข้ามาโดยมีการให้คนงานที่พูดได้ 2 ภาษาเป็นล่ามสำหรับคนงานต่างชาติ รวมถึงการที่มีการซ้อมดับเพลิง ซ้อมเหตุการณ์ขนย้ายคนเจ็บออกจากพื้นที่ และการซ้อมอพยพเมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง แต่การฝึกซ้อมต่าง ๆ นั้น จะมีการปฏิบัติบ่อยลงเมื่อการก่อสร้างเร่งงานเพื่อให้ทันกับเวลาเสร็จสิ้นการก่อสร้างของโครงการที่บริษัทได้รับผิดชอบตามสัญญาการก่อสร้าง และการพูดคุยระหว่างคนงานเริ่มน้อยลงเพราะเมื่องานเร่งขึ้น การทำงานที่หนักขึ้น คนงานต้องการเวลาในการพักผ่อนระหว่างพักเที่ยง และรีบกลับที่พักในเวลาเย็นเพื่อพักผ่อน จึงมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ รวมถึงเรื่องความปลอดภัยน้อยลง

การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในโครงการเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เพราะในโครงการ UBC III EMQ นั้นการให้ความสำคัญและการมีส่วนร่วมในความปลอดภัยนั้นจะเห็นว่าการกระตุ้นในเรื่องดังกล่าวจากเจ้าของโครงการเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่เจ้าของโครงการเดินตรวจดูเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย ในโครงการเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง นอกเหนือจากนี้การให้ตัวแทนคนงานเข้ามาประชุมร่วมความปลอดภัยก็เป็นสิ่งที่สร้างการรับรู้และการตระหนักให้กับคนงานในช่วงแรกได้อย่างดี ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมดังกล่าวจะเป็นในลักษณะแบบคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา หรือจากผู้บริหาร โครงการผ่านมายังวิศวกร โฟร์แมน และไปยังหัวหน้าคนงาน แต่ก็ถือว่าเป็นประโยชน์มากกว่าการที่ไม่ได้มีคำสั่งอะไรไปยังคนงานเลย

4.2 โครงการ Down Town 49

โครงการ Downtown 49 เป็นโครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยคอนโดมิเนียมขนาด 9,000 ตร.ม. สูงไม่เกิน 23 เมตร ตั้งอยู่ในซอยสุขุมวิท 49 แยก 12 มีการเริ่มก่อสร้างตั้งเดือนพฤศจิกายน 2555 มีระยะเวลาการก่อสร้างรวม 14 เดือน จะเปิดใช้อาคารประมาณเดือนมกราคม 2557 มีบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างดังนี้

เจ้าของโครงการ	บริษัท แมรี่แลนด์ จำกัด
ผู้ออกงานสถาปัตยกรรม	บริษัท am A Design Studio จำกัด
ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	บริษัท เอ็นจิเนียริงพลัส จำกัด
ผู้รับเหมาก่อสร้าง	บริษัท ชีวิล แอนด์อินทีเรีย จำกัด และบริษัท ทวีชา ก่อสร้าง จำกัด

โครงการมีที่ตั้งอยู่ในซอยสุขุมวิท 49 ซึ่งเป็นซอยที่มีคนมีฐานะอยู่เป็นจำนวนมากทำให้บริษัทรับเหมาก่อสร้างโครงการดังกล่าวจะต้องมีความระมัดระวังในการทำงาน รวมถึงการจัดการเรื่องคนงานเป็นไปอย่างระมัดระวัง ประกอบกับในซอยดังกล่าวมีโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่เคียงกับโครงการ Downtown 49 เป็นจำนวนมาก ในระยะทางรัศมี 1 กิโลเมตรนั้นมีถึง 4 โครงการที่ขึ้นอาคารคอนโดมิเนียม

ภาพที่ 4.9 ที่ตั้งโครงการ Downtown 49

ภาพที่ 4.10 ภาพโครงการ Downtown 49

4.2.1 สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้าง

จากการเก็บข้อมูลที่โครงการก่อสร้าง เพื่อทราบถึงการบริหารการจัดโครงการ Downtown 49 ของผู้รับเหมาโครงการและมีการแบ่งหน้าที่การทำงานเป็นส่วนงานต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่

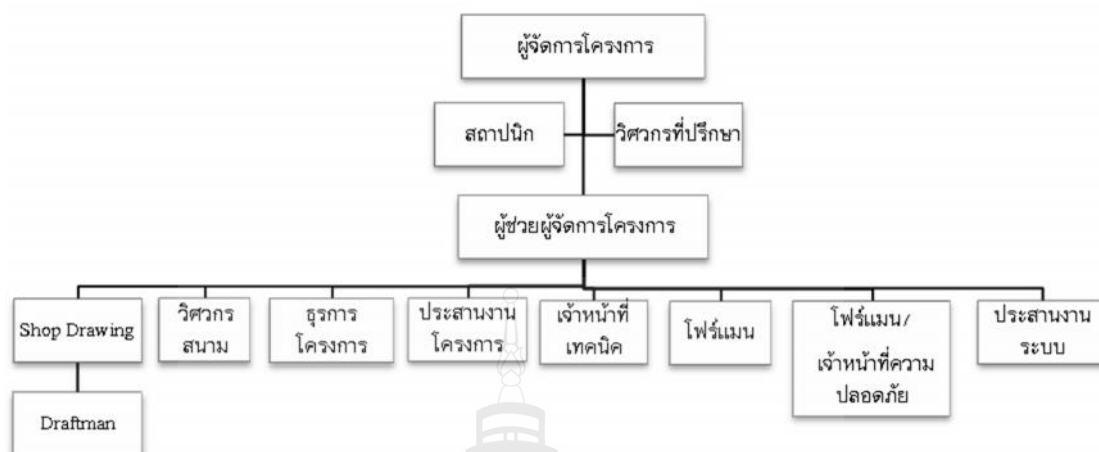
4.1.2.1 ผู้จัดการโครงการ มีหน้าที่ในการบริหารงานด้านบุคลากรและการเงิน แต่ไม่ได้ประจำอยู่ที่โครงการเพียงแต่จะเข้ามาประชุมประจำสัปดาห์กับผู้ควบคุมงานหรือตามที่นัดหมายเท่านั้น

4.1.2.2 ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ มีหน้าที่ในการควบคุมการก่อสร้างโครงการทั้งหมด อยู่ประจำโครงการเป็นผู้ตัดสินใจหน้างานทั้งหมด แต่ก็มีควมรับผิดชอบหลายโครงการ เช่นเดียวกับผู้จัดการโครงการ

4.1.2.3 วิศวกรสนาม มีหน้าที่ประสานงานและตรวจสอบงานก่อสร้างเพื่อให้ได้งานตามที่ได้ออกแบบไว้ ไม่อยู่ประจำที่หน้างานเพราะมีความรับผิดชอบในการทำงานหลายโครงการ

4.1.2.4 โฟร์แมน มีหน้าที่ควบคุมคนงานก่อสร้าง ควบคุมแรงงานเพื่อให้ทำงานตามที่แผนงานกำหนด

4.1.2.5 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ และยังต้องทำหน้าที่โฟร์แมนเพื่อควบคุมงานไปในตัวด้วย

ภาพที่ 4.11 ผังบุคลากรงานก่อสร้างโครงการ Downtown 49

โครงการ Downtown 49 ไม่มีแผนการบริหารการจัดการความปลอดภัย คุณเอก (นามสมมุติ) ผู้จัดการโครงการ ได้นำคู่มือการฝึกอบรม หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับหัวหน้างานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมแรงงาน กระทรวงแรงงาน (ภาพที่ 4.12) มาเป็นคู่มือการบริหารความปลอดภัยของโครงการหลักในการวางแผนการบริหารความปลอดภัย แสดงผู้รับเหมาโครงการดังกล่าวยังไม่เข้าใจในการบริหารความปลอดภัยโครงการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และยังไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยสำหรับโครงการ เพราะในวันที่เข้าไปสัมภาษณ์คนงานและผู้บริหารโครงการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการไม่ได้เข้ามาให้รายละเอียดเรื่องความปลอดภัยแต่อย่างใด และคุณเอกได้ให้รายละเอียดเรื่องการบริหารงานทั่วไปและข้อมูลเรื่องความปลอดภัยอย่างรวบรัด และเมื่อสังเกตบริเวณด้านหน้าโครงการไม่มีการทำป้ายประกาศเรื่องความปลอดภัยหรือการทำเป้าหมาย ไม่มีการประกาศรางวัล ชูใจ การบริหารความปลอดภัยในปัจจุบันมีเพียงการอบรมในตอนเช้า และมีการอบรมสำหรับพนักงานใหม่เท่านั้น โครงการมีการตั้งเป้าหมายว่าจะต้องไม่มีอุบัติเหตุร้ายแรงใด ๆ เกิดขึ้น ตามคำพูดของคุณเอก

“ที่ผ่านมายังไม่มีอุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นที่โครงการเลยผมดูแลเองตรวจสอบดูเองตลอด”

จากการให้ข้อมูลการอบรมของโครงการ หัวข้อที่ให้ความสำคัญพิเศษในการอบรมคือ รองเท้านิรภัย การใช้หมวกนิรภัย การต่ออุปกรณ์ไฟฟ้า และการขึ้นทำงานในที่สูงในการทำงาน โดยในการอบรมความปลอดภัยจะมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเป็นผู้อบรมหลักโดยผ่านหัวหน้า

คนงานที่สามารถพูดภาษาเขมรได้ ซึ่งในโครงการจะมีคนงานที่สามารถพูด 2 ภาษา (ไทย-เขมร) ได้ อยู่ 5-6 คน จากการสังเกตไม่มีการติดประกาศหรือการประชาสัมพันธ์ที่เป็นภาษาเขมร คุณเอกได้ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพราะหากคิดไปแล้วเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะรู้ว่ามีคนงานเขมรอยู่ในที่ก่อสร้างก็จะมา ตรวจสอบกระบวนการทำงานทำให้งานไม่มีความคืบหน้าและอาจจะไม่เสร็จตามกำหนด

ภาพที่ 4.12 คู่มือความปลอดภัยที่นำมาใช้ในโครงการ Downtown 49 สถานการณ์ของผู้ใช้แรงงาน

จากการสังเกตคนงานที่ทำงานบริเวณโครงการก่อสร้างนั้นไม่ใส่หมวกนิรภัยกันทุกคน เมื่อมีการสอบถามจะตอบว่าอากาศร้อนและทำงานไม่สะดวก แต่หากมีการทำงานที่มีความเสี่ยงสูง ก็จะใส่หมวกนิรภัยทำงาน แต่รองเท้านิรภัยนั้นไม่เห็นมีการสวมใส่ในการทำงาน แม้กระทั่ง เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการเองก็ยังใส่รองเท้าผ้าใบหุ้มส้นเท่านั้น การปฏิบัติตนเรื่อง ความปลอดภัยไม่รัดกุม เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยขาดการตรวจสอบความปลอดภัย เพราะเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยของโครงการไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอย่างเดียวแต่ทำหน้าที่ ควบคุมหน้างานด้วย หากในกรณีที่หากมีเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นแล้วเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะต้อง

มีอำนาจในการสั่งระงับการทำงานได้ทันที แต่ในโครงการดังกล่าวนี้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยนั้นยังต้องทำงานภายใต้การสั่งการของผู้จัดการ โครงการทำให้ไม่มีอิสระในการสั่งการเรื่องความปลอดภัย

การบริหารการจัดการพื้นที่ของโครงการ โครงการ Downtown 49 ไม่มีการแบ่งพื้นที่การทำงาน พื้นที่เก็บของ พื้นที่อบรมความปลอดภัย พื้นที่สำหรับการอบรมหรือพื้นที่ประชุมความปลอดภัยโครงการนั้นใช้พื้นที่โครงการก่อสร้างเป็นสถานที่อบรม และจะทำการอบรมเฉพาะในเวลาเช้าเพราะอากาศไม่ร้อน เพราะโครงการทำการก่อสร้างเกือบเต็มพื้นที่เหลือเพียงระยะร่นรอบอาคารเท่านั้น ซึ่งเป็นพื้นที่กองวัสดุและเป็นโรงประกอบเหล็กสำหรับโครงสร้าง และห้องน้ำส้วมสำหรับคนงานที่มีเพียงเพียงสังกะสีเพียงห้องเดียวซึ่งไม่พอกับจำนวนคนงานที่มีอยู่ในพื้นที่ประมาณ 50 คน

โครงการ Downtown 49 มีคนงานก่อสร้างประมาณ 50 คน ซึ่งมีคนไทยจำนวน 10 คนที่อยู่ในสำนักงาน นอกนั้นที่ทำงานหน้างานจะเป็นคนต่างชาติชาวเขมรทั้งสิ้น โดยคนงานก่อสร้างนั้นจะมีการแบ่งกลุ่มคนงานตามลักษณะงานของตนเองได้แก่ ช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างปูน ส่วนงาน อื่น ๆ เป็นงานปูกระเบื้องและงานก่อฉาบจะใช้ผู้รับเหมาช่วงอีกครั้งหนึ่ง และจากการที่คนงานต่างชาติได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีหัวหน้าคนงานแปลภาษาจากภาษาไทยเป็นภาษาเขมรให้กับคนงานในแต่ละกลุ่มฟัง ประกอบกับหัวหน้าคนงานจะเป็นผู้คอยหาแรงงานจากท้องถิ่นมาเพิ่มให้กับทีมงานตัวเอง ซึ่งหากใครมีแรงงานในมือมากก็จะมีอำนาจการต่อรองกับผู้ว่าจ้างหรือผู้รับเหมาหลักมากขึ้น รวมไปถึงการที่มีอำนาจจากจำนวนคนที่มากกว่าคนงานกลุ่มอื่น ๆ จึงเหมือนการที่มีกลุ่มใหญ่จะทำให้อำนาจการมีของกลุ่มงานมีมากขึ้นตามไปด้วย

การให้สวัสดิการเรื่องที่พักของโครงการ ผู้รับเหมาหลักได้จัดที่พักคนงานไว้โดยไม่ไกลจากสถานที่ก่อสร้างระยะทางประมาณ 300 เมตร สามารถเดินไปมาได้สะดวก โดยได้มีการกำชับไม่ให้คนงานต่างชาติเดินทางออกนอกพื้นที่ หากต้องการสิ่งใดให้แจ้งนายช่างควบคุมงานแล้วจะมีการจัดเตรียมข้าวของที่ต้องการมาขายยังที่พักคนงาน โดยผู้ขายจะเป็นคนของนายช่างผู้ควบคุมงานเองเสมือนเป็นร้านค้าสะดวกซื้ออำนวยความสะดวกให้แก่คนงานและเพิ่มราคาสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยสามารถซื้อขายเป็นเงินเชื่อได้ โดยจะมีการตัดชำระเมื่อมีเงินค่าแรงออกประจำงวด 2 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะป้องกันปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะเคยเกิดเหตุการณ์คนงานต่างชาติเดินนอกบริเวณที่เจ้าของบริษัทรับเหมาแจ้งพื้นที่ไว้ ถึงแม้ว่าจะเป็นเขตท้องที่เดียวกัน ตำรวจก็จะจับกุมแรงงานต่างชาติด้วยข้อหาต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน เช่น ไม่พกเอกสารใบอนุญาตทำงาน จับตรวจค้นยาเสพติด หรือแจ้งว่ามีประชาชนสงสัยและให้เฝ้าติดตามคนแปลกหน้าในท้องที่ดังกล่าว จึงนำตัวไปที่สถานีตำรวจและตามให้เจ้าของบริษัทรับเหมาประกันตัวไป

ซึ่งเมื่อเจ้าของบริษัทรับเหมาไปถึงสถานีตำรวจอาจจะถูกจับข้อหาการให้ที่พักพิงแรงงานต่างด้าว หรือการว่าจ้างแรงงานเถื่อนหากว่าคนงานคนนั้นไม่มีเอกสารใบอนุญาตทำงาน ถึงแม้ว่าจะมีการจ่ายค่าคุ้มครองให้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ตำรวจรายละ 500 บาทต่อเดือนแต่ก็เป็นเพียงค่าใช้จ่ายที่มีให้กับตำรวจ ในบางครั้งจะมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐมาตรวจพื้นที่ก่อสร้าง เช่น เจ้าหน้าที่ของเขต เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงาน ประมาณ 10 ฝ่ายงาน เป็นที่รู้กันว่าเมื่อเข้ามาแล้วก็ต้องมีค่าเสียเวลา ให้เพื่อเป็นการซื้อความสะดวกในการทำงาน เพราะถึงแม้ว่าจะคนงานต่างชาติที่จ้างมาจะมีการลงทะเบียนตามกฎหมายทั้งหมด แต่เคยมีเหตุการณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจกับเจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามยาเสพติดมาตรวจสารเสพติด จะบังคับให้ตรวจปัสสาวะทุกคนซึ่งจะเสียเวลาในการทำงานมาก บางครั้งในจำนวน 50 คนใช้เวลาก็เกือบครึ่งวันซึ่งคนงานที่จะต้องรอตรวจสารเสพติด 50 คน ค่าแรงคนงานวันละ 300 บาท เท่ากับเสียเวลา 7,500 บาทต่อครั้งการตรวจ ซึ่งเสียเวลาการทำงานเพราะคนงานต่างชาติบางคนจะกลัวเจ้าหน้าที่จนปัสสาวะไม่ออก จนต้องรอถึงบ่ายจึงครบหมดทุกคนบางคนเกิดอาการกลัวเจ้าหน้าที่จนร้องไห้ออกมาด้วยความหวาดผวา และคนงานบางรายเมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะวิ่งหนีทันที

ในการเจรจากับเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อมีปัญหาหรือมีการเข้าตรวจ ผู้รับเหมาจะมีให้ ผู้รับเหมาช่วงหรือหัวหน้าคนงานซึ่งเป็นคนไทยเป็นผู้เจรจากับเจ้าหน้าที่รัฐ เปรียบเหมือนการมีกันชนหรือตัวแทน เพื่อรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามที่กล่าวมาข้างต้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อไม่ให้ภาพของบริษัทผู้รับเหมาหลักจะต้องถูกตรวจสอบ และเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะกระทบทางด้านเวลาของการทำงานโครงการ เพราะหากมีคนงานที่ผิดกฎหมายก็จะต้องสอบสวนและถูกคำสั่งหยุดงานก่อสร้าง

นอกเหนือเหตุการณ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ แล้วยังมีกลุ่มคนที่เข้ามาแอบอ้างในการหาเงินจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมายอีก เช่น การอ้างตัวเป็นองค์กรภาคเอกชน เพื่อความเสมอภาคของมนุษย์ (The World Humanitarian) ที่เข้ามาหลอกลวงแรงงานว่าหากต้องการอยู่ในประเทศไทยโดยถูกต้องจะต้องทำบัตรเข้าร่วมองค์กรดังกล่าว โดยจะเสียค่าสมัครและค่าทำบัตรคนละ 2,000 บาท แล้วจะได้รับบัตร (ภาพที่ 4.13) เมื่อมีการตรวจสอบสามารถแสดงบัตรและไม่ถูกจับกุม ซึ่งแรงงานต่างชาติของโครงการหลายคนถูกหลอกลวงไปทำบัตรและเมื่อกลับมาใช้ก็ยังคงถูกเจ้าหน้าที่รัฐจับเพราะบัตรดังกล่าวไม่ได้มีผลอะไรทางกฎหมาย

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างรูปบัตรที่แอบอ้างให้สมัครเป็นสมาชิกขององค์การภาคเอกชน T.M.C.

จากภาพที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าบัตรนั้นด้านหน้าจะมีรูปถ่ายของคนงานพร้อมประวัติต่าง ๆ เช่น ชื่อ วัน-เดือน-ปีเกิด และยังมีการลงถึงข้อกำหนดที่ 16 “Article 16 Everyone shall have the right to recognition everywhere as a person before the law” และหลังบัตรยังมีคำกล่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน จึงทำให้คนงานที่ต้องการสิทธิและสวัสดิการของตนเองให้ดีขึ้นก็จะเสียเงินในการสมัครบัตรดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมามีคนงานถูกหลอกหลายสิบคน

สวัสดิการรักษาพยาบาลกรณีที่เกิดเหตุหรือเจ็บป่วยที่โครงการมีเพียงผู้เก็บยาเบื้องต้นสำหรับการปฐมพยาบาลที่อยู่ที่สำนักงาน โครงการบนตึกข้างโครงการก่อสร้าง แต่ไม่มีห้องพักร้อนหรือห้องพักร้อน เพราะพื้นที่โครงการมีขนาดเล็กหากแรงงานที่มีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง เมื่อได้รับอุบัติเหตุก็จะไปรักษาตัวตามสถานพยาบาลที่คนงานในระบบประกันสังคมมีชื่อรับการรักษาที่สถานพยาบาลนั้น ๆ โดยจะมีรถของผู้รับเหมาไปส่งที่โรงพยาบาลแต่ในกรณีที่แรงงานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนก็จะนำไปส่งที่โรงพยาบาลเอกชนที่ผู้รับเหมาได้ทำสัญญาไว้โดยผู้รับเหมาจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด และโรงพยาบาลที่ทำการรักษาที่ไม่ได้ใส่ใจในความเป็นแรงงานเถื่อนแต่อย่างใด โครงการก่อสร้าง Downtown 49 ที่ผ่านมายังไม่เคยประสบอุบัติเหตุร้ายแรงถึงแก่ชีวิตเลย แต่คุณเอกให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าในโครงการอื่นๆหากมีอุบัติเหตุใด ๆ ที่ร้ายแรงจนถึงชีวิตสิ่งที่ผู้รับเหมาจะต้องทำโดยเร่งด่วนคือเอาผู้บาดเจ็บหรือผู้เสียชีวิตออกมาจากสถานที่ก่อสร้างให้

เร็วที่สุด เพื่อให้เกิดสถานการณ์ว่าเสียชีวิตระหว่างการนำส่งโรงพยาบาล เพราะหากมีการบันทึกว่ามีผู้เสียชีวิตในพื้นที่ก่อสร้าง การก่อสร้างจะต้องถูกระงับชั่วคราวจนกว่าคดีความทั้งหมดจะเสร็จสิ้น วิศวกรผู้ควบคุมงานจะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตทันที เจ้าของบริษัทรับเหมาจะถูกดำเนินคดีร่วมกับวิศวกร และโครงการก่อสร้างก็จะล่าช้าถูกปรับเงินไม่เสร็จตามสัญญา และในทางภาพลักษณ์โครงการก็จะทำให้สูญเสียมูลค่าว่าเป็นตึกที่มีคนงานตายในพื้นที่ เรื่องค่าตอบแทนต่าง ๆ หากเป็นบุคลากรในระบบแรงงานจะได้รับค่าตอบแทนตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากเป็นแรงงานนอกระบบหรือแรงงานเถื่อน จะมีการจ่ายเงินค่าทำขวัญให้ตามความเหมาะสมและส่งศพกลับยังภูมิลำเนา แต่หากว่าไม่มีญาติที่ทำงานด้วยกัน ก็จะไปทำการฌาปนกิจที่วัดและเก็บกระดูกส่งกลับเมื่อถึงเทศกาลที่กลุ่มเพื่อนคนงานกลับบ้านภูมิลำเนาตนเอง

จากการสังเกตการบริหารพื้นที่ความปลอดภัยของโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างจำกัด จะเป็นเพราะพื้นที่โครงการที่มีจำกัดเพราะเป็นพื้นที่โครงการขนาดเล็ก มีการจัดตั้งสำนักงานโครงการอยู่บริเวณอาคารคอนโดมิเนียมที่พักอาศัยตรงข้ามกับสถานที่ก่อสร้าง การจัดตั้งสำนักงานโครงการบริเวณดังกล่าวนี้เป็นสำหรับการติดต่อทางการบริหารงานเท่านั้น เพราะจากการสังเกต เมื่อมีเหตุการณ์ใดๆเกิดขึ้นจะมีการแจ้งจากวิทยุสื่อสารหน้างานก่อสร้างไปยังสำนักงานที่อยู่บนตึก แล้วผู้ควบคุมงานหรือวิศวกรโครงการจะลงมาที่หน้างานเองเพื่อดูเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น จะไม่มีคนงานต่างชาติคนใดที่จะกล้าขึ้นไปยังสำนักงาน แม้กระทั่งที่จอดรถของอาคารคอนโดดังกล่าวยังไม่มีคนงานก่อสร้างต่างชาติคนใดเข้าไปหลบแดดในเวลาพัก

4.2.2 ระดับการรับรู้ความตระหนักและพฤติกรรมความปลอดภัยของบุคลากร

4.2.2.1 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 30 คน หรือ ร้อยละ 58.82 มีอายุ 16-25 ปี มากที่สุด จำนวน 16 คน หรือ ร้อยละ 31.37 มีระดับการศึกษาตั้งแต่ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 26 คน หรือ ร้อยละ 50.98 ส่วนมากมีสภาพการทำงานเป็นคนงาน จำนวน 48 คน หรือ ร้อยละ 94.11 มีประสบการณ์เฉลี่ย 2.73 ปี ส่วนมากมีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 27 คน หรือ ร้อยละ 52.95 และส่วนมากไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 44 คน หรือ ร้อยละ 86.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

1. เพศ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 30 คน หรือร้อยละ 58.82 และเป็นเพศหญิง จำนวน 21 คน หรือร้อยละ 41.18 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.8

2. อายุ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 16-25 ปี มากที่สุด มีจำนวน 16 คน หรือ ร้อยละ 31.37 รองลงมา มีอายุตั้งแต่ 36-45 ปี มีจำนวน 15 คน หรือ ร้อยละ 29.41 มีอายุตั้งแต่ 26-35 ปี จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 27.45 มีอายุตั้งแต่ 46-55 ปี จำนวน 4 คน หรือ ร้อยละ 7.84 และอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน หรือ ร้อยละ 3.92 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ Downtown 49

	จำนวน (n=51)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	58.82
หญิง	21	41.18
รวม	51	100.00
อายุ		
16-25	16	31.37
26-35	14	27.45
36-45	15	29.41
46-55	4	7.84
56 ปี ขึ้นไป	2	3.92
รวม	51	100.00

3. การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 26 คน หรือ ร้อยละ 50.98 รองลงมา ระดับ ม.1-ม.3 จำนวน 12 คน หรือร้อยละ 23.53 ระดับต่ำกว่า ป.4 จำนวน 6 คน หรือ ร้อยละ 11.76 ระดับ ม.4-ม.6 จำนวน 2 คน ร้อยละ 3.92 ระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน หรือร้อยละ 1.96 ระดับ ปวช., ปวส., ปวท. จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.96 และระดับอื่นๆ จำนวน 3 คน หรือร้อยละ 5.88

4. สถานภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น คนงานมากที่สุด จำนวน 48 ร้อยละ 94.11 และเป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 3 คน ร้อยละ 5.89 ตาม

รายละเอียดจากตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ Downtown 49

	จำนวน (n=51)	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 4	6	11.76
ป.4-ป.6	26	50.98
ม.1-ม.3	12	23.53
ม.4-ม.6	2	3.92
ปวช.,ปวส.ปวท.	1	1.96
ปริญญาตรี	1	1.96
อื่นๆ (ระบุ)	3	5.88
รวม	51	100.00
สถานภาพการทำงาน		
คนงาน	48	94.11
เจ้าหน้าที่	3	5.89
รวม	51	100.00

5. ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 41 คน หรือร้อยละ 80.40 และไม่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 10 คน หรือร้อยละ 19.60

6. ประสบการณ์การฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 27 คน หรือร้อยละ 52.95 และไม่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 24 คน หรือร้อยละ 47.05

7. ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 44 คน หรือ ร้อยละ 86.27 และเคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 7 คน หรือร้อยละ 13.73 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ Downtown 49

	จำนวน (n=51)	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง		
ไม่มีประสบการณ์	10	19.60
มีประสบการณ์	41	80.40
รวม	51	100.00
ประสบการณ์การฝึกอบรม		
ไม่มีประสบการณ์	24	47.05
มีประสบการณ์	27	52.95
รวม	51	100.00
ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน		
ไม่เคย	44	86.27
เคย	7	13.73
รวม	51	100.00

4.2.2.2 ระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้วิจัยต้องการทราบความถูกต้องของความรู้ในความปลอดภัยของพนักงาน 6 ประเด็น ในประเด็น (1) ความหมายของความปลอดภัย (2) สาเหตุของความไม่ปลอดภัย (3) ผลเสียของอุบัติเหตุ (4) อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน (5) การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตราย และ (6) หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้มากที่สุด คือ หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปถูกต้อง ร้อยละ 90.20 รองลงมา คือ มีความรู้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตรายถูกต้องและมีความรู้เรื่องอันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ร้อยละ 84.31 มีความรู้เรื่องผลเสียจากอุบัติเหตุ ร้อยละ 76.47 มีความรู้เรื่องสาเหตุของความไม่ปลอดภัย ร้อยละ 62.75 และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความไม่ปลอดภัยถูกต้อง น้อยที่สุด ร้อยละ 62.75 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ Downtown 49
(n=51)

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	ความรู้		รวม
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	
1. ความหมายของความปลอดภัย	38 (74.51)	13 (25.49)	292 (100)
2. สาเหตุของความไม่ปลอดภัย	32 (62.75)	19 (37.25)	292 (100)
3. ผลเสียจากอุบัติเหตุ	39 (76.47)	12 (23.53)	291 (100)
4. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	43 (84.31)	8 (15.69)	292 (100)
5. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวัสดุอันตราย	43 (84.31)	8 (15.69)	292 (100)
6. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	46 (90.2)	5 (9.84)	292 (100)

4.2.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยของพนักงาน ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม 4 ประเด็น คือ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย (2) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย (3) ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย และ (4) ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงานผลจากการสัมภาษณ์

จากผลการวิจัยเมื่อสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเรื่องอุปกรณ์ความปลอดภัยถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 75.20 รองลงมา มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน ร้อยละ 50.60 มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัยร้อยละ 49.70 และมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยน้อยที่สุด ร้อยละ 41.20 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Downtown 49
(n=51)

ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	เข้าใจถูก ร้อยละ	เข้าใจผิด ร้อยละ	รวม
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย	25 (49.7)	26 (50.3)	292 (100)
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย	21 (41.2)	30 (58.8)	292 (100)
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย	38.3 (75.2)	12.7 (24.8)	291 (100)
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน	25.8 (50.6)	25.2 (49.6)	292 (100)

4.2.2.4 ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน

จากผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 16 คำถาม คนงานที่ทำงานในโครงการ Downtown 49 โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงระดับความเห็น 5 ระดับ จากสำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และสำคัญน้อยที่สุด จากผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวมทั้งโครงการอยู่ในระดับสำคัญมาก มีค่าเฉลี่ย 3.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.01 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มความคิดเห็นเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) ความคิดเห็นสำคัญมากที่สุด (2) ความคิดเห็นสำคัญมาก (3) ความคิดเห็นสำคัญปานกลาง (4) ความคิดเห็นสำคัญน้อย และ (5) ความคิดเห็นสำคัญน้อยที่สุด ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)

ไม่ปรากฏ

2. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)

- 1) การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ย 4.10
- 2) การอบรมความปลอดภัยมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.08
- 3) กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 3.98

4) มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 3.97

5) เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 3.90

6) การอบรมความปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.90

7) อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้มีความสำคัญมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82

8) มาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ย 3.80

9) ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.53

10) งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำประจำมีค่าเฉลี่ย 3.41

11) กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)

ก. ในการทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ มีค่าเฉลี่ย 3.39

ข. การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษาความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.39

ค. การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ย 3.10

ง. การทำงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.06

จ. เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตรายเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 3.02

ฉ. เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็นอุปกรณ์ที่น่ารำคาญ มีค่าเฉลี่ย 2.76

3. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)

ไม่ปรากฏ

4. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80)

ไม่ปรากฏ

ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย โครงการ Downtown 49 (n=51)

ทัศนคติเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
1. กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้	14 (27.45)	25 (49.02)	10 (19.61)	1 (1.96)	1 (1.96)	51 (100)	3.98	0.86	สำคัญมาก
2. มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้	12 (23.53)	26 (50.98)	12 (23.53)	1 (1.96)	0 (0)	51 (100)	3.96	0.75	สำคัญมาก
3. มาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือระดับใด	8 (15.69)	26 (50.98)	16 (31.37)	1 (1.96)	0 (0)	51 (100)	3.80	0.72	สำคัญมาก
4. เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้	9 (17.56)	32 (62.57)	7 (13.73)	2 (3.92)	1 (1.96)	51 (100)	3.90	0.81	สำคัญมาก
5. เครื่องมือป้องกันภัยเป็นไม่อุปกรณ์ที่น่ารำคาญ	11 (21.57)	9 (17.65)	12 (23.53)	9 (17.65)	8 (15.69)	51 (100)	2.76	1.48	สำคัญปานกลาง
6. การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ	6 (11.76)	13 (25.49)	19 (37.25)	6 (11.76)	7 (13.76)	51 (100)	3.10	1.19	สำคัญปานกลาง

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ทัศนคติเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
7. ในการทำงาน อุบัติเหตุเป็นไม่เรื่องปกติ	10 (19.61)	11 (21.57)	20 (39.22)	9 (17.65)	1 (1.96)	51 (100)	3.39	1.06	สำคัญปานกลาง
8. อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้	12 (23.53)	23 (45.10)	12 (23.53)	3 (5.88)	1 (1.96)	51 (100)	3.82	0.93	สำคัญมาก
9. การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษา ความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความ ปลอดภัย	9 (17.65)	17 (33.33)	15 (29.41)	5 (9.80)	5 (9.80)	51 (100)	3.39	1.18	สำคัญปานกลาง
10. เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยง อันตรายเพียงใด	6 (11.76)	12 (23.53)	20 (39.22)	4 (7.84)	8 (15.69)	51 (100)	3.02	1.27	สำคัญปานกลาง
11. หากงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้า ได้ค่าแรงเพิ่ม	4 (7.84)	14 (27.45)	22 (43.14)	3 (5.88)	8 (15.69)	51 (100)	3.06	1.14	สำคัญปานกลาง

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ทัศนคติเรื่องความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	สำคัญที่สุด จำนวน	มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
12. งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนด เพราะเป็นงานที่ทำประจำ	5 (9.80)	19 (37.25)	22 (43.14)	2 (3.92)	3 (5.88)	51 (100)	3.41	0.94	สำคัญมาก
13. ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิด อุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด	8 (15.69)	19 (37.25)	17 (33.33)	6 (11.76)	1 (1.96)	51 (100)	3.53	0.97	สำคัญมาก
14. ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยมี ประโยชน์	21 (41.48)	16 (31.37)	12 (23.53)	1 (1.96)	1 (1.96)	51 (100)	4.08	0.96	สำคัญมาก
15. ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยช่วยให้ มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น	17 (33.33)	18 (35.29)	12 (23.53)	2 (3.92)	2 (3.92)	51 (100)	3.90	1.04	สำคัญมาก
16. การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้	19 (37.25)	19 (37.25)	12 (23.53)	1 (1.96)	0 (0)	51 (100)	4.10	0.83	สำคัญมาก
เฉลี่ย							3.58	1.01	สำคัญมาก

4.2.2.5 พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย

ผู้วิจัยต้องการทราบถึงพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องในกิจกรรมการทำงานของ
คนงานก่อสร้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนงานก่อสร้างใน
โครงการจำนวน 20 พฤติกรรม โดยแสดงผลตามค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องจาก
มากไปหาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยน้อย จัดกลุ่มได้เป็น (1) พฤติกรรมถูกต้องมาก
(2) พฤติกรรมถูกต้องปานกลาง และ (3) พฤติกรรมถูกต้องน้อย ผลปรากฏ ดังนี้

1. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องมาก (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.01 – 100.00)

1) ปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงานมากที่สุด ร้อยละ

94.12

2) ปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 90.20

3) ศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่

ร้อยละ 90.20

2. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องปานกลาง (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.01 – 90.00)

1) พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยโดยจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างาน
เมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่ ร้อยละ 88.24

2) เปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด รั่ว แตกหัก ร้อยละ 86.27

3) สนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย ร้อยละ 86.27

4) อ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 84.31

5) ตรวจสอบสภาพเครื่องมือก่อนการใช้งาน ร้อยละ 82.35

6) ต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 82.35

7) เมื่อไม่สบายจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่ ร้อยละ

0.39

8) เลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน ร้อยละ 78.43

9) ให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย

ร้อยละ 78.43

10) เคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัย ร้อยละ

74.51

11) ก่อนทำงานจะแน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ตั้งจมูก
และความยาวขาแวนหรือสายรัด ร้อยละ 74.51

12) เสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน ร้อยละ 74.51

3. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องน้อย (ระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 70.01)

1) ร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน ร้อยละ 66.67

2) เมื่อพบเครื่องมือชำรุดจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ

3) จะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน ร้อยละ 60.78

4) เมื่อร่างกายอ่อนล้าท่านจะขอลาหยุดเพื่อพักผ่อน ร้อยละ 56.86

5) จะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความรวดเร็วโดยไม่ต้องปรึกษาใคร

น้อยที่สุด ร้อยละ 50.58 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ระดับร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย โครงการ

Downtown 49 (n=51)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
1. ท่านปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ	46	5	292
	(90.20)	(9.80)	(100)
2. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัยฯ	38	13	292
	(74.51)	(25.49)	(100)
3. ท่านจะศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่	46	5	291
	(90.20)	(9.80)	(100)
4. ท่านจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่	45	6	292
	(88.24)	(11.76)	(100)
5. ท่านจะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน	48	3	292
	(94.12)	(5.88)	(100)
6. ท่านแน่ใจว่าแว่นตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายคาดึงจุกและความยาวขาแว่นหรือสายรัด	38	13	292
	(74.51)	(25.49)	(100)
7. เปลี่ยนแว่นตานิรภัยทุกครั้งที่แว่นชำรุด รั่ว แตกหัก	44	7	292
	(86.27)	(13.73)	(100)
8. ท่านตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน	42	9	292
	(82.35)	(17.65)	(100)
9. หากท่านพบเครื่องมือชำรุด ท่านจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ	31	20	292
	(60.78)	(39.22)	(100)

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
10. ท่านเลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน	40 (78.43)	11 (21.57)	292 (100)
11. ก่อนท่านจะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความเร็ว ท่านจะปรึกษาหัวหน้างานก่อนทุกครั้ง	26 (50.58)	25 (49.02)	292 (100)
12. เมื่อท่านร่างกายอ่อนล้าท่าน ท่านจะขอลาหยุดเพื่อพักผ่อน	29 (56.86)	22 (43.14)	292 (100)
13. เมื่อท่านไม่สบายท่านจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่	41 (80.39)	10 (19.61)	292 (100)
14. ท่านจะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน	31 (60.78)	20 (39.22)	292 (100)
15. ท่านสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย	44 (86.27)	7 (13.73)	292 (100)
16. ท่านให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย	40 (78.43)	11 (21.57)	292 (100)
17. ท่านอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ	43 (84.31)	8 (15.69)	292 (100)
18. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง	42 (82.35)	9 (17.65)	292 (100)
19. ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน	38 (74.51)	13 (25.49)	292 (100)
20. ท่านเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน	34 (66.67)	17 (33.33)	292 (100)
เฉลี่ย	39.3 (77.06)	11.7 (22.94)	292 (100)

4.2.2.6 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อที่จะทราบถึงระดับของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยของคนงานนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ระดับความสำคัญของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยจำนวน 14 คำถาม ให้เลือกระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย 5 ระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติ

บางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยโดยรวม อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.17 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) ปฏิบัติเป็นประจำ (2) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3) ปฏิบัติบางครั้ง (4) ปฏิบัติน้อยครั้ง และ (5) ไม่เคยปฏิบัติ ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มปฏิบัติเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)

ไม่ปรากฏ

2. กลุ่มปฏิบัติบ่อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)

- 1) การใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.11
- 2) การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.01
- 3) ทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.98
- 4) การตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวท่านทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.94
- 5) ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.90
- 6) การศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.86
- 7) การเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.76
- 8) มีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.71
- 9) มีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้างานท่าน มีค่าเฉลี่ย 3.71
- 10) การคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย

ค่าเฉลี่ย 3.67

- 11) เมื่อมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยจะเสนอแนวทางในการประชุม มี

ค่าเฉลี่ย 3.57

- 12) มีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.53
- 13) ใช้ช่องทางเพื่อในการเสนอความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 3.53

3. กลุ่มปฏิบัติบางครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)

รู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัยอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.61

4. กลุ่มปฏิบัติน้อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)

ไม่ปรากฏ

5. กลุ่มไม่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80)

ไม่ปรากฏ

ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Downtown 49 (n=51)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย				
	ครั้ง	บ่อย	บางครั้ง	น้อย	ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
1. ท่านใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ	26 (50.98)	11 (21.57)	11 (21.57)	0 (0)	3 (5.88)	51 (100)	4.12	1.13	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
2. ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัย	14 (27.45)	8 (15.69)	15 (29.41)	7 (13.73)	6 (11.76)	51 (100)	2.61	1.39	ปฏิบัติ บางครั้ง
3. ท่านตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน	24 (47.06)	10 (19.61)	14 (27.45)	0 (0)	3 (5.88)	51 (100)	4.02	1.14	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
4. ท่านศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำ	20 (39.22)	10 (19.61)	18 (35.29)	0 (0)	3 (5.88)	51 (100)	3.86	1.13	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
5. ท่านเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกวัน	21 (41.18)	15 (29.41)	11 (21.57)	1 (1.96)	3 (5.88)	51 (100)	3.98	1.12	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย				
	ครั้ง	บ่อย	บางครั้ง	น้อย	ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
6. ท่านตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัว	22	11	14	1	3	51	3.94	1.29	ปฏิบัติ
ท่านทุกวัน	(43.14)	(21.57)	(27.45)	(1.96)	(5.88)	(100)			บ่อยครั้ง
7. ท่านเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็น	20	6	18	5	4	51	3.76	1.37	ปฏิบัติ
ประจำ	(39.22)	(11.76)	(35.29)	(9.80)	(7.84)	(100)			บ่อยครั้ง
8. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความ	13	13	18	2	5	51	3.53	1.21	ปฏิบัติ
ปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน	(25.49)	(25.49)	(35.29)	(3.92)	(9.80)	(100)			บ่อยครั้ง
9. เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัย	12	8	14	3	7	51	3.57	1.40	ปฏิบัติ
ท่านจะเสนอแนวทางในการประชุม	(37.25)	(15.69)	(27.45)	(5.88)	(13.73)	(100)			บ่อยครั้ง
10. ท่านทราบถึงวิธีการและช่องทางในการ	15	10	17	5	1	51	3.53	1.24	ปฏิบัติ
เสนอความคิดเห็น	(29.41)	(19.61)	(33.33)	(9.80)	(1.96)	(100)			บ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย				
	ครั้ง	บ่อย	บางครั้ง	น้อย	ปฏิบัติ				
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน				
11. ท่านคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่ การทำงานที่มีความปลอดภัย	14 (27.45)	13 (25.49)	18 (35.29)	5 (9.80)	1 (1.96)	51 (100)	3.67	1.05	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
12. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด ทางความปลอดภัย	14 (27.45)	22 (43.14)	12 (23.53)	2 (3.92)	1 (1.96)	51 (100)	3.90	0.92	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
13. ท่านมีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อน ร่วมงานบ่อยหรือไม่	15 (29.41)	12 (23.53)	19 (37.25)	4 (7.84)	1 (1.96)	51 (100)	3.71	1.04	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
14. ท่านมีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้า งานท่านบ่อยหรือไม่	13 (25.49)	14 (27.45)	21 (41.18)	2 (3.92)	1 (1.96)	51 (100)	3.71	0.97	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง
เฉลี่ย							3.70	1.17	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง

4.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในโครงการ Downtown 49 วิเคราะห์ตามสถิติรีเกรสชัน เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต้น 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพร่างกายของบุคคล ความเหมาะสม ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป กับตัวแปรตาม 2 ตัวแปร คือ ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย และการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ทั้ง 6 ว่ามีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสามารถเขียนสมการความสัมพันธ์ถดถอยของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

4.2.3.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่าง สภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.31 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.065	0.004	0.016

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.004 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 0.4 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.32 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.026	1	.026	0.210	0.649
Residual	6.109	49	.125		
Total	6.135	50			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.649 มากกว่า 0.05 แสดงว่าสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.32

4.2.3.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.33 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.001	0.000	0.000

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.00 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กัน ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.34 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.000	1	0.000	0.000	0.993
Residual	6.135	49	0.125		
Total	6.135	50			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.993 มากกว่า 0.05 แสดงว่าความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.34

4.2.3.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.35 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.451	0.203	0.187

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.203 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 20.3 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.36 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.248	1	1.248	12.518	0.001**
Residual	4.886	49	0.100		
Total	6.135	50			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.001 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กันทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.37 ค่าสมการความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป
และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	B	T	Sig.
(Constant)	2.762	13.427	0.000
หลักความปลอดภัยในการทำงานทั่วไป	0.788	3.538	0.001**

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.37 จะได้สมการการถดถอย ดังนี้

ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย = $2.762 + 0.788$ (หลักความปลอดภัยในการทำงาน)

4.2.3.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการ
ปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.38 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของ
บุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.207	0.043	0.023

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.043 แสดงว่า สภาพ
ร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 4.3 ซึ่งอยู่ใน
ระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.39 ทดสอบค่าร้อยละสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.625	1	1.625	2.191	0.145
Residual	36.347	49	0.742		
Total	37.972	50			

จากผลทางสถิติได้ค่าร้อยละทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.145 มากกว่า 0.05 แสดงว่าสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.39

4.2.3.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.40 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.032	0.001	0.000

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.001 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 0.1 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.41 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.040	1	0.040	0.052	0.821
Residual	37.932	49	0.774		
Total	37.972	50			

จากตารางที่ 4.41 ได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.821 มากกว่า 0.05 แสดงว่าความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4.2.3.6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ Downtown 49

ตารางที่ 4.42 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

R	R^2	Adjusted R^2
0.164	0.027	0.007

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.027 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 2.7 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.43 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Downtown 49

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	1.025	1	1.025	1.359	0.249
Residual	36.947	49	0.754		
Total	37.972	50			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.249 มากกว่า 0.05 แสดงว่าหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.43

4.2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานที่ก่อสร้าง

4.2.4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย

จากการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่โครงการ Downtown 49 สามารถอธิบายแนวทางการเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการ Downtown 49 มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ (1) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (2) นโยบายความปลอดภัย และ (3) การสื่อสารในโครงการก่อสร้าง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัย เจ้าของโครงการ Downtown 49 นั้น ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเรื่องความปลอดภัยของโครงการ ไม่ได้เข้ามาตรวจสอบประจำสัปดาห์เหมือนกับเจ้าของโครงการ UBC III EMQ แต่อย่างใด ซึ่งตัวแทนเจ้าของโครงการที่เป็นผู้ควบคุมงานโครงการนั้นก็ไม่มีการเน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยซึ่งจะเห็นได้จากการที่ไม่บังคับให้ผู้รับเหมาทำการติดป้ายเป้าหมายความปลอดภัยของโครงการ ซึ่งจะเห็นว่าไม่มีการใส่ใจและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจากเจ้าของโครงการและผู้ควบคุมงานในมุมมองของผู้รับเหมาก่อสร้าง จากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์คุณเอกได้ให้ข้อมูลว่าโครงการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของพนักงานทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนงานชาวต่างชาติ เพราะไม่ต้องการมีปัญหาใด ๆ ในโครงการก่อสร้างจากคำพูดของคุณเอก (นามสมมุติ) ผู้จัดการโครงการ กล่าว

“ชีวิตของคนงานเราเป็นเรื่องสำคัญไม่อยากให้ใครเป็นอะไร หากมีอะไรแล้วจะต้องเคลียอีกเยอะ”

การบริหารการจัดการความปลอดภัยของโครงการ Downtown 49 จากการสังเกตจะปฏิบัติอย่างไม่เคร่งครัด แต่ให้ความสำคัญกับการก่อสร้างอาคารมากกว่า เพราะการที่ผู้รับเหมาโครงการจะให้ความสำคัญกับความปลอดภัยเป็นหลักนั้น จะต้องให้ความสำคัญทางโครงสร้างการทำงานที่สอดคล้องกับความปลอดภัยและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยเป็นอันดับแรก แต่โครงการ Downtown 49 มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ไม่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยคือการที่เอาเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการไปทำงานในหน้าที่โฟร์แมน หรือผู้ควบคุมหน้างานด้วย ซึ่งเป็นเรื่องการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้รับเหมาเพราะว่าการจะจ้างเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมาประจำในโครงการดังกล่าวเพื่อทำงานเพียงอย่างเดียวก็จะเป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ใน ส่วนของคนงานก่อสร้างในโครงการไม่สวมใส่รองเท้านิรภัยในการทำงาน แต่คนงานจะใส่รองเท้าผ้าใบหุ้มส้นในการทำงานเป็นหลัก และคนงานบางส่วนไม่ใส่หมวกนิรภัยในการทำงาน และเมื่อเข้าไปสัมภาษณ์กับคนงานบางส่วนได้ให้มุมมองว่าคนงานให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยจำเป็นต้องดูแลตนเองให้ปลอดภัยเพื่อจะได้เก็บเงินสำหรับโครงการของตนเองในอนาคตและบางคนได้ให้ความสำคัญต่อการหารายได้มากกว่าอย่าง นายเล็ก (นามสมมุติ) แรงงานชาวเขมร กล่าว

“ผมยอมทำงานที่เสี่ยงอันตรายถ้าได้เงินมากขึ้น”

ซึ่งการหารายได้เพื่อส่งเงินกลับไปยังภูมิลำเนานั้นเพื่อไปทำการลงทุนใน การเกษตรที่ภูมิลำเนาของตนเอง เป็นค่าแรงในการทำเกษตร ค่าปุ๋ย เครื่องมือในการทำเกษตร หาเงินเพื่อเป็นสินสอดทองหมั้น หาเงินส่งลูกเรียนหนังสือ ค่ารักษาพยาบาลบุตร รวมถึงการเก็บเงินเพื่อที่จะเป็นค่าเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศอื่น เช่น การไปทำงานเกษตรที่สวีเดน ดังคำพูดของ นายแดง (นามสมมุติ) คนงานที่โครงการกล่าวว่า

“ไฉยน้องไม่ต้องห่วง พวกพี่นะสุดยอด เรื่องความปลอดภัยนี่ นอกจากจะมีตระวังตัวเองแล้ว ยังคอยเป็นหูเป็นตาเตือนกันในกลุ่มเพื่อน ช่วยกัน เรากำลังเก็บเงินเป็นค่าเดินทางไปทำงานเก็บผลไม้ที่สวีเดน...มีญาติทำอยู่ เงินดี ถ้าขยัน ๆ ก็ 6-7 หมื่นบาท เขียวนะ”

แต่ก็มีคนงานบางกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมากก็จะพยายามคอยเตือนคนรุ่นหลังให้ระวังในการทำงานที่มีความเสี่ยงโดยให้ข้อคิดจากประสบการณ์ของตนเอง เช่น ลูกคำ (นามสมมุติ) กล่าวถึงที่ตนเองเตือนคนงานรุ่นหลัง

“เจ้าเด็กพวกนี้ก็เหมือนกันแม้จะอบรมมาแล้วบ่อยครั้งก็คอยแต่จะแหกกฎระเบียบ ผมต้องคอยจ้ำจี้จ้ำไช เห็นเป็นลูกหลาน ไม่อยากให้มาเจ็บตายในงาน เดียวไม่ได้เงินกลับบ้าน”

ซึ่งก็เป็นการเตือนสติคนรุ่นหลังได้อย่างดีโดยการนำเอาเรื่องการเงินมาเป็นเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างระมัดระวัง ซึ่งสอดคล้องกับผลจากตารางที่ 4.29 ที่แสดงให้เห็นว่าคนงานบางส่วนมีพฤติกรรมทำงานแม้ว่าตนเองจะอ่อนล้าแต่จะทำงานต่อโดยไม่พัก จำนวนร้อยละ 56.86 หรือมีการลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความรวดเร็วประมาณ ร้อยละ 50.58 ซึ่งประเด็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนงานบางส่วนยังมีพฤติกรรมในความเสี่ยงต่ออันตรายอยู่

2. นโยบายความปลอดภัยโครงการ Downtown49 นั้น ไม่มีนโยบายและกฎระเบียบเรื่องความปลอดภัยอย่างชัดเจน เพราะสังเกตจากการที่โครงการนำหนังสือคู่มือการฝึกอบรม หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมแรงงาน กระทรวงแรงงาน มาแสดง แล้วบอกว่าเป็นคู่มือบริหารความปลอดภัยโครงการนั้น ถือว่าไม่มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง เพราะในหนังสือคู่มือนั้นเป็นเพียงแนวทางการศึกษาเรื่องความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างานเท่านั้น หากมองในมุมด้านจำนวนคนงานที่ต้องตามกฎหมาย สถานประกอบการก่อสร้างดังกล่าวจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ ส่วนกฎระเบียบในการลงโทษหรือการบังคับปฏิบัติตามความปลอดภัยนั้น ก็ไม่มีการบันทึกและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งเมื่อไม่มีข้อบังคับใช้ การลงโทษอย่างชัดเจนในการทำงาน ก็ส่งผลให้คนงานไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของตนเองมากนัก แต่จะทำเพียงเพื่อไม่ให้หัวหน้างานมาบ่น เพราะเมื่อมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นแล้วก็จะสร้างความเสียหายให้กับโครงการไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่ารักษาพยาบาลที่จะต้องออกให้กับคนงาน เพราะเป็นคนงานนอกระบบไม่มีการทำประกันสังคม หรือการที่อาจจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง เข้ามาสอบสวนในเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น กรณีที่มีผู้เสียชีวิตในโครงการก่อสร้าง ก็จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเข้ามาทำการสอบสวนเหตุการณ์ และผู้รับเหมาโครงการจะต้องจ่ายค่าปิดคดีหรือค่าน้ำร้อนน้ำชาให้กับตำรวจ มิเช่นนั้นจะไม่สามารถทำงานก่อสร้างต่อไปได้

และเมื่อสังเกตถึงการควบคุมงานหรือความเข้มงวดของความปลอดภัยก็จะมีการตรวจสอบของผู้ควบคุมงานเกี่ยวกับความปลอดภัยบ้างโดยจะเตือนหากเห็นว่าจะจะเป็นอันตรายและอาจจะเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาได้จริง ๆ แต่ก็ไม่ได้มีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเวลาที่มีอากาศร้อนจะไม่มีผู้ควบคุมงานคนใดลงมาตรวจสอบงาน แต่ส่วนมากจะอยู่กันที่ห้องทำงานเป็นหลักและจะลงมาเมื่อเวลาบ่ายและอากาศไม่ร้อนแล้ว

3. การสื่อสารในโครงการก่อสร้าง ในด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของคนงานต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 จะเป็นลักษณะการสื่อสารแบบทางเดียวคือการสื่อสารจากผู้ควบคุมงานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการไปยังคนงานก่อสร้างในการประชุมเวลาเช้าซึ่งเมื่อคนงานส่วนมากจะเป็นคนงานต่างชาติ การบอกต่อหัวหน้า

คนงานที่เป็นล่ามจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการอบรมเรื่องความปลอดภัย ซึ่งการบอกต่อหรือให้หัวหน้าคนงานมาเป็นตัวกลางในการสื่อสารก็เป็นสิ่งที่ได้ทำประจำในหลาย ๆ โครงการที่มีคนงานต่างชาติ แต่สิ่งเกิดขึ้นในการประชุมหรือการอบรมความปลอดภัยคือคนงานจะไม่มีการสอบถามอะไรเพิ่มเติมนอกจากคำสั่งที่ออกมาจากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยไปยังหัวหน้าคนงาน คนงานจะรีบที่จะแยกย้ายเพื่อไปทำงานต่อไป เพราะที่โครงการไม่เอื้ออำนวยในการประชุมในเวลาที่ยาวนาน เพราะจะต้องประชุมแต่เช้าในเวลาที่อากาศไม่ร้อนมาก แต่เมื่อการประชุมใช้เวลานานมากขึ้น พออากาศเริ่มที่จะร้อน ก็จะมีอาการลุกลี้ลุดลนที่จะหลบแดด หรือรีบปลีกตัวไปทำงาน นอกจากการที่ประชุมในเวลาเช้าแล้ว การประชุมความปลอดภัยในแต่ละเดือนไม่มีการกำหนดเวลาการประชุมกันเป็นระยะเวลาที่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดตัวแทนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ซึ่งได้ข้อมูลจากนายมี (นามสมมุติ) คนงานก่อสร้างรายหนึ่งว่า

“รู้แหละอะไรไม่ปลอดภัย แต่ไม่ยากบอกอะไรเขา กลัวหัวหน้าจะว่าหาว่าเราเรื่องมาก อาจจะมียกอะไรบ้าง แต่เขาจะไปบอกนายช่างหรือเปล่าก็ไม่รู้”

ความคิดเห็นต่อความปลอดภัยมุมมองของคนงานนั้นยังไม่มีส่วนร่วมของคนงานที่มีเรื่องความกลัวหัวหน้ามาก เพราะกลัวจะถูกไล่ออกจากงานจะขาดรายได้ส่งกลับบ้าน

การสื่อสารในโครงการดังกล่าวไม่มีการติดป้ายความปลอดภัยที่เป็นภาษาต่างประเทศไว้ในพื้นที่ การสื่อสารต่าง ๆ จะเป็นไปลักษณะการบอกต่อหรือการตักเตือนทางวาจาเท่านั้น กฎเกณฑ์ในการทำงาน ข้อห้ามต่าง ๆ ไม่ได้ทำไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้คนงานได้ตระหนักหรือรับรู้ ซึ่งเป็นเพราะว่าหากติดประกาศหรือการสื่อสารเป็นภาษาต่างชาติเป็นการแสดงถึงการมีแรงงานต่างชาติในพื้นที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็จะเข้ามาตรวจสอบ ตรวจค้น หรือเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ นา ๆ จนเกิดการเปรียบเทียบปรับหรือการที่จะต้องจ่ายค่าปิดหูปิดตามากขึ้น หรือหากการที่ได้ติดป้ายภาษาต่างประเทศแล้วจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานที่ก่อสร้างก็จะรู้สึกระแวงในความปลอดภัยจากคนงานต่างชาติ เมื่อเกิดเหตุอะไรขึ้นก็จะตกเป็นผู้ต้องสงสัยอันดับต้นๆ ก่อน และเมื่อมีเหตุการณ์ขโมยหรืออาชญากรรมในละแวกใกล้เคียง จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาตรวจค้นที่โครงการทุกครั้ง ซึ่งโครงการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ก็เสียเวลา และบางครั้งคนงานกลัวโดนจับบางรายถึงกับหนีไปเลยก็มี โครงการจึงไม่แสดงอะไรที่บ่งบอกว่าโครงการใช้แรงงานต่างชาติ ดังนายเอก ผู้จัดการโครงการแรงงานรายหนึ่งกล่าวว่า

“เวลามีเรื่องอะไรแถวนี้เขาก็มาหาเราก่อนทุกครั้ง เราน่ะไม่มีปัญหา แต่พวกคนงานน่ะกลัวมาก หนีกลับบ้านไปเลย เขาก็ยังสงสัยเราใหญ่ไปอีก”

4.2.4.2 การเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการ Downtown 49

จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยเกิดมาจากความรู้

พื้นฐานของความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างได้แก่ ให้คนงานก่อสร้างใส่หมวกนิรภัยในการทำงาน การที่ผู้รับเหมาก่อสร้างมีหมวกนิรภัยให้กับคนงานสวมใส่ ถือว่าเป็นจุดที่บริษัทรับเหมามองเห็นความปลอดภัยของคนงานเบื้องต้น ไม่ได้ละเลยความปลอดภัยแต่ไม่ดำเนินการอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีเพียงเรื่องการที่มีการอบรมความปลอดภัยในเวลาเช้าโดยการให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเป็นผู้นำการประชุมและให้หัวหน้าคนงานเป็นผู้แปลภาษาให้กับคนงานก่อนจะทำงาน ซึ่งจากการเข้าไปสังเกตไม่พบการประชุมทุกวัน เพราะการทำงานที่โครงการดังกล่าวเริ่มงานในเวลาเช้ามืด คือเริ่มทำงานตั้งแต่ 8.00 น. แต่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะเริ่มทำงานหลังจากที่คนงานเข้าไปทำงานแล้วจะมาถึงที่ทำงานเวลาประมาณ 9.00 น. ถึง 10.00 น.

สิ่งที่ขับเคลื่อนวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการเกิดมาจากการที่คนงานในโครงการดังกล่าวจะให้ความสำคัญในการที่จะหารายได้เพื่อส่งเงินกลับไปที่บ้านของตนเองจนบางคนลืมเรื่องการทำงานที่มีพื้นฐานบนความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเวลาการทำงาน ที่มากขึ้นก็จะยินยอมเพียงเพื่อจะได้มีเงินส่งทางบ้านมากขึ้น ตามที่นายสอง (นามสมมุติ) คนงานเขมรกล่าว

“ให้เพิ่มขึ้นเท่าไรล่ะถ้าเพิ่มเป็น 2 เท่าก็จะทำ จะได้มีเงินส่งกลับบ้านเยอะ ๆ”

ซึ่งคนงานจะเกิดการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยจะมาจากการที่มีการคัดเตือนจากที่มีอายุงานมากกว่า หรือการที่มาเล่าประสบการณ์ให้คนรุ่นหลังฟัง ดังเช่น ป้าสาม (นามสมมุติ)

“ป้าเคยเดินไม่ระวังเหยียบตะปู ไอ้ยี้เจ็บอย่าบอกใครเชียว นอนชมเจ็บแผลระบบหยุดงานไปหลายวัน เจ็บจนตาย ตั้งกะนั้นมา ป้าจะระมัดระวังมาก เป็น 10 ปีแล้วนะที่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุอีกเลย”

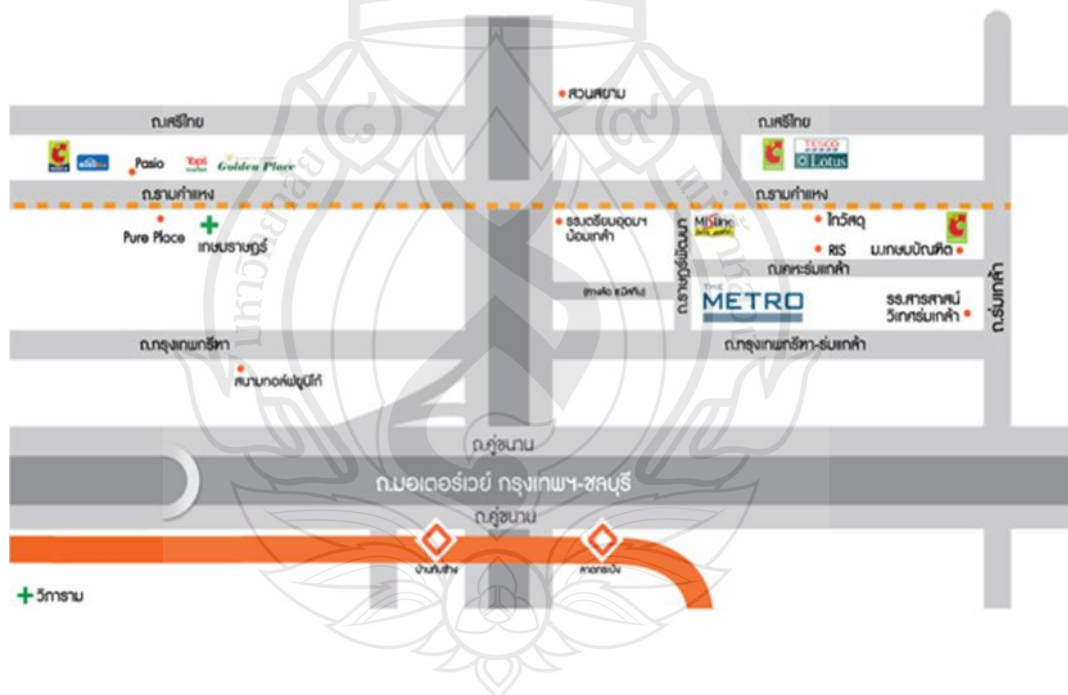
นอกเหนือจากการที่มีการบอกเล่าประสบการณ์แล้ว การที่หัวหน้าคนงานเป็นล่ามในการแปลภาษาซึ่งเป็นการแสดงภาวะผู้นำไปในตัวก็จะทำให้เกิดการที่หัวหน้าคนงานจะเกิดการเรียนรู้และนำกลับมาสอนแก่คนงานที่อยู่ในสถานก่อสร้าง จึงเป็นการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของคนงานผ่านการบอกเล่าและการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์มากกว่าการที่จะทำเป็นรูปแบบการสร้างอย่างเป็นรูปธรรมและมีขั้นตอนอย่างชัดเจน หรือการที่จะมีคู่มือการบริหารความปลอดภัยอย่างเป็นเอกสารปฏิบัติ จะเห็นได้จากการที่คนงานยังรู้จักความหมาย ประโยชน์และวิธีการใช้อุปกรณ์นิรภัยที่จัดให้

4.3 โครงการก่อสร้างหมู่บ้าน Perfect Metro Ramkhamhang

โครงการหมู่บ้าน Perfect Metro Ramkhamhang เป็นโครงการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรทาวน์โฮมขนาด 3 ชั้นต่อคูหา มีพื้นที่ประมาณ 150 ตร.ม. ต่อคูหา มีการก่อสร้างรวม 6-7 คูหา รวมทั้งโครงการเป็น 248 ห้อง โครงการตั้งอยู่ที่ซอยราษฎร์พัฒนา 15 แยก 5 ถนนราษฎร์พัฒนา เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ วัตถุประสงค์โครงการเป็นการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรเพื่อขายให้กับกลุ่มคนระดับกลางที่ต้องการจะมีบ้านเป็นของตนเองอยู่ใกล้กับถนนวงแหวนรอบนอกตะวันออก เจ้าของโครงการคือ บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน) (PF) โดยมีบริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) (ITD) เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างอาคาร ยกเว้นการฐานรากเสาเข็มที่ทำโดยบุคลากรบริษัท เจ้าของโครงการเอง ในโครงการนี้ผู้ออกแบบสถาปัตยกรรม ผู้ออกแบบโครงสร้าง และผู้ควบคุมงาน จะเป็นทีมงานภายในบริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน) เองทั้งสิ้น ไม่ได้จ้างบริษัทออกแบบ บริษัทผู้ควบคุมงาน หรือแม้กระทั่งบริษัทผู้เชี่ยวชาญงานเฉพาะด้านอื่น ๆ แต่อย่างใด เป็นเพราะว่าการทำงานของโครงการหมู่บ้านจัดสรร จะมีการผลิต การก่อสร้างหมู่บ้านแบบเป็นการผลิตจำนวนมากในแบบซ้ำ (Mass Production) ซึ่งการออกแบบโดยเจ้าของโครงการที่มีทีมงานเองจะทำให้ลดค่าใช้จ่ายของการว่าจ้างบริษัทผู้ออกแบบไปได้มาก หากใช้บริษัทผู้ออกแบบจะมีการคิดค่าออกแบบจากมูลค่างานที่จะก่อสร้าง หากมีการก่อสร้างจำนวนมากก็จะส่งผลให้มีการคิดค่าออกแบบมากตามไปด้วย ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับบริษัทผู้ควบคุมงาน การที่มีบุคลากรเป็นผู้ควบคุมงานเองก็จะช่วยในการลดค่าใช้จ่ายของโครงการลงไปได้ โครงการสร้างหมู่บ้านจัดสรร จะมีเวลาในการที่จะปิดโครงการขายไม่แน่นอนแล้วแต่สถานะเศรษฐกิจ ความต้องการของตลาด แบบบ้าน ราคา และสถานที่ทำเล จึงเป็นเหตุให้การว่าจ้างบริษัทภายนอกในบางครั้งเมื่อมีการขายเวลาออกไปก็จะทำให้เกิดค่าจ้างผู้ควบคุมงานเพิ่มเติม ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าการที่จะใช้ทีมงานควบคุมงานของบริษัทเอง การทำโครงการหมู่บ้านจัดสรรนั้นจะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการก่อสร้างเป็นหลัก เพื่อให้ได้กำไรต่อโครงการมากที่สุด จะสะท้อนผลประกอบการที่ดีของบริษัท ยิ่งเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ อย่างบริษัท PF แล้ว การที่มีผลประกอบการที่ดีจะส่งผลให้โครงการน่าเชื่อถือ ราคาหุ้นก็จะสูงขึ้น มีเงินทุนในระบบก็จะสามารถขยายโครงการได้มากขึ้นตามไปด้วย

ภาพที่ 4.14 ลักษณะ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

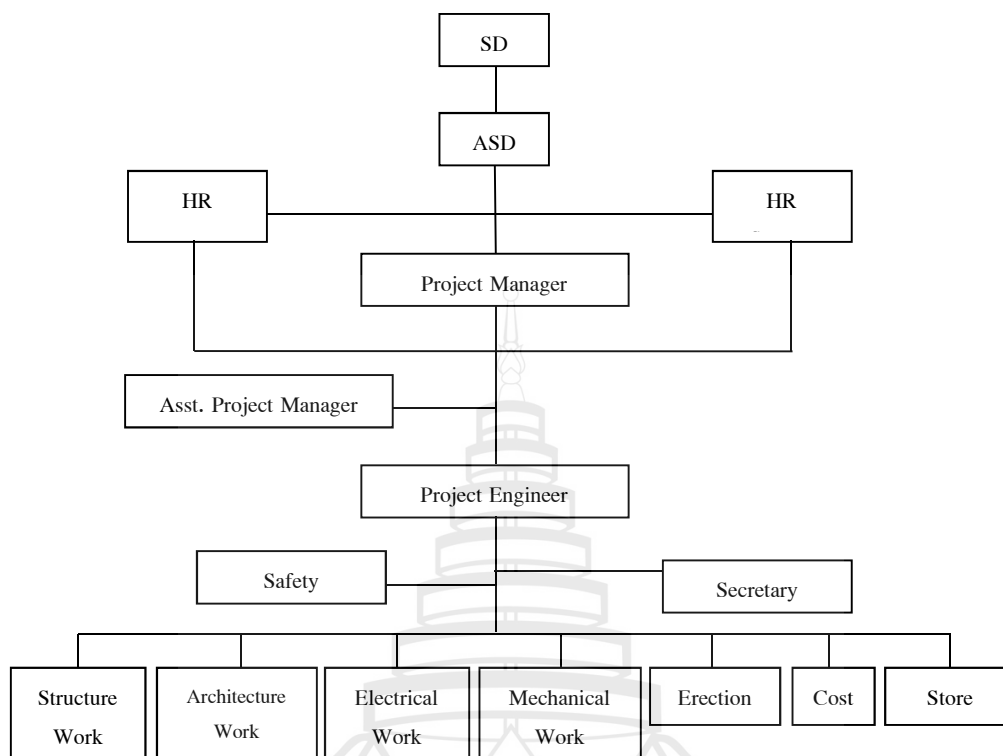
ภาพที่ 4.15 ที่ตั้งโครงการ Perfect Metro Ramkamhang

ลักษณะการก่อสร้างโครงการเพอร์เฟก เมโทร นี้ก็ได้พัฒนาการก่อสร้างระบบใหม่ เพื่อที่จะลดต้นทุนและเวลาในการก่อสร้างของโครงการนี้ ซึ่งจะเป็นการก่อสร้างบ้านด้วยเทคนิค พิเศษ ต่างจากการก่อสร้างหมู่บ้านโดยทั่วไป กล่าวคือ เมื่อตอกเสาเข็มและทำฐานรากเสร็จ การ ก่อสร้างบ้านในระบบเดิมจะต้องทำการหล่อคานทีละชั้น เมื่อทำคานเสร็จก็จะต้องทำพื้นในชั้น

นั้น ๆ แล้วเมื่อทำพื้นเสร็จก็จะต่อด้วยการทำคานรับชั้นถัดไป และเมื่อพื้นคานเสร็จทั้งหมดก็จะมี การก่อผนังด้วยการก่ออิฐฉาบปูน ซึ่งจะเห็นการก่อสร้างบ้านแบบนี้เป็นประจำในโครงการก่อสร้าง บ้านทั่ว ๆ ไป แต่ในการทำการก่อสร้างแบบใหม่ด้วยเทคนิคพิเศษที่เราเรียกว่า ผนังคอนกรีตหล่อ สำเร็จ (Precast Concrete) คือขั้นตอนการทำพื้นและผนังที่เป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ของบ้าน จะเป็นการ หล่อคอนกรีตสำเร็จรูปมาจากโรงงานที่อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี โดยจะเป็นการหล่อ คอนกรีตสำเร็จรูปเป็นตามขนาดของอาคารที่ได้มีการออกแบบไว้โดยวิศวกรของบริษัท PF เมื่อได้ การหล่อชิ้นส่วนบ้านดังกล่าวด้วยคอนกรีตตามมาตรฐานการรับแรงและระยะเวลาการบ่มตัวของ คอนกรีตตรงตามค่าที่กำหนดไว้ ชิ้นส่วนบ้านดังกล่าวจะถูกลำเลียงส่งมาประกอบเป็นอาคารที่ โครงการก่อสร้างด้วยรถขนส่งขนาดใหญ่ เมื่อมาถึงสถานที่โครงการหมู่บ้านก็จะมีรถลำเลียงลง จารถขนส่งโดยการอาศัย รถยกเป็นหลักในการยกชิ้นส่วนบ้านเพื่อทำการประกอบอาคาร ซึ่งถือ เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยลดเวลาการก่อสร้าง ลดรายจ่ายคนงาน และการสูญเสียวัสดุอุปกรณ์ ระหว่างทำงานไปได้มาก จากลักษณะการก่อสร้างแบบเทคโนโลยีใหม่นี้ทำให้ยอดการผลิตบ้านกึ่ง สำเร็จรูปในปัจจุบันมีมากขึ้น นอกจากข้อดีที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว การที่ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นที่ออกมา จากโรงงานก็จะมีตรวจสอบคุณภาพก่อนการจัดส่งทุกชิ้น ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบสภาพความ เรียบร้อยพื้นผิว ความแข็งแรงของเนื้อคอนกรีต การสุ่มทดสอบการรับแรงของชิ้นงาน ซึ่งทำให้ หลาย ๆ โครงการไม่ใช่แต่ของบริษัท PF ที่มาใช้ลักษณะการก่อสร้างดังกล่าวเพราะมีอีกหลาย ๆ โครงการได้หันมาใช้ในการก่อสร้างลักษณะนี้ไม่ว่าจะเป็นโครงการของ ลุมพินีเพลส ของกลุ่มบริษัท ลุมพินี จำกัด (มหาชน) บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)

โครงการ Perfect Metro Ramkamhang เป็นโครงการที่มีการว่าจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างเป็น บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดใหญ่ คือ บริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) หรือ ITD ที่ได้เปลี่ยนวิธีการ ก่อสร้างจากการก่ออิฐฉาบปูน มาเป็นระบบ Precast Concrete โดยใช้การขนส่งและการยก ประกอบของรถยก ดังนั้นการบริหารงานโครงการดังกล่าวจึงมีการให้ความสำคัญต่อการทำงาน ของรถยกเป็นหลัก แต่ก็ยังมีคนงานก่อสร้างไว้ทำในส่วนอื่น ๆ เช่น การติดตั้งซิลิโคนกันน้ำ และ การอำนวยความสะดวกของเครน รวมถึงการเก็บงานและความเรียบร้อยของอุปกรณ์ต่าง ๆ ตาม งานก่อสร้างที่ได้รับมอบหมาย เช่นการทำถนนโครงการ การวางท่อระบายน้ำของโครงการ ซึ่งจะมี คนงานในโครงการก่อสร้างดังกล่าวน้อยมากเพราะการที่ลดงานการก่อสร้างและนำเทคโนโลยี สมัยใหม่มาทดแทนการทำงานที่ใช้แรงคน

การบริหารงานโครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีการจัดผังการบริหารงานตามภาพ

ภาพที่ 4.16 แบบโครงสร้างการบริหารงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

โครงการเพอร์เฟก เมโทร นั้นได้มีการบริหารงานโครงการโดยมีบริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) หรือบริษัท ITD ซึ่งในการทำงานของบริษัท ITD นั้นได้มีการแบ่งการบริหารงานโครงการที่มีตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละหน้าที่ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการงานก่อสร้าง (SD, Site Director) มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลความคืบหน้าของโครงการดังกล่าว ซึ่งจะดูแลโครงการของบริษัท ITD หลายโครงการในเขตกรุงเทพมหานคร วันออกทั้งหมด จะดูทั้งความคืบหน้า สถานะทางการเงินของโครงการ การประชุมแจ้งความคืบหน้าให้แก่ผู้บริหารของบริษัท

2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการงานก่อสร้าง (ASD, Assistance Site Director) มีหน้าที่ในการทำงานคล้ายกับผู้อำนวยการงานก่อสร้าง เพียงแต่ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการเงินของโครงการ แต่จะช่วยการควบคุมและติดตามความคืบหน้าของโครงการหลายโครงการเป็นหลักเพื่อที่จะรายงานต่อผู้อำนวยการงานก่อสร้าง

3. ผู้จัดการโครงการ (Project Manager) เป็นบุคลากรที่จะดูงานเฉพาะโครงการ Perfect Metro Ramkamhang เท่านั้น แต่จะมีอำนาจสูงสุดในการทำงานในโครงการนี้ จะดูแลเรื่อง

ความคืบหน้าของโครงการ การทำงานด้านบุคลากร พิจารณาเรื่องการเงินของโครงการ ตรวจสอบรายงานความคืบหน้าของโครงการ และทำรายงานต่อผู้อำนวยการงานก่อสร้าง

4. ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ (Assistance Project Manager) มีหน้าที่ในการบริหารงานโครงการเช่นเดียวกับ ผู้จัดการโครงการ จะเป็นผู้ที่รวบรวมข้อมูลความคืบหน้าโครงการทั้งหมด รวมทั้งจะดูแลโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ในการรับรายงานเรื่องบุคลากรและความปลอดภัยของโครงการ

5. วิศวกรประจำโครงการ (Project Engineer) มีหน้าที่ในการที่จะดูแลความคืบหน้าของโครงการโดยเฉพาะการก่อสร้าง เป็นบุคคลที่จะต้องติดตามเรื่องคุณภาพการทำงานของคนงาน ผู้รับเหมารายย่อย ให้เป็นไปตามข้อกำหนดทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม จะไม่มีหน้าที่ในเรื่องการเงิน หรือเรื่องบุคลากรแต่อย่างใด

6. เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย (Safety Officer) มีหน้าที่ในการตรวจสอบความปลอดภัยของโครงการ การทำงานทุกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากร การอบรมความปลอดภัย การตรวจสอบเครื่องจักรกลทุกประเภท เช่น รถยก การจัดอบรมภาคเช้า Morning Talk รวมถึงการทำรายงานเรื่องความปลอดภัยเพื่อจัดส่งให้กับผู้จัดการโครงการ

7. สถานที่ทำงานของผู้ผู้อำนวยการงานก่อสร้างและผู้ช่วยผู้อำนวยการงานก่อสร้าง จะทำงานที่สำนักงานใหญ่เป็นหลัก และเข้าไปตรวจสอบความคืบหน้าโครงการตามที่ได้กำหนดไว้ นอกเหนือจากทั้งสองตำแหน่งแล้ว ตำแหน่งอื่น ๆ ผู้จัดการโครงการ ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ วิศวกรประจำโครงการ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ช่างเทคนิค ผู้คุมหน้า จะทำงานอยู่ที่โครงการไม่ต้องเดินทางไปโครงการอื่นเหมือนกับ ผู้อำนวยการงานก่อสร้าง หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการงานก่อสร้าง

4.3.1 การบริหารความปลอดภัยของโครงการ

โครงการเพอร์เฟกเมโทร รามคำแหงเป็นโครงการภายใต้การดูแลของบริษัทพีเอฟเพอร์ดีเพอร์เฟก จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีนโยบายของบริษัทที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายทุกขั้นตอน และได้ว่าจ้าง อิตาเลียนไทย เป็นผู้รับเหมาโครงการหลัก มีการบริหารงานความปลอดภัยภายใต้การดูแลของ อิตาเลียนไทย ซึ่งจัดการบริหารความปลอดภัยตามรูปแบบของพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย พ.ศ. 2554 มีการทำคู่มือการบริหารจัดการความปลอดภัยของโครงการ โดยมีคู่มือการบริหารโครงการหลักของ บริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) ที่เป็นแผนแม่แบบของบริษัท เป็นนโยบายหลักของบริษัทแล้วนำมาปรับสถานการณ์ตามบริบทโครงการให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของโครงการ ซึ่งคู่มือการบริหารความปลอดภัยโครงการเพอร์เฟก เมโทรดังกล่าวจะเป็นแผนการจัดการหลักของโครงการมีการ

กำหนดซึ่งมีแผนการทำงานที่ครบตามข้อกำหนดของกฎหมาย ซึ่งจะมีการประชุมความปลอดภัย ทุก 2 สัปดาห์ (Safety Meeting) การอบรมความปลอดภัยในเวลาเช้า (Morning Talk) การอบรม สำหรับผู้เข้ามาทำงานใหม่ (New Conner Orientation) และรวมถึงการอบรมคนงานในลักษณะงาน ใหม่ ๆ (Safety Method) การฝึกซ้อมการอพยพคนงานเมื่อเกิดเหตุต่าง ๆ เช่นเพลิงไหม้ น้ำท่วม มี ผู้ได้รับบาดเจ็บ และรวมไปถึงการอบรมสำหรับลักษณะการทำงานใหม่ ๆ ที่แตกต่างย่อมมีการ ปฏิบัติทางความปลอดภัยที่แตกต่าง รวมถึงการจัดให้มีการอบรมเรื่องการใช้ การทำงาน การ สื่อสารทางวิทยุสื่อสาร เพื่อประกอบการทำงานกับรถยกและการตรวจความปลอดภัยของโครงการ ซึ่งการตรวจงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของ โครงการคือ คุณเสวย (นามสมมุติ) เป็นเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำโครงการ ถูกต้องตามที่กฎหมาย กำหนดไว้เรื่องเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการก่อสร้างขนาดและจำนวนคนงานจะต้องเป็น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพเท่านั้น มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของ โครงการเพื่อความปลอดภัย สรุปรายงานความปลอดภัยในทุกเดือนเพื่อจัดส่งผู้บริหารโครงการ ต่อไป จากการสังเกตบริเวณหน้าโครงการก่อสร้างไม่พบป้ายประกาศความปลอดภัยของโครงการ และไม่มีการกำหนดเป้าหมายของความปลอดภัยพร้อมรางวัลจูงใจให้แก่คนงานในโครงการ

การจัดการและบริหารการใช้พื้นที่ของโครงการสามารถทำได้เป็นระเบียบและสะอาด เนื่องจากการที่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีพื้นที่โครงการขนาดใหญ่มีพื้นที่ สามารถ แบ่งการทำงานเหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ พื้นที่บ้านที่สร้างเสร็จแล้ว พื้นที่บ้านอยู่ระหว่าง การก่อสร้าง พื้นที่บ้านที่อยู่ระหว่างการตอกเสาเข็ม พื้นที่ในการกองวัสดุ แยกออกจากพื้นที่การ ทำงานอย่างชัดเจน แยกทางเข้าออกโครงการสำหรับลูกค้า กับทางเข้าออกของการก่อสร้างอย่าง เป็นสัดส่วน และพื้นที่สำหรับการตั้งสำนักงานสนาม พื้นที่พักผ่อนของคนงาน พื้นที่โรงอาหาร ของคนงาน พื้นที่สำหรับการประชุม รวมถึงพื้นที่สำหรับห้องพยาบาลโครงการ

นอกจากเรื่องการแบ่งสรรพื้นที่ในการจัดการแล้ว โครงการยังมีการประชุมความปลอดภัย (Safety Meeting) ในทุกเดือนอีกด้วย โดยการประชุมจะมีผู้จัดการ โครงการมาเป็นประธานในการ ประชุม ร่วมกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย วิศวกรโครงการ และตัวแทนของคนงานที่อยู่ในโครงการ ก็จะมีการส่งตัวแทนคนงานในแต่ละแผนมาประชุมด้วย ซึ่งตัวแทนที่เข้ามานั้นจะมีการแสดง ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยบ้าง และมีการเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในที่ ประชุมบ้างไม่มีการเสนอแนวคิดอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าคนงานที่อยู่กันมานานจะทำให้รู้สึกคุ้นเคย กับวิศวกร เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือแม้กระทั่งผู้บริหารโครงการ หัวหน้าคนงานที่เข้ามาจะเป็น คนงานที่มีอายุการทำงานที่มาก เป็นคนงานที่อยู่กับ ITD มาเป็นเวลานานแล้ว จึงเข้าใจเรื่อง กฎระเบียบเรื่องความปลอดภัยของบริษัทเป็นอย่างดีและยังรู้ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของสวัสดิการที่

ตนเองควรจะได้รับเมื่อได้รับอุบัติเหตุ แต่ในคนงานทั่วไปส่วนมากจะเป็นคนงานที่มาทำงานใหม่ ไม่มีประสบการณ์การทำงาน จึงไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความปลอดภัย

สถานการณ์ของผู้ใช้แรงงานในโครงการ

โครงการ Perfect Metro Ramkamhang เป็นโครงการก่อสร้างที่ได้นำเอาเทคโนโลยี Precast Concrete มาใช้ในการก่อสร้างแทนการใช้กำลังคนส่วนใหญ่จึงมีคนงานอยู่ในโครงการเพียง 20 คน ซึ่งหากเป็นการก่อสร้างแบบเดิมอาจจะต้องมีมากถึง 50 ถึง 100 คน และคนงานที่อยู่ในโครงการทั้งหมดเป็นคนไทยทั้งหมดคุณสมบัติ (นามสมมุติ) ได้อธิบายสาเหตุที่โครงการดังกล่าวไม่ได้มีการรับคนงานต่างชาติเหมือนกันโครงการบริษัทอื่นเพราะที่ผ่านมาเมื่อมีการใช้คนงานต่างชาติจะเกิดข้อจำกัดเรื่องภาษาการสื่อสารเพราะเนื่องจากโครงการมีการใช้การก่อสร้างด้วยเทคโนโลยี Precast Concrete เป็นหลัก จึงทำให้การทำงานจะมีการใช้รถยกในการยกชิ้นส่วนบ้านมาประกอบ ดังนั้นการสื่อสารระหว่างผู้ที่ขับรถยก กับผู้ที่อยู่หน้างานไม่ว่าจะเป็นคนให้สัญญาณคนรับชิ้นส่วนบ้าน คนประกอบชิ้นส่วนบ้านนั้น ทุกคนจะใช้วิทยุสื่อสารเป็นหลักในการทำงาน การใช้การสื่อสารเป็นสำคัญในการทำงาน อิตาลีไทย จึงตัดปัญหาไม่เอาคนงานต่างชาติมาใช้ในโครงการนี้ เพื่อลดปัญหาความคลาดเคลื่อนทางการทำงานที่อาจจะเกิดขึ้นจากการสื่อสารที่ผิดพลาด เพราะเมื่อเกิดการผิดพลาดขึ้น ชิ้นงาน หรือชิ้นส่วนดังกล่าวจะเสียหายทันที จะส่งผลถึงการทำงานที่ล่าช้า เพราะชิ้นส่วนบ้านทุกชิ้นจะเป็นลำดับขั้นตอนในการประกอบบ้าน ไม่สามารถนำมาสลับขั้นตอนได้แต่อย่างใด นอกจากเรื่องความล่าช้าที่อาจจะเกิดขึ้นแล้ว ชิ้นส่วนบ้านแต่ละชิ้นจะมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 5 ตัน ซึ่งหากมีการหล่น หรือเหวี่ยงไปถูกคนงานก่อสร้างก็จะเกิดอุบัติเหตุอันตรายได้อย่างร้ายแรง

การทำงานของคนงานในโครงการนี้จะทำงานเริ่มตั้งแต่ 7.00 น. จนถึงเวลา 16.00 น. และหากจะมีการทำงานล่วงเวลาก็จะทำต่อในเวลา 18.00 น. ถึง 21.00 น. และมีการหยุดทำงานทุกวันอาทิตย์ แต่หากมีการเร่งรัดงานให้ได้ตามแผนจะมีการทำงานในวันอาทิตย์มากกว่าการทำงานในเวลากลางคืน เป็นเพราะการทำงานแบบเบรคจะต้องให้แสงสว่างที่เพียงพอต่อการยกของเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ และจากการที่ทำงานตั้งแต่เช้า 7.00 น. บริษัท ITD ได้จัดให้มีบ้านพักคนงานรวมอยู่บริเวณสถานีรถไฟหัวหมาก ซึ่งเป็นบ้านพักคนงานขนาดใหญ่ประมาณ 2,000 คน ซึ่งเป็นที่พักรวมของ บริษัท ITD หลาย ๆ โครงการที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวและใกล้เคียง ในเวลาเช้า ประมาณ 6.30 น.บริษัท ITD ได้จัดให้มีรถขนส่งคนงานจากบ้านพักดังกล่าว เพื่อส่งคนงานมายังสถานที่ก่อสร้างตามที่บริษัท ITD มีโครงการอยู่ ไม่ใช่แค่เพียงโครงการหมู่บ้านที่กล่าวถึงเท่านั้น แต่ยังมีโครงการที่บริษัท ITD รับงานไม่ว่าจะเป็นโครงการสาธารณูปโภคของรัฐ โครงการก่อสร้างถนน และโครงการอื่น ๆ และเมื่อถึงเวลาเลิกงานบริษัท

ITD จะมีรถขนส่งพนักงานรับกลับตามเวลาที่กำหนด เช่น โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang จะมารับเวลา 16.00 น. ซึ่งการที่มีการเข้างานและเลิกงานตามเวลาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เพราะบริษัท ITD ต้องการที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องการจราจร เพราะในพื้นที่โครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่มีการใช้รถเป็นพาหนะการจราจรเป็นหลักและในเวลาหลัง 7.00 น. การจราจรจะติดขัดมา รวมถึงในเวลาเย็นการจราจรหลัง 17.00 น. ก็จะติดขัดมาก การเดินทางจาก 30 นาที จะเพิ่มเป็น 1 ชั่วโมงในการเดินทาง

ซึ่งคุณเสวย (นามสมมุติ) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยว่า ในสถานที่บ้านพักคนงานของบริษัท ITD ดังกล่าวจะเป็นพื้นที่พักของคนงานชาวไทยเท่านั้น ไม่ได้ให้คนงานต่างชาติพักร่วมแต่อย่างใด ซึ่งก็เป็นเหตุผลประกอบว่าโครงการของบริษัท ITD ดังกล่าวจะใช้แต่คนงานชาวไทย จึงมีเครือข่ายของคนงานในแต่ละโครงการ ที่เกิดจากการชักชวนของเพื่อน ญาติ พี่น้อง ตามภูมิลำเนาตนเองให้มาทำงานด้วยกันในโครงการ หรือหัวหน้าคนงานในโครงการส่วนมากจะเป็นคนงานที่ทำงานในบริษัท ITD มาเป็นเวลานานจึงได้รับความไว้วางใจให้เป็นหัวหน้าคนงาน ความสนิทสนมของหัวหน้าคนงานที่เคยเป็นเพื่อนร่วมงานก็ทำให้ปัญหาหรือเรื่องไม่เข้าใจของคนงานระหว่างโครงการที่บ้านพัก ลดลงด้วยการตัดสินใจและการปกครองของหัวหน้าคนงาน เมื่อเครือข่ายของคนงานเป็นญาติ พี่น้อง หรือเป็นเพื่อนกันที่ทำงานด้วยกันเป็นเวลานานมีอัตราการลาออกน้อย คนงานในโครงการมีความสนิทสนมเป็นพี่น้องกันในกลุ่มคนงาน และยังชักชวนคนที่ภูมิลำเนาให้มาทำงานด้วยกันโดยโน้มน้าวว่าบริษัทมีสวัสดิการ และดูแลดี มีงานให้ทำตลอดเวลา มีบ้านพักให้เป็นกันเอง คนไทยทั้งนั้น เข้าใจง่าย ทำให้ปัญหาการขาดแคลนคนงานในโครงการดังกล่าวน้อยมาก จะมีการอยู่กันมานาน หัวหน้าคนงานบางคนอยู่ด้วยกันมากกว่า 20 ปีแล้ว ตามที่นายดำ (นามสมมุติ) หัวหน้าคนงานโครงการให้ความเห็นไว้ว่า

“ที่นี่เป็นพี่น้องกันทั้งนั้น อยู่กันมานานเห็นหน้าก็รู้ใจ ขนญาติพี่น้องมาทำงานกันที่นี่แหละ เหมือนหมู่บ้านเราเลยละส่วนที่เฝ้าอยู่ที่นี่มาก็จะ 20 ปีแล้วเนี่ย ก็จะให้ลูกที่เรียนจบมาฝากทำงานที่นี่ต่อแล้ว”

การที่คนงานทั้งหมดเป็นคนไทยและมีการเข้าออกของคนงานน้อยจึงให้คนงานส่วนมากจะเข้าใจการเป็นอยู่และการป้องกันภัยจากการทำงานเป็นอย่างดี เพราะจะมีการตักเตือนภายในกลุ่มคนงานโดยหัวหน้าคนงานจะเป็นเหมือนผู้ปกครองคอยดูแลคนงานของกลุ่มตนในเรื่องความปลอดภัย เข้าใจถึงระบบสวัสดิการของบริษัทที่จัดให้ เพราะคนงานทั้งหมดเป็นคนไทยจึงมีระบบสวัสดิการและประกันสังคมอย่างชัดเจน หรือที่เรียกว่าคนงานอยู่ในระบบทั้งหมด เป็นลูกจ้างโดยตรง ไม่ได้มีการใช้ผู้รับเหมาช่วงแต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจะมีรถประจำโครงการที่จะทำการนำผู้บาดเจ็บหรือผู้ประสบเหตุไปส่งยังโรงพยาบาลรัฐที่ใกล้กับโครงการมาก

ที่สุด คือ โรงพยาบาลพระรัตนบุรี มินบุรี ซึ่งที่ผ่านมามีคนงานในโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ยังไม่เคยมีใครประสบอุบัติเหตุร้ายแรงใด ๆ เลย ที่ผ่านมามีอุบัติเหตุที่มีผลต่อการทำงานมากที่สุด เห็นจะเป็นการตกบันไดของคนงาน เป็นผลทำให้คนงานดังกล่าวต้องหยุดงานเป็นเวลา 3 วัน นอกจากนั้นเป็นเหตุการณ์เล็กน้อย เช่น หัวเข้าถลอก หกล้ม ฯลฯ ซึ่งคุณเสวยอธิบายต่อถึงการอบรมความปลอดภัยในโครงการนี้จะเน้นย้ำเรื่องการสวมอุปกรณ์นิรภัย การยกของในที่สูง การทำงานในที่สูง การต่อและการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และหัวข้อที่มีการกำชับมากที่สุดคือ เรื่องการตรวจสอบสภาพรถยกให้พร้อมกับการทำงานตลอดเวลา และการอบรมตรวจสอบพนักงานขับรถยกเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานทุกคน เพราะถือว่าเป็นอุปกรณ์หลักในการทำงานของโครงการ

4.3.2 เพื่อทราบระดับการรับรู้ความตระหนักและพฤติกรรมความปลอดภัย

4.3.2.1 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด มีจำนวน 15 คน ร้อยละ 71.43 มีอายุ 46-55 ปี มากที่สุด จำนวน 12 คน หรือ ร้อยละ 57.14 มีระดับการศึกษาตั้งแต่ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 17 คน หรือ ร้อยละ 80.95 มีสภาพภาพการทำงานเป็นคนงานมากที่สุด จำนวน 17 คน หรือ ร้อยละ 80.95 มีประสบการณ์เฉลี่ย 4.7 ปี มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 16 คน หรือ ร้อยละ 76.20 และไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 20 คน หรือ ร้อยละ 95.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

1. เพศ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากที่สุด มีจำนวน 15 คน หรือ ร้อยละ 71.43 และเป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน หรือ ร้อยละ 28.57
2. อายุ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 46-55 ปี มากที่สุด มีจำนวน 12 คน หรือ ร้อยละ 57.14 รองลงมา มีอายุตั้งแต่ 36-45 ปี มีจำนวน 6 คน หรือ ร้อยละ 28.57 มีอายุตั้งแต่ 26-35 ปี จำนวน 2 คน หรือ ร้อยละ 9.52 และอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน หรือ ร้อยละ 4.76 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 จำนวนและร้อยละของเพศ และอายุ โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

	จำนวน (n=21)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	71.43
หญิง	6	28.57
รวม	21	100.00
อายุ		
16-25	0	0
26-35	2	9.52
36-45	6	28.57
46-55	12	57.14
56 ปี ขึ้นไป	1	4.76
รวม	21	100.00

3. การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับ ป.4-ป.6 มากที่สุด จำนวน 17 คน หรือ ร้อยละ 80.95 รองลงมา ระดับ ม.1-ม.3 จำนวน 2 คน หรือ ร้อยละ 9.52 ระดับต่ำกว่า ป.4 จำนวน 1 คน หรือ ร้อยละ 4.76 และ ระดับ ม.4-ม.6 จำนวน 1 คน หรือ ร้อยละ 4.76

4. สถานภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น คนงานมากที่สุด จำนวน 17 คน หรือ ร้อยละ 80.95 และเป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน หรือ ร้อยละ 19.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 จำนวนและร้อยละของการศึกษา และสถานภาพการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

	จำนวน (n=21)	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 4	1	4.76
ป.4-ป.6	17	80.95
ม.1-ม.3	2	9.52
ม.4-ม.6	1	4.76
ปวช.,ปวส.ปวท.	0	0.00
ปริญญาตรี	0	0.00
อื่นๆ (ระบุ)	0	0.00
รวม	21	100.00
สถานภาพการทำงาน		
คนงาน	17	80.95
เจ้าหน้าที่	4	19.05
รวม	21	100.00

5. ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และไม่มีประสบการณ์การทำงานก่อสร้าง จำนวน 15 คน หรือ ร้อยละ 71.43

6. ประสบการณ์การฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 16 คน หรือ ร้อยละ 76.20 และไม่มีประสบการณ์การฝึกอบรม จำนวน 5 คน หรือ ร้อยละ 23.80

7. ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 20 คน หรือ ร้อยละ 95.23 และเคยมีประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 1 คน หรือ ร้อยละ 4.77 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง ประสบการณ์การฝึกอบรม และประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

	จำนวน (n=21)	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานก่อสร้าง		
ไม่มีประสบการณ์	15	71.43
มีประสบการณ์	6	28.57
รวม	21	100.00
ประสบการณ์การฝึกอบรม		
ไม่มีประสบการณ์	5	23.80
มีประสบการณ์	16	76.20
รวม	21	100.00
ประวัติอุบัติเหตุจากการทำงาน		
ไม่เคย	20	95.23
เคย	1	4.77
รวม	21	100.00

4.3.2.2 ระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้วิจัยต้องการทราบความถูกต้องของความรู้ในความปลอดภัยของแรงงาน ในประเด็น

(1) ความหมายของความปลอดภัย (2) สาเหตุของความไม่ปลอดภัย (3) ผลเสียของอุบัติเหตุ (4) อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน (5) การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอันตราย และ (6) หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานมีถูกต้อง ร้อยละ 75.44 โดยมีปัจจัยที่มีความรู้มากที่สุด คือ หลักความปลอดภัยในกาทำงานโดยทั่วไป ร้อยละ 94.05 รองลงมา คือ ผลเสียจากอุบัติเหตุหรือ ร้อยละ 90.48 และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของความไม่ปลอดภัย น้อยที่สุด หรือ ร้อยละ 52.12 ตามรายละเอียดจาก ตารางที่ 4.47

ตารางที่ 4.47 จำนวนและร้อยละความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน โครงการ Perfect Metro Ramkamhang (n=21)

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	ความรู้		รวม
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	
1. ความหมายของความปลอดภัย	14 (64.76)	7 (35.21)	292 (100)
2. สาเหตุของความไม่ปลอดภัย	11 (52.12)	10 (47.88)	292 (100)
3. ผลเสียจากอุบัติเหตุ	19 (90.48)	2 (9.52)	291 (100)
4. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	17 (79.76)	4 (20.24)	292 (100)
5. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวัสดุอันตราย	15 (71.43)	6 (28.57)	292 (100)
6. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	20 (94.05)	1 (5.95)	292 (100)
เฉลี่ย	15.84 (75.44)	5.16 (24.56)	292 (100)

4.3.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยของพนักงาน ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม 4 ประเด็น คือ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย (2) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย (3) ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย และ (4) ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน ผลจากการสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.12 พบว่าเมื่อสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยถูกต้องร้อยละ 69.88 โดยมีความเข้าใจอุปกรณ์ความปลอดภัยถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 91.30 รองลงมา เป็นเรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย ร้อยละ 68.30 ในขณะที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยน้อยที่สุด ร้อยละ 54.30 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 ค่าเฉลี่ยความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang (n=21)

ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยเรื่อง	เข้าใจถูก ร้อยละ	เข้าใจผิด ร้อยละ	รวม
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย	14.3 (68.3)	6.7 (31.7)	292 (100)
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย	11.4 (54.3)	9.6 (45.7)	292 (100)
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย	19.2 (91.3)	1.8 (8.7)	292 (100)
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน	13.8 (65.7)	7.2 (34.30)	292 (100)
เฉลี่ย	69.88	30.12	292 (100)

4.3.2.4 ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัย

จากผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 16 คำถาม ของคนงานที่ทำงานในโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงระดับความเห็น 5 ระดับ จากสำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และไม่สำคัญ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยโดยรวม อยู่ในระดับสำคัญมาก มีค่าเฉลี่ย 3.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.85 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มความคิดเห็นเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) ความคิดเห็นสำคัญมากที่สุด (2) ความคิดเห็นสำคัญมาก (3) ความคิดเห็นสำคัญปานกลาง (4) ความคิดเห็นสำคัญน้อย และ (5) ความคิดเห็นสำคัญน้อยที่สุด ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)
ไม่ปรากฏ
2. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)
 - 1) เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 3.67

- 2) มีความเห็นว่าการอุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้ มีค่าเฉลี่ย 3.57
 - 3) การอบรมความปลอดภัยมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.52
 3. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญปานกลาง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)
 - 1) การอบรมความปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ย 3.38
 - 2) กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 3.33
 - 3) มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.33
 - 4) มาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ย 3.29
 - 5) ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.24
 - 6) เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็นอุปกรณ์ที่น่ารำคาญ มีค่าเฉลี่ย 3.19
 - 7) การทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ มีค่าเฉลี่ย 3.10
 - 8) การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษาความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.10
 - 9) งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.10
 - 10) การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้มีความสำคัญปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00
 - 11) เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตรายเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 2.86
 - 12) การทำงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.81
 - 13) การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ย 2.71
 4. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อย (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)
 - ไม่ปรากฏ
 5. กลุ่มความคิดเห็นมีความสำคัญน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80)
 - ไม่ปรากฏ
- ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang (n=21)

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	สำคัญที่สุด จำนวน	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)				รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
		มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
1. กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้	0 (0)	11 (52.38)	6 (28.57)	4 (19.05)	0 (0)	21 (100)	3.33	0.80	สำคัญปานกลาง
2. มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้	0 (0)	10 (47.62)	8 (38.10)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.33	0.73	สำคัญปานกลาง
3. มาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือระดับใด	1 (4.76)	7 (33.33)	10 (47.62)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.29	0.78	สำคัญปานกลาง
4. เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้	0 (0)	15 (71.43)	5 (23.81)	1 (4.76)	0 (0)	21 (100)	3.67	0.58	สำคัญมาก
5. เครื่องมือป้องกันภัยเป็นไม้อุปกรณ์ที่น่ารำคาญ	1 (4.76)	8 (38.10)	8 (38.10)	2 (9.52)	2 (9.52)	21 (100)	3.19	1.03	สำคัญปานกลาง

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	สำคัญ ที่สุด จำนวน	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)				รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
		มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
6. การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิด อุบัติเหตุ	0 (0)	4 (19.05)	10 (47.62)	4 (19.05)	3 (14.29)	21 (100)	2.71	0.97	สำคัญปาน กลาง
7. ในการทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ	0 (0)	7 (33.33)	11 (52.38)	1 (4.76)	2 (9.52)	21 (100)	3.10	0.89	สำคัญปาน กลาง
8. อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้	0 (0)	12 (57.14)	9 (42.86)	0 (0)	0 (0)	21 (100)	3.57	0.50	สำคัญมาก
9. การรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบไม่มี ผลต่อความปลอดภัย	0 (0)	9 (42.86)	8 (38.10)	1 (4.76)	3 (14.29)	21 (100)	3.10	1.04	สำคัญปาน กลาง
10. เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยง อันตรายเพียงใด	0 (0)	8 (38.10)	7 (33.33)	1 (4.76)	5 (23.81)	21 (100)	2.86	1.20	สำคัญปาน กลาง

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	สำคัญที่สุด จำนวน	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)				รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
		มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
11. หากงานที่มีความเสี่ยงสูง สามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม	0 (0)	6 (28.57)	10 (47.62)	0 (0)	5 (23.81)	21 (100)	2.81	1.12	สำคัญปานกลาง
12. งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนด เพราะเป็นงานที่ทำประจำ	0 (0)	9 (42.86)	8 (38.10)	1 (4.76)	3 (14.29)	21 (100)	3.10	1.04	สำคัญปานกลาง
13. ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิด อุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด	2 (9.52)	2 (9.52)	16 (76.19)	1 (4.76)	0 (0)	21 (100)	3.24	0.70	สำคัญปานกลาง
14. ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยมี ประโยชน์	1 (4.76)	10 (47.62)	9 (42.86)	1 (4.76)	0 (0)	21 (100)	3.52	0.68	สำคัญมาก
15. ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยช่วยให้มี การพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น	0 (0)	9 (42.86)	11 (52.38)	1 (4.76)	0 (0)	21 (100)	3.38	0.59	สำคัญปานกลาง

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	สำคัญ ที่สุด จำนวน	ระดับความคิดเห็น (คะแนน 5-1)				รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
		มาก จำนวน	ปานกลาง จำนวน	น้อย จำนวน	ไม่สำคัญ จำนวน				
16. การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้	0 (0)	6 (28.57)	11 (52.38)	2 (9.52)	2 (9.52)	21 (100)	3.00	0.89	สำคัญปาน กลาง
เฉลี่ย							3.20	0.85	สำคัญ ปานกลาง

4.3.2.5 พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย

ผู้วิจัยต้องการทราบถึงพฤติกรรมความปลอดภัยที่ถูกต้องในกิจกรรมการทำงานของ
คนงานก่อสร้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนงานก่อสร้าง
ในโครงการจำนวน 20 พฤติกรรม โดยแสดงผลตามค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยที่
ถูกต้องจากมากไปหาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความปลอดภัยน้อย จัดกลุ่มได้เป็น (1) พฤติกรรม
ถูกต้องมาก (2) พฤติกรรมถูกต้องปานกลาง และ (3) พฤติกรรมถูกต้องน้อย ผลปรากฏดังนี้

1. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องมาก (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.01 – 100.00)

- 1) ศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักร
ใหม่ ร้อยละ 100
- 2) จะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่
ร้อยละ 100
- 3) ปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน ร้อยละ 100
- 4) เปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหัก ร้อยละ 100
- 5) ตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งานมากที่สุด ร้อยละ 100
- 6) ปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 95.24
- 7) แสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัย ร้อยละ
90.48
- 8) เลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน ร้อยละ 90.48
- 9) เมื่อไม่สบายจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่
ร้อยละ 90.48
- 10) ต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 90.48
- 11) เคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน ร้อยละ 90.48

2. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องปานกลาง (ระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.01 – 90.00)

- 1) กลุ่มตัวอย่างสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย ร้อยละ 85.71
- 2) ให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย
ร้อยละ 85.71
- 3) ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน
ร้อยละ 85.71
- 4) ก่อนทำงานจะแน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา
ร้อยละ 80.95

5) อ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 80.95

3. กลุ่มพฤติกรรมถูกต้องน้อย (ระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 70.01)

1) เมื่อพบเครื่องมือชำรุดจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ ร้อยละ 57.14

2) เก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน ร้อยละ 57.14

3) ปรึกษาหัวหน้างานก่อนทุกครั้งที่จะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อ ความรวดเร็ว ร้อยละ 52.38

4) เมื่อร่างกายอ่อนล้าท่านจะขอลาหยุดเพื่อพักผ่อนน้อยที่สุด ร้อยละ 47.62
ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย โครงการ
Perfect Metro Ramkhamhang (n=21)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
1. ท่านปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ	20 (95.24)	1 (4.76)	292 (100)
2. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการ ความปลอดภัยฯ	19 (90.48)	2 (9.52)	292 (100)
3. ท่านจะศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการ มอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่	21 (100)	0 (0)	292 (100)
4. ท่านจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับ มอบหมายงานใหม่	21 (100)	0 (0)	292 (100)
5. ท่านจะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการ ใส่ทำงาน	21 (100)	0 (0)	292 (100)
6. ท่านแน่ใจว่าแว่นตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ดั้งเดิมและความยาวขาแว่นหรือสายรัด	17 (80.95)	4 (19.05)	292 (100)
7. เปลี่ยนแว่นตานิรภัยทุกครั้งที่แว่นชำรุด ราว แตกหัก	21 (100)	0 (0)	292 (100)
8. ท่านตรวจสอบสภาพพุงมือก่อนการใช้งาน	21 (100)	0 (0)	292 (100)

ตารางที่ 4.50 (ต่อ)

พฤติกรรมในด้านความปลอดภัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
9. หากท่านพบเครื่องมือชำรุด ท่านจะเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ	12 (57.14)	9 (17.65)	292 (100)
10. ท่านเลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน	19 (90.48)	2 (9.52)	292 (100)
11. ก่อนท่านจะใช้วิธีลัดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความเร็วท่านจะปรึกษาหัวหน้างานก่อนทุกครั้ง	11 (52.38)	10 (49.02)	292 (100)
12. เมื่อท่านร่างกายอ่อนล้าท่านจะขอลางานเพื่อพักผ่อน	10 (47.62)	11 (52.38)	292 (100)
13. เมื่อท่านไม่สบายท่านจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่	19 (90.48)	2 (9.52)	292 (100)
14. ท่านจะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน	12 (57.14)	9 (42.86)	292 (100)
15. ท่านสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย	18 (85.71)	3 (14.29)	292 (100)
16. ท่านอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ	17 (80.95)	4 (19.05)	292 (100)
17. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง	19 (90.48)	2 (9.52)	292 (100)
18. ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน	18 (85.71)	3 (14.29)	292 (100)
19. ท่านเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน	19 (90.48)	2 (9.52)	292 (100)
เฉลี่ย	84.05	15.95	292 (100)

4.3.2.6 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อที่จะทราบถึงระดับของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยของคณาณัน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ระดับความสำคัญของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยจำนวน 14 คำถาม ให้เลือกระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย 5 ระดับ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยโดยรวม อยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง มีค่าเฉลี่ย 3.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.75 มีรายละเอียดเรียงตามประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากไปค่าเฉลี่ยน้อย และจัดกลุ่มการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยเป็น 5 กลุ่มคือ (1) ปฏิบัติเป็นประจำ (2) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3) ปฏิบัติบางครั้ง (4) ปฏิบัติน้อยครั้ง และ (5) ไม่เคยปฏิบัติ ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. กลุ่มปฏิบัติเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00)

ไม่ปรากฏ

2. กลุ่มปฏิบัติบ่อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20)

- 1) การใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.67
- 2) การเข้าอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 3.67
- 3) การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 3.62
- 4) การศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.62
- 5) การเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.57
- 6) ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.57
- 7) การตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวท่านทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 3.48

3. กลุ่มปฏิบัติบางครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40)

- 1) มีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.38
- 2) มีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้างานท่าน มีค่าเฉลี่ย 3.33
- 3) รู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัย มีค่าเฉลี่ย 3.33
- 4) มีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.29
- 5) เมื่อมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยจะเสนอแนวทางในการประชุม มีค่าเฉลี่ย

3.29

- 6) ใช้ช่องทางเพื่อในการเสนอความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 3.29

- 7) การคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย

มีค่าเฉลี่ย 3.24

4. กลุ่มปฏิบัติน้อยครั้ง (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60)

ไม่ปรากฏ

5. กลุ่มไม่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80)

ไม่ปรากฏ

ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 ระดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang (n=21)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุกครั้ง จำนวน	ปฏิบัติบ่อย จำนวน	ปฏิบัติบางครั้ง จำนวน	ปฏิบัติน้อย จำนวน	ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน				
1. ท่านใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ	2 (9.52)	12 (57.14)	5 (23.81)	2 (9.52)	0 (0)	21 (100)	3.67	0.80	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
2. ท่านรู้สึกมั่นใจการใส่อุปกรณ์นิรภัย	0 (0)	9 (42.86)	11 (52.38)	0 (0)	1 (4.76)	21 (100)	3.33	0.73	ปฏิบัติบางครั้ง
3. ท่านตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน	4 (19.05)	5 (23.81)	12 (57.14)	0 (0)	0 (0)	21 (100)	3.62	0.80	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
4. ท่านศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำ	4 (19.05)	5 (23.81)	12 (57.14)	0 (0)	0 (0)	21 (100)	3.62	0.80	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก ครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ บ่อย จำนวน	ปฏิบัติ บางครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ น้อย จำนวน	ไม่เคย ปฏิบัติ จำนวน				
5. ท่านเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ ทำงานทุกวัน	3 (14.29)	6 (28.57)	12 (57.14)	0 (0)	0 (0)	21 (100)	3.57	0.75	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
6. ท่านตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัย ประจำตัวท่านทุกวัน	2 (9.52)	8 (38.10)	9 (42.86)	2 (9.52)	0 (0)	21 (100)	3.48	0.81	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
7. ท่านเข้ารับการอบรมความ ปลอดภัยเป็นประจำ	3 (14.29)	9 (42.86)	8 (38.10)	1 (4.76)	0 (0)	21 (100)	3.67	0.80	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
8. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความเห็น เรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน	0 (0)	11 (52.38)	6 (28.57)	3 (14.29)	1 (4.76)	21 (100)	3.29	0.90	ปฏิบัติบางครั้ง

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุกครั้ง จำนวน	ปฏิบัติบ่อย จำนวน	ปฏิบัติบางครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ น้อย จำนวน	ไม่เคยปฏิบัติ จำนวน				
9. เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางในการประชุม	1 (4.76)	7 (33.33)	10 (47.62)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.29	0.78	ปฏิบัติบางครั้ง
10. ท่านทราบถึงวิธีการและช่องทางในการเสนอความคิดเห็น	0 (0)	9 (42.86)	9 (42.86)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.29	0.71	ปฏิบัติบางครั้ง
11. ท่านคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย	0 (0)	8 (38.10)	10 (47.62)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.24	0.70	ปฏิบัติบางครั้ง
12. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย	1 (4.76)	12 (57.14)	6 (28.57)	2 (9.52)	0 (0)	21 (100)	3.57	0.75	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก ครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ บ่อย จำนวน	ปฏิบัติ บางครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ น้อย จำนวน	ไม่เคย ปฏิบัติ จำนวน				
1. เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความ ปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางใน การประชุม	1 (4.76)	7 (33.33)	10 (47.62)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.29	0.78	ปฏิบัติบางครั้ง
2. ท่านทราบถึงวิธีการและช่องทาง ในการเสนอความคิดเห็น	0 (0)	9 (42.86)	9 (42.86)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.29	0.71	ปฏิบัติบางครั้ง
3. ท่านคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำ พื้นที่การทำงานที่มีความ ปลอดภัย	0 (0)	8 (38.10)	10 (47.62)	3 (14.29)	0 (0)	21 (100)	3.24	0.70	ปฏิบัติบางครั้ง
4. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดทางความปลอดภัย	1 (4.76)	12 (57.14)	6 (28.57)	2 (9.52)	0 (0)	21 (100)	3.57	0.75	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	ระดับความคิดเห็น(คะแนน 5-1)					รวม	เฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
	ปฏิบัติทุก ครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ บ่อย จำนวน	ปฏิบัติ บางครั้ง จำนวน	ปฏิบัติ น้อย จำนวน	ไม่เคย ปฏิบัติ จำนวน				
5. ท่านมีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับ เพื่อนร่วมงานบ่อยหรือไม่	0 (0)	8 (38.10)	13 (61.90)	0 (0)	0 (0)	21 (100)	3.38	0.50	ปฏิบัติบางครั้ง
6. ท่านมีการปรึกษาการทำงานกับ หัวหน้างานท่านบ่อยหรือไม่	0 (0)	9 (42.86)	10 (47.62)	2 (9.52)	0 (0)	21 (100)	3.33	0.66	ปฏิบัติบางครั้ง
เฉลี่ย							3.44	0.75	ปฏิบัติบ่อยครั้ง

4.3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

เพื่อที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang วิเคราะห์ตามสถิติเรขาคณิตเพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต้น 3 ตัวแปร ได้แก่ สภาพร่างกายของบุคคล ความเหมาะสม ความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป กับตัวแปรตาม 2 ตัวแปร คือ ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย และการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ทั้ง 6 ว่ามีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสามารถเขียนสมการความสัมพันธ์ถดถอยของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

4.3.3.1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคล และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย จำแนกตาม โครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.52 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคล และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.097	0.009	0.000

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.009 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 0.9 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.53 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคล และความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.014	1	0.014	0.181	0.676
Residual	1.501	19	0.079		
Total	1.515	20			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.676 มากกว่า 0.05 แสดงว่าสภาพร่างกายของบุคคลและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.53

4.3.3.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ของโครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.54 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.235	0.055	0.006

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.055 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 5.5 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.55 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.084	1	0.084	1.113	0.305
Residual	1.431	19	0.075		
Total	1.515	20			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.305 มากกว่า 0.05 แสดงว่าความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.55

4.3.3.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพัทธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ของโครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.56 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.170	0.029	-0.022

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) R^2 เท่ากับ 0.029 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 2.9 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.56

ตารางที่ 4.57 ทดสอบค่าดัชนีสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.044	1	0.044	0.564	0.462
Residual	1.471	19	0.077		
Total	1.515	20			

จากผลทางสถิติได้ค่าดัชนีสำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.462 มากกว่า 0.05 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.57

4.3.3.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพัทธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.58 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.077	0.006	0.000

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.006 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน เพียงร้อยละ 0.6 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.59 ทดสอบค่าสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.020	1	0.020	0.113	0.740
Residual	3.401	19	0.179		
Total	3.422	20			

จากผลทางสถิติได้ค่าสำคัญของทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.740 มากกว่า 0.05 แสดงว่า สภาพร่างกายของบุคคลและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.59

4.3.3.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของโครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.60 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักร และการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.017	0.000	0.000

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.00 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักร และการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.60

ตารางที่ 4.61 ทดสอบค่าดัชนีสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	0.001	1	0.001	0.005	0.943
Residual	3.421	19	0.180		
Total	3.422	20			

จากผลทางสถิติได้ค่าดัชนีสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.943 มากกว่า 0.05 แสดงว่า ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.61

4.3.3.6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงาน โดยทั่วไปและการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย โครงการ Perfect Metro Ram

ตารางที่ 4.62 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkamhang

R	R^2	Adjusted R^2
0.263	0.069	0.020

จากผลทางสถิติพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.069 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กัน ร้อยละ 6.9 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.62

ตารางที่ 4.63 ทดสอบค่านัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยโครงการ Perfect Metro Ramkamhang

	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	.237	1	.237	1.412	0.249
Residual	3.185	19	.168		
Total	3.422	20			

จากผลทางสถิติได้ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.249 มากกว่า 0.05 แสดงว่า หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปและการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 4.63

4.3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานที่ก่อสร้าง

4.3.4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย

จากการที่ได้เข้าไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ใช้

แรงงานในโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang คือ (1) การบริหารจัดการของโครงการ (2) การออกกฎปฏิบัติและการลงโทษที่ชัดเจนในเรื่องความปลอดภัย และ (3) การสื่อสารและเครือข่ายความปลอดภัย สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การบริหารจัดการของโครงการ

การบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของบริษัท ITD นั้นให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการที่ได้จัดแบ่งพื้นที่ในการทำงาน เป็นสัดส่วนแยกออกจากกันอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นทางเข้าออก พื้นที่พักผ่อน พื้นที่สำหรับการประชุม พื้นที่สำหรับการก่อสร้าง ทำให้ระบบการจัดการชีวอนามัย มีสภาพที่ดี ไม่มีกองขยะหมักหมม มีการสร้างห้องน้ำให้คนงานอย่างถูกสุขลักษณะ เพราะพื้นที่โครงการมีพื้นที่กว้างขวางมาก จึงสะดวกในการจัดการพื้นที่ดังกล่าวได้ง่ายมากกว่าโครงการที่มีพื้นที่ในการก่อสร้างที่มีจำกัด อย่างโครงการที่อยู่ในบริเวณใจกลางเมือง หรือพื้นที่ที่มีราคาที่ดินสูง นอกจากการจัดการเรื่องการใช้พื้นที่แล้ว การจัดให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำโครงการมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องความปลอดภัยอย่างเดียวและให้รายงานตรงต่อผู้จัดการโครงการ ทำให้มีอำนาจในการตรวจสอบได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้นไม่ต้องทำงานหลายหน้าที่ไม่มีเวลาตรวจสอบเรื่องความปลอดภัย จนอาจจะเกิดเหตุใดๆ ขึ้นมาได้

โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ได้มีการปรับการบริหารจัดการความปลอดภัยประจำโครงการให้เข้ากับลักษณะของการทำงานก็เป็นอีกปัจจัยที่เหมาะสม เพราะโครงการดังกล่าวมีการก่อสร้างบ้านโดยใช้เทคโนโลยีผนังคอนกรีตหล่อสำเร็จมาใช้ก็ช่วยให้ลดจำนวนคนงานของโครงการลง จะเหลือแต่คนงานที่มีความชำนาญในการทำงาน เข้าใจงานเป็นอย่างดี ก็จะรู้และป้องกันตัวเองจากเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และมีการปรับเปลี่ยนความสำคัญของโครงการมาอยู่การยกชิ้นส่วนบ้านด้วยรถยก โดยมีการตรวจสอบเครื่องมือประกอบการทำงานตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิต และถูกต้องตามข้อกำหนดของกฎหมายมีผู้ดูแลและรับผิดชอบอย่างชัดเจนตลอดเวลา

การบริหารจัดการอบรม เพิ่มความรู้เรื่องความปลอดภัยก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความปลอดภัย เพราะการที่บริษัท ITD ได้จัดให้มีการประชุมเรื่องความปลอดภัยตลอดเวลาในตอนเช้า ทุกสัปดาห์ การจัดอบรมเรื่องความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่ การจัดให้มีซ้อมอพยพขนย้ายคนบาดเจ็บ หรือการซ้อมหนีไฟ ก็เป็นการลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับคนงานได้มาก รวมถึงการจัดการอบรมเรื่องการใช้เครื่องมือวิทยุสื่อสาร ในการสื่อสารของ Mobile Crane ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด หรือภาษามือ ที่จะต้องมีการอบรมสอนกันตามเวลาที่กำหนดไว้

2. การออกกฎปฏิบัติและการลงโทษที่ชัดเจนในเรื่องความปลอดภัย

เนื่องจากที่บริษัท อิตาเลียนไทย จำกัด (มหาชน) ITD ให้ความสำคัญต่อความ

ปลอดภัยและเป็นบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ จึงมีข้อกำหนดในการที่บริษัทจะปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด จากการเก็บข้อมูลและศึกษาจากคู่มือบริหารความปลอดภัยนั้นได้ระบุเรื่องนโยบายในความปลอดภัยของโครงการได้ 7 ประการ

1) ความปลอดภัย และการรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินทั้งของตนเอง และของบริษัท

2) บริษัทจะเสริมสร้างให้พนักงานทุกระดับ มีความรู้และจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้าน ความปลอดภัย และอาชีวอนามัยที่ดี

3) บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของมาตรการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดขึ้นจากการทำงานที่มีผลต่อพนักงาน และผู้อื่น

4) บริษัทจะสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และวิธีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย รวมถึงการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของพนักงานทุกคน

5) พนักงานระดับบังคับบัญชาทุกคนต้องมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็นไปตามกฎระเบียบความปลอดภัยอาชีวอนามัยที่กำหนดขึ้นโดยเคร่งครัด

6) บริษัทต้องสนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติกับทุกฝ่าย

7) บริษัทจะมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตามนโยบายความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามข้อบังคับและมาตรฐานความปลอดภัยในปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการหรือกฎหมาย

นอกจากนโยบายความปลอดภัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ที่บริษัท ITD ยังมีกฎระเบียบการปฏิบัติและบทลงโทษในการฝ่าฝืนข้อบังคับทางความปลอดภัย 10 ประการ ได้แก่

1) ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เครื่องหมาย และคำแนะนำ ถ้าไม่รู้ให้ถามผู้รู้อย่างเสียใจแต่ขาด

2) ถ้าพบเห็นสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยให้แจ้งและรายงานทันที

3) ช่วยกันระวังรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย

4) เลือกใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่ถูกต้อง ถูกวิธีที่ปลอดภัย

5) ดูแลและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งาน

- 6) ในการยกย้ายของหนัก ต้องมีคนช่วย และยกให้ถูกวิธี
- 7) ห้ามหยอกล้อ หรือรบกวนผู้อื่นขณะปฏิบัติงาน
- 8) สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน
- 9) รายงานการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจากการทำงานทั้งหมด และรักษาพยาบาลที่เหมาะสมทันที
- 10) ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เครื่องหมาย และคำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน

ตามข้อบังคับดังกล่าวหากมีการฝ่าฝืนก็จะมีการ ตักเตือน พักงาน และหากร้ายแรงก็จะไล่ออกในทันที ซึ่งคุณเสวยได้ให้ข้อมูลว่าเท่าที่ผ่านมามีอยู่กันอย่างปกติไม่มีการฝ่าฝืนข้อกำหนดร้ายแรงอะไร จึงไม่มีเรื่องการที่จะไล่ออก การที่บริษัทมีข้อกำหนดและข้อปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยที่ข้างจะชัดเจน และไม่มีมีการประนีประนอม เพราะบริษัทเล็งเห็นว่าความปลอดภัยคือข้อสำคัญในการทำงาน หากเกิดอุบัติเหตุทำให้งานล่าช้าแล้ว ยังส่งผลถึงภาพลักษณ์บริษัทว่ามีไม่มีระบบการจัดการที่ดี ยิ่งเป็นโครงการก่อสร้างหมู่บ้านอยู่อาศัยก็จะเป็นผลให้ไม่สามารถขายโครงการนี้ได้ดี หากมีข่าวออกไปยังสื่อมวลชน

3. การสื่อสารและเครือข่ายความปลอดภัย

ในโครงการดังกล่าวนั้นการสื่อสารและเครือข่ายความปลอดภัยของพนักงานในการจัดการเรื่องความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang นั้นให้ความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการให้มีประชุมในช่วงเช้า มีการประชุมเรื่องความปลอดภัย และโครงการนั้นเป็นคนไทยทั้งหมด ไม่มีแรงงานต่างชาติ จึงทำให้ภาษาที่ใช้เป็นภาษาไทยและมีการสื่อสารที่ชัดเจน ไม่ต้องมีการใช้ล่ามหรือตัวแทนคนงานมาแปลแต่อย่างใด ซึ่งการแปลนั้นอาจจะเกิดเรื่องของการตกลงของภาษาและเจตนาที่ผิดที่ไม่ชัดเจนของความปลอดภัยที่โครงการหรือผู้รับเหมาจะต้องการสื่อสารถึงคนงานให้ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยและการที่มีเครือข่ายความปลอดภัยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำงาน โดยหัวหน้าคนงานจะเป็นผู้นำในเครือข่ายและมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เครือข่ายคนงานจากโครงการอื่นแนวทางในการสร้างเครือข่ายความปลอดภัยจึงเป็นสิ่งที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการทำงานระหว่างคนงานด้วยกันเองและนำไปปฏิบัติจริง

การบริหารความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีแนวทางการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยสามารถพิจารณาจากที่ บริษัท อิตาเลียนไทยจำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัย และมีการกำหนดความปลอดภัยเป็นนโยบายการ

ทำงานหลักของบริษัท เป็นการสร้างความปลอดภัยให้กับคนงานรู้สึกดีแล้ว หากโครงการของบริษัทไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก็จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัทไปในทางที่ดีขึ้นด้วย และ ITD วัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการได้สืบทอดมาตามวิธีการทำงานของบริษัท ITD ที่ให้ความสำคัญในความปลอดภัยและนำเอาพระราชบัญญัติความปลอดภัยและอาชีวอนามัย พ.ศ. 2554 และระบบการจัดการบริหารความปลอดภัยตาม มาตรฐานอุตสาหกรรมไทย (มอก.) 18001 ที่เป็นมาตรฐานการจัดการเรื่องความปลอดภัยของแรงงานที่เป็นมาตรฐาน มาทำการปรับเปลี่ยนข้อบังคับ และทิศทางการทำงานของบริษัทให้สอดคล้องกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพประจำที่โครงการ การจัดให้มีแผนบริหารความปลอดภัยของโครงการ จัดให้มีการอบรมคนงานใหม่ จัดให้มีการประชุมความปลอดภัย จัดให้มีการซ้อมอพยพหนีไฟ หรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงสามารถอธิบายถึงแผนการบริหารความปลอดภัยได้อย่างชัดเจน การที่บริษัท ITD จัดให้มีการแบ่งพื้นที่การทำงาน พื้นที่เข้าออกของการก่อสร้างแบบเป็นสัดส่วนช่วยทำให้การบริหารความปลอดภัยสามารถทำได้ง่ายขึ้น หากคนงานใดไม่มีปฏิบัติตามก็จะถูกลงโทษจากข้อบังคับ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ กลุ่มคนงานได้เข้าใจและรับรู้ในการปฏิบัติเป็นประจำจนเป็นพฤติกรรม และถือเป็นการที่ผู้มีอาวุโสกว่าสามารถที่จะตักเตือนคนรุ่นหลังได้ด้วยความเคารพกันและกัน

4.3.4.2 การเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัย

จากผลการวิจัยการเกิดของวัฒนธรรมความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang นั้น เกิดจากเครือข่ายความปลอดภัยของคนงานและการสื่อสารและการอบรมสามารถอธิบายการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang ได้ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายความปลอดภัยของคนงานในโครงการเพื่อความปลอดภัย

การที่คนงานก่อสร้างที่โครงการ เป็นกลุ่มคนงานก่อสร้างคนไทยที่มีการชักชวนญาติ พี่น้อง เพื่อน หรือคนรู้จักในภูมิลำเนาของตนเอง รวมถึงการที่เอาลูกหลานที่จะเรียนจบมาทำงานด้วยทำให้เกิดกลุ่มคนงานที่มีอำนาจจากการรวมตัวด้วยกัน เพราะนอกจากมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกันแล้ว การยอมรับผู้ใหญ่ในกลุ่มคนงานหรือการแต่งตั้งให้มีหัวหน้าคนงานเป็นตัวแทนในการทำงานต่าง ๆ และมีการสร้างความสัมพันธ์กันเป็นรูปแบบเครือข่ายความปลอดภัย ประกอบกับการที่คนงานส่วนมากจะทำงานมานานในบริษัท ซึ่งบางคนมีประสบการณ์ทำงานมากกว่าผู้ควบคุมงาน จึงเกิดการเคารพและเกรงใจกัน หัวหน้าคนงานที่ได้รับการอบรมเรื่องความปลอดภัยและเห็นความสำคัญของความปลอดภัย จึงได้เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติ การตักเตือนผู้ที่อยู่ในความเสี่ยงที่อาจจะเกิดอุบัติเหตุได้ หัวหน้าคนงานนั้นจะสามารถที่จะตักเตือนได้ทั้งคนงาน

ด้วยกัน และผู้ควบคุมงาน หากเห็นว่าผู้ควบคุมงานกระทำการใดๆ ที่อาจจะละเลยเรื่องความปลอดภัย อาจจะเกิดอันตรายได้

2. การสื่อสารและการอบรม

เนื่องจากโครงการนี้ไม่ได้ใช้แรงงานชาวต่างชาติจึงทำให้การอบรมเรื่องความปลอดภัยเป็นไปด้วยความสะดวก ไม่ต้องแปลภาษา ประกอบกับคนงานที่อยู่ในโครงการจะเป็นญาติ พี่น้อง หรือคนรู้จักเสียมาก จึงทำให้การสื่อสารเรื่องความปลอดภัยสามารถทำได้ตลอดเวลา ไม่มีความคลาดเคลื่อนด้านการสื่อสาร การที่บริษัท ITD จัดให้มีการอบรมเรื่องความปลอดภัยให้แก่คนงานและบุคลากรตลอดเวลาทำให้ คนงานมีความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยมากขึ้นไม่ลืมเรื่องความปลอดภัยเพราะได้กระตุ้นให้คนงานได้เข้าใจตลอดเวลา การอบรมการทำงานในกิจกรรมใหม่ ๆ ก็เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้และกระตุ้นความต้องการใหม่ ๆ ให้กับคนงานได้เสมอ รวมถึงการที่ได้มีการจัดอบรมการสื่อสารแบบใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ เช่น การอบรมการใช้ภาษามือในการสื่อสารกับคนพิการเพิ่มเติมาจากวิทยุสื่อสาร เพราะหากอยู่ระหว่างการทำงานเกิดมีปัญหาวินัยวิทยุสื่อสารก็สามารถใช้ภาษามือได้ และการที่โครงการก่อสร้างนี้ได้ใช้รถยกเป็นหลักในการติดตั้งชิ้นส่วนต่าง ๆ การอบรมเรื่องการดูแลรักษา การใช้งาน การตรวจสอบความปลอดภัยของรถยกจึงเป็นสิ่งที่บริษัท ITD ได้ดำเนินการเป็นประจำ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาและวิจัยวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างกรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเพื่อความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างในเขต กรุงเทพมหานคร เพราะในเขตกรุงเทพมหานครมีโครงการก่อสร้างจำนวนมาก และผู้วิจัยได้เลือกโครงการทั้ง 3 แห่ง เพราะเป็นตัวแทนของโครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่พิเศษ โครงการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ และโครงการก่อสร้างที่พักอาศัย ผลจากการศึกษาเพื่อให้ทราบสถานการณ์การใช้งาน ความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร เป็นฐานข้อมูลในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง เพื่อจะช่วยลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการก่อสร้าง ลดการสูญเสียทั้งทรัพย์สิน และชีวิต

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างตามหัวข้อ ดังนี้

- 5.1 สรุปการศึกษา
- 5.2 อภิปรายผลการศึกษา
- 5.3 ข้อเสนอแนะ
- 5.4 สรุป

5.1 สรุปการศึกษา

จากการศึกษาวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โครงการ ได้แก่

1. อาคารภัทรบุรี UBC III EMQ เป็นโครงการก่อสร้างอาคารศูนย์การค้าและอาคาร

สำนักงานขนาด 240,000 ตารางเมตร ตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิทช่วงระหว่างซอย 35 ถึง ซอย 37

2. โครงการก่อสร้าง Downtown 49 เป็นโครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย คอนโดมิเนียม ขนาดพื้นที่ 9,000 ตารางเมตร โครงการนี้ตั้งอยู่บนสุขุมวิท ซอย 49

3. โครงการก่อสร้างหมู่บ้าน Perfect Metro Ramkamhang เป็นโครงการก่อสร้างหมู่บ้านทาวเฮาส์ ขนาด 248 ห้อง ตั้งอยู่บนถนนรามคำแหง

การเก็บข้อมูลใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับวิธีวิจัยเชิงปริมาณ รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ รายงานการศึกษาทางวิชาการและข้อมูลออนไลน์ การเก็บข้อมูลมีทั้งข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง จากผู้บริหารโครงการ และการสัมภาษณ์แบบไม่เจาะจงจากคนงานก่อสร้างในสถานประกอบการทั้งสามแห่ง ตลอดจนการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม โดยการสัมภาษณ์คนงานในโครงการก่อสร้างเพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ สามารถสรุปข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างไทย
2. วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยของแรงงานก่อสร้าง
3. วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง
4. วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อสังเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง

5.1.1 ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ข้อ ดังนี้

5.1.1.1 วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างไทย การบริหารความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้คนงานเป็นจำนวนมากและอาจมีอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งในโครงการขนาดใหญ่จะมีคนทำงานในแผนกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก คนงานส่วนใหญ่จะเป็นลูกจ้างไร้ฝีมือที่มาจากภาคเกษตรกรรม ที่ขาดประสบการณ์การทำงานในโรงงาน ทำให้มีโอกาสได้รับอุบัติเหตุ มากกว่าลูกจ้างในกิจการประเภทอื่น ๆ การบริหารความปลอดภัยมีรูปแบบและความซับซ้อนมาก ตามกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการของแต่ละโครงการ โครงการก่อสร้างมีระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดโครงสร้างของอาคาร งบประมาณ และประเภทของแต่ละโครงการ โครงการก่อสร้างส่วนใหญ่จ้างงานแบบชั่วคราว จึงมีอัตราการเข้า

ออกสูง เนื่องจากรับคนงานจำนวนมากและมาจากหลายกลุ่ม จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมาก บางโครงการก่อสร้างมีผู้รับเหมาช่วงแรงงานหลายกลุ่ม ทำให้นายจ้างไม่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในสถานประกอบการ และการคุ้มครองแรงงานเท่าที่ควร การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทราบถึงการบริหารงาน โครงการและต้องการทราบสถานการณ์ความปลอดภัยในแต่ละโครงการ

ผลจากการวิจัยการบริหารโครงการก่อสร้าง พบว่ามีแบ่งกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. กลุ่มเจ้าของโครงการ ทำหน้าที่กำหนดความต้องการของโครงการ กำหนดเป้าหมายความปลอดภัย กำหนดงบประมาณของโครงการ และเป็นผู้กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

2. กลุ่มที่ปรึกษาโครงการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและรับภาระงานจากเจ้าของโครงการ โดยทำหน้าที่ประสาน กำหนดแผนการปฏิบัติงาน ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของผู้ลงทุน เป็นบริษัทที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างทั้งด้านค่าใช้จ่ายและคุณภาพของงาน รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของงานโครงสร้างและปรับปรุงแผนความปลอดภัยสำหรับด้านความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง แม้จะเป็นภาระอันหนึ่งของบริษัท แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เรื่องนี้ค่อนข้างจะได้รับความสนใจและเอาใจใส่น้อยมาก

3. กลุ่มผู้ออกแบบ ทำหน้าที่ออกแบบโครงการตามความต้องการของเจ้าของโครงการใน เพื่อให้ผู้รับเหมาก่อสร้างได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเงื่อนไขของสัญญา โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้เทคนิคพิเศษจะต้องมีการระบุไว้ในแบบหรือรายการประกอบแบบให้ครบถ้วนและชัดเจน กลุ่มผู้ออกแบบ ได้แก่ สถาปนิกอาคาร วิศวกร วิศวกรโครงสร้าง วิศวกรงานระบบประกอบอาคาร เป็นต้น

4. กลุ่มผู้ก่อสร้าง ประกอบไปด้วย ผู้รับเหมาหลัก ผู้รับเหมารายย่อย และผู้รับเหมาช่วง มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามแบบและตามสัญญาก่อสร้างโดยยึดถือจรรยาบรรณและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งกลุ่มผู้รับเหมาช่วง เป็นกลุ่มที่รับงานบางส่วนมาจากกลุ่มผู้ก่อสร้างหรือผู้รับเหมาก่อสร้าง หากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือ งานที่ต้องการผู้ชำนาญเฉพาะงาน เช่น งานโครงสร้างพิเศษต้องได้รับความยินยอมและความเห็นชอบจากกลุ่มเจ้าของโครงการเสียก่อน โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพและปริมาณของงาน ตามสัญญาจ้างหรือข้อตกลงกับกลุ่มเจ้าของโครงการ โดยทั่วไปผู้รับเหมาก่อสร้างในฐานะที่เป็นว่าจ้างของคนงานทุกระดับ ต้อง รับผิดชอบในการบริหารจัดการงาน รวมถึงข้อกำหนดของกฎหมายด้านความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง

ในสถานประกอบการก่อสร้างแต่ละโครงการนั้นจะมีการแบ่งการบริหารงาน แบ่งหน้าที่กันภายในแต่ละโครงการที่ใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันมาก โดยจะมีตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานดังนี้

1. ผู้จัดการ โครงการ (Project Manager)
2. ผู้จัดการภาคสนาม (Site Manager)
3. วิศวกร โครงการ (Site Engineer, Project Engineer)
4. สถาปนิกโครงการ (Architect)
5. ผู้ควบคุมหน้างาน (Foreman and Supervisor)
6. เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยโครงการ (Safety Officer)

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างการบริหารงานความปลอดภัยและตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องของโครงการ UBC III EMQ, โครงการ Downtown 49 และ โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ตามตารางเปรียบเทียบตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 การแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน

ตำแหน่ง	UBCIII EMQ	Downtown 49	Perfect Metro Ram
ผู้จัดการ โครงการ	วางแผนประสานงาน ติดตามโครงการ	บริหารงานด้าน บุคลากรและการเงิน	วางแผนประสานงาน ติดตามโครงการ
ผู้จัดการภาคสนาม	บริหารงาน ควบคุม หน้างาน ให้เป็นไป ตามแผนงานที่วางไว้	ควบคุมการก่อสร้าง โครงการทั้งหมด อยู่ ประจำโครงการเป็นผู้ ตัดสินใจหน้างาน ทั้งหมด	บริหารงาน ควบคุม หน้างาน ให้เป็นไป ตามแผนงานที่วางไว้
วิศวกรโครงการ	ออกแบบรายละเอียด ควบคุมหน้างานให้ เป็นไปตามหลัก วิศวกรรม	ประสานงาน/ตรวจสอบ งานก่อสร้างตามที่ได้ ออกแบบไว้ ไม่อยู่ ประจำที่หน้างาน เพราะ รับผิดชอบงานหลาย โครงการ)	ออกแบบรายละเอียด ควบคุมหน้างานให้ เป็นไปตามหลัก วิศวกรรม

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ตำแหน่ง	UBCIII EMQ	Downtown 49	Perfect Metro Ram
สถาปนิกโครงการ	ควบคุมการก่อสร้าง ประสานงานให้ตรง ตามแบบ สถาปัตยกรรม		
ผู้ควบคุมหน้างาน	ควบคุมคนงาน ก่อสร้าง ควบคุม แรงงานเพื่อให้ทำงาน ตามที่แผนงาน กำหนด	ควบคุมคนงานก่อสร้าง ควบคุมแรงงานเพื่อให้ ทำงานตามที่แผนงาน กำหนด	ควบคุมคนงาน ก่อสร้าง ควบคุม แรงงานเพื่อให้ ทำงานตามที่ แผนงานกำหนด
เจ้าหน้าที่ความ ปลอดภัย	กำหนดแผนความ ปลอดภัย ตรวจสอบ ประสานงาน, กำหนด เป้าหมายทางความ ปลอดภัย	เจ้าหน้าที่ จป.ดูแลความ ปลอดภัยของโครงการ และควบคุมงานไปใน ตัวด้วย	กำหนดแผนความ ปลอดภัย ตรวจสอบ ประสานงาน, กำหนดเป้าหมายทาง ความปลอดภัย รวมถึงดูแลเรื่องการ ปฐมพยาบาล

จากการเปรียบเทียบตำแหน่งในการบริหารงานโครงการทั้ง 3 โครงการ จากผลการวิจัยโครงการทั้ง 3 แห่ง ตำแหน่งที่มีความสำคัญที่กำหนดทิศทางของการบริหารงานของโครงการรวมถึงการบริหารความปลอดภัยคือ ผู้จัดการโครงการ ในโครงการ UBC III EMQ และโครงการ Perfect Metro Ramkamhang นั้น ผู้จัดการโครงการจะเป็นวิศวกรของบริษัทผู้รับเหมาที่มีประสบการณ์ในการก่อสร้าง แต่สถานภาพในบริษัทเป็นเพียงลูกจ้างของบริษัทเท่านั้น ไม่ได้เป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วนของบริษัทเหมือนกับผู้รับเหมาของโครงการ Downtown 49 ซึ่งเป็นหุ้นส่วนบริษัทเอง ดังนั้นความคิดในการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับบริษัทรับเหมาเองจะมีความคิดที่แตกต่างกัน โดยจะเห็นได้จากการที่มีสถานที่พักผ่อนให้กับคนงานในโครงการ การที่มีป้ายประกาศเรื่องความปลอดภัยในโครงการ ที่จะพบเห็นได้จากโครงการ UBC III EMQ และโครงการ Perfect Metro Ramkamhang แต่ไม่พบป้ายประกาศที่โครงการ Downtown 49

ตำแหน่งต่อไปที่เห็นความแตกต่างชัดเจนคือตำแหน่งสถาปนิกประจำโครงการ ที่โครงการ UBC III EMQ จะมีสถาปนิกประจำโครงการ ในขณะที่โครงการ Downtown 49 และโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang จะไม่มีตำแหน่งดังกล่าว เพราะลักษณะความซับซ้อนของการก่อสร้างไม่ได้ซับซ้อนมากเหมือนโครงการ UBC III EMQ เพราะในการออกแบบของโครงการ Downtown 49 และโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang มีการออกแบบในลักษณะที่เป็นงานทั่ว ๆ ไป จึงมีการแก้ไขหรือการตรวจสอบหน้างานที่น้อย เช่นเดียวกับโครงการ Downtown ที่มีขนาดพื้นที่ก่อสร้างไม่ใหญ่มาก จึงไม่ต้องมีสถาปนิกประจำโครงการเหมือนโครงการ UBC III EMQ

ที่เห็นได้ชัดเจนอีกตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยคือในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในแต่ละโครงการจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบ การสั่งการแตกต่างกันไป คือ ในโครงการ UBC III EMQ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะถูกส่งมาจากสำนักงานใหญ่ เพื่อที่จะเป็นหน่วยตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยของโครงการ มีหน้าที่ทำการอบรมความปลอดภัย รวมถึงทำแผนการบริหารความปลอดภัย และจะต้องจัดการประชุมความปลอดภัยของโครงการทุกเดือนและการที่ไม่ได้มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อผู้จัดการโครงการ มีความเป็นอิสระสามารถตรวจสอบการทำงานได้อย่างเต็มที่และสามารถแจ้งสั่งการให้หยุดงานได้ในเมื่อเห็นว่ามีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดอันตรายแก่คนงานหรือสถานประกอบการได้ ซึ่งจะต่างกับโครงการ Downtown 49 ที่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะอยู่ภายในสายบังคับบัญชาของผู้จัดการโครงการ ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทผู้รับเหมาด้วย เป็นผลให้การบังคับใช้ข้อบังคับและกฎเกี่ยวกับความปลอดภัยน้อยกว่าโครงการอื่น เพราะผู้จัดการโครงการมีความคิดว่าหากมีการเข้มงวดมากอาจจะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการก่อสร้างและต้นทุนการก่อสร้างด้วย และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ Downtown 49 ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานอีกด้วย ซึ่งจะมีหน้าที่คล้ายกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการโครงการ แต่แตกต่างกันที่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang นั้นไม่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานของโครงการ แต่มีหน้าที่จะเป็นผู้ประสานงานเรื่องการปฐมพยาบาลและดูแลเรื่องการนำผู้บาดเจ็บไปยังสถานพยาบาลต่อไป ตามรายละเอียดตารางที่ 5.1

จากความแตกต่างเรื่องตำแหน่งและการแบ่งงานในแต่ละโครงการ สถานการณ์ความปลอดภัยและชีวอนามัยในแต่ละโครงการก็เป็นผลมาจากการบริหารความปลอดภัย ในโครงการที่ใช้คนงานเป็นแรงงานต่างชาติได้แก่โครงการ UBC III EMQ และโครงการ Downtown 49 มีลักษณะของความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างระมัดระวังตัวต่อการเข้ามาตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากการที่คนงานต่างชาติจะต้องอยู่ในพื้นที่ที่บริษัทรับเหมาก่อสร้างกำหนดไว้ การ

อยู่เฉพาะพื้นที่บ้านพักคนงานและสถานที่ก่อสร้าง มีการกำหนดเส้นทางเดินทางไปกลับด้วยการเดินเท้า เพราะที่พักคนงานไม่ไกลจากสถานที่ก่อสร้าง คนงานไม่สามารถออกไปที่อื่นได้ เพราะอาจจะถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจค้นและถูกข้อหาต่าง ๆ แม้กระทั่งการตั้งชื่อของที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยภรรยาของหัวหน้าคนงานที่เป็นคนไทยไปซื้อมาเพื่อมาขายต่อที่บ้านพักคนงาน แตกต่างกับคนงานของโครงการ Perfect Metro Ramkamhang ที่คนงานทั้งหมดเป็นคนไทยที่มีความสัมพันธ์และมีอายุงานมานาน มีบ้านพักคนงานเป็นชุมชนขนาดใหญ่ บริษัทผู้รับเหมาให้ความสะดวกในการเดินทางจากที่พักไปยังสถานที่ก่อสร้างด้วยรถยนต์โดยสาร คนงานมีความสัมพันธ์ภายในกลุ่มคนงานที่ดีเพราะส่วนมากเป็นญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ ที่รู้จักกัน บางครอบครัวได้นำลูกที่กำลังจบการศึกษามาทำงานในที่บริษัทเดียวกัน

ในส่วนที่เป็นเรื่องสิทธิด้านสวัสดิการของคนงานทั้ง 3 โครงการนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในโครงการ UBCIII EMQ บริษัทผู้รับเหมาเป็นบริษัทขนาดใหญ่มีคนงานที่ทำงานในโครงการเป็นจำนวนมาก มีคนงานที่เป็นคนไทย คนเขมร ปะปนกันโดยมีการว่างจ้างคนงานเป็นแบบผสม คือ การว่างจ้างเป็นลักษณะบุคลากรของบริษัท ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างครบถ้วน แต่คนงานบางส่วนมีการว่าจ้างแบบเหมาช่วงแรงงาน โดยมีนายหน้าหาคนงานเข้ามาเป็นตัวแทนในการติดต่อการทำงานเป็นกลุ่มแรงงาน บริษัทผู้รับเหมาหลักจะไม่ต้องรับผิดชอบสวัสดิการใด ๆ หรือรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นต่อคนงานในการจ้างเหมาช่วง ตัดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ในกลุ่มคนงานที่เข้ามาทำงานแบบเหมาช่วงแรงงานจะมีตัวแทนที่เป็นหัวหน้าคนงานจะเป็นคนกลางที่สามารถติดต่อกับบริษัทผู้รับเหมาหลักได้ หากในกลุ่มคนงานต่างชาตินั้นที่สามารถสื่อสารได้ 2 ภาษาเป็นหัวหน้าคนงาน เห็นได้จากการเป็นล่ามแปลภาษาเวลาที่มีการอบรมความปลอดภัยในตอนเช้า เช่นเดียวกับโครงการ Downtown 49 ที่ใช้แรงงานต่างชาติเกือบทั้งหมดแต่จะเป็นการจ้างตรงกับกลุ่มแรงงาน โดยผู้รับเหมาจะรับผิดชอบเรื่องการรักษาพยาบาลในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในโครงการโดยจะนำไปส่งที่โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดที่มีการติดต่อสัญญากันไว้แล้ว ในกรณีที่เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาตรวจสอบ หรือมีเหตุการณ์ที่คนงานต่างชาติดูถูกจับกุม บริษัทผู้รับเหมาจะส่งตัวแทนเข้าไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเจรจาค่าใช้จ่ายในการที่จะประกันตัวเพื่อนำคนงานที่ถูกจับกุมออกมา ไม่ให้อ้างว่าเป็นคนของบริษัทผู้รับเหมาโดยตรง จะให้แสดงตัวเป็นหัวหน้าคนงานหรือผู้รับเหมาช่วงแรงงานแทน เพื่อหลีกเลี่ยงในการมีผลทางกฎหมายกับบริษัท ในกรณีความรับผิดชอบต่ออุบัติเหตุที่ส่งผลถึงชีวิตคนงานที่เป็นแรงงานนอกระบบหรือแรงงานต่างชาติ หากไม่มีบุคลากรภายนอกรู้ เมื่อเกิดเหตุ ก็จะมีการนำศพออกจากรอกพื้นที่อย่างรวดเร็วและให้บันทึกเหตุการณ์ว่าเป็นผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ แต่ได้เสียชีวิตระหว่างการเดินทาง การให้เงินช่วยเหลือ บริษัทจะมีการช่วยเหลือกับญาติผู้เสียชีวิตตามแต่ที่ผู้บริหารโครงการจะเห็นชอบ

ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนเงินอย่างชัดเจน เพราะไม่ได้เป็นแรงงานโดยตรงของบริษัท ซึ่งแตกต่างกับโครงการ Perfect Metro Ramkamhang ที่คนงานทั้งหมดเป็นคนไทย จึงมีสวัสดิการประกันสังคมทุกอย่างตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ประกอบกับผู้รับเหมาเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีนโยบายการทำงานตามมาตรฐานแรงงาน ISO 18001 บริษัทสามารถรองรับสวัสดิการแรงงานที่เป็นคนไทยได้ทั้งหมด รวมถึงการชดเชยในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต บริษัทก็จะมีการจ่ายเงินชดเชยตามที่กฎหมายกำหนด

5.1.1.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ระดับ การรับรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยของแรงงานก่อสร้างเพื่อทราบระดับการรับรู้ ความเข้าใจ การมีข้อคิดเห็นต่อความปลอดภัยพฤติกรรมและการปฏิบัติความปลอดภัย ผู้ทำการวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบไม่เจาะจงคนงานที่ทำงานในโครงการ UBC III EMQ เป็นโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่พิเศษที่ใช้คนงานไทยและคนงานต่างชาติ โครงการ Downtown 49 เป็นโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่ใช้แรงงานก่อสร้างต่างชาติเป็นหลักทั้งหมด และโครงการ Perfect Metro Ram เป็นโครงการก่อสร้างขนาดเล็กที่ใช้คนงานไทยทั้งหมดไม่ใช้คนงานต่างชาติ โดยมีการทำแบบสัมภาษณ์ที่มีการแบ่งหัวข้อต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อวัฒนธรรมความปลอดภัย สามารถเปรียบเทียบทั้ง 3 โครงการได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องความรู้เรื่องความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความแตกต่างของความรู้เรื่องความปลอดภัยระหว่างคนงานทั้ง 3 โครงการผู้วิจัยได้มีการเปรียบเทียบประเด็นเรื่องความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 3 โครงการทั้ง 6 ประเด็น แบ่งตามโครงการที่มีค่าความถูกต้องสูงสุดเป็นร้อยละ ได้ ดังนี้

1) ประเด็นความรู้เรื่องความปลอดภัยที่โครงการ UBC III EMQ มีค่าความถูกต้องสูงสุด

ก. ความหมายของความปลอดภัยโครงการ มีค่าร้อยละ 78.42

ข. สาเหตุของความไม่ปลอดภัย มีค่าร้อยละ 71.91

ค. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีค่าร้อยละ 85.87

ง. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวัสดุอันตราย มีค่าร้อยละ 87.82

จ. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป มีค่าร้อยละ 95.63

2) ประเด็นความรู้เรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 มีค่าความถูกต้องสูงสุด

ไม่ปรากฏ

3) ประเด็นความรู้เรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ram มีค่าความถูกต้องสูงสุด ที่ผลเสียจากอุบัติเหตุ มีค่าร้อยละ 90.48 ตามผลเปรียบเทียบตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ค่าเปรียบเทียบร้อยละความรู้ที่ถูกต้องต่อความปลอดภัยในการทำงานระหว่าง
3 โครงการ

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย	UBCIII/EMQ (n = 292)	Downtonw 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ความหมายของความปลอดภัย	78.42	74.51	64.76
2. สาเหตุของความไม่ปลอดภัย	71.91	62.75	52.12
3. ผลเสียจากอุบัติเหตุ	80.18	76.47	90.48
4. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	85.87	84.31	79.76
5. การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับวัสดุอันตราย	87.82	84.31	71.43
6. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	95.63	90.2	94.05

จากการแสดงค่าเปรียบเทียบระดับความรู้ต่อความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าในโครงการ UBC III EMQ มีค่าเฉลี่ยรวม 6 ประเด็นแสดงว่าโครงการ UBC III EMQ มีการอบรมความรู้ให้กับคนงานอย่างต่อเนื่องทำให้คนงานมีความรู้สูงกว่าคนงานโครงการอื่นทุกประเด็น ในประเด็นเรื่องหลักความปลอดภัยในการทำงานทั่วไปถูกต้องสูงสุด ในของโครงการ UBC III EMQ, Downtown 49 และ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang เป็นประเด็นที่มีความรู้ถูกต้องสูงกว่าประเด็นอื่นๆในโครงการเดียวกัน แสดงได้ว่าคนงานจะสนใจในเรื่องใกล้ตัวคือหลักความปลอดภัยในการทำงานมากที่สุด เพราะทุกโครงการ มีการอบรมความปลอดภัยในเรื่องหลักของการทำงานเป็นประเด็นสำคัญ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.2

เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติเพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วยสถิติ ANOVA F-Test โดยวิธีของ Turkey ในปัจจัยความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยของคนงานโครงการ UBC III EMQ, Downtown 49 และ Perfect Metro Ram ตามตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความรู้ความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
โครงการ UBCIII EMQ	292	0.7581	0.18598
Perfect Metro Ram	21	0.9280	0.04856
Downtown 49	51	0.9352	0.05457
ภาพรวม	364	0.7927	0.18205

จากผลทางสถิติพบว่าค่านัยสำคัญ เท่ากับ 0.001 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ของทั้ง 3 โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ค่านัยสำคัญ ความแตกต่างความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.769	2	0.884	31.117	0.001**
ภายในกลุ่ม	10.261	361	0.028		
รวม	12.030	363			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากผลทางสถิติแสดงการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของ Tukey พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คู่ระหว่าง โครงการ UBC III EMQ กับ Perfect Metro Ram และคู่ระหว่างโครงการ UBC III EMQ กับ Downtown 49 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.5 และ 5.6

ตารางที่ 5.5 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ

	โครงการ	จำนวน	Subset for alpha = 0.05	
			1	2
Tukey	UBCIII EMQ	292	0.7581	
HSD(a,b)	Perfect Metro Ram	21		0.9280
	Downtown 49	51		0.9352
	Sig.		1.000	0.979

ตารางที่ 5.6 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	โครงการ		
		UBCIII EMQ	Perfect Metro Ram	Downtown 49
UBCIII EMQ	0.7581	-	แตกต่าง**	แตกต่าง**
Perfect Metro Ram	0.9280	แตกต่าง**	-	ไม่แตกต่าง
Downtown 49	0.9352	แตกต่าง**	ไม่แตกต่าง	-

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากการทดสอบความแตกต่างของผลความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างทั้ง 3 โครงการพบว่ามีความแตกต่างระหว่างโครงการ UBC III EMQ กับ โครงการ Perfect Metro Ram และ คู่ระหว่าง โครงการ UBC III EMQ กับ โครงการ Downtown 49 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.6

เปรียบเทียบผลความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความแตกต่างของผลความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างคนงานทั้ง 3 โครงการผู้วิจัยได้มีการเปรียบเทียบประเด็นเรื่องความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 3 โครงการทั้ง 4 ประเด็น แบ่งตามโครงการที่มีค่าความถูกต้องสูงสุดเป็นร้อยละได้ ดังนี้

1. ประเด็นความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ UBC III EMQ มีความเข้าใจ
ถูกต้องสูงสุด

ไม่ปรากฏ

2. ประเด็นความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 มีความเข้าใจ
ถูกต้องสูงสุด

ไม่ปรากฏ

3. ประเด็นความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ram มีความ
เข้าใจถูกต้องสูงสุด

- 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย มีค่าร้อยละ 68.3
- 2) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย มีค่าร้อยละ 54.3
- 3) ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย มีค่าร้อยละ 91.3
- 4) ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน มีค่าร้อยละ 65.7

ตามผลการเปรียบเทียบในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ค่าเปรียบเทียบความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

	UBCIII/EMQ	Downtown 49	Perfect Metro
ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย	(n= 292)	(n=51)	(n=21)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย	59.13	49.7	68.3
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย	46.44	41.2	54.3
3. ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย	82.87	75.2	91.3
4. ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน	61.30	50.6	65.7

จากการเปรียบเทียบเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย พบว่าโครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีความเข้าใจถูกต้องในเกี่ยวกับความปลอดภัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัยและความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน สูงกว่าโครงการอื่น ๆ ทุกปัจจัย เพราะว่าคนงานโครงการ ดังกล่าวทั้งหมดเป็นคนไทย จึงสามารถสื่อสารความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยได้มากกว่า แต่โครงการ Downtown 49 มีความ

เข้าใจถูกต้องในเกี่ยวกับความปลอดภัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัยและความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน ต่ำกว่าโครงการอื่น ๆ ทุกปัจจัย เพราะคนงานในโครงการดังกล่าวทั้งหมดเป็นคนงานต่างชาติ จึงทำให้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยต่ำ ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.7

การเปรียบเทียบทางสถิติเพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วยสถิติ ANOVA F-Test โดยวิธีของ Turkey ในปัจจัยความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยของคนงานโครงการ UBC III EMQ, โครงการ Downtown 49 และ โครงการ Perfect Metro Ram ได้ผลดังตารางที่ 5.8

การเปรียบเทียบ ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ

ตารางที่ 5.8 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยความเข้าใจความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
โครงการ UBCIII			
EMQ	292	0.7321	0.20753
Perfect Metro Ram	21	0.7965	0.15186
Downtown 49	51	0.6399	0.24526
ภาพรวม	364	0.7229	0.21315

จากผลทางสถิติพบว่าค่านัยสำคัญ เท่ากับ 0.004 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 คำนัยสำคัญ ความแตกต่างความเข้าใจความปลอดภัย

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.490	2	0.245	5.524	0.004**
ภายในกลุ่ม	16.002	361	0.044		
รวม	16.491	363			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

เมื่อทำการเปรียบเทียบที่ละคู่โดยวิธีของ Tukey พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คู่ระหว่าง โครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ Downtown 49 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.10 และ 5.11

ตารางที่ 5.10 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ

	โครงการ	จำนวน	Subset for alpha = 0.05	
			1	2
Tukey	Downtown 49	51	0.6399	
HSD(a,b)	UBCIII EMQ	292	0.7321	0.7321
	Perfect Metro Ram	21		0.7965
	Sig.		1.000	0.979

ตารางที่ 5.11 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	โครงการ		
		UBCIII EMQ	Perfect Metro Ram	Downtown 49
UBCIII EMQ	0.7321	-	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
Perfect Metro Ram	0.7965	ไม่แตกต่าง	-	แตกต่าง**
Downtown 49	0.6399	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง**	-

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการทดสอบความแตกต่างของความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างทั้ง 3 โครงการพบว่ามีความแตกต่างระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ Downtown 49 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.11

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความแตกต่างของความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยระหว่างคนงานทั้ง 3 โครงการนำผลความคิดเห็นในระดับความสำคัญ 5 ระดับจากความสำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และสำคัญน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้มีการเปรียบเทียบประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 3 โครงการทั้ง 16 ประเด็น แบ่งตามโครงการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ดังนี้

1. ประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ UBC III EMQ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.08
 - 1) ปัจจัยมาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 4.08
 - 2) อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.89
 - 3) ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด มีค่าเฉลี่ย 3.78
 - 4) การอบรมความปลอดภัยมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.39
 - 5) การอบรมความปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.29
2. ประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.39
 - 1) กฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้ มีค่าเฉลี่ย 3.98
 - 2) ความน่าเชื่อถือของมาตรการความปลอดภัยโครงการ มีค่าเฉลี่ย 3.80
 - 3) เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 3.90
 - 4) การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ ค่าเฉลี่ย 3.10
 - 5) การทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่องปกติ มีค่าเฉลี่ย 3.39
 - 6) การรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.39
 - 7) เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตรายสักเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 3.02
 - 8) หากงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม มีค่าเฉลี่ย 3.06

9) งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำประจำมีค่าเฉลี่ย

3.41

10) การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 4.10

3. ประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ram มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็นอุปกรณ์ที่น่ารำคาญ มีค่าเฉลี่ย 3.19

รายละเอียดตามตาราง 5.12

ตารางที่ 5.12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	UBCHI/EMQ (n= 292)	Downtown 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
1. กฎหมายความปลอดภัยสามารถ สร้างความปลอดภัยได้	สำคัญมาก (3.97)	สำคัญมาก (3.98)	สำคัญปานกลาง (3.33)
2. มาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้ จะเพิ่มความปลอดภัยได้	สำคัญมาก (4.08)	สำคัญมาก (3.96)	สำคัญปานกลาง (3.33)
3. มาตรการความปลอดภัยโครงการมี ความน่าเชื่อถือระดับใด	สำคัญมาก (3.66)	สำคัญมาก (3.80)	สำคัญปานกลาง (3.29)
4. เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลด อุบัติเหตุได้	สำคัญมาก (3.88)	สำคัญมาก (3.90)	สำคัญมาก (3.67)
5. เครื่องมือป้องกันภัยไม่เป็นอุปกรณ์ ที่น่ารำคาญ	สำคัญปานกลาง (2.62)	สำคัญปานกลาง (2.76)	สำคัญปานกลาง (3.19)
6. การทำงานทุกวันจนชำนาญจะไม่ เกิดอุบัติเหตุ	สำคัญมาก (2.71)	สำคัญปานกลาง (3.10)	สำคัญปานกลาง (2.71)
7. ในการทำงานอุบัติเหตุไม่เป็นเรื่อง ปกติ	สำคัญปานกลาง (3.14)	สำคัญปานกลาง (3.39)	สำคัญปานกลาง (3.10)
8. อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้	สำคัญมาก (3.89)	สำคัญมาก (3.82)	สำคัญมาก (3.57)
9. การรักษาความสะอาดและเป็น ระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย	สำคัญปานกลาง (3.24)	สำคัญปานกลาง (3.39)	สำคัญปานกลาง (3.10)

ตารางที่ 5.12 (ต่อ)

ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย	UBCIII/EMQ (n= 292)	Downtown 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
10. เมื่อทำงานต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะ เสี่ยงอันตรายสักเพียงใด	สำคัญปานกลาง (2.64)	สำคัญปานกลาง (3.02)	สำคัญปานกลาง (2.86)
11. หากงานที่มีความเสี่ยงสูง สามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม	สำคัญน้อย (2.38)	สำคัญปานกลาง (3.06)	สำคัญปานกลาง (2.81)
12. งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมี ข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำ ประจำ	สำคัญปานกลาง (2.77)	สำคัญมาก (3.41)	สำคัญปานกลาง (3.10)
13. ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิด อุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตาม ข้อกำหนด	สำคัญมาก (3.78)	สำคัญมาก (3.53)	สำคัญปานกลาง (3.24)
14. การอบรมความปลอดภัยมี ประโยชน์	สำคัญมากที่สุด (4.39)	สำคัญมาก (4.08)	สำคัญมาก (3.52)
15. ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัย ช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัย ในทางที่ดีขึ้น	สำคัญมากที่สุด (4.29)	สำคัญมาก (3.90)	สำคัญปานกลาง (3.38)
16. การประชุมในเวลาเช้าช่วยลด อุบัติเหตุได้	สำคัญมาก (3.72)	สำคัญมาก (4.10)	สำคัญปานกลาง (3.00)
รวมค่าเฉลี่ย	สำคัญมาก (3.47)	สำคัญมาก (3.59)	สำคัญปานกลาง (3.20)

ผลการเปรียบเทียบพบว่าคนงานโครงการ Downtown 49 มีความคิดเห็นต่อความปลอดภัยในการทำงานสำคัญมากอยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.59 รองลงมาได้แก่โครงการ UBC III EMQ ระดับความสำคัญมากในระดับค่าเฉลี่ย 3.47 และคนงานโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ระดับความสำคัญมากในระดับค่าเฉลี่ย 3.20 โดยที่คนงานโครงการ UBC III EMQ ให้ความสำคัญต่อการอบรมความปลอดภัยมีประโยชน์ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.39 และคนงานโครงการ UBC III EMQ ให้ความสำคัญต่อการอบรมว่าประโยชน์จะช่วยให้ปลอดภัยได้ แต่คนงานในโครงการเดียวกันมีความเห็นว่างานที่มีความเสี่ยงสูงจะสามารถทำได้เมื่อเพิ่มค่าแรงระดับความสำคัญปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 2.38 แสดงถึงว่าคนงานที่โครงการดังกล่าวมีความคิดเห็นต่อ

ผลตอบแทนมากกว่าความปลอดภัยของตัวเอง ตามรายละเอียดจากตาราง 5.12

การเปรียบเทียบทางสถิติเพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วยสถิติ ANOVA F-Test โดยวิธีของ Turkey ในปัจจัยความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยของผลงานโครงการ UBCIII EMQ, Downtown 49 และ Perfect Metro Ram ได้ผลดังตารางที่ 5.13 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นด้านความปลอดภัย ระหว่างทั้ง 3 โครงการ

ตารางที่ 5.13 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ระหว่าง 3 โครงการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
โครงการ UBCIII EMQ	292	3.6280	0.39599
Perfect Metro Ram	21	3.1935	0.27522
Downtown 49	51	3.4730	0.35028
ภาพรวม	364	3.5812	0.39860

จากผลทางสถิติพบว่าค่านัยสำคัญ เท่ากับ 0.000 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย ของทั้ง 3 โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 ค่านัยสำคัญ ความแตกต่างความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัย

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.393	2	2.197	14.884	0.000**
ภายในกลุ่ม	53.280	361	0.148		
รวม	57.673	363			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากผลทางสถิติเมื่อทำการเปรียบเทียบทีละคู่โดยวิธีของ Tukey พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ Downtown 49 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.15 และ 5.16

ตารางที่ 5.15 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ		จำนวน	Subset for alpha = 0.05	
			1	2
Tukey	Perfect Metro Ram	21	3.1935	
HSD(a,b)	Downtown 49	51		3.4730
	UBCIII EMQ	292		3.6280
Sig.			1.000	0.152

ตารางที่ 5.16 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	โครงการ		
		โครงการ UBC III EMQ	Perfect Metro Ram	Downtown 49
UBCIII EMQ	3.6280	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
Perfect Metro Ram	3.1935	แตกต่าง*	-	แตกต่าง*
Downtown 49	3.4730	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	-

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยระหว่างทั้ง 3 โครงการพบว่ามีความแตกต่างระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ Downtown 49 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.16

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความแตกต่างของพฤติกรรมความปลอดภัยระหว่างคนงานทั้ง 3 โครงการจากการเปรียบเทียบคนงานก่อสร้างทั้ง 3 โครงการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ถูกต้องในด้านความปลอดภัย เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านพฤติกรรมความปลอดภัย ผู้วิจัยได้มีการเปรียบเทียบประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 3 โครงการทั้ง 20 ประเด็น แบ่งตามโครงการที่มีค่าพฤติกรรมถูกต้องสูงสุดได้ ดังนี้

1) ประเด็นพฤติกรรมความปลอดภัยที่โครงการ UBCIII EMQ มีพฤติกรรมถูกต้องสูงสุด

ก. การปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 97.59

ข. จะทำให้แน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ดังจมูกและความยาวขาแวนหรือสายรัด ร้อยละ 83.22

ค. หากพบเครื่องมือชำรุด จะมีการเปลี่ยนเครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ ร้อยละ 69.52

ง. เลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน ร้อยละ 95.21

จ. จะปรึกษาหัวหน้างานทุกครั้งก่อนใช้วิธีลัดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความปลอดภัย ร้อยละ 75.00

ฉ. จะขอลาเพื่อพักผ่อนเมื่อร่างกายอ่อนล้า ร้อยละ 74.66

ช. มีการเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน ร้อยละ 71.23

ซ. สนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย ร้อยละ 93.15

ฌ.ให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย ร้อยละ 95.89

ญ. อ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ ร้อยละ 93.15

ฎ. ต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 94.86

2) ประเด็นพฤติกรรมเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 มีพฤติกรรมถูกต้องสูงสุด

ไม่ปรากฏ

3) ประเด็นพฤติกรรมเรื่องความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro Ram มีพฤติกรรมถูกต้องสูงสุด

- ก. มีการแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัย
ร้อยละ 90.48
- ข. มีการศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้
เครื่องจักรใหม่ ร้อยละ 100
- ค. มีการศึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่
ร้อยละ 100
- ง. จะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน ร้อยละ
100
- จ. การเปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหักร้อยละ 100
- ฉ. ตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน ร้อยละ 100
- ช. การลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่ ร้อยละ 90.48
- ซ. เสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน ร้อยละ
85.71
- ฌ. ร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน ร้อยละ 90.48

รายละเอียดจากตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 ระดับพฤติกรรมที่ถูกต้องด้านความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

พฤติกรรมด้านความปลอดภัย	UBCIII EMQ	Downtown 49	Perfect Metro
	(n= 292)	(n=51)	(n=21)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. ท่านปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย ของโครงการ	97.59	90.20	95.24
2. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการ กำหนดมาตรการความปลอดภัย	58.90	74.51	90.48
3. ท่านจะศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อ ได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่	92.47	90.20	100.00
4. ท่านจะศึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้า งานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่	96.58	88.24	100.00

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

พฤติกรรมด้านความปลอดภัย	UBCIII EMQ (n= 292)	Downtown 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
5. ท่านจะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้ง ในการใส่ทำงาน	94.52	94.12	100.00
6. ท่านแน่ใจว่าแวนตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดี กับสายตา ดั้งจมูกและความยาวขาแวนหรือสาย รัด	83.22	74.51	80.95
7. เปลี่ยนแวนตานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหัก	91.44	86.27	100.00
8. ท่านตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน	93.15	82.35	100.00
9. หากท่านพบเครื่องมือชำรุด ท่านจะเปลี่ยน เครื่องมือใหม่ที่พร้อมใช้งานเพื่อทำงานต่อ	69.52	60.78	57.14
10. ท่านเลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและ กระชับพร้อมใช้งาน	95.21	78.43	90.48
11. ก่อนท่านจะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อ ความรวดเร็ว ท่านจะปรึกษาหัวหน้างานทุก ครั้ง	75.00	50.58	52.38
12. เมื่อท่านร่างกายอ่อนล้า ท่านจะขอลาเพื่อ พักผ่อน	74.66	56.86	47.62
13. เมื่อท่านไม่สบายท่านจะลางานเพื่อให้ร่างกาย พร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่	89.00	80.39	90.48
14. ท่านจะเก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน	71.23	60.78	57.14
15. ท่านสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย	93.15	86.27	85.71
16. ท่านให้ความสำคัญต่อการประชุมความ ปลอดภัยและมาตรการความปลอดภัย	95.89	78.43	85.71

ตารางที่ 5.17 (ต่อ)

พฤติกรรมด้านความปลอดภัย	UBCIII EMQ	Downtown 49	Perfect Metro
	(n= 292)	(n=51)	(n=21)
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
17. ท่านอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ	93.15	84.31	80.95
18. ท่านต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง	94.86	82.35	90.48
19. ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับหัวหน้างาน	59.25	74.51	85.71
20. ท่านเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการทำงาน	68.15	66.67	90.48

จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมของพนักงานทั้ง 3 โครงการพบว่า พนักงานที่ Perfect Metro Ramkamhang มีพฤติกรรมศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่ ปฏิบัติการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่ ปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน, เปลี่ยนแวนดานิรภัยทุกครั้งที่แวนชำรุด ร้าว แตกหัก และตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 100 เท่ากันทั้ง 5 หัวข้อ แสดงถึงในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang ได้มีการสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยได้เต็มที่ พนักงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ในหัวข้อการปฏิบัติงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่แสดงถึงความสัมพันธ์และการสื่อสารความปลอดภัยระหว่างหัวหน้างานกับพนักงานนั้นมีประสิทธิภาพ แสดงถึงเครือข่ายของพนักงานในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยได้ดี ในขณะที่พนักงานโครงการ Downtown 49 มีพฤติกรรมก่อนใช้วิธีลัดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความเร็ว จะปรึกษาหัวหน้างานทุกครั้ง ร้อยละ 50.58 แสดงถึงการที่พนักงานไม่มีความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยโดยการทำงานลัดขั้นตอน ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.17

การเปรียบเทียบทางสถิติเพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วยสถิติ ANOVA F-Test โดยวิธีของ Turkey ในปัจจัยพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานโครงการ UBC III EMQ, Downtown 49 และ Perfect Metro Ram ได้ผลดังตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยพฤติกรรมด้านความปลอดภัย

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
โครงการ UBCIII EMQ	292	0.7530	0.12001
Perfect Metro Ram	21	0.8333	0.14259
Downtown 49	51	0.7415	0.23579
ภาพรวม	364	0.7560	0.14390

จากผลทางสถิติพบว่าค่านี้สำคัญ (Sig.) เท่ากับ 0.035 น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมความปลอดภัย ของทั้ง 3 โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.19

ตารางที่ 5.19 ค่านี้สำคัญ ความแตกต่างพฤติกรรมด้านความปลอดภัย

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.139	2	0.069	3.398	0.035*
ภายในกลุ่ม	7.378	361	0.020		
รวม	7.516	363			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เมื่อทำการเปรียบเทียบทีละคู่โดยวิธีของ Tukey พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ Downtown 49 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.20 และ 5.21

ตารางที่ 5.20 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey ระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ		จำนวน	Subset for alpha = 0.05	
			1	2
Tukey	Downtown 49	51	0.7415	
HSD(a,b)	UBC III EMQ	292	0.7530	
	Perfect Metro Ram	21		0.8333
Sig.			0.927	1.000

ตารางที่ 5.21 สรุปผลค่าความแตกต่างของพฤติกรรมด้านความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	โครงการ		
		UBC III EMQ	Perfect Metro Ram	Downtown 49
UBC III EMQ	0.7530	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
Perfect Metro Ram	0.8333	แตกต่าง*	-	แตกต่าง*
Downtown 49	0.7415	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง*	-

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมด้านความปลอดภัยระหว่างทั้ง 3 โครงการพบว่ามีความแตกต่างระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่าง โครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ Downtown 49 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.21

1. การเปรียบเทียบการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

เพื่อทราบถึงความแตกต่างของการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างคนงานทั้ง 3 โครงการสอบถามการปฏิบัติตน ตอบคำถามให้น้ำหนักความถี่ ให้การปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบ่อย ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อยครั้ง และไม่ปฏิบัติเลย ผู้วิจัยได้มีการเปรียบเทียบประเด็นความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน 3 โครงการทั้ง 14 ประเด็น แบ่งตามโครงการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ดังนี้

1) ประเด็นการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยที่โครงการ UBC III EMQ มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด

- ก. การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 4.22
- ข. ด้านการศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 4.12
- ค. การเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกมีค่าเฉลี่ย 4.27
- ง. การตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวทุกวัน มีค่าเฉลี่ย 4.35
- จ. การเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 4.10
- ฉ. การคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย มี

ค่าเฉลี่ย 4.04

- ช. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย

4.45

2) ประเด็นการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยที่โครงการ Downtown 49 มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด

- ก. การใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ย 4.12
- ข. การแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย

3.53

- ค. มีการเสนอแนวทางข้อคิดเห็นในความปลอดภัยในการประชุม มี

ค่าเฉลี่ย 3.57

- ง. การทราบถึงวิธีการและช่องทางในการเสนอความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย

3.53

- จ. มีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 3.71

- ฉ. มีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้างานท่าน มีค่าเฉลี่ย 3.71

3) ประเด็นการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยที่โครงการ Perfect Metro
Ram มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความรู้สึกรับประกันเมื่อใส่อุปกรณ์นิรภัย มีค่าเฉลี่ย 3.33

ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 ระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง
3 โครงการ

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	UBCIII/EMQ (n=292)	Downtown 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
1. ท่านใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4.11)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4.12)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.67)
2. ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อใส่อุปกรณ์ นิรภัย	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (2.27)	ปฏิบัติบางครั้ง (2.61)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.33)
3. ท่านตรวจสอบเครื่องจักรก่อน การใช้งาน	ปฏิบัติเป็นประจำ (4.22)	ปฏิบัติทุกครั้ง (4.02)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.62)
4. ท่านศึกษามาตรการความ ปลอดภัยเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4.12)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.86)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.62)
5. ท่านเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ ทำงานทุกวัน	ปฏิบัติเป็นประจำ (4.27)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.98)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.57)
6. ท่านตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัย ประจำตัวท่านทุกวัน	ปฏิบัติเป็นประจำ (4.35)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.94)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.48)
7. ท่านเข้ารับการอบรมความ ปลอดภัยเป็นประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4.10)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.76)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.67)
8. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความเห็น เรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน	ปฏิบัติบางครั้ง (3.50)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.53)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.29)
9. เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความ ปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางใน การประชุม	ปฏิบัติบางครั้ง (2.90)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.57)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.29)
10. ท่านทราบถึงวิธีการและช่องทาง ในการเสนอความคิดเห็น	ปฏิบัติบางครั้ง (3.06)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.53)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.29)
11. ท่านคิดว่านายจ้างที่จะต้องจัดทำ พื้นที่การทำงานที่มีความ ปลอดภัย	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (4.04)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.67)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.24)

ตารางที่ 5.22 (ต่อ)

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย	UBCH/EMQ (n=292)	Downtown 49 (n=51)	Perfect Metro (n=21)
12. ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดทางความปลอดภัย	ปฏิบัติเป็นประจำ (4.45)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.90)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.57)
13. ท่านมีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับ เพื่อนร่วมงานบ่อยหรือไม่	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.60)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.71)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.38)
14. ท่านมีการปรึกษาการทำงานกับ หัวหน้างานท่านบ่อยหรือไม่	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.66)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.71)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.33)
รวมเฉลี่ย	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.76)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (3.70)	ปฏิบัติบางครั้ง (3.44)

ผลการเปรียบเทียบพบว่า ผลงานโครงการ UBC III EMQ มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยบ่อยครั้งมีค่าเฉลี่ย 3.76 โครงการ Downtown 49 มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานบ่อยครั้งมีค่าเฉลี่ย 3.70 และผลงานโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยบางครั้งเฉลี่ย 3.44 โดยผลงานโครงการ UBC III EMQ ให้ความเห็นว่าลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัยโดยปฏิบัติบ่อยครั้งเฉลี่ย 4.45 แสดงว่าผลงานโครงการ UBC III EMQ มีการปฏิบัติตนตามข้อกำหนดความปลอดภัยมากที่สุดแต่ในโครงการเดียวกัน เมื่อผลงานข้อคิดเห็นในความปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางในการประชุมบางครั้งมีการปฏิบัติบางครั้งที่ระดับ 2.90 แสดงถึงผลงานจะมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยน้อยกว่าโครงการอื่น เป็นเพราะโครงการมีขนาดใหญ่การสื่อสารเรื่องความปลอดภัยยังไม่มี ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.22

การเปรียบเทียบทางสถิติเพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้วยสถิติ ANOVA F-Test โดยวิธีของ Turkey ในปัจจัยการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยของผลงานโครงการ UBC III EMQ, Downtown 49 และ Perfect Metro Ram ได้ผลดังตารางที่ 5.23

ตารางที่ 5.23 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
โครงการ UBC III EMQ	292	3.8694	0.67115
Perfect Metro Ram	21	3.4048	0.41363
Downtown 49	51	3.7549	0.87146
ภาพรวม	364	3.8265	0.69830

จากผลทางสถิติพบว่าค่านี้สำคัญเท่ากับ 0.009 น้อยกว่า 0.01 แสดงว่า การปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ของทั้ง 3 โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.23

ตารางที่ 5.24 ค่านี้สำคัญ ความแตกต่างการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.533	2	2.267	4.744	0.009**
ภายในกลุ่ม	172.473	361	0.478		
รวม	177.006	363			

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

เมื่อทำการเปรียบเทียบทีละคู่โดยวิธีของ Tukey พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่าง Perfect Metro Ram กับ Downtown 49 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.25 และ 5.26

ตารางที่ 5.25 เปรียบเทียบรายคู่ของ F-Test ด้วยวิธีของ Turkey

	โครงการ	จำนวน	Subset for alpha = 0.05	
			1	2
Tukey	Perfect Metro Ram	51	3.4048	
HSD(a,b)	Downtown 49	292	3.7549	3.7549
	โครงการ UBC III EMQ	21		3.8694
	Sig.		0.052	0.720

ตารางที่ 5.26 สรุปผลค่าความแตกต่างของผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่าง 3 โครงการ

โครงการ	ค่าเฉลี่ย	โครงการ		
		UBCIII EMQ	Perfect Metro Ram	Downtown 49
โครงการ UBC III EMQ	3.8694	-	แตกต่าง*	ไม่แตกต่าง
Perfect Metro Ram	3.4048	แตกต่าง*	-	ไม่แตกต่าง
Downtown 49	3.7549	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	-

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัยระหว่างทั้ง 3 โครงการพบว่ามีความแตกต่างระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับ โครงการ UBC III EMQ และ คู่ระหว่างโครงการ Perfect Metro Ram กับโครงการ Downtown 49 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.019 ตามรายละเอียดจากตารางที่ 5.26

5.1.1.3 วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

จากการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการก่อสร้าง มี สภาพร่างกายของบุคคล ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือ และ หลักความปลอดภัยในการทำงานทั่วไปเป็นตัวแปรหลัก โดยมีความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย

และการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัยเป็นตัวอย่างตาม ของโครงการ UBC III EMQ โครงการ Downtown 49 และโครงการ Perfect Metro Ram ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ได้ดังนี้

1. โครงการ UBC III EMQ สภาพร่างกายของบุคคลมีสัมพันธ์ต่อความคิดเห็น ความปลอดภัย แต่ไม่มีสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ความเหมาะสมและความพร้อม ของเครื่องมือไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความ ปลอดภัย และหลักการความปลอดภัยในการทำงานทั่วไปมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อ ความปลอดภัยแต่ไม่มีสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ตามตารางที่ 5.27

ตารางที่ 5.27 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน โครงการ UBC III EMQ

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	
	ความคิดเห็นที่มีต่อความ ปลอดภัย	การปฏิบัติตนด้านความ ปลอดภัย
1. สภาพร่างกายของบุคคล	มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ความเหมาะสมและความ พร้อมของเครื่องมือ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
3. หลักความปลอดภัยในการ ทำงานโดยทั่วไป	มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานในโครงการ Downtown 49 สามารถสรุปได้ว่าที่โครงการ Downtown 49 สภาพร่างกายของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ความเหมาะสมและความพร้อม ของเครื่องมือไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความ ปลอดภัย และหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นที่มีความ ปลอดภัยแต่ไม่มีสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ตามตารางที่ 5.28

ตารางที่ 5.28 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน
โครงการ Downtown 49

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	
	ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย	การปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย
1. สภาพร่างกายของบุคคล	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
3. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงานในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang สามารถสรุปได้ว่าโครงการ Perfect Metro Ramkamhang ปัจจัยสภาพร่างกายของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย และหลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อความปลอดภัยหรือการปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย ตามรายละเอียดตารางที่ 5.29

ตารางที่ 5.29 สรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้แรงงาน
โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	
	ความคิดเห็นที่มีต่อความปลอดภัย	การปฏิบัติตนด้านความปลอดภัย
1. สภาพร่างกายของบุคคล	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ความเหมาะสมและความพร้อมของเครื่องมือ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
3. หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์

5.1.1.4 วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อสังเคราะห์และกำหนดแนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้ง 3 โครงการ ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบวัฒนธรรมความปลอดภัยได้แก่ บุคลากรในโครงการที่จะให้ความสำคัญต่อความปลอดภัย นโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจน การบริหารจัดการภายในโครงการ และการสื่อสารภายในโครงการ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มบุคลากรในโครงการ

บุคลากรในโครงการที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัย เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในความปลอดภัย เพราะอุบัติเหตุมากถึงร้อยละ 88 จะเกิดจากตัวผู้ปฏิบัติงานเองหากคนงานหรือผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัย พฤติกรรม และความถี่ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้มาก จากผลการวิจัยคนงานในทุกโครงการจะให้ความสนใจในเรื่องที่ใกล้ตัวคือความเข้าใจพื้นฐานของความปลอดภัยมากกว่าการให้ความสำคัญเรื่องกฎหมายหรือมาตรฐานความปลอดภัย ที่ผู้บริหารโครงการและคนงานคิดว่าเป็นเรื่องที่ห่างไกลการทำงานและเข้าใจรายละเอียดได้ยาก คนงานมีความมุ่งมั่นว่าการที่เข้ามาทำงานเป็นคนงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างก็เพื่อที่จะหาเงินไปใช้จ่ายต่าง ๆ ส่งให้ลูกพ่อแม่ที่อยู่บ้านเกิด บางคนก็ทำงานเก็บเงินเพื่อจะแต่งงานหรือไปประกอบวิชาชีพในอนาคต หรือบางคนเก็บเงินเพื่อที่จะเดินทางไปทำงานต่อต่างประเทศ ซึ่งความมุ่งมั่นในการเก็บเงินมากจนใน

คนงานบางกลุ่มยอมที่จะทำงานเสี่ยงมากขึ้นหากจะได้เงินค่าตอบแทนมากขึ้น

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำโครงการเป็นส่วนสำคัญในความปลอดภัย เพราะตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะต้องเป็นผู้ที่ทำรายงาน ทำการอบรมคนงาน ตรวจสอบการทำงานที่อาจจะเกิดความไม่ปลอดภัยในโครงการ ถึงแม้ว่าในโครงการ Downtown 49 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะมีหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานด้วย แต่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีความพร้อมและการเข้าใจในหน้าที่เรื่องความปลอดภัยปฏิบัติหน้าที่ความปลอดภัยเป็นหลักก็จะช่วยในการสร้างความปลอดภัยในโครงการได้อย่างดี เช่นที่โครงการ UBC III EMQ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยจะต้องทำงานแข่งกับเวลาในการที่จะทำการอบรมความปลอดภัยที่ต้องทำ เพราะโครงการที่มีความเร่งรัดในการทำงาน การที่จะเอาคนงานไปอบรมเรื่องความปลอดภัยจะทำให้ผู้รับเหมาค่าแรงไม่พอใจที่จะต้องเสียค่าแรงไปเปล่าประโยชน์ เพราะไม่ได้รายได้จากการอบรมนั้น ๆ แต่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโครงการดังกล่าว ก็ประสานงานขอความร่วมมือในการจัดการอบรมได้ตามกำหนดทุกครั้ง

กลุ่มสุดท้ายที่มีความสำคัญคือ กลุ่มผู้บริหารโครงการ และกลุ่มเจ้าของโครงการ เพราะกลุ่มบุคลากรเหล่านี้จะเป็นกลุ่มคนที่กำหนดทิศทางและมาตรฐานทางความปลอดภัยในแต่ละโครงการ ในโครงการที่มีชื่อเสียงนั้นไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ใด ๆ ในโครงการของตนเอง เพราะทำให้เสียชื่อเสียงและทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการก่อสร้างโครงการ และมีความรู้สึกว่าการก่อสร้างจะไม่ประสบความสำเร็จ เจ้าของโครงการ UBC III EMQ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยจะเห็นได้จากการ เดินตรวจโครงการเพื่อดูเรื่องคุณภาพงานและความปลอดภัยในโครงการทุกสัปดาห์ก็เป็นการกระตุ้นให้ผู้รับเหมา ผู้บริหารโครงการไม่ละเลยต่อความปลอดภัย เพราะผู้รับเหมาและผู้บริหารโครงการต้องรายงานความคืบหน้าเรื่องการแก้ไขความปลอดภัยที่เจ้าของโครงการได้ไปถ่ายรูปมาแสดงในที่ประชุม สอดคล้องกับ ผู้จัดการโครงการของผู้รับเหมาโครงการ UBC III EMQ มีแนวคิดความปลอดภัยของโครงการจะต้องมาเป็นอันดับหนึ่งเพราะหากเกิดอุบัติเหตุแล้วทำให้เกิดการล่าช้าในการก่อสร้าง และเกิดอาการไม่สบายใจของคนงานในพื้นที่เกิดเหตุ แม้ว่าในโครงการดังกล่าวจะมีปัญหาเรื่องบุคลากรของผู้ควบคุมงานจะไม่เพียงพอปริมาณการก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่ แต่การที่เจ้าของโครงการมาตรวจสอบทุกสัปดาห์ก็ช่วยลดข้อบกพร่องดังกล่าวลงได้ เช่นเดียวกับเจ้าของบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่โครงการ Downtown 49 ลงมาดูแลงานด้วยตนเองเพราะให้ความสำคัญต่อความปลอดภัย ไม่อยากต้องเป็นคดีความกับเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ที่โครงการ Perfect Metro Ramkhamhang นั้นผู้บริหารได้เลือกใช้คนงานที่มีประวัติการทำงาน มีประสบการณ์ในการบริหารงานก่อสร้างเป็นผู้บริหารโครงการ เลือกว่าจ้างคนงานที่เป็นลูกจ้างของบริษัทโดยตรงไม่ได้ว่าจ้างผู้รับเหมาค่าแรงย่อย หรือใช้แรงงานต่างชาติ แม้ว่าค่าแรงของคนงาน

ก่อสร้างคนไทยจะสูงกว่าค่าแรงของคนงานต่างชาติ แต่จะมีประโยชน์ในการสื่อสาร ความเข้าใจในความปลอดภัยและการสั่งการได้ง่ายกว่าคนงานต่างชาติ

2. นโยบายความปลอดภัย

นโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจนเป็นเครื่องมือที่ใช้บังคับคนงานให้อยู่ในขอบเขตและทิศทางเรื่องความปลอดภัย ข้อกำหนดและกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ตลอดจน บทลงโทษที่รุนแรง มีผลต่อพฤติกรรมของคนงาน ความปลอดภัยในการทำงานจากผลการวิจัย พบว่า โครงการขนาดใหญ่ มีมาตรการด้านความปลอดภัยข้อกำหนด กฎเกณฑ์ข้อบังคับและบทลงโทษ ที่ค่อนข้างรัดกุม และชัดเจนกว่าโครงการขนาดเล็ก เพราะ โครงการใหญ่มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุในการทำงานก็ยังมีมากกว่านั้น เพราะโครงการมีขนาดใหญ่ มีความซับซ้อนทั้งเรื่อง โครงสร้างอาคาร ขนาดความสูง เครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจน ความหลากหลายของคนทำงานทั้งระดับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการและคนงานที่มีจำนวนมาก แม้ว่าผู้บริหารโครงการ จะต้องสูญเสีย สิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อ งานด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นจำนวนมาก เพราะความปลอดภัยในการทำงานส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการก่อสร้าง จากผลการวิจัยพบว่า โครงการก่อสร้าง UBC III EMQ ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่พิเศษนั้นกลุ่มบุคลากรงานออกแบบสถาปัตยกรรม อาคาร, ออกแบบวิศวกรรมโครงสร้าง, ออกแบบวิศวกรรมประกอบอาคาร, ควบคุมงานก่อสร้าง, ติดตั้งงานระบบประกอบอาคาร, ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสถาปัตยกรรมและโครงการ, งานรับเหมา ก่อสร้าง, งานรับเหมาติดตั้งระบบประกอบอาคาร จึงจำเป็นต้องใช้คนงานจำนวนมาก หากไม่มี มาตรการความปลอดภัยที่รัดกุม เข้มงวด จะส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุและส่งผลให้คนงานได้รับ บาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang เป็นโครงการที่ใช้คนงานน้อยที่สุด แต่มีข้อบังคับกฎเกณฑ์ในเรื่องความปลอดภัยเข้มงวด เพราะว่าเป็นผู้รับเหมาที่มีชื่อเสียง และที่สำคัญคือการใช้เครื่องมือเครื่องจักร รถยกที่มีขนาดใหญ่และอาจจะเกิดอันตรายได้ง่ายหากใช้งาน ที่ไม่ถูกวิธี ข้อกำหนดในการทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับรถยก ข้อบังคับการใช้งาน การบำรุงรักษา การ ตรวจสอบเป็นประจำ จึงมีข้อบังคับในการทำงานมากกว่าโครงการ Downtown 49 ที่ให้ความสำคัญ เรื่องการใช้เครื่องมือความปลอดภัยพื้นฐานของคนงานเท่านั้น และอุปกรณ์ความปลอดภัยพื้นฐานที่ ทั้ง 3 โครงการจัดให้มีคือ คนงานทุกคนจะต้องสวมหมวกนิรภัย และใส่รองเท้าหุ้มส้นตลอดเวลาที่ อยู่ในพื้นที่ก่อสร้าง และบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับความปลอดภัย โครงการ Downtown 49 นั้น ไม่มีบทลงโทษที่ชัดเจนเหมือนโครงการ UBC III EMQ หรือ โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

3. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการภายในโครงการ เป็นปัจจัยที่สำคัญในความปลอดภัย เพราะ การบริหารความปลอดภัยนั้นประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุมการ

ปฏิบัติงาน การประสานงาน การตรวจสอบและประเมินผล และการจูงใจ จากการวิจัยพบว่า โครงการขนาดใหญ่พิเศษ อย่างโครงการ UBC III EMQ มีการบริหารการจัดการความปลอดภัยอย่างชัดเจน มีการทำแผนความปลอดภัย มีคณะกรรมการความปลอดภัยและชีวอนามัย (คปอ.) มีการอบรมความปลอดภัยให้กับคนงานใหม่ อบรมให้แก่คนงานเดิมตามที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้ มีการอบรมให้กับคนงานเมื่อมีกิจกรรมการทำงานใหม่เกิดขึ้น มีการกำหนดเป้าหมายความปลอดภัยอย่างชัดเจนจากป้ายประกาศหน้าโครงการ และมีการให้รางวัลแก่คนงานเมื่อถึงเป้าหมายทางความปลอดภัยเช่นระบบสวัสดิการต่าง ๆ แต่ในโครงการที่มีผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดเล็ก หรือโครงการก่อสร้างขนาดเล็กอย่างโครงการ DOWNTOWN 49 นั้นไม่มีการบริหารการจัดการความปลอดภัยอย่างชัดเจน ไม่มีแผนความปลอดภัย ไม่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด จะมีเพียงการอบรมคนงานให้รู้ถึงความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่เท่านั้น ส่วนในโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang มีการจัดการแบ่งพื้นที่ความปลอดภัยอย่างชัดเจน มีพื้นที่การทำงานกว้างเนื่องจากอยู่นอกเมืองทำให้สามารถมีการจัดแบ่งพื้นที่การทำงาน พื้นที่พักผ่อน พื้นที่สำนักงาน พื้นที่กองวัสดุและพื้นที่อบรมคนงานได้อย่างเป็นสัดส่วน ลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดอุบัติเหตุจากความคับแคบของพื้นที่ที่มีโอกาสน้อยกว่าโครงการอื่น ๆ และบริษัทรับเหมาจัดให้มีสวัสดิการรับส่งคนงานจากสถานที่ก่อสร้างไปกลับกับที่พักคนงานของบริษัท เป็นการลดความเสี่ยงที่คนงานอาจจะถูกเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินคดีได้

4. การสื่อสารข้อมูลข่าวสาร

การสื่อสารการภายในโครงการ คือปัจจัยที่มีความสำคัญมากเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยเฉพาะโครงการ UBC III EMQ และโครงการ DOWNTOWN 49 ที่ใช้แรงงานก่อสร้างต่างชาติ จำนวนมาก ดังนั้นการสื่อสารให้เข้าใจถึงความปลอดภัย การอบรมช่วงเช้า การอบรมเรื่องต่างๆ จะต้องใช้คนงานที่สามารถพูดได้ 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาเขมรมาเป็นล่ามในการแปลสำหรับการอบรมความปลอดภัยทุกครั้ง เรื่องป้ายประกาศต่าง ๆ ที่เป็นการสื่อสารความปลอดภัยในโครงการที่มีคนงานเขมร ผู้วิจัยไม่พบป้ายประกาศที่เป็นภาษาเขมรในโครงการ ไม่ว่าจะป้ายทางหนีไฟ ป้ายประกาศเรื่องสุขอนามัย จะส่งผลถึงการพัฒนาการเรื่องความปลอดภัยที่ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ได้ผลเท่าโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ที่ใช้คนงานทั้งหมดเป็นคนไทย คนงานเป็นญาติพี่น้อง หรือเพื่อนกัน สามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ง่าย การสื่อสารในรูปแบบการสอนงานกันหรือการสอนของผู้ที่มีประสบการณ์ในการก่อสร้างก็เป็นวิถีทางที่มีการปฏิบัติกันเอง ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าคนงานคุยกับคนงานในกลุ่มย่อย หรือการที่คนงานแลกเปลี่ยนความเห็นกันระหว่างการเดินทางกลับที่พัก จากการวิจัยพบว่าการสื่อสารของคนงานในโครงการก่อสร้าง มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ความปลอดภัยระหว่างเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยกับคนงานค่อนข้างน้อย เห็นได้จากการประชุมความปลอดภัยจะเป็นในลักษณะให้นโยบายและคำสั่งไปปฏิบัติเท่านั้นเป็นลักษณะเดียวกันทุกโครงการ ที่คนงานไม่ค่อยมีการเสนอความคิดเห็นสำหรับการบริหารความปลอดภัย แต่คนงานโครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยเพราะหัวหน้าคนงานทำงานกับบริษัทเป็นเวลานาน มีญาติพี่น้องที่เป็นคนไทยทำงานด้วยกันทั้งหมด จึงเกิดเครือข่ายความปลอดภัยของคนงานทำให้การสื่อสารความปลอดภัยมีความชัดเจน เข้าใจและเคารพผู้มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า สอดคล้องกับที่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang ใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ในการก่อสร้าง การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยหลักเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ จึงถือได้ว่าการสื่อสาร และการมีส่วนร่วมก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อความปลอดภัยของการก่อสร้าง

จากผลการศึกษาการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างทั้ง 3 โครงการ มี จุดแข็งและจุดด้อยแตกต่างกัน เพราะแต่ละโครงการให้ความสำคัญในเรื่องพื้นฐานความรู้ความปลอดภัย การสื่อสาร แตกต่างกัน ซึ่งสามารถวิเคราะห์แนวทางและมาตรการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยแต่ละโครงการ ได้ดังนี้

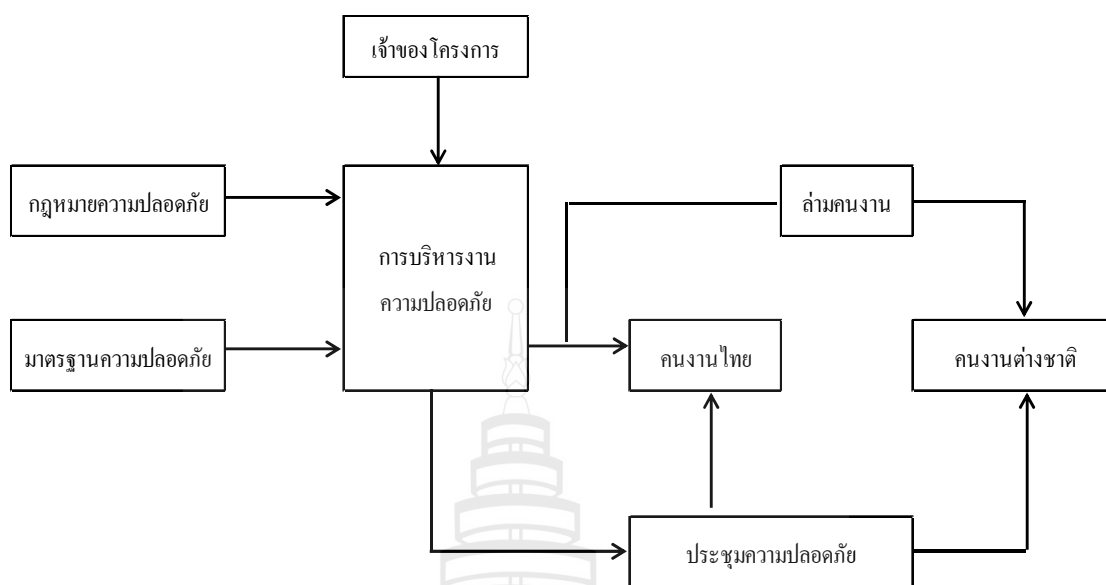
1. โครงการที่ 1 โครงการ UBC III EMQ

ความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ มีการเริ่มต้นจากการนำกฎหมายความปลอดภัยและมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อกำหนดและสร้างแผนการบริหารความปลอดภัย เพื่อออกข้อบังคับและข้อกำหนดไปยังคนงาน รวมถึงการสั่งการเรื่องความปลอดภัยผ่านการประชุมความปลอดภัยไปยังหัวหน้าคนงานเพื่อกำกับลงไปที่คนงานอีกครั้ง

จุดเด่น โครงการนี้จะมีเจ้าของโครงการให้ความสนใจในความปลอดภัยด้วยการเดินพื้นที่โครงการเป็นประจำทุกสัปดาห์ แสดงถึงการที่ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย

จุดด้อย เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่มีคนงานเข้าออกตลอดเวลา ทำให้ประสบการณ์ในการทำงานอย่างปลอดภัยยังมีอยู่น้อย คนงานเล็งเห็นเรื่องค่าตอบแทนมากกว่าความปลอดภัย

การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ สามารถเขียนแผนภูมิได้ตามภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 การบริหารความปลอดภัยโครงการ UBC III EMQ

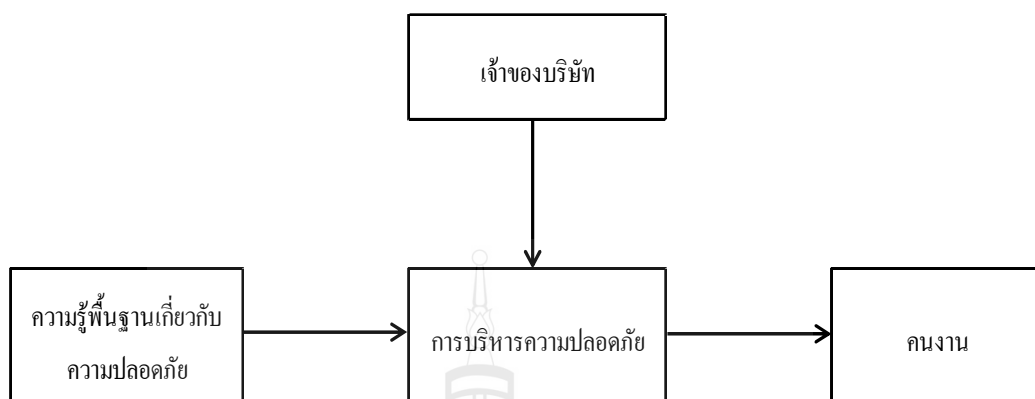
2. โครงการที่ 2 โครงการ Downtown 49

โครงการ Downtown 49 มีการบริหารความปลอดภัย เริ่มจากการนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้จัดการโครงการมาเป็นตัวกำหนดการทำงาน ได้แก่ การมีหมวกนิรภัย การใส่รองเท้าหุ้มส้นในการทำงาน การมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย การแจ้งว่ามีแผนความปลอดภัย ถึงแม้ว่าจะไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย มากำหนดเป็นแผนงานการบริหารความปลอดภัยของโครงการ มีการอบรมความปลอดภัยคนงานในเวลาเช้า มีเจ้าของบริษัทผู้รับเหมาเป็นผู้ควบคุมดูแลก่อสร้างด้วยตัวเอง

จุดเด่น เจ้าของบริษัทผู้รับเหมามาดูแลเรื่องการบริหารงานเอง ทำให้เข้มงวดมากขึ้นเพราะเกรงปัญหาที่ตามมาจากอุบัติเหตุ หรือเสียค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จุดด้อย เนื่องจากคนงานทั้งหมดเป็นคนงานต่างชาติ จึงไม่มีการศึกษากฎหมาย มาตรฐานความปลอดภัย การบริหารความปลอดภัยไม่รัดกุมและไม่เข้มงวด มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุสูง คนงานอยู่ด้วยการดูแลตัวเอง เพื่อให้ตัวเองรอดพ้นอันตรายจะได้ส่งเงินค่าแรงกลับบ้าน

การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ Downtown 49 สามารถเขียนแผนภูมิได้ตามภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 การบริหารความปลอดภัยในโครงการ Downtown 49

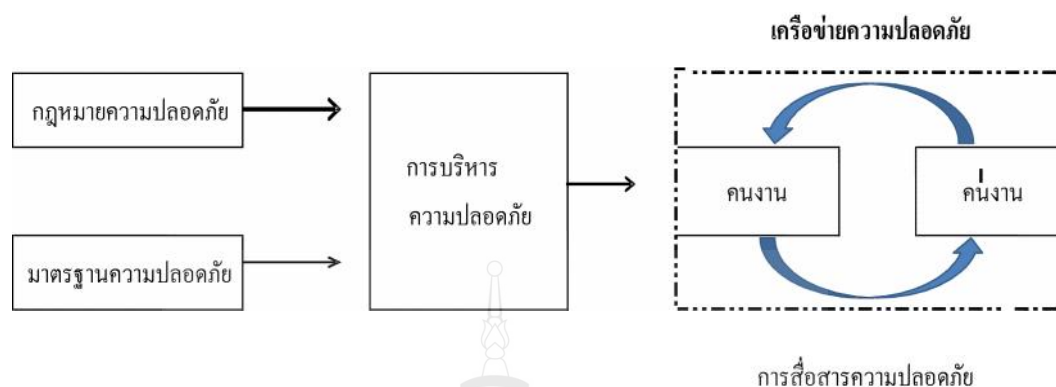
3. โครงการที่ 3 โครงการ Perfect Metro Ramkamhang

การบริหารวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkamhang เริ่มจากการที่ผู้รับเหมาคือ อิตาเลียนไทย นำเอากฎหมายความปลอดภัยและมาตรฐานความปลอดภัยมาตั้งเป็นการบริหารความปลอดภัยเพื่อออกกฎข้อบังคับ และการปฏิบัติผ่านไปยังคนงานของโครงการ และภายในกลุ่มคนงานที่มีความสัมพันธ์ในเชิงสังคมก็มีกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยผ่านเครือข่ายของคนงานเองและมีการเลือกตัวแทนคนงานเพื่อนำแนวทาง ข้อเสนอแนะจากเครือข่ายความปลอดภัยของคนงาน ไปเพื่อปรับพัฒนาการบริหารความปลอดภัย ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานความปลอดภัยของคนงานด้วย

จุดเด่น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยผ่านเครือข่ายของคนงานที่ทำงานกันมานาน

จุดด้อย วัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการนี้เป็นกระบวนการขับเคลื่อนหลักมาจากเครือข่ายคนงานเอง ไม่ได้มีส่วนร่วมจากเจ้าของโครงการหรือผู้บริหารระดับสูงแต่อย่างใด จึงขาดการมีส่วนร่วมทั้งองค์กร

การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkamhang สามารถเขียนแผนภูมิได้ตามภาพที่ 5.3

ภาพที่ 5.3 การบริหารความปลอดภัยโครงการเพอร์เฟค เมโทร รามคำแหง

จากกฎหมายความปลอดภัยที่ถูกบังคับใช้ในการก่อสร้าง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยและการประสานการทำงานของคนงาน ในแต่ละโครงการก็มีวิธีการในการบริหารงานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ โครงการ UBC III EMQ จะมีคู่มือการบริหารความปลอดภัย โครงการ การร่วมตรวจสอบจากเจ้าของโครงการ มีป้ายประกาศความปลอดภัย มีคู่มือการบริหารความปลอดภัย มีมาตรการกำหนดเป้าหมายความปลอดภัยอย่างถูกต้อง ในโครงการ Downtown 49 ไม่มีการตรวจจากเจ้าของโครงการ ไม่มีการประกาศความปลอดภัย ไม่มีการประชุมความปลอดภัยอย่างมีรูปแบบชัดเจน ไม่มีการบริหารความปลอดภัยตามหลักมาตรฐานใด ๆ มีเพียงความรู้พื้นฐานและการตรวจสอบด้วยตนเองของผู้รับเหมาที่กลัวจะมีปัญหาตามมาเมื่อเกิดเหตุ ส่วนโครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีการบริหารความปลอดภัยตามข้อกำหนดที่ประกาศของบริษัท ผู้รับเหมากำหนดขึ้นมา (ภาคผนวก ข) แรงงานก็มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายแรงงาน ที่มีกลุ่มคนงานที่เป็นญาติพี่น้อง เพื่อน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน ประสิทธิภาพความปลอดภัยผ่านเครือข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่คนงานโครงการนี้เป็นคนไทยทั้งหมดไม่ได้มีแรงงานต่างชาติ การบริหารการจัดการความปลอดภัยแต่ละโครงการได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด ข้อบังคับตามแผนที่ถูกกำหนดมาจากการบริหารของโครงการ เพื่อที่จะให้คนงานในโครงการเป็นผู้ปฏิบัติตามที่ถูกบังคับไว้ หากใครไม่ได้ปฏิบัติตามก็จะถูกลงโทษ ไม่ว่าจะเป็นการตักเตือน การตัดค่าจ้าง การพักงาน และการไล่ออกจากงาน คนงานจึงต้องมีการปฏิบัติเพื่อจะได้ไม่มีปัญหากับบริษัท กล่าวจะไม่รับค่าจ้าง เพราะการทำงานเพื่อที่จะหวังค่าจ้างสำหรับอนาคตตนเอง การปฏิบัติตัวตามข้อกำหนดความปลอดภัยจึงเป็นการจำยอมที่จะปฏิบัติตาม โดยมีคนงานบางส่วนไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยจึงสรุปได้ว่าในโครงการก่อสร้างทั้ง 3 แห่ง คือ โครงการ UBC III EMQ โครงการ Downtown 49 และโครงการ Perfect Metro Ramkamhang มีวัฒนธรรมความ

ปลอดภัยอยู่ในระยะเริ่มต้นของวัฒนธรรมความปลอดภัยในการก่อสร้างมีการเกิดมาจากปัจจัยที่แตกต่างกัน ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ การทำงานของการบริหารงาน และความตระหนักในการต้องป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุเพื่อให้ได้รับค่าแรงมากที่สุดเป็นกลไกในการพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัย ดังเช่นกฎหมายบังคับการสวมใส่หมวกนิรภัยและกฎหมายบังคับการคาดเข็มขัดนิรภัยสำหรับผู้ขับขี่จักรยานยนต์และขับรถ จากแต่เดิมที่คนไทยไม่นิยมสวมใส่เพื่อความปลอดภัย แต่เมื่อมีกฎหมายบังคับก็จะเริ่มมีการสวมใส่และคาดเข็มขัดนิรภัยมากขึ้น แต่เพื่อหลีกเลี่ยงการโดนตำรวจจับมากกว่าการเห็นเรื่องความปลอดภัย เมื่อมีการบังคับใช้ไปได้สักระยะ ผู้ขับขี่ก็จะนิยมสวมใส่หมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัยมากขึ้นจนติดเป็นนิสัยความปลอดภัย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมความปลอดภัยการขับขึ้นท้องถนน

5.2 อภิปรายผลของการศึกษา

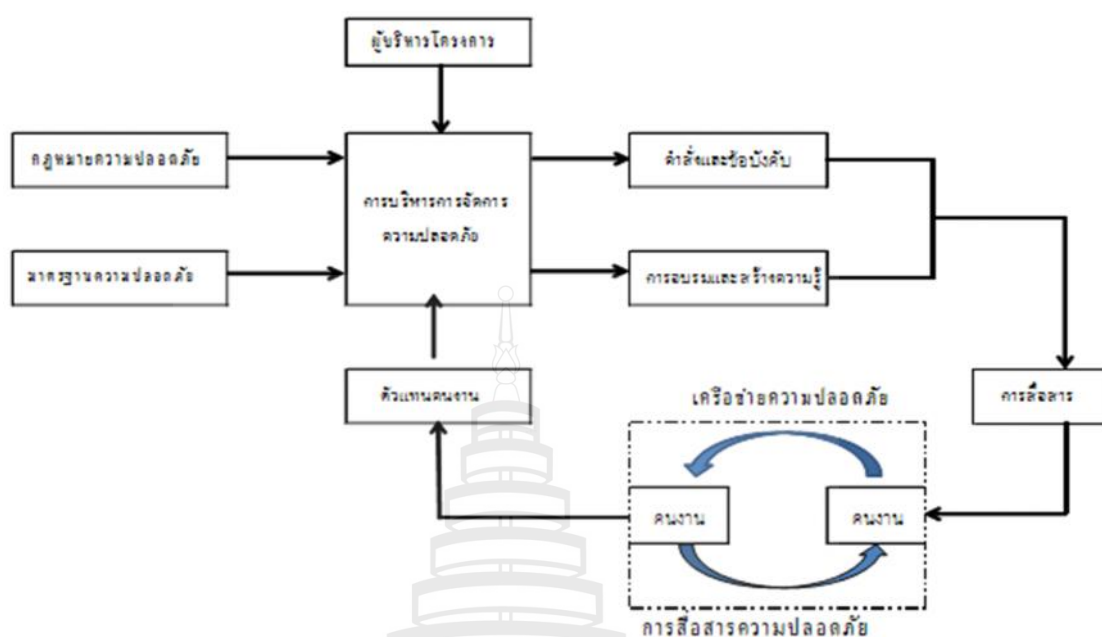
จากการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยครั้งนี้ ได้เห็นถึงการบริหารงานโครงการก่อสร้างตามหลักของการบริหารงานก่อสร้างที่จะต้องมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ มีทั้งกลุ่มเจ้าของโครงการ, กลุ่มที่ปรึกษา, กลุ่มผู้ออกแบบ, กลุ่มผู้ก่อสร้าง (ประสงค์ ธาราไชย, 2552) ซึ่งแล้วแต่ขนาดและความยากง่ายของโครงการว่าจะต้องมีกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง และในกลุ่มผู้รับเหมาก่อสร้างก็จะแบ่งหน้าที่บุคลากรในการทำงานที่มีลักษณะการบริหารงานที่เป็นโครงสร้าง แบ่งหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับอย่างชัดเจนอย่างเป็นระบบ มีข้อกำหนดบังคับ ข้อระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ อย่างมีการแบ่งตำแหน่งต่าง ๆ กัน ได้แก่ ผู้จัดการโครงการ วิศวกรโครงการ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ผู้ควบคุมงาน (กวี หวังนิเวศน์กุล, 2547) แต่ละตำแหน่งหน้าที่มีการยึดโยงกันด้วยคำสั่ง การบังคับบัญชา และมีการควบคุมการทำงานตามกฎหมายข้อบังคับที่สร้างขึ้นมาให้ผู้จัดการโครงการมีอำนาจในการบริหารงานเต็มที่ เพื่อที่จะให้ได้ผลผลิต ประสิทธิภาพของการทำงานไม่ว่าจะเป็นคุณภาพ เวลา และลดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เพื่อผลประโยชน์ของผู้รับเหมาได้ประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Peck, 1996) ว่าการบริหารงานในยุคสมัยใหม่เป็นการบริหารงานแบบองค์การย้ายอำนาจจากบุคคลมาเป็นอำนาจในหน้าที่ มีความสัมพันธ์กันตามสายบังคับบัญชา ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ชำนาญการที่ถูกคัดเลือกมาจากคุณสมบัติทางวิชาชีพ ทุกคนจะต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างรัดกุม กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาบังคับและควบคุม ตรวจสอบการทำงานในแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการ รวมถึงกำหนดการลงโทษ การตอบแทนจากผลที่ได้จากกิจกรรมนั้น (Richard, 2003)

เมื่อศึกษาของการเกิดวัฒนธรรมของแต่ละโครงการก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น โครงการ UBC III EMQ ที่มีวัฒนธรรมเป็นในรูปแบบโครงสร้างหลักให้ความสำคัญคนในฐานะผู้ปฏิบัติตามโครงสร้าง มีข้อกำหนดการเป็นอยู่อย่างชัดเจน โครงการ Downtown 49 มีลักษณะโครงสร้างในการสั่งการจากเจ้าของบริษัทไปยังผู้ปฏิบัติงาน ความเป็นเจ้าของสั่งการได้ทุกอย่าง มีลักษณะเป็นกลุ่มวัฒนธรรมพื้นฐานดั้งเดิมที่ให้ความสำคัญต่อโครงสร้างความคิด มีรูปแบบและแผนอย่างชัดเจน มีความคิดแบบรวบยอด ความเป็นเอกสิทธิสูง มองว่าวัฒนธรรมเป็นตัวกำกับคนในสังคม มองวัฒนธรรมเป็นโครงสร้างหลักแต่ในขณะที่วัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ Perfect Metro Ramkhamhang ที่มีการรวมกลุ่มของพนักงานในการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างพนักงาน ได้มุมมองของผู้ปฏิบัติแล้วปรับการทำงานของตนเองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความปลอดภัยของงาน สอดคล้องกับแนวคิดวัฒนธรรมเชิงปฏิบัติการของอานันท์ กาญจนพันธุ์ (2549) ที่เป็นวัฒนธรรมเกิดจากการต่อรองทางอำนาจและพื้นที่ที่สังคมเกิดความรู้ใหม่ สร้างความหมายเชิงปฏิบัติการขึ้นมา ไม่ยอมรับแนวทางที่ถูกกำหนดเพียงอย่างเดียว

วัฒนธรรมความปลอดภัยในแต่ละโครงการก็จะถูกสร้างมาจากกฎหมายความปลอดภัย พระราชบัญญัติความปลอดภัยและชีวอนามัย พ.ศ. 2554 และในบางบริษัทที่มีข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย ISO 18001 หรือ มอก.18001 ที่เป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยเรื่องความปลอดภัยและชีวอนามัยของบุคลากรในองค์กรทุกระดับ ซึ่งมีเป้าหมายในการลดความเสี่ยง และยังเป็นการสร้างการบริหารงานเพื่อสร้างภาพพจน์เรื่องความปลอดภัย โดยการออกเป็นคู่มือการบริหารความปลอดภัย ที่ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม การประสานงาน การประเมินผล การจูงใจ ตามแนวทางของการบริหารงานความปลอดภัยของพิพัฒน์ นพทิพย์ (2555) ซึ่งแผนงานต่าง ๆ นั้น เป็นตัวกำหนดวิธีการทำงาน การอบรมความปลอดภัย การสร้างองค์ความรู้ความปลอดภัย ซึ่งจะเห็นว่าวัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นวัฒนธรรมที่ถูกสร้างขึ้น มา หลังจากมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับเป็นทิศทางโครงสร้างหน้าที่ (สุพจน์ เคนดวง, 2541) เป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ในสังคม จะเห็นได้จากการการปกครองในงานก่อสร้างที่จะต้องสร้างรูปแบบการบริหารงาน และข้อกำหนดในการปกครองคนงาน หากใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ โดยมีความสัมพันธ์แบบลำดับขั้น เป็นความสัมพันธ์ที่มีการควบคุมสูง แต่ละตำแหน่งจะมีหน้าที่แตกต่างกันไป ในเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยสังคมรูปแบบนี้จะสร้างความปลอดภัยจากผู้มีอำนาจ แม้ว่าจะได้รับการเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม ผู้มีอำนาจเป็นผู้นิยามความถูกต้องเองซึ่งตรงกับวัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการ UBC III EMQ และโครงการ Downtown 49 ที่มีรูปแบบออกคำสั่งจากผู้บริหารโครงการเพียงอย่างเดียว ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารเป็นผู้ออกข้อกำหนด บังคับ และขอบทลงโทษ การจัดองค์กรแบ่งกรอบของ

งานมีคำสั่งที่ชัดเจน เพื่อให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดว่าเป็นการลดความเป็นมนุษย์ เพราะการบริหารงานองค์กรลดความรู้สึก แต่กลับเอาตัวเลขดัชนีต่าง ๆ มาวัดความสำเร็จของคนหรือการให้น้ำหนักที่ปัจจัยความสำเร็จมากกว่าการให้น้ำหนักกับความรู้สึกคน แต่ในโครงการ Perfect Metro Ramkamhang รูปแบบวัฒนธรรมความปลอดภัยจะเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเครื่องมือในการปรับตัวต่อรองรับการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้มีประสบการณ์มากกว่าไปยังผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า มีการสร้างเครือข่ายความปลอดภัยของคนงาน มีการยอมรับการกระทำร่วมกับมีการขัดเกลา และพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เหมาะสมกับงานที่ทำด้วยการเสนอแนวคิดต่อผู้บริหารโครงการผ่านการประชุมความปลอดภัยประจำเดือน ซึ่งวัฒนธรรมความปลอดภัยทั้ง 3 โครงการนั้นยังอยู่ในภาวะของการเริ่มต้น และต้องมีการใช้กฎข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้วัฒนธรรมความปลอดภัยได้พัฒนา ขัดเกลา สั่งสม ปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานในเวลานั้น ๆ (วิรุฬ ตั้งเจริญ, 2552) เพื่อให้วัฒนธรรมความปลอดภัยเป็นความเจริญงอกงามจากความสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์ กับสังคม และกับธรรมชาติ มีการสั่งสม ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เป็นแบบแผนที่สามารถเรียนรู้ได้และช่วยให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข (อมรรัตน์ เทพกำปนาท, 2551)

จากผลการวิจัย พบว่าวัฒนธรรมความปลอดภัยถูกสร้างขึ้นมาจากกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นการสร้างวัฒนธรรมโดยมนุษย์ผ่านโครงสร้างและหน้าที่ต่าง ๆ แต่วัฒนธรรมความปลอดภัยจะพัฒนาไปได้ในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ต้องอยู่กับบุคลากรทุกระดับชั้นของโครงการที่จะให้ความมีส่วนร่วม ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการพัฒนา ขัดเกลาจากคนในสังคมนั้น ๆ เช่น การรวมตัวของคนงานสร้างเครือข่ายในการมีส่วนร่วมกำหนดการบริหารความปลอดภัย เพราะบุคลากรทุกส่วนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความปลอดภัยตามภาพที่ 5.4

ภาพที่ 5.4 การสร้างวัฒนธรรมปลอดภัยที่ดี

วัฒนธรรมความปลอดภัยที่ดีเริ่มจากการนำกฎหมายความปลอดภัยและมาตรฐานความปลอดภัยมาสร้างกรอบและการวางแผนของการบริหารจัดการความปลอดภัย ซึ่งจะต้องได้รับความใส่ใจจากผู้บริหารโครงการไม่ว่าจะเป็นเจ้าของโครงการ, ผู้จัดการโครงการ, วิศวกรโครงการ ไม่ใช่จะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเพียงอย่างเดียว แผนการบริหารจัดการความปลอดภัยจะมีข้อบังคับ การปฏิบัติ และการอบรมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่คนงานก่อสร้างโดยผ่านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการติดป้ายประกาศความปลอดภัยในพื้นที่โครงการก่อสร้าง เพื่อให้คนงานได้มีการตระหนักในความปลอดภัย ซึ่งจะรวมถึงการทำการประกาศและสื่ออื่น ๆ ที่เป็นภาษาต่างชาติด้วย เพราะคนงานก่อสร้างปัจจุบันส่วนมากจะเป็นแรงงานต่างชาติ การสื่อสารความปลอดภัยเป็นภาษาต่างชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการณรงค์เรื่องความปลอดภัย

เมื่อคนงานได้รับรู้เรื่องข้อบังคับ การปฏิบัติ และการอบรมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ต้องให้มีการสร้างเครือข่ายความปลอดภัยเพื่อให้เกิดกระบวนการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยภายในกลุ่มคนงาน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้จากด้านผู้ปฏิบัติหน้างานจริง แล้วจัดตัวแทนคนงานเข้ามาแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติกับผู้บริหารโครงการในการประชุมความปลอดภัยที่จะต้องจัดให้อย่างน้อยทุกเดือน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการรับรององค์ความรู้เรื่องความปลอดภัยจากผู้ปฏิบัติงาน

การว่าจ้างแรงงานในโครงการ UBC III EMQ และโครงการ Downtown 49 ใช้คนงานต่างชาติเป็นหลักในการก่อสร้าง มีลักษณะว่าจ้างเหมาช่วงแรงงานไม่ใช่การเป็นลูกจ้างของบริษัทผู้รับเหมาโดยตรง ระบบสวัสดิการต่าง ๆ ของแรงงานควรจะได้รับตามสิทธิมนุษยชน หรือตามกฎหมายแรงงาน ก็จะถูกคัดถอนออกจากการเหมาช่วงแรงงานดังกล่าว ลดต้นทุนในการจัดการด้านสวัสดิการ เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือเงินสมทบประกันสังคม ซึ่งตรงกับแนวคิดแรงงานแยกส่วน (อานันท์ กาญจนพันธ์, 2549) ว่าแรงงานที่ทำงานในปัจจุบันจะถูกคัดถอนออกจากระบบ สวัสดิการ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างแรงงานช่วง การรับช่วงการผลิตเพราะผู้ว่าจ้างหลัก ลดต้นทุนเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ เป็นการผลักภาระให้กับตัวของแรงงานหรือผู้รับเหมาช่วง หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นก็จะต้องรักษาพยาบาลเอง แต่โครงการ Perfect Metro Ramkamhang คนงานทั้งหมดเป็นคนไทยที่มีการว่าจ้างตามระบบการจ้างแรงงาน มีระบบสวัสดิการ ได้รับการส่งเงินสมทบประกันสังคม คนงานทุกคนจะได้รับสิทธิพื้นฐานทางระบบประกันสังคม ตามสิทธิพื้นฐานของแรงงานที่ต้องได้รับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายภาครัฐ

5.3.1.1 กระทรวงแรงงานจะต้องเก็บข้อมูลอุบัติเหตุจากการทำงานของแรงงานนอกระบบที่แท้จริง เพราะข้อมูลที่มีอยู่เป็นแรงงานในระบบสวัสดิการของกระทรวงแรงงานเท่านั้น ไม่ได้มีข้อมูลแรงงานนอกระบบ ทำให้ไม่ทราบยอดคนงานที่ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานได้ตามความเป็นจริง

5.3.1.2 กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ จะต้องออกนโยบายสวัสดิการรักษายาบาลให้กับแรงงานนอกระบบ เพื่อความเท่าเทียมทางสิทธิมนุษยชน เพราะคนงานที่ทำงานนอกระบบสวัสดิการเมื่อได้รับอุบัติเหตุจะต้องไปปรับการรักษาด้วยตัวเอง หรือให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย แต่หากมีค่าใช้จ่ายในการรักษาสูงก็อาจจะไม่ได้รับการรักษาอย่างเต็มที่

5.3.1.3 กระทรวงแรงงานจะต้องสนับสนุนการเปิดเสรีด้านแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนของ AEC เพราะเมื่อเปิดเสรีจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ เข้ามาพัฒนาความปลอดภัยในการทำงานและจัดระบบสวัสดิการให้กับแรงงานต่างชาติที่อยู่ในเมืองไทย

5.3.1.4 กระทรวงศึกษาธิการจะต้องเร่งรัดพัฒนาความรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ให้บรรจุเป็นหลักสูตรพื้นฐานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง เพราะปัจจุบันภาคการศึกษาไม่มีหลักสูตรความปลอดภัยสำหรับผู้ควบคุมงานก่อสร้างหรือสำหรับหัวหน้าคนงาน

5.3.1.5 ทบวงมหาวิทยาลัยจะต้องเร่งขยายหลักสูตรความปลอดภัยและชีวนามัย เพื่อให้มีผู้จบการศึกษาเข้าสู่สังคมการทำงานมากขึ้น เพราะหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพไม่สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้พอเพียงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ต้องการเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตามกฎหมาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติภาคเอกชน

5.3.2.1 ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทจะต้องถือเรื่องความปลอดภัยเป็นนโยบายสำคัญในการบริหารงานโครงการก่อสร้าง เพราะระดับบริหารจะเป็นผู้ขับเคลื่อนสนับสนุนวัฒนธรรมความปลอดภัยหลัก เมื่อผู้บริหารให้การสนับสนุนจะทำให้เกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยภายในองค์กร

5.3.2.2 ทุกบริษัทจะต้องมีคู่มือการบริหารความปลอดภัยในการทำงาน ที่ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม การประสานงานความรับผิดชอบ การอบรมความปลอดภัย การตรวจสอบความปลอดภัย การประเมินผล และการสร้างแรงจูงใจ

5.3.2.3 บริษัทจะต้องออกนโยบายสมุดบันทึกประจำตัวเพื่อการบันทึกประวัติการอบรมความปลอดภัย ประวัติการรักษาพยาบาล เพื่อสะดวกในการจัดการบริหารจัดการอบรมความปลอดภัย สามารถตรวจสอบหลักสูตรความปลอดภัย และสามารถสร้างแนวทางในการพัฒนาความรู้ความปลอดภัยที่คนงานดังกล่าวได้รับ

5.3.2.4 ทุกบริษัทต้องจัดให้มีเครือข่ายความปลอดภัยของแรงงานในสถานประกอบการ ให้คนงานก่อสร้างมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเรื่องความปลอดภัยในมุมมองของผู้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร โครงการอย่างน้อยเดือนละครั้ง

5.3.3 ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 งานวิจัยในการทำดัชนีชี้วัดวัฒนธรรมความปลอดภัยของอุตสาหกรรมก่อสร้าง เพราะอุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมที่มีจำนวนผู้ประสบเหตุในการทำงานมากที่สุด

5.3.3.2 งานวิจัยการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการบริหารความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้าง เพื่อที่จะได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างคนงานก่อสร้าง เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารความปลอดภัยในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

5.3.3.3 งานวิจัยเพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย สำหรับพัฒนาศักยภาพการอบรมความปลอดภัยสำหรับคนงานไทยและคนงานต่างชาติ

5.4 สรุป

ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างมีอัตราผู้ประสบอุบัติเหตุมากที่สุด มีการบริหารงานการจัดการความปลอดภัยแบบคำสั่งจากผู้บริหารลงมาตามลักษณะการบริหารแบบโครงสร้างหน้าที่ แบ่งหน้าที่มีข้อบังคับต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน มีการกำหนดเป้าหมาย มีการอบรมความปลอดภัยครบถ้วนตามหลักการบริหารงานความปลอดภัยแล้วก็ตาม แต่ปัญหาเรื่องอุบัติเหตุในสถานประกอบการก่อสร้างก็ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา

วัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานประกอบการก่อสร้างนั้นเกิดมาจาก กฎหมายความปลอดภัย มาตรฐานความปลอดภัย ความรู้พื้นฐานเรื่องความปลอดภัยและประสบการณ์การทำงาน จัดเกล้า ปรับปรุง ออกมาเป็นคู่มือการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ประกอบไปด้วยการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม การประสานงานความรับผิดชอบ การอบรมความปลอดภัย การตรวจสอบความปลอดภัย การประเมินผล และการสร้างแรงจูงใจ โดยสิ่งที่สร้างให้วัฒนธรรมความปลอดภัยพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรทุกกลุ่มทุกระดับมีส่วนร่วมในความปลอดภัย เครือข่ายความปลอดภัย และการบริหารการจัดการ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะสร้างสรรค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยที่ถูกต้อง เพื่อสร้างพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการทำงานอย่างปลอดภัยจะช่วยให้อุบัติเหตุได้มากขึ้น ซึ่งในโครงการก่อสร้างปัจจุบันการสื่อสารทางความปลอดภัยไม่มีประสิทธิภาพ เป็นเพราะคนงานส่วนมากจะเป็นแรงงานต่างชาตินที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่การที่เจ้าหน้าที่มาทำการอบรมใช้ภาษาไทย ถึงแม้ว่าคนงานบางคนจะสามารถเป็นล่ามได้ก็ตาม แต่ก็อาจเป็นการแปลความหมายที่ไม่สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่คนงานเพราะล่ามนั้นไม่ได้รับการอบรมเพื่อมาเป็นวิทยากรความปลอดภัย

บุคลากรทุกกลุ่มทุกระดับมีส่วนร่วมในความปลอดภัย เพราะอุบัติเหตุเกิดจากความผิดพลาดของคนถึง ร้อยละ 70 หากบุคลากรที่อยู่ในโครงการทุกระดับ ตั้งแต่ เจ้าของโครงการ ผู้บริหารโครงการ บริษัทรับเหมา คนงานก่อสร้าง และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับโครงการมีส่วนสำคัญ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น พฤติกรรม และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย สะท้อนถึงสถานะวัฒนธรรมความปลอดภัย การวางแผนการบริหารจัดการจากผู้บริหารโครงการเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถทำให้แผนการบริหารงานมีประสิทธิภาพ แต่จะต้องมีความเห็นจากประสบการณ์การทำงานจากผู้ปฏิบัติงานมาผสมผสานเพื่อออกแผนการบริหารที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

การสร้างเครือข่ายความปลอดภัยของแรงงานเป็นสิ่งสำคัญเพราะการที่คนงานอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มใหญ่จะต้องมีการปกครองกันภายในกลุ่มนอกจากข้อบังคับแล้ว การอยู่ร่วมกันเพื่อและเปลี่ยนประสบการณ์ การอบรมสั่งสอนจากผู้อาวุโสในกลุ่มคนงาน ก็สร้างการรับรู้ของคนงานใหม่ในโครงการได้ดี เพราะคนงานที่ใหม่จะเชื่อฟังหัวหน้า หรือผู้ที่มีประสบการณ์ และระหว่างกลุ่มคนงานก็มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความปลอดภัยได้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในความปลอดภัยของคนงานก่อสร้าง

การบริหารจัดการความปลอดภัยคือ การมีข้อบังคับ ข้อปฏิบัติและบทลงโทษ จะทำให้วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานคงอยู่และพัฒนาในทางที่ดีขึ้น เพราะจากผลการวิจัยครั้งนี้ วัฒนธรรมความปลอดภัยของโครงการก่อสร้างไทยยังอยู่ในสถานะเริ่มต้น จะต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด จนกว่าแรงงานจะมีความรู้ ความเข้าใจ ความคิดที่มีต่อความปลอดภัย พฤติกรรม และการปฏิบัติต่อความปลอดภัย จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ฝังอยู่ในจิตสำนึกเหมือนกับวัฒนธรรมการคาดเข็มขัดนิรภัยในการขับขี่ ที่ปัจจุบันคนไทยได้ปฏิบัติกันจนเป็นนิสัย

สิ่งที่พบควรนำมาปฏิบัติและแก้ไข คือการที่คนงานเป็นแรงงานชาวต่างชาติเข้ามาทำงานในสถานประกอบการสามารถจะผ่านจากผู้รับเหมาช่วงค่าแรง แบ่งการว่าจ้างออกเป็นส่วนตัว แยกส่วนแรงงานออกจากระบบสวัสดิการของบริษัทเพื่อลดต้นทุนเป็นผลให้แรงงานไม่มีสวัสดิการและไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมายเสมือนเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ หรือที่เราเรียกว่า “แรงงานล่องหน” ถึงแม้ว่าแรงงานเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อสร้างก็ตาม และจากแรงงานล่องหนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลของทางภาครัฐนั้นเป็นเพียงข้อมูลแรงงานไทยในระบบเท่านั้น ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลทางความเป็นจริงแต่อย่างใด

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2556). ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2556, จาก <http://www.culture.go.th/subculture4/attachments/article/67/Draft%20Law.pdf>
- กระทรวงแรงงาน. (2549). คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร. กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.
- กวี หวังนิเวศน์กุล. (2547). การบริหารงานวิศวกรรมก่อสร้าง. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเกชั่น.
- จรรยา ยิ้มประเสริฐ และเพตเตอร์ อิม (2549). กำไรสูงสุด: กำไรจากการกดขี่แรงงานในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มโลก. (แปลโดย ศศิธร วงษ์สนธิ). กรุงเทพฯ: โครงการรณรงค์เพื่อแรงงานไทย.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2553). การเป็นสมัยใหม่กับแนวคิดชุมชน. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- ชนิดา จิตทรุทธะ. (2554). วัฒนธรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติไกร ไซวิจารณ์. (ม.ป.ป.). นิยามและความหมายของการควบคุมงาน. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2555, จาก <http://www.engineerthai.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539403914&Ntype=64>
- ประสงค์ ธาราไชย. (2552). รหัสการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พิพัฒน์ นพทิปกังวาน. (2555). ความปลอดภัยในงานวิศวกรรม. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.tumcivil.com/engfanatic/article_gen.php?article_id=876&hit=1

มหาวิทยาลัยมหิดล คณะสาธารณสุขศาสตร์ (2554). รายงานการศึกษาประเด็นจัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริมหรือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของสำนักงานกองทุนเงินทดแทนสำนักงานประกันสังคม ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2554 – 2558). สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2555, จาก www.sso.go.th/wpr/uploads/.../file/Model54-58.doc

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2552). *วิสัยทัศน์ศิลปวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์.

สง่า โปธา. (2555). ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน โครงการสอบวัดความรู้อิเล็กทรอนิกส์ (E- testing) ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน. มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. (2551). รายงานแผนแม่บทโครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ความปลอดภัยและชีวนามัย. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2556, จาก http://www.academic.hcu.ac.th/forum/board_posts.asp?FID=326&UID=

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สโร.). (2010). *มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (OHSAS 18001)*. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.anav.co.th/mororgor.html>

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. (2554). *มาตรฐานแรงงานไทย*. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2555, จาก http://www.masci.or.th/services_otherlist_th.php?servicesid=5&otherid=53

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย). (2556). *ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง*. สืบค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2556, จาก http://www.shawpat.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=218%3A

สราวุธ สุธรรมมาสา. (2553). พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2554: ความหวังใหม่ของงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของประเทศไทย หรือ?. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ*, 3(12). สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2555, จาก <http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book542/ frommag.html>

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2545). *ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติ ชินานุวัติกวี. (ม.ป.ป.). *การบริหารโครงการก่อสร้าง*. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2555, จาก

<http://pirun.ku.ac.th/~fengstc/chapter1.html>

สุพจน์ เต็มดวง. (2541). *วัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ

สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *ทฤษฎีสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุเทพ สุนทรเกสัช. (2551). *วัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อม*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม. (2555). *สถานการณ์สถิติการประสบ*

อันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2550 – 2554. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2555,

จาก <http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/accidentanalyze54.pdf>

สำนักงานประกันสังคม. (2555). *รายงานประจำปี 2554 กองทุนเงินทดแทน*. สืบค้นเมื่อ 10

พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/AnnualReportBook%202554.pdf>

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *สรุปผลการสัมมนาเรื่อง “วัฒนธรรมความ*

ปลอดภัย”. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2555, จาก [http://www.culture.go.th/subculture4/](http://www.culture.go.th/subculture4/attachments/article/67/Draft%20Law.pdf)

[attachments/article/67/Draft%20Law.pdf](http://www.culture.go.th/subculture4/attachments/article/67/Draft%20Law.pdf)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *ความหมายของวัฒนธรรม*.

สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2555, จาก http://thaiwisdom.org/p_culture/api/api_1.htm

อकिन รพีพัฒน์. (2551). *วัฒนธรรมคือความหมาย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

(องค์การมหาชน).

อิงค์ควิตี้ (INC Quity). (ม.ป.ป.). *องค์ประกอบของวัฒนธรรมองค์กรที่ดี*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน

2555, จาก <http://incquity.com/articles/corporate-culture>

อมรรัตน์ เทพกำปนาท. (2551, สิงหาคม). ความหมาย แนวคิดและประเด็นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม.

สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2555, จาก <http://www.openbase.in.th/node/5954>

อรุณ ชัยเสรี. (2549). *อันตรายจากการก่อสร้างและวิธีป้องกัน*. กรุงเทพฯ: วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย.

อานันท์ กาญจนพันธ์. (2549). *วัฒนธรรมทางเศรษฐกิจในเศรษฐกิจไร้วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

อานันท์ กาญจนพันธ์, วสันต์ ปัญญาแก้ว, จิรวุฒิ เสนาคำ และปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2552). *มานุษยวิทยาปะทะวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

Ardern, J. (2009). *Perth work safe 2009 forum: Learning from experience– creating a safety culture*. Retrieved September 22, 2012, from http://www.commerce.wa.gov.au/WorkSafe/PDF/Forums/2009_speakers_notes.pdf

Cooper, M. D. (2000, November). Towards a model of safety culture. *Safety Science*, 36(2). Retrieved September 22, 2012, from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0925753500000357>

Department of Manufacturing and Engineering Management. City University of Hong Kong. (n.d.). *Accident causation model*. Retrived June 3, 2012, from <http://personal.cityu.edu.hk/~meachan/IAA/CHEM/chemical/level1.html>

Glendon, A. I. & Litherland, D. K. (2001, December). Safety climate factors, group differences and safety behaviour in road construction. *Safety Science*, 39(3). Retrieved June 2, 2012, from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0925753501000066>

Heinrich, H. W. (1920). Safety at the workplack. In McKinnon, R. C, *Changing the workplace aafety culture* (p. 28). New York: CRC Press.

Peck, J. (1996). *Work pPlace: The social regulation of labor markets*. New York: The Guilford Press

- Pidgeon, N. F. (2010). Systems thinking, culture of reliability and safety. *Civil Engineering and Environmental Systems*, 27(3). Retrieved June 30, 2012, from <http://www.icesi.edu.co/blogs/pslunes122/files/2012/08/Systems-thinking-culture-of-reliability-and-safety1.pdf>
- Pidgeon, N. F. (1991). Safety culture and risk management in organization. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 22(1). Retrieved November 20, 2012, from http://jcc.sagepub.com/content/22/1/129.abstract?ijkey=9455eeee75a2e3de0a0cab4b7160668133aba1a3&keytype2=tf_ipsecsha
- Pronovost, P. & Sexton, B. (2005). Assessing safety culture (2005): Guideline and recommendation. *BMJ Quality and Safety*, 14(4). Retrieved June 30, 2012, from <http://qualitysafety.bmj.com/content/14/4/231.short>
- Raouf, A. (2011). *Accident prevention*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.ilo.org/oshenc/part-viii/accident-prevention/item/894-theory-of-accident-causes>
- Richard, W. S. (2003). *Liabilities of culture*. Retrieved September 1, 2012, from <http://www.uri.edu/research/lrc/scholl/webnotes/Culture.htm>
- Scholl, R. W. (2003). *Organization culture*. Retrieved September 22, 2012, from <http://www.uri.edu/research/lrc/scholl/webnotes/Culture.htm>
- Schilder, C. B. (1999). Application in the construction Industry. In Christensen, W. C. & Manuele, F. A. (Ed.), *Safety through design* (pp. 217-226). Illinois: National Safety Council Press.
- Swedberg, R. (1998). *Max Weber and the idea of economic sociology*. New Jersey: Princeton University Press.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

Wikipedia, the free encyclopedia, (2012). *Construction sites safety*. Retrieved September 2, 2012, from http://en.wikipedia.org/wiki/Construction_site_safety

ภาคผนวก ก

วัฒนธรรมความปลอดภัยของสถานประกอบการก่อสร้างไทย

เลขที่แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มคนทำงานในโครงการก่อสร้าง(รับเหมา-ก่อสร้าง)ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ชื่อสถานประกอบการ

.....

ชื่อโครงการก่อสร้าง

.....

สถานที่ก่อสร้างโครงการ อำเภอ จังหวัด

จำนวนลูกจ้างทั้งหมดในโครงการฯ คน

เวลาทำงานปกติเริ่ม น. ถึง น. รวม (ชั่วโมง/วัน)

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์

ชื่อ – นามสกุล

.....

ภูมิลำเนา อำเภอ..... จังหวัด.....

1.1.1 เพศ

☐ 1. ชาย☐ 2. หญิง

1.1.2 อายุ ปี

1.1.3 ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่า ป.4☐ 2. ป.4 –ป.6☐ 3. ม.1 –ม.3☐ 4. ม.4 –ม.6☐ 5. ปวช.,ปวส.,ปวท.☐ 6. ปริญญาตรี☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....

1.2 สถานภาพ(หน้าที่) การทำงานในปัจจุบันเป็น

- ☐ 1. ระดับคนงาน ☐ 2. ระดับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย, หัวหน้างาน

1.3 โดยเฉลี่ย ท่านทำงานวันละ ชั่วโมง

1.4 ท่านทำงานในสถานประกอบกิจการแห่งนี้มานานทั้งสิ้นเดือน..... ปี

1.5 ก่อนที่ท่านจะมาทำงานในโครงการก่อสร้างแห่งนี้ ท่านได้เคยทำงานก่อสร้างมาก่อนหรือไม่

- ☐ 1. ไม่เคย ☐ 2. เคย ทำมาแล้วปี

1.6 ก่อนเข้ามาทำงานที่นี่ ท่านเคยได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับ “ความปลอดภัยในการทำงาน” หรือไม่ ถ้าเคยได้รับการฝึกอบรมจากที่ไหน

- ☐ 1. ไม่เคย ☐ 2. เคย ได้รับการฝึกอบรมจาก
- ☐ 2.1 จากสถานศึกษา ☐ 2.2 ที่ทำงานเก่า ☐ 2.3 หน่วยงานราชการ
- ☐ 2.4 อื่นๆ ระบุ

1.7 เมื่อเข้ามาทำงานนี้แล้ว ท่านเคยได้รับการชี้แจงแนะนำ หรือฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ เหล่านี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ยังไม่เคยได้รับการชี้แจง / ฝึกอบรม
- ☐ 2. กฎระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ครั้ง
- ☐ 3. วิธีการทำงานที่ปลอดภัยจำนวน ครั้ง

กรณีที่ท่านเคยรับการฝึกอบรมเรื่อง “วิธีการทำงานที่ปลอดภัย” ครั้งสุดท้ายที่ท่านได้รับการฝึกอบรมคือ

- ☐ 1. ช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ☐ 2. ช่วงเดือนที่ผ่านมา
- ☐ 3. ช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ช่วงปีที่แล้ว ☐ อื่นๆ

.....

1.8 ท่านเคยได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงานก่อสร้างหรือไม่

- ☐ 1. ไม่เคย ☐ 2. เคย จำนวน ครั้ง

ลักษณะอาการบาดเจ็บ / เจ็บป่วยที่ได้รับ ครั้งล่าสุด

.....

สาเหตุเนื่องจาก

.....

ส่วนที่ 2 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย (ทำเครื่องหมาย / เมื่อคิดว่า ถูกต้อง)

2.2.4. สภาพจิตใจของบุคคล (ประเด็นที่ 4)

2.2.4.1 ขาดความความตั้งใจในการทำงาน

2.2.4.2 ขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำงาน

2.2.4.3 ตื่นเต้นง่าย ขวัญอ่อน ตกใจง่าย

2.2.4.4 ขาดสติ หลงลืม

ใช่	ไม่ใช่

2.2.5 ความเหมาะสมและความพร้อมของ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักร (ประเด็นที่ 5)

2.2.5.1 ใช้เครื่องมือไม่ถูกขนาด

2.2.5.2 ใช้เครื่องมือที่สึกหรอชำรุด ทื่อ หรือหัก

2.2.5.3 ใช้เครื่องมือที่ไม่มีด้ามหรือที่จับที่เหมาะสม

2.2.5.4 ไม่ใช้เครื่องป้องกันอันตราย

2.2.5.5 ขาดการบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักร
เช่น น้ำมันหล่อลื่น ไม่เพียงพอ

ใช่	ไม่ใช่

2.2.6 สภาพแวดล้อมของบริเวณปฏิบัติงาน (ประเด็นที่ 6)

2.2.6.1 แสงสว่างไม่เพียงพอ

2.2.6.2 เสียงดังมากเกินไป

2.2.6.3 การระบายอากาศที่ไม่เหมาะสม

2.2.6.4 ความสกปรก

2.2.6.5 บริเวณที่คับแคบ

ใช่	ไม่ใช่

2.6 หลักความปลอดภัยในการทำงานโดยทั่วไป

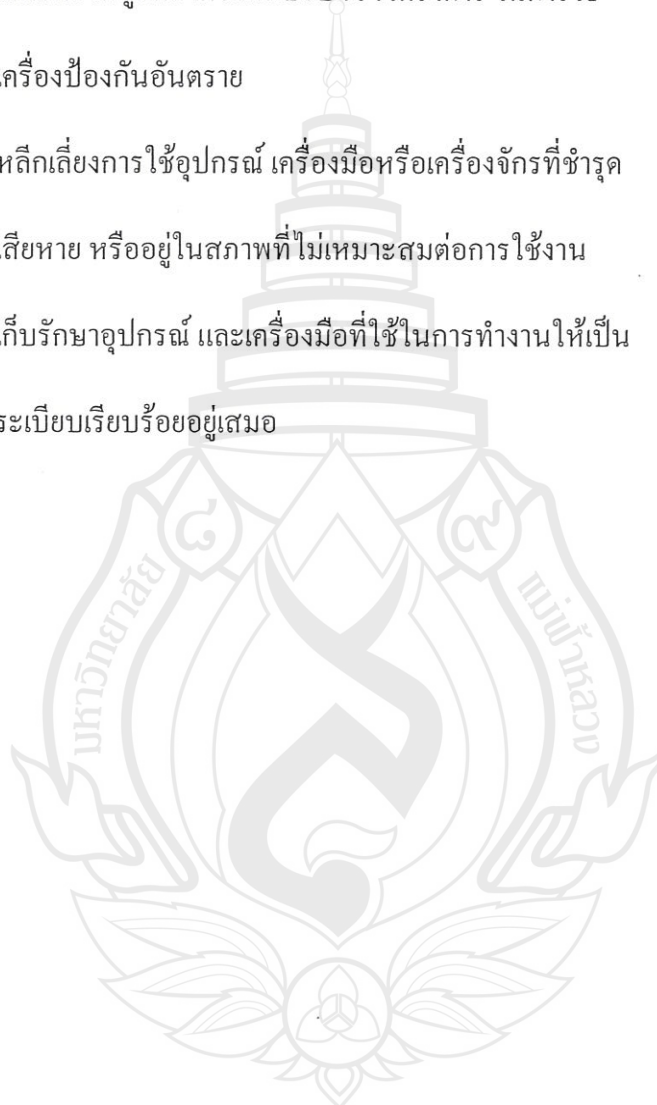
2.6.1 ใช้เครื่องมือให้ถูกวิธี ถูกขนาด และถูกกับงาน

2.6.2 แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโครงการ ในการใช้
เครื่องป้องกันอันตราย

2.6.3 หลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรที่ชำรุด
เสียหาย หรืออยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน

2.6.4 เก็บรักษาอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานให้เป็น
ระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

ใช่	ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 เรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัย (ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด เพียง 1 ข้อ)

(1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายความปลอดภัย

3.1 กฎหมายที่มีผลบังคับใช้เรื่องความปลอดภัยในการก่อสร้างคือข้อใด

- ก. ☐ กฎหมายกระทรวงมหาดไทย
- ข. ☐ กฎหมายความปลอดภัยและชีวอนามัย
- ค. ☐ กฎหมายควบคุมการก่อสร้าง
- ง. ☐ กฎหมายสาธารณสุข
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.2 กฎหมายความปลอดภัยในการก่อสร้างปัจจุบันมีเรื่องสำคัญที่สุดคือเรื่องอะไร

- ก. ☐ มีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนมากที่สุด
- ข. ☐ มีความทันสมัยและเป็นสากล
- ค. ☐ มีข้อบังคับในการปฏิบัติให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้น
- ง. ☐ มีการจัดทำรายงานความปลอดภัยมากขึ้น
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยคือข้อใด

- ก. ☐ คนงานได้ค่าแรงสูงขึ้น
- ข. ☐ คนงานมีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น
- ค. ☐ คนงานได้มีวันหยุดมากขึ้น
- ง. ☐ คนงานได้สิทธิเรียกร้องมากขึ้น
- จ. ☐ ไม่ทราบ

(2) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย

3.4 มาตรฐานความปลอดภัยที่โครงการนำมาใช้คือมาตรฐานใด

- ก. ☐ มาตรฐานขององค์การแรงงานโลก ILO
- ข. ☐ มาตรฐานอุตสาหกรรมไทย มอก.18001
- ค. ☐ มาตรฐานการบริหารงาน ISO 9001
- ง. ☐ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม ISO 14001
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.5 วัตถุประสงค์หลักของมาตรฐานความปลอดภัยดังกล่าวคือ

- ก. ☐ ลดอุบัติเหตุและลดการสูญเสีย
- ข. ☐ ลดต้นทุนการก่อสร้าง
- ค. ☐ สร้างภาพลักษณ์ให้โครงการว่าเป็นสากล
- ง. ☐ เป็นข้อบังคับของทางราชการ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.6 มาตรฐานความปลอดภัยมีผลคนทำงานกลุ่มใด

- ก. ☐ คนงานก่อสร้าง
- ข. ☐ ผู้ควบคุมงาน
- ค. ☐ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย
- ง. ☐ ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.7 บริษัทใดเป็นผู้กำหนดมาตรการความปลอดภัยในโครงการ

- ก. ☐ เจ้าของโครงการ
- ข. ☐ ผู้รับเหมาโครงการ
- ค. ☐ ผู้ควบคุมงาน
- ง. ☐ ผู้ออกแบบโครงการ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.8 ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของมาตรการความปลอดภัย

- ก. ☐ นโยบายความปลอดภัย
- ข. ☐ แนวทางการทำงานอย่างปลอดภัย
- ค. ☐ การส่งเสริมความปลอดภัย
- ง. ☐ การเปรียบเทียบปรับเมื่อเกิดเหตุ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

(3) ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ความปลอดภัย

3.9 อุปกรณ์นิรภัยมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ☐ บรรเทาภัยที่จะเกิดขึ้น
- ข. ☐ ระงับภัยที่จะเกิดขึ้น
- ค. ☐ ใส่แล้วมีความเป็นมาตรฐาน
- ง. ☐ ใส่แล้วดูดี น่าสนใจ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.10 อุปกรณ์ป้องกันภัยที่ท่านไม่ต้องใช้ตลอดเวลาการทำงาน

- ก. ☐ หมวกนิรภัย
- ข. ☐ หน้ากากกันฝุ่น
- ค. ☐ รองเท้านิรภัย
- ง. ☐ เข็มขัดนิรภัย
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.11 หมวกนิรภัยมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ☐ บรรเทาเหตุที่เกิดขึ้นกับศีรษะ
- ข. ☐ ระงับเหตุที่เกิดขึ้นกับศีรษะ
- ค. ☐ ป้องกันแดดและความร้อน
- ง. ☐ ป้องกันผมเสียทรงจากฝุ่น
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.12 ข้อใดถูกต้องสำหรับการเลือกใช้ถุงมือ

- ก. ☐ ถุงมือผ้าใช้สำหรับงานหยิบจับทั่วไป
- ข. ☐ ถุงมือผ้าใช้สำหรับงานเชื่อมที่มีความร้อนสูง
- ค. ☐ ถุงมือผ้าใช้สำหรับงานที่เกี่ยวกับสารเคมี
- ง. ☐ ถุงมือผ้าใช้สำหรับงานตัดเหล็ก
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.13 ข้อใดเป็นการประโยชน์แว่นตานิรภัยที่ถูกต้อง

- ก. ☐ สำหรับป้องกันฝุ่น เศษวัสดุที่อาจจะกระเด็นเข้าตาได้
- ข. ☐ สำหรับการแบ่งชั้นของการทำงาน
- ค. ☐ สามารถใส่กับหมวกกันน็อกได้เพื่อป้องกันฝุ่น
- ง. ☐ เพื่อป้องกันแดดในระหว่างการทำงาน
- จ. ☐ ไม่ทราบ

3.14 รองเท้านิรภัยที่ใช้อยู่มีคุณสมบัติอย่างไร

- ก. ☐ ป้องกันการกระแทกจากด้านบน
- ข. ☐ ป้องกันการเจาะทะลุพื้นรองเท้า
- ค. ☐ ลดอันตรายจากกระแสไฟฟ้าโดยเป็นการป้องกันขั้นที่ 2
- ง. ☐ ถูกทุกข้อ
- จ. ☐ ไม่ทราบ

(4) ความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงาน

3.15 พื้นที่ในโครงการก่อสร้างที่ใดจะไม่เกิดอุบัติเหตุเลย

- ก. ☐ ในพื้นที่ก่อสร้าง
- ข. ☐ พื้นที่ลานจอดรถ
- ค. ☐ พื้นที่สำนักงาน
- ง. ☐ เกิดขึ้นได้ทุกที่
- จ. ☐ ไม่ทราบ

- 3.16 ข้อใดกล่าวถึงอุบัติเหตุได้ดีที่สุด
- ก. ☐ เป็นเหตุที่ไม่คาดคิดและก่อให้เกิดความเสียหายได้
 - ข. ☐ อุบัติเหตุเกิดจากการผิดพลาดของเครื่องจักร
 - ค. ☐ อุบัติเหตุเกิดจากการผิดพลาดของคนทำงาน
 - ง. ☐ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและสร้างความสูญเสียต่อบุคคลทรัพย์สิน
 - จ. ☐ ไม่ทราบ
- 3.17 ข้อใดไม่ใช่อันตรายจากการก่อสร้าง
- ก. ☐ ผู้คนที่สัมผัสต่อระบบทางเดินหายใจ
 - ข. ☐ เครื่องมือหรือวัสดุหล่นเป็นเหตุให้บาดเจ็บ พิการ
 - ค. ☐ การยกของหนักที่ทำให้เกิดกล้ามเนื้อเมื่อยล้าอักเสบ
 - ง. ☐ การสูดดมสารเคมีจนทำให้หมดสติ
 - จ. ☐ ไม่ทราบ
- 3.18 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องกับ วิธีการทำงานที่ปลอดภัย
- ก. ☒ ทำงานลัดขั้นตอนอาจจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้
 - ข. ☐ นายจ้างจะต้องจัดทำสถานที่ทำงานที่ปลอดภัยให้แก่ลูกจ้าง
 - ค. ☐ การปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับทำให้สามารถลดอุบัติเหตุได้
 - ง. ☐ ลูกจ้างระดับหัวหน้างานขึ้นไปมีสิทธิในการเรียกร้องความปลอดภัยในการทำงานได้
 - จ. ☐ ไม่ทราบ
- 3.19 ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ
- ก. ☐ เคราะห์กรรมและดวงไม่ดี
 - ข. ☐ ความประมาทและรู้เท่าไม่ถึงการณ์
 - ค. ☐ เครื่องมือและสถานที่ทำงานไม่มีความปลอดภัย
 - ง. ☐ คนงานไม่มีสภาพร่างกายและจิตใจที่พร้อมในการทำงาน
 - จ. ☐ ไม่ทราบ

ส่วนที่ 4 ทักษะคติในเรื่องความปลอดภัย (ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบใน 5 ระดับ เพียง 1 ข้อ)

คำถาม	ไม่สำคัญ	น้อย	ปานกลาง	มาก	สำคัญมากที่สุด
4.1 ท่านคิดว่ากฎหมายความปลอดภัยสามารถสร้างความปลอดภัยได้					
4.2 ท่านคิดว่ามาตรฐานความปลอดภัยที่นำมาใช้จะเพิ่มความปลอดภัยได้					
4.3 ท่านคิดว่ามาตรการความปลอดภัยโครงการมีความน่าเชื่อถือระดับใด					
4.4 เครื่องมือป้องกันภัยจะช่วยลดอุบัติเหตุได้					
4.5 เครื่องมือป้องกันภัยเป็นอุปกรณ์ที่น่ารำคาญ					
4.6 การทำงานทุกวันจนขำนาญจะไม่เกิดอุบัติเหตุ					
4.7 ในการทำงานอุบัติเหตุเป็นเรื่องปกติ					
4.8 อุบัติเหตุทุกอย่างป้องกันได้					
4.9 การรักษาความสะอาดและการเก็บรักษาความเป็นระเบียบไม่มีผลต่อความปลอดภัย					
4.10 เมื่อทำงานจะต้องทำให้เสร็จไม่ว่าจะเสี่ยงอันตราย หรือ อันตรายเพียงใด					

คำถาม	ไม่สำคัญ	น้อย	ปานกลาง	มาก	สำคัญมากที่สุด
4.11 หากงานที่มีความเสี่ยงสูงสามารถทำได้ถ้าได้ค่าแรงเพิ่ม					
4.12 งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องมีข้อกำหนดเพราะเป็นงานที่ทำประจำ					
4.13 ภาวะร่างกายที่ไม่พร้อมสามารถเกิดอุบัติเหตุได้แม้ว่าจะทำงานตามข้อกำหนด					
4.14 ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยมีประโยชน์					
4.15 ท่านคิดว่าการอบรมความปลอดภัยช่วยให้มีการพัฒนาความปลอดภัยในทางที่ดีขึ้น					
4.16 การประชุมในเวลาเช้าช่วยลดอุบัติเหตุได้					

ส่วนที่ 5 พฤติกรรม ในด้านความปลอดภัย ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
5.1 ท่านปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยของโครงการ		
5.2 ท่านเคยแสดงความคิดเห็นร่วมในการกำหนดมาตรการความปลอดภัยฯ		
5.3 ท่านจะศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือก่อนเมื่อได้รับการมอบหมายงานใช้เครื่องจักรใหม่		
5.4 ท่านจะปรึกษาวิธีการทำงานกับหัวหน้างานเมื่อได้รับมอบหมายงานใหม่		
5.5 ท่านจะปรับสายรัดหมวกให้กระชับพอดีทุกครั้งในการใส่ทำงาน		
คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
5.6 ท่านแน่ใจว่าแว่นตานิรภัยที่สวมอยู่เหมาะสมพอดีกับสายตา ดังจุกและความยาวขาแว่นหรือสายรัด		
5.7 เปลี่ยนแว่นตานิรภัยทุกครั้งที่แว่นชำรุด ร้าว แตกหัก		
5.8 ท่านตรวจสอบสภาพถุงมือก่อนการใช้งาน		
5.9 หากท่านพบเครื่องมือชำรุด ท่านจะให้เครื่องมือดังกล่าวทำงานต่อจนกว่าจะเสร็จงาน		
5.10 ท่านเลือกใส่รองเท้านิรภัยที่มีขนาดพอดีและกระชับพร้อมใช้งาน		
5.11 ท่านจะใช้วิธีลดขั้นตอนในการทำงานเพื่อความเร็วโดยไม่ต้องปรึกษาใคร		
5.12 เมื่อท่านร่างกายอ่อนล้าท่านยังทำงานต่อได้โดยไม่พัก		
5.13 เมื่อท่านไม่สบายท่านจะลางานเพื่อให้ร่างกายพร้อมก่อนกลับไปทำงานใหม่		
5.14 ท่านจะรีบเลิกงานโดยไม่เก็บเครื่องมือเมื่อถึงเวลาเลิกงาน		
5.15 ท่านสนใจเข้าร่วมการอบรมความปลอดภัย		

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
5.16 ท่านให้ความสำคัญต่อการประชุมความปลอดภัยและ มาตรการความปลอดภัย		
5.17 ท่านอ่านประกาศเรื่องความปลอดภัยของโครงการ		
5.18 ท่านต้องการให้มีการพัฒนาความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง		
5.19 ท่านเคยเสนอแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยกับ หัวหน้างาน		
5.20 ท่านเคยร่วมประชุมกับหัวหน้างานในการวางแผนการ ทำงาน		

ส่วนที่ 6 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับความปลอดภัย (ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบใน 5 ระดับ เพียง 1 ข้อ)

คำถาม	ไม่เคย ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	ทุก ครั้ง
6.1 ท่านใส่อุปกรณ์นิรภัยเป็นประจำ					
6.2 ท่านรู้วิธีการจัดการใส่อุปกรณ์นิรภัย					
6.3 ท่านตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งาน					
6.4 ท่านศึกษามาตรการความปลอดภัยเป็นประจำ					
6.5 ท่านเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกวัน					
6.6 ท่านตรวจสอบอุปกรณ์นิรภัยประจำตัวท่านทุกวัน					
6.7 ท่านเข้ารับการอบรมความปลอดภัยเป็นประจำ					
6.8 ท่านมีการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องความปลอดภัยกับผู้ร่วมงาน					
6.10 เมื่อท่านมีข้อคิดเห็นในความปลอดภัยท่านจะเสนอแนวทางในการประชุม					
6.11 ท่านทราบถึงวิธีการและช่องทางในการเสนอความคิดเห็น					
6.12 ท่านคิดว่านายจ้างที่ดีจะต้องจัดทำพื้นที่การทำงานที่มีความปลอดภัย					
6.13 ลูกจ้างที่ดีจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทางความปลอดภัย					
6.14 ท่านมีการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับเพื่อนร่วมงานบ่อยหรือไม่					
6.15 ท่านมีการปรึกษาการทำงานกับหัวหน้างานท่านบ่อยหรือไม่					

ส่วนที่ 7 ความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินการด้านความปลอดภัยในการทำงาน (ให้ผู้ตอบเลือก
คำตอบใน 5 ระดับ เพียง 1 ข้อ)

คำถาม	ไม่เคย ทำ	น้อย	ปาน กลาง	มาก	ทุกครั้ง
7.1 วัฒนธรรมความปลอดภัยมีความสำคัญต่อ สังคมไทย					
7.2 มาตรการความปลอดภัยต้องมีความเข้มแข็ง เพื่อลดความเสี่ยงในการได้รับอันตราย					
7.3 คนงานแต่ละบุคคลสามารถเรียนรู้ความปลอดภัย ได้ด้วยตัวเอง					
7.4 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอบรมเรื่อง ความปลอดภัยในสถานประกอบการ					
7.5 ผู้ประกอบการไม่ให้ความสำคัญต่อความ ปลอดภัย					
7.6 คนงานทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง บรรทัด ฐานความปลอดภัยในที่ทำงาน					
7.7 ผู้ที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุจะไม่ให้ความสำคัญ ต่อความปลอดภัย					
7.8 อุบัติเหตุสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งหญิงและชาย					
7.9 การรณรงค์เรื่องความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญใน สถานประกอบการ					
7.10 วัฒนธรรมความปลอดภัยสามารถเรียนรู้และ ถ่ายทอดได้					

บทนำ

คู่มือความปลอดภัยเล่มนี้ จะช่วยให้คุณได้เรียนรู้ถึงกฎระเบียบในการปฏิบัติงานในเรื่องความปลอดภัย และสุขอนามัย ที่ถูกต้อง โดยคณะผู้บริหารได้ตระหนัก และให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย และสุขภาพของพนักงานทุกคน เมื่อเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้งย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียมาสู่ตัวพนักงานและบริษัท ทางด้านชื่อเสียง ทรัพย์สิน และร่างกาย

ดังนั้นบริษัทจึงได้จัดทำคู่มือความปลอดภัยขึ้นมา เพื่อให้พนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบกฎ ระเบียบต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติเมื่อเข้ามาทำงานภายในโครงการ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด

จัดทำโดย

ฝ่ายความปลอดภัยในการทำงาน

นโยบายความปลอดภัย

นโยบายความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1. ความปลอดภัย และการรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นหน้าที่ของพนักงานทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินทั้งของตนเอง และของบริษัท
2. บริษัทจะเสริมสร้างให้พนักงานทุกระดับ มีความรู้และจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้านความปลอดภัย และอาชีวอนามัยที่ดี
3. บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของมาตรการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดขึ้นจากการทำงาน ที่มีผลต่อพนักงาน และผู้อื่น
4. บริษัทจะสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และวิธีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย รวมถึงการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของพนักงานทุกคน
5. พนักงานระดับบังคับบัญชาทุกคนต้องมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้เป็นไปตามกฎระเบียบความปลอดภัย อาชีวอนามัยที่กำหนดขึ้น โดยเคร่งครัด
6. บริษัทต้องสนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติกับทุกฝ่าย
7. บริษัทจะมีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตามนโยบายความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามข้อบังคับและมาตรฐานความปลอดภัยในปฏิบัติงานของหน่วยราชการหรือกฎหมาย

ข้อพึงปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย

1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เครื่องหมาย และคำแนะนำ ถ้าไม่รู้ให้ถามผู้รู้ อย่างเสี่ยงทำเด็ดขาด
2. ถ้าพบเห็นสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยให้แจ้งและรายงานทันที
3. ช่วยกันระวังรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย
4. เลือกใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่ถูกต้อง ถูกวิธีที่ปลอดภัย
5. ดูแลและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งาน
6. ในการยกย้ายของหนัก ต้องมีคนช่วย และยกให้ถูกวิธี
7. ห้ามหยอกล้อ หรือรบกวนผู้อื่นขณะปฏิบัติงาน
8. สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน
9. รายงานการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจากการทำงานทั้งหมด และรักษาพยาบาลที่เหมาะสมทันที
10. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ เครื่องหมาย และคำแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน

การรักษาความสะอาด และจัดเก็บวัสดุในบริเวณที่ทำงาน

กฎที่ต้องปฏิบัติ

- ☞ เครื่องมือและวัสดุต่างๆต้องจัดเก็บให้เรียบร้อยไม่เกะกะก่อนเลิกงานทุกวัน
- ☞ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ เมื่อเลิกใช้งานแล้วต้องเก็บเข้าที่เดิม
- ☞ เก็บเศษขยะทุกชนิดและสิ่งของต่างๆที่ไม่ใช้แล้ว ลงในภาชนะที่รองรับให้หมด
- ☞ กำจัดคราบน้ำมันที่หกอยู่ตามพื้นให้หมด เมื่อเสร็จหรือเลิกงานทุกครั้ง
- ☞ วัสดุสิ่งของต่างๆไม่ควรจัดเก็บบนนั่งร้าน ควรจัดเก็บหรือกองไว้กับพื้นดิน
- ☞ การจัดเก็บวัสดุต่างๆควรวางหรือกองห่างจากช่องเปิดอย่างน้อย 1 เมตร
- ☞ วัสดุที่มีความยาว เช่น ท่อ เหล็ก (BEAM) ไม่ควรวางตั้งควรวางนอนกับพื้น ส่วนวัสดุที่กึ่งได้ควรผูกมัดหรือล็อกให้มั่นคง

ข้อเสนอแนะ

- ➔ อุบัติเหตุในการลื่นหกล้มมักเกิดจาก น้ำมัน ของเหลวอื่นๆหกกระจายควรทำความสะอาดและเช็ดให้แห้ง
- ➔ การจัดเก็บ วาง ถ้าพื้นที่ไม่เรียบเสมอกัน ควรจัดหาวัสดุมารอง เช่น ไม้

- ☞ ก่อนเลิกงานทุกครั้งจะต้องปิดถังลม-แก๊ส และปล่อยลม-แก๊สที่ค้างอยู่ในสายออกให้หมด
- ☞ จะต้องปิดกั้นพื้นที่/ล้อมคอก เพื่อป้องกันลูกไฟกระเด็นใส่ผู้อื่น
- ☞ หากปฏิบัติงานในพื้นที่อับอากาศจะต้องจัดเตรียมพัดลมเพื่อเป่าระบายอากาศ
- ☞ จะต้องใช้ที่จุดแก๊สเท่านั้น ห้าม ใช้ไม้ขีดจุด

ข้อเสนอแนะ

- ✈ ในบริเวณที่ปฏิบัติงานจะต้องจัดเตรียมถังดับเพลิงเคมี
- ✈ จะต้องใช้เข็มขัดรัดสายลม-แก๊ส ห้าม ใช้วัสดุอื่นมัดแทน เช่น ลวด
- ✈ ควรปรับแรงดันของลม-แก๊ส ให้เหมาะสมกับงาน
- ✈ ก่อนเลิกงานจะต้องจัดเก็บสายลม-แก๊สไม่ปล่อยให้เกียดขวางทางเดิน
- ✈ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องสวมเสื้อผ้าให้รัดกุม ไม่รุ่มร่าม และเนื้อผ้าจะต้องมีความหนา

การใช้รถเครนอย่างปลอดภัย

กฎที่ต้องปฏิบัติ

- ☞ ทุกวันก่อนเริ่มงานผู้ควบคุมจะต้องตรวจสอบสภาพของรถเครน/อุปกรณ์การยกต่างๆให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและพร้อมใช้งาน
- ☞ ขณะที่ปฏิบัติงานรถเครนจะต้องยึดขาตั้งให้สุดทั้ง 4 ขา
- ☞ จะต้องจัดไม้/แผ่นโลหะมารองเพื่อเปลี่ยนน้ำหนัก และกันดินทรุดตัวบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานจะต้องมีการบดอัด
- ☞ เมื่อต้องทำงานใกล้กับสายไฟแรงสูง ผู้ควบคุมจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ควรจัดหา GUARD มาครอบที่สายไฟ
- ☞ ผู้ที่ควบคุมเครื่องจักรจะต้องอ่านตารางโหลดชาท (LOAD CHARTS) เป็น
- ☞ เมื่อเลิกใช้งานจะต้องเก็บ/ลด บูมทุกครั้ง
- ☞ ขณะที่รถเครนยังติดเครื่องอยู่ ห้าม ผู้ควบคุมรถเครนลงจากตัวรถ หากมีความจำเป็น ให้ดับเครื่องและปิดล็อกห้องควบคุมทุกครั้ง
- ☞ ห้าม ยกสิ่งของต่างๆลอยค้างอยู่กลางอากาศ
- ☞ ผู้ควบคุมรถเครนและผู้ให้สัญญาณ จะต้องมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีกับสัญญาณที่ให้
- ☞ หลังเลิกงานทุกครั้ง ห้าม จอดรถไว้ใกล้กับขอบบ่อ ริมตลิ่ง
- ☞ ผู้ที่ควบคุมรถเครน จะต้องไม่มีโรคประจำตัว เช่น ลมชัก หิด หอบ

ข้อเสนอแนะ

- รถเครนจะต้องมีใบรับรองการตรวจสภาพเก็บไว้ในห้องควบคุม (คป.2)
- ขณะที่รถเครนกำลังวิ่ง/เคลื่อนที่ ห้าม มิให้ผู้อื่นโดยสาร
- เมื่อเกิดฝนฟ้าคะนองจะหยุดงานและเก็บ/ลดบูม เพื่อป้องกันฟ้าผ่า
- ขณะที่กำลังยกย้ายวัสดุ ห้าม พนักงานเกาะกับวัสดุที่กำลังยกย้าย หรือเดินผ่าน

ความปลอดภัยในการใช้รถ HIAB

กฎที่ต้องปฏิบัติ

- ☞ ก่อนการนำรถ HIAB ไปใช้งาน ผู้ควบคุมรถจะต้องตรวจสอบสภาพของรถให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและพร้อมใช้งาน
- ☞ ก่อนเริ่มทำงานทุกวันผู้ควบคุมรถจะต้องตรวจสอบ อุปกรณ์การยกให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและพร้อมใช้งาน เช่น สลิงผ้าไม่ขาด โช้ไม่บิดงอ
- ☞ หากตรวจพบอุปกรณ์การยกชำรุด จะต้องแจ้งผู้เกี่ยวข้องทันที และ ห้าม

นำไปใช้งาน

- ☞ ขณะที่กำลังยกวัสดุจะต้องกางขาทรายให้ครบทั้ง 2 ข้าง
- ☞ ผู้ที่ควบคุมรถ HIAB จะต้องมีความรู้ความชำนาญในการควบคุม
- ☞ จะต้องไม่มีไม้/แผ่น โลหะมารองใต้ขาทรายขณะที่ทำการยก เพื่อเฉลี่ยน้ำหนัก และกันดินทรุดตัว
- ☞ เมื่อต้องทำการยกสภาพพื้นดิน ต้องสามารถรับน้ำหนักได้
- ☞ ห้าม ยกวัสดุลอยค้างไว้กลางอากาศ
- ☞ ขณะที่กำลังยกย้ายวัสดุ ห้าม เดินผ่าน

ข้อเตือนแนะ

- ✈ ห้าม บรรทุกสิ่งของ/วัสดุสูงเกินกระบะท้าย เพราะอาจทำให้สิ่งของ/วัสดุ ล้มหรือพังทลาย
- ✈ หากต้องบรรทุกสิ่งของ/วัสดุต่างๆ จะต้องผูกมัดให้มั่นคง
- ✈ หลังเลิกทำงาน ห้าม จอดใกล้แหล่งน้ำ
- ✈ ผู้ที่ควบคุมรถต้องผ่านการอบรม และมีใบอนุญาต

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

พระราชบัญญัติ

ความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) กิจกรรมอื่นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” หมายความว่า การกระทำหรือสภาพการทำงานซึ่งปลอดจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสพอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัยอันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ลูกจ้างตั้งแต่ระดับผู้จัดการในหน่วยงานขึ้นไป

“หัวหน้างาน” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่ควบคุม ดูแล บังคับบัญชาหรือสั่งให้ลูกจ้างทำงานตามหน้าที่ของหน่วยงาน

“เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งนายจ้างแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงาน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

“พนักงานตรวจความปลอดภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยกับออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียม

การแต่งตั้งพนักงานตรวจความปลอดภัยต้องกำหนดคุณสมบัติ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้นายจ้างมีหน้าที่จัดและดูแลสถานประกอบกิจการและลูกจ้างให้มีสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้างมิให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนายจ้างในการดำเนินการและส่งเสริมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

มาตรา ๗ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้นายจ้างต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ให้นายจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น

หมวด ๒

การบริหาร การจัดการ และการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการ ตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๙ บุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้อง ขึ้นทะเบียนต่อสำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

คุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียน การขึ้นทะเบียน การออกใบแทนการขึ้นทะเบียน การเพิกถอน ทะเบียน การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่สำนักความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานไม่รับ ขึ้นทะเบียนหรือเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา ๙ ผู้ขอขึ้นทะเบียนหรือผู้ถูกเพิกถอนทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการไม่รับขึ้นทะเบียนหรือการเพิกถอนทะเบียน

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ นิติบุคคลใดประสงค์จะให้บริการในการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งจัดฝึกอบรมหรือให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ จะต้องได้รับ ใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต การขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การออกใบ แทนใบอนุญาต การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต การกำหนดค่าบริการ และวิธีการให้บริการตาม วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่อธิบดีไม่ออกใบอนุญาต ไม่ต่ออายุใบอนุญาต ไม่ออกใบแทนใบอนุญาต หรือพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกให้แก่นิติบุคคลตามมาตรา ๑๑ นิติบุคคลนั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของอธิบดีแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือการเพิกถอนใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ ให้นายจ้างจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานและบุคลากรตามวรรคหนึ่งจะต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ วรรคสอง และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานและแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายจ้างได้รับคำเตือน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของอธิบดี คำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายจ้างแจ้งหรือปิดประกาศคำเตือน คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยดังกล่าว ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบกิจการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างปลอดภัย

ในกรณีที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน เปลี่ยนสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ ซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างทุกคนก่อนการเริ่มทำงาน

การฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้นายจ้างติดประกาศสัญลักษณ์เตือนอันตรายและเครื่องหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งข้อความแสดงสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างตามที่อธิบดีประกาศกำหนดในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบกิจการ

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่สถานที่ใดมีสถานประกอบกิจการหลายแห่ง ให้นายจ้างทุกรายของสถานประกอบกิจการในสถานที่นั้น มีหน้าที่ร่วมกันดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งลูกจ้างซึ่งทำงานในสถานประกอบกิจการอื่นที่ไม่ใช่ของนายจ้าง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งใช้ในสถานประกอบกิจการนั้นด้วย

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่นายจ้างเช่าอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใดที่นำมาใช้ในสถานประกอบกิจการ ให้นายจ้างมีอำนาจดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดที่เช่านั้น ตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือสิ่งอื่นใดซึ่งให้เช่า หรือผู้ให้เช่าในอันที่จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าทดแทนใด ๆ ตลอดจนการบอกเลิกสัญญาเช่า

มาตรา ๒๐ ให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานมีหน้าที่สนับสนุนและร่วมมือกับนายจ้างและบุคลากรอื่นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๑ ลูกจ้างมีหน้าที่ดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย โดยคำนึงถึงสภาพของงานและพื้นที่ที่รับผิดชอบ

ในกรณีที่ลูกจ้างทราบถึงข้อบกพร่องหรือการชำรุดเสียหาย และไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน หัวหน้างาน หรือผู้บริหาร และให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน หัวหน้างาน หรือผู้บริหาร แจ้งเป็นหนังสือต่อนายจ้างโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หัวหน้างานทราบถึงข้อบกพร่องหรือการชำรุดเสียหายซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ต้องดำเนินการป้องกันอันตรายนั้นภายในขอบเขตที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายทันทีที่ทราบ กรณีไม่อาจดำเนินการได้ ให้แจ้งผู้บริหารหรือนายจ้างดำเนินการแก้ไขโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๒ ให้นายจ้างจัดและดูแลให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ได้มาตรฐานตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ลูกจ้างมีหน้าที่สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลและดูแลรักษาอุปกรณ์ตามวรรคหนึ่งให้สามารถใช้งานได้ตามสภาพและลักษณะของงานตลอดระยะเวลาทำงาน

ในกรณีที่ลูกจ้างไม่สวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าว ให้นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างหยุดการทำงานนั้นจนกว่าลูกจ้างจะสวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ให้ผู้รับเหมาขั้นต้นและผู้รับเหมาช่วงตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน มีหน้าที่ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างเช่นเดียวกับนายจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาขั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงานให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน

หมวด ๓

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นกรรมการ กับผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ฝ่ายละแปดคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้ข้าราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นเลขานุการ

การได้มาและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย

ผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน หรือมาตรการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้ความเห็นแก่หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๔) วินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๓๓ วรรคสาม และมาตรา ๔๐ วรรคสอง

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งจะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เมื่อขาดประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน

- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๘ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยมีกรรมการผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างอย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมเพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คราวใด ถ้าไม่ได้องค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้จัดให้มีการประชุมอีกครั้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นัดประชุมครั้งแรก การประชุมครั้งหลังแม้ไม่มีกรรมการซึ่งมาจากฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้างมาร่วมประชุม ถ้ามีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้คณะกรรมการกำหนดองค์ประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๑ ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สรรหา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อการจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) จัดทำแนวทางการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) ประสานแผนและการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการ

(๖) รับผิดชอบงานธุรการของคณะอนุกรรมการ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

การควบคุม กำกับ ดูแล

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้นายจ้างดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการประเมินอันตราย

(๒) ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อลูกจ้าง

(๓) จัดทำแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและจัดทำแผนการควบคุมดูแลลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

(๔) ส่งผลการประเมินอันตราย การศึกษาผลกระทบ แผนการดำเนินงานและแผนการควบคุมตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ประเภทกิจการ ขนาดของกิจการที่ต้องดำเนินการ และระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง นายจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำและได้รับการรับรองผลจากผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานจะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ชำนาญการ การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้ และการเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการอนุญาตเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่สถานประกอบกิจการใดเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง หรือลูกจ้างประสบอันตรายจากการทำงาน ให้นายจ้างดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิต ให้นายจ้างแจ้งต่อพนักงานตรวจความปลอดภัยในทันทีที่ทราบ โดยโทรศัพท์ โทรสาร หรือวิธีอื่นใดที่มีรายละเอียดพอสมควร และให้แจ้งรายละเอียดและสาเหตุเป็นหนังสือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ลูกจ้างเสียชีวิต

(๒) กรณีที่สถานประกอบกิจการได้รับความเสียหายหรือต้องหยุดการผลิต หรือมีบุคคลในสถานประกอบกิจการประสบอันตรายหรือได้รับความเสียหาย อันเนื่องมาจากเพลิงไหม้ การระเบิด สารเคมีรั่วไหล หรืออุบัติเหตุร้ายแรงอื่น ให้นายจ้างแจ้งต่อพนักงานตรวจความปลอดภัยในทันทีที่ทราบ โดยโทรศัพท์ โทรสาร หรือวิธีอื่นใด และให้แจ้งเป็นหนังสือโดยระบุสาเหตุอันตรายที่เกิดขึ้น ความเสียหาย การแก้ไขและวิธีการป้องกันการเกิดซ้ำอีกภายในเจ็ดวันนับแต่วันเกิดเหตุ

(๓) กรณีที่มีลูกจ้างประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน เมื่อนายจ้างแจ้งการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยต่อสำนักงานประกันสังคมตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ให้นายจ้างส่งสำเนาหนังสือแจ้งนั้นต่อพนักงานตรวจความปลอดภัยภายในเจ็ดวันด้วย

การแจ้งเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดและเมื่อพนักงานตรวจความปลอดภัยได้รับแจ้งแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบและหามาตรการป้องกันอันตรายโดยเร็ว

หมวด ๕ พนักงานตรวจความปลอดภัย

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

(๒) ตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ใช้เครื่องมือในการตรวจวัดหรือตรวจสอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในสถานประกอบกิจการ

(๔) เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย

(๕) สอบถามข้อเท็จจริง หรือสอบสวนเรื่องใด ๆ ภายในขอบเขตอำนาจและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและเสนอแนะมาตรการป้องกันอันตรายต่ออุบัติเหตุโดยเร็ว

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยพบว่า นายจ้าง ลูกจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาสามสิบวัน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ พนักงานตรวจความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีอำนาจสั่งให้หยุดการใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคารสถานที่ หรืออุปกรณ์ที่อันตรายซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยได้ เมื่อนายจ้างได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามวรรคหนึ่งแล้วให้นายจ้างแจ้งอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อพิจารณาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ ถ้ามีเหตุอันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัยหรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าจัดการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้นายจ้างต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริง

ก่อนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีการมีคำเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด คำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนเพื่อเป็นเงินทดรองจ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินจากนายจ้างแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุน

มาตรา ๓๘ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเข้าจัดการแก้ไขตามจำนวนที่จ่ายจริง

การมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้อีกเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างนำเงินค่าใช้จ่ายมาจ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างได้รับหนังสือนั้นและนายจ้างไม่จ่ายภายในระยะเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด आयัด และขายทอดตลาดและชำระค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องเป็นผู้จ่ายตามมาตรา ๓๗ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่นายจ้างโดยเร็ว โดยให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีหนังสือแจ้งให้ทราบเพื่อขอรับเงินที่เหลือคืนโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ถ้านายจ้างไม่มาขอรับคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๓๙ ระหว่างหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิตตามมาตรา ๓๖ ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับการหยุดการทำงานหรือการหยุดกระบวนการผลิตนั้นเท่ากับค่าจ้างหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดที่ลูกจ้างต้องได้รับ เว้นแต่ลูกจ้างรายนั้นจงใจกระทำการอันเป็นเหตุให้มีการหยุดการทำงานหรือหยุดกระบวนการผลิต

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่งหากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วย ให้มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ ย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย เว้นแต่อธิบดีหรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๔๑ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ พนักงานตรวจความปลอดภัยต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานตรวจความปลอดภัย ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๒ ห้ามนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง หรือโยกย้ายหน้าที่การงานของลูกจ้างเพราะเหตุที่ลูกจ้างดำเนินการฟ้องร้องหรือเป็นพยานหรือให้หลักฐานหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อศาล

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นอันระงับไป

หมวด ๖

กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๔๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเรียกว่า “กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ กองทุนประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินรายปีที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน
- (๓) เงินค่าปรับที่ได้จากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๖) ผลประโยชน์ที่ได้จากเงินของกองทุน

(๗) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓

และมาตรา ๓๓

(๘) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๙) รายได้อื่น ๆ

มาตรา ๔๖ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการพัฒนา แก้วไขและบริหารงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือบุคคล ที่เสนอโครงการหรือแผนงานในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวิจัยและการพัฒนางานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและตามมาตรา ๓๐

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๕) ให้นายจ้างกักขังเพื่อแก้ไขสภาพความไม่ปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน

(๖) เงินสำรองจ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๓๗

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานกำหนด และให้นำเงินดอกผลของกองทุนมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ได้ไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของดอกผลของกองทุนต่อปี

มาตรา ๔๗ เงินและทรัพย์สินที่กองทุนได้รับตามมาตรา ๔๕ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” ประกอบด้วย อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่งซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง กับผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ข้าราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นเลขานุการ
การได้มาซึ่งผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย

มาตรา ๔๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม
และวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมของคณะกรรมการบริหาร
กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และให้นำมาตรา ๒๙ มาใช้บังคับ
กับการแต่งตั้งคณะกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ
สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม
ในการทำงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับการจัดการและบริหารกองทุน
- (๒) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือและการอุดหนุน การให้กู้ยืม การทดรองจ่าย
และการสนับสนุนเงินในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุนและการจัดหา
ผลประโยชน์ของเงินกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุน
การขอเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุน การอนุมัติเงินทดรองจ่าย การขอเงินทดรองจ่าย การให้กู้ยืมเงิน
และการชำระเงินคืนแก่กองทุน
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือ
ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๕๑ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้คณะกรรมการบริหารกองทุน
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเสนอบุคคลและรายงานการรับจ่ายเงิน
กองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบรับรองและเสนอต่อ
คณะกรรมการ

บุคคลและรายงานการรับจ่ายเงินดังกล่าว ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรี
เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๗

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

มาตรา ๕๒ ให้มีสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๒) พัฒนาและสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของภาครัฐและเอกชน

(๔) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านวิชาการ

(๕) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมาย

ให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๓ นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดมีหน้าที่ในการรับรอง หรือตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หรือรายงานตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๘ วรรคสอง กรอกรข้อความอันเป็นเท็จในการรับรองหรือตรวจสอบเอกสารหลักฐานหรือรายงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดให้บริการตรวจวัด ตรวจสอบ ทดสอบ รับรอง ประเมินความเสี่ยง จัดฝึกอบรม หรือให้คำปรึกษาโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๙ หรือไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดขัดขวางการดำเนินการของนายจ้างตามมาตรา ๑๙ หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจความปลอดภัย หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดกระทำการเป็นผู้ชำนาญการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งที่พนักงานตรวจความปลอดภัยสั่งให้ระงับการใช้หรือผูกมัดประทับตราไว้กลับใช้งานได้อีกระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกเป็นรายวันไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะดำเนินการตามคำสั่ง

มาตรา ๖๗ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๖๘ นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือเกิดจากการไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๗๐ ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวกับกิจการของนายจ้างอันเป็นข้อเท็จจริงที่ปกติวิสัยของนายจ้างจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผยซึ่งผู้นั้นได้หรือล่วงรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าวมาเนื่องจากการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองแรงงาน การแรงงานสัมพันธ์ หรือการสอบสวนหรือพิจารณาคดี

มาตรา ๗๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท ถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ เห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

- (๑) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร
- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

ในกรณีที่มีการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดที่เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามวรรคหนึ่งและบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๗๒ การกระทำความผิดตามมาตรา ๖๖ ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งประกอบด้วยอธิบดี ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือผู้แทน และอัยการสูงสุด หรือผู้แทนเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และให้นำมาตรา ๗๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นากฎกระทรวงที่ออกตามความในหมวด ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

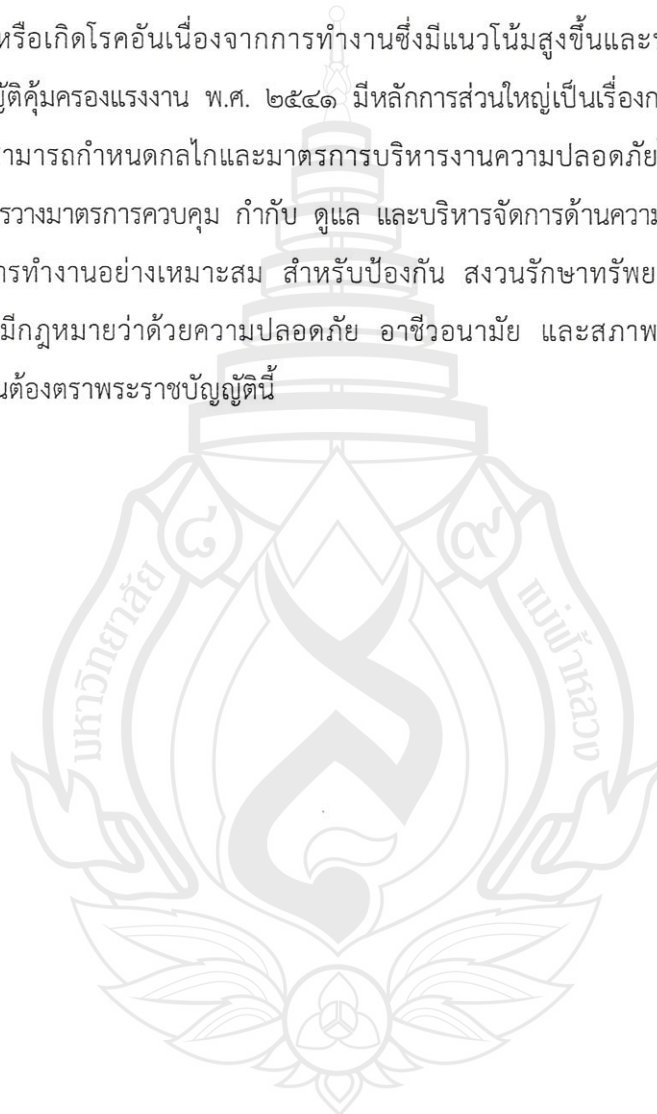
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

- (๑) ใบอนุญาตให้บริการด้านความปลอดภัย ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๒) ใบอนุญาตผู้ชำนาญการ ด้านความปลอดภัย ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- (๓) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนบุคลากร ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
ตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๓
- (๔) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (๕) ใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียน ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบสำคัญ ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับ
การขึ้นทะเบียน ใบอนุญาตหรือใบสำคัญนั้น

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ สารเคมี และสารเคมีอันตรายมาใช้ในการกระบวนการผลิต การก่อสร้าง และบริการ แต่ขาดการพัฒนาความรู้ความเข้าใจควบคู่กันไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานในด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน และก่อให้เกิดอันตรายจากการทำงาน จนถึงแก่บาดเจ็บ พิการ ทุพพลภาพ เสียชีวิต หรือเกิดโรคอันเนื่องมาจากการทำงานซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มีหลักการส่วนใหญ่เป็นเรื่องการคุ้มครองแรงงานทั่วไป และมีขอบเขตจำกัดไม่สามารถกำหนดกลไกและมาตรการบริหารงานความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการวางมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล และบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างเหมาะสม สำหรับป้องกัน สงวนรักษาทรัพยากรบุคคลอันเป็นกำลังสำคัญของชาติ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายชาติ พงษ์วิไลย์
วันเดือนปีเกิด	10 พฤศจิกายน 2516
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	88/48 หมู่บ้านพฤษชาติ ซอย 9 ถนนรามคำแหง แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240
ประวัติการศึกษา	
2544-2546	ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา
2539-2541	ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการงาน คอมพิวเตอร์และวิศวกรรม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
2533-2537	ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาเครื่องกล มหาวิทยาลัยรังสิต
ประวัติการทำงาน	
2556-ปัจจุบัน	ผู้จัดการใหญ่กลุ่มวิศวกรรมงานระบบ บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด
2549-2556	ผู้จัดการทั่วไป วิศวกรรมงานระบบ บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด
2549	ผู้จัดการทั่วไป ห้างสรรพสินค้า พารากอน
2548	ผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป บริหารศูนย์การค้า (สยามพารากอน)
2546-2548	ผจก.ฝ่ายออกแบบและควบคุมงานระบบ โครงการสยามพารากอน
2542-2546	ผจก.ฝ่ายอาวุโส ฝ่ายวิศวกรรมงานระบบ
2540-2542	หัวหน้าหน่วยวิศวกรรมงานระบบ
2539-2540	หัวหน้าวิศวกรออกแบบ
2538-2539	วิศวกรออกแบบ
2538-2540	ผู้ช่วยวิศวกร